

TÜRK MEDYASINDA TERÖRÜN ELE ALINIŞI

İSMAİL ÇAĞLAR, KEVSER HÜLYA AKDEMİR,
METİN EROL

KALBİMİZE TÜRKİYE
BOMBA TEK YÜREK

6'SI POLİS, 11 ŞEHİT
BU ACI BİTMEZ
BU BÖYLE GİTMEZ

BİZİ ASLA BİRBİRİMİZE
DÜŞÜREMEYECEKLER

ALÇAKLAR

KAHRAMAN TUGAYA
ALÇAK PUSU LANET OLSUN

HAIN SALDIRI
HAIN TEZGAH

teröre destek veren nefret mesajlarına halk öfkeli
'Oh olsun' diyenlerden
hiç hesap sorulmuyor

AKTİVE TUZAK
KONUZA
YİZ

ALÇAKLAR
LANET OLSUN

Katliamları yapanlar
katliamlarını

Gözyaşı dinmeden

İÇERİDEN
DESTEK Mİ VAZ?

SABIR
BİTTİ

ALÇAKLAR

ÇOK ULUSLU
TERÖR

BİRLİĞİMİZE
HAIN SALDIRI

HALKI

DÜŞMANLAR

Katliam ülkesi

BARBARLIK
KATILI SURUÇTA
BARLAR VAHŞET
Barış için yastayız
İNSANLIK SUÇU
ELİ KANLI TERÖR ÖRGÜTÜ PKK ANKARA'DA HALKI KATLET
YILDIRAMAZSINIZ
Memleketimize
sahip çıkacağız
ALİŞMAYACAĞIZ
BU MİLLET
DİZ ÇÖKMEZ
Kavgaya değil birlik günü
KORKAKSINIZ
KAHPESİNİZ
ALÇAKSINIZ
HAINSINIZ
SEREFSİZSİNİZ
BU ÜLKEYE
KAHPELERE
BIRAKMAYIZ
HAIN SALDIRI
HAIN TEZGAH

TÜRK MEDYASINDA TERÖRÜN ELE ALINIŞI

COPYRIGHT © 2018

Bu yayının tüm hakları SETA Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı'na aittir. SETA'nın izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama, vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

SETA Yayınları 101
I. Baskı: 2018
ISBN: 978-975-2459-55-7

Uygulama: Hasan Suat Olgun
Baskı: Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş., İstanbul

SETA | SİYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI

Nenehatun Cd. No: 66 GOP Çankaya 06700 Ankara TÜRKİYE
Tel: +90 312 551 21 00 | Faks: +90 312 551 21 90
www.setav.org | info@setav.org | @setavakfi

SETA | İstanbul

Defterdar Mh. Savaklar Cd. Ayvansaray Kavşağı No: 41-43
Eyüpsultan İstanbul TÜRKİYE
Tel: +90 212 395 11 00 | Faks: +90 212 395 11 11

SETA | Washington D.C.

1025 Connecticut Avenue, N.W., Suite 1106
Washington D.C., 20036 USA
Tel: 202-223-9885 | Faks: 202-223-6099
www.setadc.org | info@setadc.org | @setadc

SETA | Kahire

21 Fahmi Street Bab al Luq Abdeen Flat No: 19 Cairo EGYPT
Tel: 00202 279 56866 | 00202 279 56985 | @setakahire

TÜRK MEDYASINDA TERÖRÜN ELE ALINIŞI

İsmail Çağlar, Kevser Hülya Akdemir, Metin Erol

SETA

SIYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI
FOUNDATION FOR POLITICAL, ECONOMIC AND SOCIAL RESEARCH
مركز الدراسات السياسية والاقتصادية والاجتماعية

İÇİNDEKİLER

TAKDİM | 7

GİRİŞ | 9

METODOLOJİ | 11

TERÖR OLAYLARI SONRASI GAZETELERİN İLK GÜN İLK SAYFALARI | 19

Gazetelerin Genel Görünümü | 19

Siyasi Pozisyonlarına Göre Gazeteler | 21

SONUÇ VE ÖNERİLER | 141

Öneriler | 143

Kamuya-Devlete Öneriler | 143

Sektöre Öneriler | 143

Gazetelere Öneriler | 144

TAKDİM

Türkiye uzun zamandır terör ile yoğun bir mücadele içinde. 1980’li yıllardan beri var olan PKK terörü zaman içerisinde özellikle Suriye’de devam eden iç savaş bağlamında uluslararasılaştı ve yeni taktikler geliştirdi. Ortadoğu coğrafyasındaki istikrarsızlığın Türkiye’ye doğurduğu bir diğer terör maliyeti ise DEAŞ oldu. 2004 sonrası çeşitli terör eylemlerini üstlenen ve Mayıs 2014’te Irak’ta yakalamış olduğu bölgesel hakimiyetin ardından eylemlerini artıran DEAŞ da Türkiye’nin mücadele ettiği terör örgütlerinden biri haline geldi. Türkiye hem yerel hem bölgesel alanda ciddi terör tehditleri ile karşı karşıya kalsa da ulusal ve uluslararası arenada kazandığı politik ve ekonomik gücün de etkisi ile terörle mücadeledeki başarısını son on beş yılda artırdı.

Türkiye’nin terörle mücadele sürecinde devlet, ordu ve siyasilerin önemli rol ve sorumlulukları olduğu gibi sivil toplum ve medyaya da büyük görevler düşmektedir. Medya, terör gibi toplumun tümünü ilgilendiren ve her kesimin ortak refleks göstermesi gereken bir alanda toplumsal bilinci canlı tutma ve terörle mücadele sürecine katkıda bulunma noktasında önemli bir araçtır. Ancak Türkiye’de siyasi ideolojiler ve politik duruşun şekillendirdiği medya organları toplumsal çıkarları göz ardı ederek terörle mücadele sürecini zedeleyebilmektedir.

Bu rapor Türkiye’nin terörle mücadele sürecinde medyanın rolü ve tavrını incelemek üzere kaleme alınmıştır. Medya organlarının DEAŞ ve PKK terör saldırılarında takındıkları tavır ve kullanmış oldukları söylem üzerinden Türkiye’yi teröre karşı destekleme anlamında sergiledikleri tutumun resmini çekmeye çalışmıştır.

Rapor karşılaştırmalı bir şekilde medya organlarını inceleyerek medyanın terör haberlerini aktarım dili üzerine çeşitli öneriler sunmaktadır. Ulaşılan kapsamlı sonuçlar medya-siyaset ilişkisi bağlamında yapılabilecek çalışmalara geniş bir veri sunarak farklı araştırmaların önünü açabilecek niteliktedir. Beğenilerek okunması ve faydalı çalışmalara vesile olması dileği ile...

Prof. Dr. Burhanettin Duran
SETA Genel Koordinatörü

GİRİŞ

Terör örgütleri medyanın gücünden faydalanmak amacıyla halk üzerinde sahip olduğu etkiyi hesaba katarak saldırılarını medya merkezli olarak organize edip daha çok propaganda yapmayı hedeflemektedir. Zira terör örgütleri gerçekleştirdikleri eylemlerle oluşturdukları etkiyi kaç sivil ya da askeri şehit ettikleri ya da hangi kamu mallarına zarar verdikleri ile değil bu eylemin ulusal ve uluslararası alanda bıraktığı iz ile ölçerler. Bu sebeple seslerini iletebilmenin en kolay, masrafsız ve etkili aracı olarak medyayı tercih ederler.

Medya kamusal dil üzerinde en çok etkide bulunan ve toplumsal algıyı biçimlendiren iletişim aracı olduğundan terör haberlerini aktarırken daha dikkatli yayın yapılmalıdır. Terör olayları sonrasında her medya organı gibi gazetelerden de tarafsız ve doğru bilgi aktarımından daha fazlası beklenmektedir. Terörün medyaya aktarım diline dair herkes tarafından kabul gören hükümler olmasa da haber kaynaklarının sahip olduğu etik değerler ve bu alanda ortaya çıkarılmış çalışmaların husule getirdiği birtakım ortak kurallar söz konusudur. Terör olayları karşısında devleti suçlayıcı bir dil kullanmamak, terörü açıkça kınamak, teröre karşı birlik mesajı vermek, kurbanlarla empati kurulmasını sağlamak ve bunun için uygun terminolojiyi tercih etmek tüm medya organlarının temel sorumluluğudur. Özellikle terör gibi toplumun genelini ilgilendiren hayati konularda bilgi almak için en çok başvurulan kaynaklardan biri olan gazetelerin terör eylemlerini haberleştirirken söz konusu temel ilkelere saygılı olması ve özenli bir yayıncılığa imza atması gerekmektedir. Aksi halde terör örgütlerinin hedeflediği “halk üye-

rinde korku ve endişe yaratmak” amacına hizmet ederek araçsallaşmaları kuvvetle muhtemeldir.

Raporda 7 Haziran 2015 genel seçimlerinden başlayarak Eylül 2017’ye kadar devam eden süre içerisinde gerçekleşen terör eylemleri arasından seçilen beş DEAŞ ve beş PKK saldırısı ele alınmıştır. Terör olaylarının medyaya yansıma şekilleri rapor kapsamında belirlenen dokuz gazetenin ilk gün ilk sayfa haberleri üzerinden analiz edilmiştir. Raporun kapsamı ve sınırlarını belirleyen temel sorular şu şekilde belirlenmiştir:

- DEAŞ ve PKK terör eylemleri sonrası Türk medyasında kullanılan dil etik kurallara uygun mudur?
- Terör eylemlerini yansıtırken bu mecralar arasında beliren söylemsel farklılıklar var mıdır?
- Var ise bu farklılıklar gazetelerin siyasi pozisyonu ile nasıl bir ilişkiye sahiptir?

METODOLOJİ

Hallin ve Mancini *Medya Sistemleri Karşılaştırması* isimli kitaplarında Batı Avrupa ve Kuzey Amerika ülkelerinde “medya pazarının gelişimi”, “medya-siyaset ilişkisi”, “profesyonel gazeteciliğin gelişimi” ve “devletin medya sistemlerine müdahalesinin doğası” şeklindeki dört kriteri inceleyerek üç medya modeli ortaya koymuşlardır. Çalışmada Fransa, İtalya, Portekiz, İspanya ve Yunanistan gibi ülkelerin medya sistemleri “Akdeniz Modeli” veya “Kutuplaşmış Çoğulcu Model” olarak adlandırılmıştır.¹ Türk medyasının yapısı da bu modellerle uyumluluk göstermektedir.² Akdeniz Modeli’nde siyasi pozisyonlar gazetelerin kategorizasyonunda temel değişkendir. Gazetecilerin gündemini toplum içindeki siyasal elitler belirlemede ve verdikleri demeçlerle gazetecilerin siyasal kamuoyu oluşturmalarına katkı sağlamaktadırlar. Gazetelerin neyi yazacağı ve nasıl yayın yapacağını hükümetlerin konuyla ilgili duruşu belirlemektedir. Bu modelde gazetecilik “protokol gazeteciliği” olarak adlandırılmakta ve gazetecilere daha pasif bir rol biçilmektedir. Daha çok yoruma dayalı bir habercilik anlayışının benimsendiği Akdeniz Modeli’nde medyadaki profesyonellik zayıf kalmıştır.³ Ayrıca Akdeniz Modeli’ne sahip ülkelerde gazeteler genel itibarıyla yüksek tirajlara ulaşmamaktadır.⁴

1. Daniel C. Hallin ve Paolo Mancini, *Comparing Media Systems: Three Models of Media and Politics*, (Cambridge University Press, Cambridge: 2004).

2. Esra Arsan, “Haber Değerlerini Yeniden Düşünmek: Şiddet Her Zaman Haber midir?”, *Academia*, (2008), https://www.academia.edu/2008946/Haber_de%C4%9Ferlerini_yeniden_d%C3%BC%C5%9F%C3%BCnmek_%C5%9Eiddet_her_zaman_haber_midir_2008, (Erişim tarihi: 23 Kasım 2017).

3. Metin Ersoy, “Akdeniz Modeli Gazetecilik Sorgulanmalı”, *Havadis Gazetesi-Poli*, 11 Ağustos 2013.

4. Mine Gencil Bek, “Karşılaştırmalı Perspektiften Türkiye’de Medya Sistemi”, *Mülkiye Dergisi*, Cilt: 34, Sayı: 269, (2010).

Raporda bu model temel alınarak Türkiye’de başlıca siyasi pozisyonları/kutupları temsil ettikleri düşünülen dokuz ulusal gazete belirlenmiş ve araştırmaya dahil edilmiştir. *BirGün*, *Cumhuriyet* ve *Sözcü* Kemalist-Sol Medya, *Sabah*, *Star* ve *Yeni Şafak* Muhafazakar-Merkez Medya, *Habertürk*, *Hürriyet* ve *Milliyet* ise Seküler-Merkez Medya olarak gruplandırılarak incelenmiştir.

Çalışma 20 Temmuz 2015’ten Ocak 2017’ye kadar olan zaman aralığını kapsamaktadır. Bu süre zarfında Türkiye’de gerçekleştirilen canlı bomba ve bombalı araç eylemlerinden halkta en fazla infial oluşturan beş DEAŞ ve beş PKK saldırısı seçilerek analiz edilmiştir. Bu bağlamda raporda DEAŞ’ın gerçekleştirdiği 20 Temmuz 2015 Suruç, 10 Ekim 2015 Ankara Gar, 12 Ocak 2016 İstanbul Sultanahmet, 28 Haziran 2016 İstanbul Atatürk Havalimanı ve 1 Ocak 2017 İstanbul Reina saldırılarıyla birlikte PKK tarafından düzenlenen 17 Şubat 2016 Ankara Merasim Sokak, 13 Mart 2016 Ankara Kızılay, 7 Haziran 2016 İstanbul Vezneciler, 10 Aralık 2016 İstanbul Beşiktaş ve 17 Aralık 2016 Kayseri terör eylemleri ele alınmıştır.

Rapor kapsamında incelenecek gazete ve saldırıların tespit edilmesinin ardından yazılı medyanın terör olaylarını haberleşirmesiyle ilgili literatür taraması yapılmıştır. Bu incelemeye göre gazetelerin seçilen terör saldırılarını ele aldıkları ilk gün ilk sayfa haberleri değerlendirmek üzere altı farklı kriter belirlenmiştir. Bu kriterler literatürdeki dayanakları ile birlikte devam eden altı paragrafta açıklanmıştır.

Terör örgütleri saldırıda bulunmak istedikleri ülkenin ekonomik itibar kaybına uğramasını ve kamuoyunun devlet kurumlarına olan güveninin azalmasını ister. Bu noktada medya terör örgütleri için etkili bir araçtır. Terör örgütlerinin amaçlarına ulaşmasını istemeyen medya organları gerekli hassasiyeti göstermeli, devletin terörle mücadelede etkin bir rol üstlenmediğini ve başarısız olduğunu iddia etmemelidir. Bu tarz bir yaklaşıma sahip olunması ulusal güvenliğin sağlanması adına da önem arz etmektedir.⁵ Aksi takdirde teröristlerin toplumda oluşturmak istedikleri yılgınlık, panik, korku, çaresizlik ve ümitsizlik gibi hislerin toplumu etkilemesinin önü açılabilir.⁶ Bu noktadan hareketle rapor kapsamında belirlenen ilk kriter terör saldırılarının devletin başarısı/başarısızlığı üzerinden ele alınıp alınmadığını ortaya koyan “başarı-başarısızlık” kriteri olmuştur.

Gazeteler terörle mücadelede ana aktör olan devleti suçlamayarak bu konuda net bir duruş sergilemelidir. Terör saldırıları fail terör örgütleri arasında hiçbir

5. Hasan Tahsin Fendoğlu, “Terör ve Medya”, Stratejik Düşünce Enstitüsü, 25 Mayıs 2012, <http://www.sde.org.tr/tr/authordetail/terror-ve-medya/1099>, (Erişim tarihi: 23 Kasım 2017).

6. Zakir Avşar, “İnternet Çağında Medya, Terör ve Güvenlik”, *TRT Akademi*, Cilt: 2, Sayı: 3, (Ocak 2017), s. 121.

ayrım gözetmeden vahşiliği ve barbarlığı sebebiyle mutlaka açık bir şekilde kınanmalıdır.⁷ Bu sebeple gazeteler incelenirken değerlendirilecek ikinci kriter “açıktan kınama-kınamama” olarak belirlenmiştir.

Medya organlarının terörle mücadeleye sağlayabileceği en önemli katkılardan birisi de terör mağdurlarının hikayelerini ön plana çıkarmaktır. İlgili haberlerde gerçekçilik ve eleştirel bakış açısını bir kenara koymadan kurbanların duygularına yer verilmesinde bir mahzur yoktur. Gazeteler failer yerine kurbanlara odaklanmalıdır. Böylece yıkım ve korku yerine insan onur ve izzetine odaklanabilirler.⁸ Bununla birlikte insan hayatı ve çekilen acılara değer verilmeli, kurbanlar ve sevdikleri ile ilgili yayınlarda hassasiyet gösterilmelidir. Kurbanların ailelerini yaralayacak/üzecek ayrıntılara yer verilmemelidir.⁹ Öte yandan teröristlerin medyada büyüleyici bir lider ya da kahraman olarak değil suçlu olarak temsil edilmesi gerekmektedir.¹⁰ Aksi bir tutum terör örgütleri ve mensuplarının meşrulaştırılmasına sebep olacaktır. PKK elebaşı Abdullah Öcalan da örgütün medyaya verdiği önemi şu sözlerle açıklamaktadır: “Kitap yazın beni anlatın, makale yazın beni anlatın, video kasetleri ile beni anlatın, gazetelerde büyük boy fotoğraflarımı yayınlatın.”¹¹ Medya organları teröristlere dair genel geçer bilgiler sunmalı, hayatlarına dair ayrıntılara girmemelidir. Bahsedilen noktalardan hareketle ilk sayfalarda kurbanların hayat hikayesine ağırlık verilip verilmediğini ölçmek adına “kurban hikayesi” kriteri oluşturulmuştur.

Terör olayları haberleştirilirken provokasyona sebep olmamak ve halkı etnik ve dini gruplara karşı kine sevk etmemek amacıyla terör örgütleri ile terör örgütlerinin kendilerini tanımladıkları kimlikleri oluşturan diğer insanlar arasında ayrım yapılmalıdır. Bu yapılmadığı takdirde toplumda belirli etnik ve dini gruplara karşı ötekileştirme durumu ortaya çıkabilir. Nefret söylemi olarak tasvir edilen bu durum ötekileştirilen kesimlerden terör örgütlerine katılımcı ve sempatican kazandırılmasını hızlandırabileceği gibi ötekileştirilen grupların tepkisi ve başkaldırısına da sebep olabilir.¹² Gazetelerin toplumsal çözülmeyi önlemek adına terör olaylarını aktarırken nefret söyleminden uzak durarak bir-

7. Raphael Cohen-Almagor, “Media Coverage of Terror: Troubling Episodes and Suggested Guideline”, *Canadian Journal of Communication*, Cilt: 30, (2005), s. 383-409.

8. Charlie Beckett, “Fanning the Flames: Reporting Terror in a Networked World”, Columbia Journalism School, (Eylül 2016).

9. Cohen-Almagor, “Media Coverage of Terror: Troubling Episodes and Suggested Guidelines”, s. 383-409.

10. Avşar, “İnternet Çağında Medya, Terör ve Güvenlik”, s. 122.

11. Selim Çürükkaya, *Beyrut Günlüğü-Apo'nun Ayetleri*, (14 Temmuz Yayınları, İstanbul: 2005), s. 57.

12. Arda Bilgen, “Terrorism and the Media: A Dangerous Symbiosis”, The George Washington University, (Nisan 2011).

lik mesajı verme noktasında hassasiyet göstermesi gerekmektedir. Bu çerçevede haber içeriklerinde nefret söylemi ya da birlik mesajından hangisine yer verildiğini ortaya koyan “nefret söylemi-birlik mesajı” kriteri araştırma kapsamına dahil edilmiştir.

Teröristler medyayı kullanarak toplumda infial oluşturma gayesi taşır. Öte yandan reyting ve maddi kazanç elde etme amacıyla olan medya organları da bu hedefleri doğrultusunda terör olaylarını abartabilir ve manipülasyon malzemesi haline getirebilirler. Dahası olayları dramatikleştirerek kan, gözyaşı ve acıyla sulandırarak verebilirler. Ancak haberlerin yazınsal veya görsel olarak bu şekilde sunulması korku ve kaygıları daha üst noktalara taşıyarak toplumda yıkıcı etkiler yaratabilir.¹³ Medyanın sansasyonel bir haber aktarım şekli, paniğe sevk eden başlıklar, kışkırtıcı slogan ve ifadeler, kanlı sahneler içeren bolca fotoğraf paylaşmaktan kesinlikle sakınması gerekmektedir.¹⁴ Bununla birlikte çarpıcı, açık/net fotoğraflar kullanılmalı ve yakın çekimden kaçınılmalıdır. Kurbanlar saygıyla ele alınmalı, zorlayıcı nedenler olmadıkça mağdurların fotoğrafları yayımlanmamalıdır.¹⁵ Kamuoyunda infial oluşturabilecek abartılı rakam ve ifadeler yer vermekten de kaçınılmalı, kanlı sonuçlar üzerinde fazla durulmamalıdır.¹⁶ Bu kapsamda medyanın halk üzerinde yarattığı etkiyi en fazla önceleyen alanlardan biri olarak “infial oluşturma” başlığı araştırma kriterlerine dahil edilmiştir.

Haber verirken kullanılan terminolojiye de dikkat edilmelidir. Ufak dilsel farklılıklar olayın yansıtılmasında büyük değişimler oluşturabilir ve seçilen kelimeler aynı olayın terör eylemi değil de bir kahramanlık hikayesi olarak algılanmasına sebep olabilir.¹⁷ Örneğin teröristler “özgürlük savaşçıları”, “gerilla” vb. ifadelerle kutsal bir iş yapıyormuş gibi gösterilmemelidir. Ayrıca teröristlerin kullandığı dil basın mensuplarının diliymiş gibi yansıtılmamalıdır.¹⁸ Terör haberlerinin aktarımını teknik dil kullanımı üzerinden ölçmeyi amaçlayan “terminoloji” konusu raporda incelenen altıncı ve son kriter olarak belirlenmiştir.

13. Yusuf Devran, “Medya ve Terör Sorunsalı”, *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 2, (2015).

14. Cohen-Almagor, “Media Coverage of Terror: Troubling Episodes and Suggested Guidelines”, s. 383-409.

15. Shahira Fahmy, “Contrasting Visual Frames of Our Times: A Framing Analysis of English-and Arabic-Language Press Coverage of War and Terrorism”, *International Communication Gazette*, Cilt: 72, Sayı: 8, (2010), s.695-717.

16. Fendoğlu, “Terör ve Medya”.

17. Elizabeth W. Dunn, Moriah Moore ve Brian A. Nosek, “The War of the Words: How Linguistic Differences in Reporting Shape Perceptions of Terrorism”, *Analyses of Social Issues and Public Policy*, Cilt: 5, Sayı: 1, (2005), s. 67-86.

18. Cohen-Almagor, “Media Coverage of Terror: Troubling Episodes and Suggested Guidelines”, s. 383-409.

Söz konusu altı kriter literatür ışığında geniş bir şekilde tanımlanmıştır. Özellikle her bir kriter için tanımlara bağlı farklı ölçekler oluşturulmuştur. Ölçek sisteminin güvenilir olup olmadığı üç farklı araştırmacının birbirinden bağımsız şekilde yaptığı kodlamalar üzerinden “puanlayıcılar arası güvenilirlik” yöntemiyle test edilmiştir. Bu yöntem uygulanırken “krippendorff alpha” (kalpha) yaklaşımı tercih edilmiş ve hesaplamalar SPSS¹⁹ programı kullanılarak yapılmıştır. Bu yaklaşıma göre kalpha değişkeni 0,8’in üzerinde ise kodlama önemli ölçüde güvenilirdir. Eğer kalpha değişkeni 0,67 ile 0,8 arasında bir değer alıyorsa kodlama kısmen güvenilirdir. Kısmen güvenilirlik durumu açıklamaya muhtaçtır. Değişken 0,67’nin altında kaldığı takdirde ise kodlama güvenilir kabul edilmez. “Puanlayıcılar arası güvenilirlik” testine tabi tutulan altı kriterden sadece açıktan kınama-kınamama kriterinde kalpha değeri 0,74 değerini almış, diğer tüm kriterlerde ise 0,8’in üzerinde çıkmıştır. Bu kriterin kalpha değerinin 0,8’in altında kalmasının temel sebebi hangi ifadelerin açıktan kınama manasına geldiğine dair net bir tanım olmamasıdır. Kodlayıcıların bir kısmı “alçak”, “kahpe” ve “hain” kelimelerini açıktan kınama göstergesi olarak alırken bir kısmı ise bu şekilde kabul etmemiştir. Bu sorunu ortadan kaldırmak adına “alçak”, “kahpe” ve “hain” sözcükleri açıktan kınama göstergesi sayılmıştır.

Altı kriter amaçları, tanımları ve kodlama sistemleri ile birlikte Tablo 1’de ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

TABLO 1. KRİTERLER (AMAÇ, TANIM, KODLAMA)	
1. Kriter: Başarı-Başarısızlık	
Amaç:	Haberde terör olayının devletin başarısızlığı olarak aktarılıp aktarılmadığının tespiti
Tanım:	“İstihbarat zafiyeti”, “gerekli tedbirlerin alınmaması” gibi ifadeler ve hükümete dair karşı söylemler saldırıda “devletin başarısız olduğu” iddiasını taşımaktadır. Devlete ve devlet organlarına herhangi bir suç isnat edilmiyorsa veya saldırının suçu direkt olarak terör örgütlerine, içindeki veya dışarıdaki planlayıcılar gibi farklı aktörlere isnat ediliyorsa bu durumda gazete saldırıda “devletin başarısız olduğu” iddiasını taşımamaktadır.
Kodlama:	Haberde devletin başarısız olduğuna dair bir söylem varsa “1”, böyle bir söylem yoksa “2” olarak kodlanır.
2. Kriter: Açıktan Kınama-Kınamama	
Amaç:	Haberde terör saldırısının açık bir şekilde kınanıp kınanmadığının tespiti
Tanım:	Teröristleri ve terör olaylarını açıkça kınayan ve/veya lanetleyen ifadeler açıktan kınamadır. Bu ifadelerin yer almadığı haberlerde ise teröristler ve terör olayları açıktan kınanmamıştır.
Kodlama:	Haberde açıktan kınama varsa “1”, açıktan kınama yoksa “2” olarak kodlanır.

19. “IBM Statistical Package for the Social Science Statistics 24.0”. Program hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. “IBM SPSS Statistics”, IBM, <http://www-03.ibm.com/software/products/tr/spss-statistics>, (Erişim tarihi: 23 Kasım 2017).

<p>3. Kriter: Kurban Hikayesi</p> <p>Amaç: Haberde kurbanların hayat hikayelerine ağırlık verilip verilmediğinin tespiti</p> <p>Tanım: Terör saldırısını gerçekleştiren teröristlerin hayat hikayelerine odaklanmak yerine kurbanların hayat hikayeleri, aileleri, arkadaşları ve diğer yakınlarından bahsediliyorsa kurbanın hikayesine ağırlık verilmektedir.</p> <p>Kodlama: Haberde kurban hikayesine ağırlık veriliyorsa "1", kurban hikayesine ağırlık verilmiyorsa "2" olarak kodlanır.</p>
<p>4. Kriter: Nefret Söylemi-Birlik Mesajı</p> <p>Amaç: Haberde birlik mesajının mı verildiği yoksa nefret söylemi uyandıracak bir üslubun mu kullanıldığının tespiti</p> <p>Tanım: "Saldırı birliğimize yapıldı", "Saldırı tüm millete yapıldı", "80 milyon tek yürek" gibi ifadeler birlik mesajı manasına gelmektedir. Öte yandan saldırıyı gerçekleştiren terörist/terör örgütü üzerinden terörist/terör örgütünün bağlı olduğunu iddia ettiği sosyal, politik ya da kültürel gruba yönelik aşağılayıcı, hakaret edici, dışlayıcı bir ifade kullanılması nefret söylemi oluşturmaktadır. DEAŞ saldırılarından sonra "dinci terör grubu" ya da PKK saldırılarından sonra tüm Kürtlere yönelik "ırkçı-ayırıştırıcı" ifadeler ve benzeri kullanımlar nefret söylemine örnektir.</p> <p>Kodlama: Haberde nefret söylemi uyandıran ifadeler varsa "1", birlik mesajı varsa "2" olarak kodlanır. İkisine de rastlanmamişsa "3" olarak kodlanır.</p>
<p>5. Kriter: İnfial Oluşturma</p> <p>Amaç: Haberde infial oluşturabilecek ifade ve görüntülere yer verilip verilmediğinin tespiti</p> <p>Tanım: Bombacının parçalanmış cesedi, kurbanların açık-net görüntüleri, eski saldırıların gündem edilmesi, dehşet verici, halkta korku oluşturabilecek ifadeler ya da görüntülere yer verilmesi infial oluşturmaya örnektir. Sansürlenmiş olsa da ceset fotoğraflarının kullanılması yine infial oluşturma olarak değerlendirilmelidir.</p> <p>Kodlama: Haberde infial oluşturabilecek bir içerik varsa "1", yoksa "2" olarak kodlanır.</p>
<p>6. Kriter: Terminoloji</p> <p>Amaç: Haberde teröristler ve terör örgütlerine dair nasıl bir terminoloji kullanıldığının tespiti</p> <p>Tanım: "Terör ve/veya terörist" ifadeleri ana ölçek olmak üzere teröristler, terör örgütleri ve gerçekleştirdikleri eylemlerin canlı bomba eylemi, terör saldırısı, saldırgan, katliam gibi ifadelerle tanımlanıp tanımlanmadığı gazetenin nasıl bir terminolojiyi benimsediğini gösterir. Örnekleri verilen ifadeler sadece başkasının açıklamalarından aktarılıyor ve haberin kendi dilinde geçmiyor ise kullanılmamış sayılacaktır.</p> <p>Kodlama: Haberde terör, terörist gibi ifadeler geçiyorsa "2", geçmiyorsa "1" olarak kodlanır.</p>

Çalışma kapsamında ikinci bir içerik ve söylem analiz yöntemi daha kullanılmıştır. Öncelikle dokuz gazetenin ilgili ilk sayfalarının basılı versiyonları deşifre edilerek "txt" formatında dijital ortama aktarılmıştır. Dijital ortama aktarım yapılırken terör saldırısıyla ilgili olmayan kısımlar çıkarılmıştır. Dijital ortamda her bir gazete için üç haber derlemi oluşturulmuştur: on terör saldırısını kapsayan genel derlem, DEAŞ saldırıları derlemi ve PKK saldırıları derlemi.

Söz konusu derlemlerin söylem analizi “Wordsmith 7.0”²⁰ adlı program kullanılarak yapılmıştır. Haber derlemlerinde hangi kelimenin toplamda ne kadar ve kaç haberde kullanıldığı belirlenmiştir. Haberlerde beş ve üzeri bir sayıda yer verilen kelimeler kullanım sıklığına göre sıralanmış, her bir gazete için “Genel Kelime Listesi”, “DEAŞ Saldırıları Kelime Listesi” ve “PKK Saldırıları Kelime Listesi” şeklinde üç liste oluşturulmuştur.²¹ Gazetelerin genel kelime listeleri kelime bulutu olarak verilmiştir. Kelime bulutu görsellerinde kelimelerin büyüklükleri metin içindeki sıklıklarıyla doğru orantılıdır. DEAŞ ve PKK saldırı listeleri ise tablo olarak raporda yer almaktadır. Rapor kapsamında kullanım oranı yüksek olan ve gazetelerin terör saldırıları karşısındaki tavrını yansıttığı düşünülen kelimelerin bağlamları da incelenmiştir. İlgili kelime listeleri ve bağlam tabloları her bir gazetenin terör olaylarındaki genel tutumunu gösteren içerik yazıları ve bu yazılara örnek teşkil edecek manşetler eşliğinde paylaşılmıştır.

TABLO 2. KELİME LİSTESİ ÖRNEĞİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	A	12	1,54	10	100
2	B	9	1,16	8	80

Tablo 2’de “Sıra” sütunu listedeki kelimenin kaçınıcı sırada olduğunu göstermektedir. “Kelime” başlığı altında ise derlemde bulunan ve sıklık miktarı beşin üzerinde olan kelimeler yer almaktadır. “Sıklık” sütununda ise söz konusu kelimenin derlemdeki sıklık miktarı belirtilmektedir. Dördüncü sütunda yer alan “Yüzde” ise söz konusu kelimenin toplam sözcük sayısı içindeki yüzdesini vermektedir. “Metin Sayısı” kısmı mevzu bahis kelimenin toplam kaç metinde geçtiğini ifade etmektedir. Altıncı sütundaki “Yüzde” ise kelimenin metinlerin yüzde kaçında yer aldığını göstermektedir.

Raporda öncelikle dokuz gazetenin tamamı altı kriterin sonuçlarına göre “Gazetelerin Genel Görünümü” başlığı altında değerlendirilmiştir. Daha sonra sırasıyla Kemalist-Sol Medya, Muhafazakar-Merkez Medya ve Seküler-Merkez Medya grupları altında ele alınan gazetelerin yayın politikaları bir bütün olarak

20. Wordsmith programı hakkında detaylı bilgi için bkz. “WordSmith”, <http://lexically.net/wordsmith>, (Erişim tarihi: 23 Kasım 2017).

21. Oluşturulan kelime listelerinden bağlam bildirmeyen ekler, bağlaçlar ve konum ifade eden sözcükler çıkarılmıştır. Ayrıca gazetelerin terör saldırısını ihtiva eden ilk gün ilk sayfaları “txt” formatına olduğu gibi aktarılmış ve fakat Wordsmith 7.0 analiz programında kelime listeleri oluşturulurken haber içeriklerindeki şehit ve yaralı sayılarını veren rakamlar, kelime listelerine dahil edilmemiştir.

incelenmiştir. Bu üç grup kriter sonuçlarına göre analiz edilmiştir. Bununla birlikte grupları oluşturan gazeteler tek tek kriter sonuçları ve sıklık miktarı yansıtan kelime bulutları, DEAŞ ve PKK saldırıları kelime listeleri üzerinden tetkik edilmiştir. Sıklık miktarı yüksek olan ve gazetelerin terör saldırıları karşısındaki tutumunu yansıttığı düşünülen kelimelerin bağlam tablolarına yer verilmiştir. Son olarak her bir gazetenin terör saldırıları karşısındaki genel tutumunu yansıttığı düşünülen biri DEAŞ biri PKK saldırısına ait ilk gün ilk sayfa örnekleri paylaşılmıştır.

TERÖR OLAYLARI SONRASI GAZETELERİN İLK GÜN İLK SAYFALARI

GAZETELERİN GENEL GÖRÜNÜMÜ

Türk medyasının genel görünümünü yansıtmak üzere raporda incelenen tüm gazetelerin belirlenen kriterlere göre sonuçları Tablo 3'te paylaşılmıştır. Gazetelerin DEAŞ ve PKK terör saldırılarına göre sergiledikleri genel performansları karşılaştırmalı bir şekilde tabloda yer almaktadır. Elde edilen verilere göre gazeteler genel olarak DEAŞ terör örgütüne dair yapılan haberlerde daha başarısız sonuçlar ortaya koymaktadır. İncelenen haberlerde ilk olarak terör olayını “devletin başarısı ya da başarısızlığı” üzerinden aktaran içerikler mercek altına alınmıştır. Örneklemdahilindeki haberlerin toplamda yüzde 30’unda saldırılar karşısında devletin başarısız olduğu iddiası ön plana çıkarılırken yüzde 70’inde terör eylemleri devlet başarısızlığı ile ilişkilendirilmemiştir. DEAŞ saldırıları yüzde 33 oranında devlet başarısızlığı ile yansıtılırken PKK eylemleri için bu oranın yüzde 27 olduğu tespit edilmiştir.

DEAŞ terör saldırıları yüzde 82 oranında açıktan kınanırken PKK haberlerinde bu oranın yüzde 84 olduğu görülmektedir. DEAŞ ve PKK için sonuçların birbirine en yakın olduğu kriter açıktan kınama-kınamamadır.

İncelenen ilk sayfaların yüzde 42’sinde kurban hikayesine ağırlık verilmiştir. Kurban hikayelerine PKK saldırıları sonrası yüzde 40 oranında ağırlık verilirken DEAŞ saldırıları sonrası bu oran yüzde 44 olmuştur.

TABLO 3. TÜM GAZETELER KRİTER SONUÇLARI (YÜZDE)

Kriterler	Kriter Çıktıları	DEAŞ	PKK	Toplam
Başarı-Başarısızlık	Başarısızlık	33	27	30
	Başarı	67	73	70
Açıktan Kınama-Kınamama	Açıktan Kınama	82	84	83
	Açıktan Kınamama	18	16	17
Kurban Hikayesi	Ağırlık Verilen	44	40	42
	Ağırlık Verilmeyen	56	60	58
Nefret Söylemi-Birlik Mesajı	Nefret Söylemi	27	11	19
	Birlik Mesajı	49	58	53
	Her İkisi de Yok	24	31	28
İnfial Oluşturma	İnfial Var	76	44	60
	İnfial Yok	24	56	40
Terminoloji	Terör Kelimesi Kullanılmamış	16	9	12
	Terör Kelimesi Kullanılmış	84	91	88

Gazeteler PKK saldırılarından sonra –DEAŞ’a nazaran– daha az nefret söyleminde bulunmuş ve daha fazla birlik mesajına yer vermiştir. Toplamda yüzde 19 oranında nefret söylemine rastlanmışken haberlerin yüzde 53’ünde birlik mesajı verilmiştir. DEAŞ saldırılarında yüzde 27 oranında nefret söyleminde bulunulurken PKK haberlerinde yüzde 11 oranında nefret söylemi yer almıştır. DEAŞ saldırıları sonrası yüzde 49 oranında birlik mesajı verilmişken PKK için bu oran yüzde 58’dir.

Belirlenen altı kriter arasında “infial oluşturma” sonuçlar açısından en olumsuz tabloyu çizmektedir. Haberlerin yüzde 60’ında infial oluşturabilecek içeriğe rastlanmıştır. DEAŞ eylemlerinin ardından yüzde 76 oranında infiale neden olan içerik üretilirken PKK haber derleminin yüzde 44’ünde infiale yol açabilecek içerik yer almıştır. Özellikle DEAŞ terör saldırıları sonrası haber içeriklerinin yüzde 76’sında infial oluşturabilecek içeriğe yer veren gazeteler bu konuda medya etiği ve toplumsal sorumluluktan uzak bir tavır sergilemiştir.

En başarılı sonucun elde edildiği kriter yüzde 88 ile terminolojidir. DEAŞ terör eylemlerinden sonra terminolojinin doğru kullanıldığı haberlerin oranı yüzde 84’tür. PKK saldırılarından sonra ise bu oran yüzde 91’dir.

Gazetelerin genel performansına bakıldığında DEAŞ’a yönelik terör haberlerinin aktarımı noktasında daha başarısız oldukları gözlemlenmiştir. Bu durumun tek istisnası ise “açıktan kınama-kınamama” kriteridir.

Siyasi Pozisyonlarına Göre Gazeteler Kemalist-Sol Medya

TABLO 4. KEMALİST-SOL MEDYA KRİTER SONUÇLARI (YÜZDE)				
Kriterler	Kriter Çıktıları	DEAŞ	PKK	Toplam
Başarı-Başarısızlık	Başarısızlık	93	73	83
	Başarı	7	27	17
Açıktan Kınama-Kınamama	Açıktan Kınama	67	73	70
	Açıktan Kınamama	33	27	30
Kurban Hikayesi	Ağırlık Verilen	40	47	43
	Ağırlık Verilmeyen	60	53	57
Nefret Söylemi-Birlik Mesajı	Nefret Söylemi	80	33	57
	Birlik Mesajı	0	27	13
	Her İkisi de Yok	20	40	30
İnfial Oluşturma	İnfial Var	100	80	90
	İnfial Yok	0	20	10
Terminoloji	Terör Kelimesi Kullanılmamış	47	27	37
	Terör Kelimesi Kullanılmış	53	73	63

Kemalist-Sol Medya haberlerin yüzde 83'ünde devletin terör karşısında başarısız olduğunu iddia etmiştir. Başarı-başarısızlık kriteri bağlamında Kemalist-Sol Medya, Muhafazakar-Merkez Medya ve Seküler-Merkez Medya'dan ayrılır. Bu iki medya grubu başarı-başarısızlık kriteri bağlamında devleti terör saldırıları karşısında başarısız görmemiştir.²² Kemalist-Sol Medya DEAŞ haber derleminin yüzde 93'ü, PKK haber derleminin ise yüzde 73'ünde devleti terörle mücadelede yetersiz ve başarısız göstermiştir. Kemalist-Sol Medya'nın terörle mücadelede devleti suçlama ve başarısız olduğu iddiasını taşıma oranı PKK saldırılarına kıyasla DEAŞ eylemlerinden yüzde olarak 20 puan fazladır. Bu durum Kemalist-Sol Medya'nın terör eylemlerini saldırıyı gerçekleştiren örgüte göre değerlendirdiğinin belirtisidir.

Kemalist-Sol Medya devlete başarısızlık isnat ederek terör karşısında devleti küçük duruma düşürme ve devletin kurumsal imajını zayıflatma eğilimindedir. Söz konusu medya devlet başarısızlığını AK Parti hükümetinin terör ve teröristlerin destekçisi olduğu iddiasıyla ortaya koymuştur. Bu durum Sultanahmet saldırısı

22. Muhafazakar-Merkez Medya haberlerinin tümünde Seküler-Merkez Medya ise haberlerinin yüzde 93'ünde devleti terörle mücadelede başarılı olarak değerlendirmiştir.

GÖRSEL 1. KEMALİST-SOL MEDYANIN DEVLETİ BAŞARISIZLIKLA SUÇLAMA ÖRNEKLERİ

DİYARBAKIR, SURUÇ, ANKARA, SULTANAHEMET

Katliamları yapanlar vekalet verdikleriniz

BirGün, DEAŞ Sultanahmet, 13 Ocak 2016.

Cumhuriyet En kanlı saldırılar

İstanbul 10 ölü	Ankara 100 ölü	Dişarbakır 3 ölü
Reyhane 52 ölü	Sinurfa 33 ölü	

ÇARŞAMBA 13 OCAK 2016 İL YILI 32970 KURUCUSU: FENİS NAZIKOĞLU BAŞKURUCUSU: NAZIKOĞLU İZGİN BAŞBAŞKAN: İZGİN İZGİN İYİ HAYATLI TÜRK YERLİLERİNİN GÖZÜNE

İŞİD KANLI SALDIRILARINA BİR YENİSİNİ DAHA EKLEDİ: TÜRK TURİZMİNİN VE İSTANBULUN KALBI SULTANAHEMETTE CANLI BOMBA EYLEMİ

Katliam ülkesi

Turist kaflesini hedef alan canlı bomba saat 10.20'de pimi çekti. Korkunç patlamada çoğu Alman, 10 turist öldü. Saldırganın Suriye'den yeni geldiği ve takip edilener listesinde olmadığı açıklandı

Cumhuriyet, DEAŞ Sultanahmet, 13 Ocak 2016.

Huzur istemeyen adam!.. DEJANIN en büyük sonucu, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın başbakanlığı.

YILI: 9 BAYI: 2947 **21 TEMMUZ 2015 SALI** **75 kuruş** **Faciannın perde arkası** TDK'nin var. Dışarıya bu Suriye ile ilgili bir rapor. AKP'nin dışarıdan bu tür terörist saldırılara müdahale etmesi beklenmektedir.

T.C. SÖZCÜ

GÖZ GÖRE GÖRE GELEN KATLİAM

MIT ve Emniyet uyardı ama dinleyen olmadı
Dinci İŞİD, dün Suruç'ta canlı bomba patlattı

31 ÖLÜ

Korkunç olay Suruç'taki Amara Kültür Merkezi'nin bahçesinde yaşandı.

Her taraf ceset parçalarıyla doluydu

Arkadaşlarını kaybeden genç kızların çığırına ve foryadı yürek dağıldı

Sözcü, DEAŞ Suruç, 21 Temmuz 2015.

sonrası *BirGün* gazetesinin hükümeti hedef alan “Katliamı Yapanlar Vekalet Verdikleriniz” manşetli 13 Ocak 2016 baskısında, *Cumhuriyet*’in aynı terör saldırısı sonrası 13 Ocak 2016 tarihli “Katliam Ülkesi” manşetinde ve *Sözcü*’nün Sुरुç saldırısı sonrası “Göz Göre Göre Gelen Katliam” manşetini taşıyan 21 Temmuz 2015 baskısında görülmektedir (Görsel 1).

Kemalist-Sol Medya’nın terör saldırıları sonrası ilk gün ilk sayfa haberlerinin yüzde 70’i açıktan kınama içerir. Bunların yüzde 30’unda ise terör ve teröristlere karşı herhangi bir kınama ifadesine yer verilmemiştir. Bu kriter sonucuna göre de Kemalist-Sol Medya diğer iki medya grubunun gerisinde kalmıştır. Muhafazakar-Merkez Medya terör saldırılarının yüzde 93’ünü açıktan kınarken Seküler-Merkez Medya yüzde 87’sinde açıktan kınama ifadesi kullanmıştır. DEAŞ saldırılarının yüzde 67’sinde açıktan kınamaya yer veren Kemalist-Sol Medya’nın PKK haberlerinde bu oran yüzde 73 olmuştur. Terör saldırılarının yüzde 30’una dair açıktan kınama ifadesi kullanmayan Kemalist-Sol Medya terör saldırıları haberleştirilirken dikkat edilmesi gereken konularla alakalı beklentileri karşılamakta yetersiz kalmıştır. Terör saldırılarının doğrudan ve açık bir şekilde kınanmaması bir habercilik eksikliğidir.

Kemalist-Sol Medya haberlerin yüzde 43’ünde kurban hikayesine ağırlık vermiştir. Kemalist-Sol Medya bu kriteri karşılama noktasında Muhafazakar-Merkez Medya’nın önünde, Seküler-Merkez Medya’nın ise gerisinde kalmıştır.²³ Kemalist-Sol Medya DEAŞ saldırı haberlerinin yüzde 40’ında kurban hikayesini ağırlıklı olarak aktarırken PKK haberlerinin ise yüzde 47’sinde kurban hikayesine daha fazla yer vermiştir.

Kemalist-Sol Medya haberlerinin yüzde 57’sinde nefret söylemine başvurmuş, yüzde 13’ünde birlik mesajı vermiştir. Muhafazakar-Merkez Medya ve Seküler-Merkez Medya haberlerinin hiçbirisi nefret söylemi içermezken Kemalist-Sol Medya’nın haberlerinin yüzde 57’sinde nefret söyleminde bulunması dikkat çekicidir.²⁴ Bu sonuçlar Kemalist-Sol Medya’nın terör örgütlerinin ait olduklarını iddia ettikleri etnik/dini gruplar ile bu gruplara mensup sıradan vatandaşlar arasında bir ayırım gözetmediğini ortaya koymuştur. Kemalist-Sol Medya’nın birlik mesajı kriterindeki performansı da diğer iki grubun oldukça gerisindedir. Kemalist-Sol Medya DEAŞ saldırıları sonrası birlik mesajına hiç

23. Muhafazakar-Merkez Medya haberlerinin yüzde 30’unda kurban hikayesine yer verilirken Seküler-Merkez Medya haberlerinin yüzde 53’ünde kurban hikayesine ağırlık vermiştir.

24. Muhafazakar-Merkez Medya haberlerinin hiçbirinde nefret söylemine başvurmazken yüzde 87’sinde birlik mesajı vermiştir. Seküler-Merkez Medya ise haberlerinin hiçbirinde nefret söyleminde bulunmazken yüzde 60’ında birlik mesajını öne çıkarmıştır.

yer vermemiş, DEAŞ haberlerinin yüzde 80'inde nefret söylemine başvurmuştur. PKK haberlerinin ise yüzde 33'ünde nefret söylemi, yüzde 27'sinde birlik mesajı hakimdir. Bu durum Kemalist-Sol Medya'nın terör karşısında objektif bir tutum sergilemediğini, terör eylemini gerçekleştiren örgüte göre söylem değiştirdiğini göstermektedir. Kemalist-Sol Medya DEAŞ haberlerinde PKK haberlerine kıyasla daha eleştirel, muhalif ve radikal bir dil kullanmıştır. DEAŞ saldırıları sonrası "dinci, mezhepçi, cihatçı, fetihçi" gibi nefret söylemi oluşturan kelimeleri ön plana çıkartan Kemalist-Sol Medya bu durumu Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve AK Parti üzerinden devleti eleştirmede bir araç haline getirmiştir. Bu gruptaki medyanın nefret söyleminin hakim olduğu haber diline dair örnekler Görsel 2'de verilmiştir.

GÖRSEL 2. KEMALİST-SOL MEDYADA NEFRET SÖYLEMİ ÖRNEKLERİ

İSTANBUL'DAKİ DİNİ TERÖR, BAŞKENT'TE PROTESTO EDİLDİ
Ankara'da sivil toplum kuruluşları, yılı başı gecesi İstanbul Reina'ya kana bulayan dinci terör saldırısını protesto etti. "Türkiye Taliban karanlığına sürükleniyor. Gerıcılık öldürür, laiklik yaşatır" sloganları atıldı.

Sözcü, DEAŞ Reina, 3 Ocak 2017

Cumhuriyet, DEAŞ Atatürk Havalimanı, 30 Haziran 2016

İşte saldırının şifreleri

AKP iktidarının fetihçi, mezhepçi politikaları Türkiye'yi 'Ortadoğu Terör Çemberi'nin içine sokmuş oldu

BirGün, DEAŞ Suruç, 21 Temmuz 2015.

Başından beri beklenen oldu. Hükümetin başta Suriye olmak üzere tüm Ortadoğu politikasının sonuçlarının Türkiye'ye terör olarak döneceğini söyleyenler haklı çıktılar. Terörü yönetenlerin bir gün onun da hedefi olabileceğinin değişmez bir yasa olduğu Suruç katliamı ile bir kez daha kanıtlanmış oldu. IŞİD, koalisyon katıldığı gerekçesiyle Türkiye'nin de hedef olduğunu açıklamıştı.

Suruç katliamı Türkiye'nin Suriye konusundaki herhangi bir politika değişikliğine terörle karşı çıkılacağına ilk uyarısı oldu. Türkiye'nin, daha sonra IŞİD'in içinde yer alan, Suriye'ye karşı savaşan cihatçılara yaptığı maddi destek ve silah yardımının kendisine karşı döndüğünü Suruç katliamı ortaya koydu.
MUSTAFA K. ERDEMÖL 99

Kemalist-Sol Medya haberlerinin yüzde 90'ında infial oluşturabilecek içeriğe yer vererek Muhafazakar-Merkez Medya ve Seküler Merkez Medya'nın önünde bulunmaktadır.²⁵ Kemalist-Sol Medya DEAŞ saldırılarının yüzde 100'ünde, PKK eylemlerinin ise yüzde 80'inde infial oluşturabilecek içeriğe yer vermiştir. Bu tutumuyla terörün toplumda infial, korku ve kaygı meydana getirme amacına hizmet etmiştir. Bununla birlikte terörün korku ve kaygıyı egemen kılarak gündelik yaşamın doğal akışını bozma, ülkeyi ekonomik itibar kaybına uğratarak kamuoyunun devlet kurumlarına olan güvenini azaltma hedeflerine ön ayak olmuştur.

Terminoloji kriteri incelendiğinde Kemalist-Sol Medya'nın haberlerin yalnızca yüzde 63'ünde "terör" ve/veya "terörist" kelimelerine yer verdiği görülür. Bu grup söz konusu kriter bağlamında da diğer iki grubun gerisinde kalmıştır. Çünkü Muhafazakar-Merkez Medya ve Seküler-Merkez Medya tüm terör haberlerinde "terör" ve/veya "terörist" ifadelerine yer vermiştir. Bu kriter sonucuna göre Kemalist-Sol Medya'nın terör saldırıları karşısında kamuoyunun yanında bir pozisyon almadığı ve toplumun genel söylemini benimsemediği söylenebilir.

Sonuç olarak Kemalist-Sol Medya terör saldırıları karşısında devlet başarısızlığını ön plana çıkarmış ve haberlerinin tümünde terörü açıktan kınamamıştır. Terör haberlerinde birlik mesajından çok nefret söylemine başvurarak halkta infial meydana getirmiş ve istemli/istemli terörün medya üzerinden sağlamaya çalıştığı amaçlara hizmet etmiştir. Terör olaylarını manipülasyon malzemesine dönüştürmüş, olayları kan, gözyaşı ve acıyla dramatikleştirerek topluma korku pompalamış, halk nezdinde yıkıcı etki yaratmıştır. Terör saldırılarının arttığı dönemlerde Kemalist-Sol Medya toplumu birleştiren, teröre karşı mobilize eden ve devletin yanında durarak terörle mücadelede devlete destek olan bir habercilikten ziyade terörün medya üzerinden hedeflerine ulaşmasına katkı sağlamıştır.

BirGün, *Cumhuriyet* ve *Sözcü* gazetelerinin oluşturduğu Kemalist-Sol Medya kategorisi kriter tablosu verileri dahilinde değerlendirilmiştir. Bu grubu oluşturan üç gazete raporun ilerleyen bölümlerinde tek tek incelenecektir.

25. Muhafazakar-Merkez Medya haberlerinin yüzde 37'sinde, Seküler-Merkez Medya da haberlerinin yüzde 53'ünde infial oluşturabilecek içeriğe yer vermiştir.

BirGün

Kemalist-Sol Medya grubunda ele alınacak ilk gazete *BirGün*'dür. *BirGün*'ün kriter sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

TABLO 5. BİRGÜN GAZETESİ KRİTER SONUÇLARI (YÜZDE)				
Kriterler	Kriter Çıktıları	DEAŞ	PKK	Toplam
Başarı-Başarısızlık	Başarısızlık	100	60	80
	Başarı	0	40	20
Açıktan Kınama-Kınamama	Açıktan Kınama	60	40	50
	Açıktan Kınamama	40	60	50
Kurban Hikayesi	Ağırlık Verilen	20	20	20
	Ağırlık Verilmeyen	80	80	80
Nefret Söylemi-Birlik Mesajı	Nefret Söylemi	100	60	80
	Birlik Mesajı	0	0	0
	Her İkisi de Yok	0	40	20
İnfial Oluşturma	İnfial Var	100	80	90
	İnfial Yok	0	20	10
Terminoloji	Terör Kelimesi Kullanılmamış	80	80	80
	Terör Kelimesi Kullanılmış	20	20	20

Başarı-başarısızlık kriteri bağlamında *BirGün* gazetesi haberlerinin yüzde 80'inde devletin terör karşısında başarısız olduğunu iddia etmiştir. Terör eylemleri karşısında devlet başarısızlığını ön plana çıkararak *BirGün* bu yolla terörle mücadelede devlete duyulan güvenin zayıflatılmasına alan açmıştır. Gazete DEAŞ saldırılarının yüzde 100'ü, PKK eylemlerinin ise yüzde 60'ında devleti terör karşısında başarısız olmakla suçlamıştır. DEAŞ ve PKK istatistiği arasında yüzde olarak 40 puanlık bir fark vardır. Bu durum *BirGün*'ün terör saldırılarını eylemi gerçekleştiren örgüte göre değerlendirdiğini göstermektedir. Bununla birlikte gazete AK Parti'nin besleyip büyüttüğünü iddia ettiği²⁶ DEAŞ'ın saldırıları sonrası devletin terör karşısında başarısız olduğunu hükümet üzerinden iddia etmiştir. Dokuz gazete içinde *BirGün* DEAŞ haberlerinin hepsinde devleti başarısızlıkla suçlayan iki gazeteden biridir.²⁷

BirGün terör saldırılarını açıktan kınama-kınamama kriteri bağlamında yüzde 50 oranla Kemalist-Sol Medya içinde en kötü performansa sahip olan gazetedir. *Cumhuriyet* haberlerinin yüzde 70'inde, *Sözcü* ise yüzde 90'ında terör saldırılarını açıktan kınamıştır. *BirGün* gazetesi DEAŞ saldırılarının yüzde 60'ını, PKK eylemlerinin ise yüzde 40'ını açıktan kınamıştır. Bu istatistik tersten okunduğun-

26. Bkz. *BirGün*, 21 Temmuz 2015.

27. DEAŞ haberlerinin tümünde devleti başarısızlıkla suçlayan diğer gazete *Sözcü*'dür.

da *BirGün*'ün PKK saldırılarının yüzde 60'ını açıktan kınamadığı görülür. Başarı-başarısızlık kriterinde olduğu gibi terör saldırılarını açıktan kınama-kınama kriteri bağlamında da *BirGün* gazetesinin ikircikli bir tavır takındığı PKK ile DEAŞ arasındaki 20 puanlık yüzdesel farktan anlaşılır.

Haberlerinin yüzde 20'sinde kurban hikayesine ağırlık veren *BirGün* bu konuda Kemalist-Sol Medya'nın en zayıf gazetesidir. Kurban hikayesi *Cumhuriyet* haberlerinin yüzde 80'inde, *Sözcü*'de ise yüzde 30 oranında yer almıştır. Haberlerin sadece yüzde 20'sinde kurban hikayesine ağırlık vererek *BirGün*'ün terör saldırılarında hayatını kaybedenleri geri plana attığı söylenebilir.

BirGün haberlerinin yüzde 80'inde nefret söylemi hakimdir. Nefret söylemine yer verme bağlamında *BirGün* dokuz gazete içinde en yüksek orana sahip olan gazetedir. DEAŞ haberlerinin yüzde 100'ü, PKK haberlerinin ise yüzde 60'ında nefret söylemi haizdir. Yüzdesel olarak 40 puanlık fark *BirGün* gazetesinin nefret söylemi istatistiği bağlamında da DEAŞ ile PKK arasında ikircikli bir tavır takındığını gösterir. Nefret söyleminin ön planda olduğu *BirGün* ele aldığı terör saldırılarında birlik mesajına hiç yer vermemiştir.

BirGün dokuz gazete içinde haberlerinde birlik mesajı bulunmayan tek gazetedir. *BirGün* haberlerinin yüzde 90'ında infial oluşturabilecek içerik vardır. DEAŞ haberlerinin yüzde 100'ü, PKK haberlerinin ise yüzde 80'inde infiale sebep olabilecek içerik mevcuttur.

BirGün gazetesiyle ilgili en çarpıcı istatistik haber metinlerinin yüzde 80'inde "terör" ve/veya "terörist" kelimelerinin kullanılmamasıdır. Haberlerinin yalnızca yüzde 20'sinde "terör" ve/veya "terörist" sözcüklerine yer veren *BirGün* dokuz gazete içinde bu ifadeleri en az kullanan gazetedir. *BirGün* haberlerinde "terör" ve/veya "terörist" kelimelerini yazmaktan imtina etmiştir. Bu noktada gazetesinin kamuoyunun tercih ettiği terminolojiyi benimsemediği söylenebilir.

Özetle *BirGün* tüm terör saldırılarının yüzde 80'inde devleti başarısızlıkla suçlamış, saldırıların yalnızca yüzde 50'sini açıktan kınamış, yüzde 80'inde kurban hikayesine yer vermeyerek, terör saldırılarında hayatını kaybedenleri geri plana atmış, yüzde 80'inde nefret söylemine başvurarak toplumu terör karşısında mobilize edecek ve bütünleştirecek birlik mesajına hiç yer vermemiş, saldırıların yüzde 90'ında toplumda infial oluşturabilecek içerik bulundurmuş ve haberlerinin yüzde 80'sinde "terör" ve/veya "terörist" kelimelerine yer vermemiştir.

Tablo 5'teki *BirGün* gazetesinin kriter sonuçları kapsamında yapılan değerlendirmeden sonra *BirGün*'e ait kelime bulutu (Görsel 3) ile DEAŞ ve PKK saldırılarının kelime listeleri (Tablo 6 ve 7) kullanım sıklıkları ve bağlam tabloları baz alınarak incelenecektir.

GÖRSEL 3. BİRGÜN GAZETESİ KELİME BULUTU

TABLO 6. BİRGÜN GAZETESİ DEAŞ SALDIRILARI KELİME LİSTESİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	TÜRKİYE	26	1,39	5	100
2	AKP	17	0,91	4	80
3	IŞİD	13	0,69	4	80
4	SALDIRI	12	0,64	4	80
5	SURIYE	12	0,64	4	80
6	KILIÇDAROĞLU	9	0,48	4	80
7	DEMİRTAŞ	7	0,37	3	60
8	YAŞAMINI	7	0,37	4	80
9	DEDİ	6	0,32	5	100
10	KARŞI	6	0,32	4	80
11	KATLIAM	6	0,32	3	60
12	KİŞİ	6	0,32	3	60
13	KONUŞTU	6	0,32	5	100
14	OLDU	6	0,32	2	40
15	TERÖR	6	0,32	3	60
16	BAŞKANI	5	0,27	3	60
17	GÜÇ	5	0,27	2	40
18	HÜKÜMET	5	0,27	3	60
19	KARANLIK	5	0,27	2	40
20	KATLIAMI	5	0,27	3	60
21	POLİS	5	0,27	3	60

TABLO 7. *BİRGÜN* GAZETESİ PKK SALDIRILARI KELİME LİSTESİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	KİŞİ	15	1,46	5	100
2	BOMBALI	13	1,26	5	100
3	SALDIRIDA	8	0,78	4	80
4	AKBAŞ	7	0,68	1	20
5	YAŞAMINI	7	0,68	4	80
6	YARALANDI	6	0,58	4	80
7	AKP	5	0,49	3	60
8	ARAÇ	5	0,49	4	80
9	DEDİ	5	0,49	3	60
10	KAYBETTİ	5	0,49	3	60
11	SALDIRI	5	0,49	4	80
12	YİTİRDİ	5	0,49	4	80

BirGün gazetesinin kelime bulutunda ilk dikkat çeken nokta “terör”, “terörist” gibi sözcüklerin neredeyse hiç kullanılmamasıdır. Terör haberlerinin incelendiği ilk gün ilk sayfa içeriğinde “terör”, “terörist”, “terör eylemi”, “terör saldırısı” gibi kelime ve kelime öbeklerine yok denecek kadar az yer verilmesi terör karşısında *BirGün* gazetesinin tavrını gösterir.

Kelime bulutuna göre *BirGün*’ün en çok kullandığı sözcük “Türkiye”dir. Tablo 6’da da görüldüğü üzere “Türkiye” beş DEAŞ saldırısının tamamında toplam yirmi altı defa geçmiştir. Buna karşın “Türkiye” sözcüğü sıklık miktarı beşin altında kaldığı için PKK kelime listesine girememiştir. “Türkiye” *BirGün* terör haberlerinde coğrafi konum bildirmekten ziyade terör kıskacında kalarak teslim olmuş, terör örgütlerinin yuvası haline gelmiş, saldırılar karşısında çaresiz kalmış bir ülke bağlamında kullanılmıştır (Tablo 8).

TABLO 8. *BİR GÜN* GAZETESİNDE “TÜRKİYE” KELİMESİNİN BAĞLAMI

, "YAZIK GÜNAH BU ÜLKEYE, YAZIK BU MİLLETE. TÜRKİYE'NİN HAK ETMEDİĞİ BİR TABLOYU AKP İKTİDARININ 'YENİ TÜRKİYE'SİNDE BİR KATLIAM DAHA... YENİ SURIYE! SURIYE! EN AZ 28 KİŞİ ÖLDÜ 61 KİŞİ YARALANDI TÜRKİYE AKP REJİMİNİN SAVAŞ POLİTİKALARIYLA , RUH HASTASI, SAPIKLAR TÜRKİYE'YE GELDİ. TÜRKİYE'DEN SURIYE'YE GİRDİ." BU KÖTÜ BİR SİYASİ TERÖRİSTLER, RUH HASTASI, SAPIKLAR TÜRKİYE'YE GELDİ. TÜRKİYE'DEN SURIYE'YE GİRDİ." ORTADOĞU UZMANI HÜSNÜ MAHALLİ, BİRGÜN'E TÜRKİYE'NİN DURUMUNU ŞÖYLE ÖZETLEDİ: "AKP , İŞİD'İN ATATÜRK HAVALİMANI SALDIRISINI VE TÜRKİYE'Yİ KISKACA ALAN 'TEREDDÜTLÜ' BİR SİYASİ SONUÇ YAZAR FAİK BULUT, İSRAİL – TÜRKİYE MUTABAKATINI, İŞİD'İN ATATÜRK HABERLERİ YOK GÖZLER BİR KEZ DAHA İŞİD'İN TÜRKİYE'DEKİ YAPILANMASINA ÇEVRİLDİ. DOĞU EROĞLU AKP'NİN MEZHEPÇİ DİŞ POLİTİKASI TÜRKİYE'DE TOPLU KATLIAMLARI BAŞLARINA KALACAK. ACABA BEŞ YIL BOYUNCA TÜRKİYE'DE YER BULAN YAPILARIN YENİ FAALİYET KARŞI ÖNE SÜRÜLEN CİHAÇI ÖRGÜTLERİN TÜRKİYE TOPRAKLARINDA ÖRGÜTLENMELERİNE YAPILANMASINA ÇEVRİLDİ. YILLARDIR, İŞİD'İN TÜRKİYE'DEKİ FAALİYETLERİNE GÖZ YUMAN AKP ONLAR AKP'NİN ESKİ KARDEŞLERİ! TÜRKİYE, AKP İKTİDARININ SURIYE'DE 'MÜTTEFİK' CİHAÇI YAPILAR BUNDAN SONRA SAVAŞI TÜRKİYE'DE Mİ DEVAM ETTİRECEKLER?" AÇIKLAMASI YAPILDI. HEDEFİMİZE YÜRÜYECEĞİZ TÜRKİYE'NİN GÜNDEMİNİ BAŞKANLIĞA KİLİTLEYEN ALINDI. TOPLUMSAL TEPKİ SANILANDAN FAZLA TÜRKİYE DEVRİMCİ HAREKETİNİN ÖNDE GELEN OLAYLARLA BÜTÜN ÜLKELER KARŞILAŞABİLİR, TÜRKİYE'DE DE OLABİLİR." BAŞBAKAN YARDIMCISI KULLANDI. KATLIAMI ÖVENLERE SUÇ DUYURUSU TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI METİN SALDIRILARIN GERÇEKLEŞEBİLECEĞİNİ SÖYLEDİ: "TÜRKİYE'NİN SURIYE'DE ÖNEMLİ BİR İNİŞİYATİF İSE BU KÖTÜLÜKLE MÜCADELEDE RUSYA'NIN, TÜRKİYE'NİN GÜVENİLİR BİR PARTNERİ GARANTÖRÜ OLMASINA DİKKAT ÇEKEREK, TÜRKİYE'DE BENZER SALDIRILARIN BAŞBAKAN YILDIRIM, BENZER SALDIRILARIN TÜRKİYE VE DİĞER ÜLKELERDE BUNDAN SONRA DA GELDİ. BAŞBAKAN BİNALİ YILDIRIM, RUSYA'YLA TÜRKİYE'NİN SURIYE'DEKİ ATEŞKESİN GARANTÖRÜ VEKALET SAVAŞLARINA DÖNÜŞEN İÇ SAVAŞIN TÜRKİYE'DEKİ BİR YANSIMASI. UZMANLARA GÖRE TUM ORTADOĞU POLİTİKASININ SONUÇLARININ TÜRKİYE'YE TERÖR OLARAK DÖNECEĞİNİ İKTİDARININ FETİHÇİ, MEZHEPÇİ POLİTİKALARI TÜRKİYE'Yİ 'ORTADOĞU TERÖR ÇEMBERİ' NİN İÇİNE OLDU. İŞİD, KOALİSYONA KATILDIĞI GEREKÇESİYLE TÜRKİYE'NİN DE HEDEF OLDUĞUNU AÇIKLAMIŞTI. TERÖRLE KARŞI ÇIKILACAĞININ İLK UYARISI OLDU. TÜRKİYE'NİN, DAHA SONRA İŞİD'İN İÇİNDE YER OLDUĞUNU AÇIKLAMIŞTI. SURUÇ KATLIAMI TÜRKİYE'NİN SURIYE KONUSUNDAKİ HERHANGİ BİR

BirGün “Türkiye” sözcüğünü “AKP” ve “hükümet” kelimeleriyle bağdaştırmıştır. *BirGün* haberlerinde Türkiye AK Parti hükümetinin politikaları nedeniyle teröre maruz kalan bir ülke şeklinde aktarılmıştır. Terör saldırılarını konu alan haber metinlerinde “AKP”nin en çok kullanılan kelimelerin başında gelmesi ilginçtir. “AKP” sözcüğü “saldırı”dan daha fazla kullanılmıştır. Bu durum *BirGün* gazetesinin terörü değil AK Parti’yi hedef aldığını gösterir. Tablo 9’da *BirGün*’ün AK Parti üzerinden bir nefret söylemi geliştirdiği ve hükümet üzerinden devleti suçladığı görülür. Ayrıca iki terör örgütünün kelime listelerine bakıldığında “AKP”nin DEAŞ saldırılarına nazaran PKK eylemlerinde daha az kullanılması dikkat çekicidir. DEAŞ saldırılarında dört metinde on yedi kez geçen “AKP” kelimesi PKK saldırılarında üç metinde beş kez yer almıştır. Bu durum *BirGün* gazetesinin PKK saldırıları sonrası hükümeti hedef alan açıklamalara DEAŞ saldırılarına kıyasla daha az yer verdiğini gösterir.

TABLO 9. *BİRGÜN* GAZETESİNDE “AKP” KELİMESİNİN BAĞLAMI

ONLAR **AKP'NİN** ESKİ KARDEŞLERİ! TÜRKİYE, AKP ONLAR **AKP'NİN** ESKİ KARDEŞLERİ! TÜRKİYE, **AKP** İKTİDARININ SURİYE'DE 'MÜTTEFİK' GÖRDÜĞÜ ÜLKEYİ ATEŞE ATACAKLAR. DOĞU EROĞLU **AKP'NİN** MEZHEPÇİ DIŞ POLİTİKASI TÜRKİYE'DE GERÇEKLEŞTİRENLER İSE SURİYE SAVAŞI BOYUNCA **AKP** İKTİDARI TARAFINDAN PALAZLANDIRILAN , LOJİSTİK AĞLARINI KURMASINA İZİN VEREN **AKP'NİN**, SURİYE'DEKİ SİYASİ HEDEFLER UĞRUNA KADAR" DİYEREK VEDALAŞMAK MÜMKÜN MÜ? **AKP** BU ÖRGÜTLERİ YA ÇOK FAZLA TANIMİYOR YA BAŞLIYORSA DEMEK BU İŞ BİTMİŞ" DİYE KONUŞTU. **AKP** VARKEN GÜVENDE DEĞİLİZ ATATÜRK YAPTI. SON DÖNEMDE YAŞANAN KATLİAMLARDAKİ **AKP'NİN** SORUMLULUĞUNA DİKKAT ÇEKİLEN KURUL'DAKİ GÖRÜŞMELER SONRASI ÖNERGELER AKP'LİLERİN OYLARIYLA REDDEDİLDİ. ÖTE YANDAN İŞİD'İN TÜRKİYE'DEKİ FAALİYETLERİNE GÖZ YUMAN **AKP** İKTİDARININ İPİN UCUNU KAÇIRDIĞI ORTAYA TÜRKİYE'NİN DURUMUNU ŞÖYLE ÖZETLEDİ: "**AKP** KENDİ KAZDIĞI KUYUYA DÜŞTÜ. SURİYE'DEKİ SALDIRISI 3 AŞAMALI BİR HATANIN ÜRÜNÜDÜR. **AKP** FARKINDA DEĞİL AMA AKP'NİN DE ALTINI OYAN HATANIN ÜRÜNÜDÜR. AKP FARKINDA DEĞİL AMA **AKP'NİN** DE ALTINI OYAN, KÖTÜ SİYASETİNİN KATLİAMLARI YAPANLAR VEKALET VERDİKLERİNİZ **AKP'NİN** "ÖFKELİ ÇOCUKLARI" SURUÇ VE GÖRE İSE VEKALET SAVAŞININ TARAFI OLAN **AKP** KRİZİ ÜLKEYE TAŞIDI. KILIÇDAROĞLU'NDAN 11 KİŞİ YAŞAMINI YİTİRDİ, 36 KİŞİ DE YARALANDI. **AKP** MİTINGİNE DÖNÜŞEN ŞAŞALI 'FETİH , İSTANBUL'DA 29 MAYIS GÜNÜ DÜZENLENEN VE **AKP** MİTINGİNE DÖNÜŞEN 'FETİH ŞÖLENİ'NDEN DURUMUNDA" DEDİ. İŞTE SALDIRININ ŞİFRELERİ **AKP** İKTİDARININ FETİHÇİ, MEZHEPÇİ POLİTİKALARI GERÇEKLEŞEN KATLİAMIN SORUMLUSUNUN **AKP** İKTİDARI OLDUĞUNU SÖYLEDİ. "BU TÜRKİYE'NİN GÜNDEMİNİ BAŞKANLIĞA KİLİTLEYEN **AKP** HÜKÜMETİ VE SARAY İLE 'İKTİDAR ORTAĞI'

TABLO 10. *BİRGÜN* GAZETESİNDE “İŞİD” KELİMESİNİN BAĞLAMI

, SINIRLARI AÇANLAR... HEPİNİZ KATİLSİNİZ! **İŞİD'DEN** KURTARILAN KOBANENİN YENİDEN İNŞASI KATLİAMI İLE BİR KEZ DAHA KANITLANMIŞ OLDU. **İŞİD**, KOALİSYONA KATILDIĞI GEREKÇESİYLE İLK UYARISI OLDU. TÜRKİYE'NİN, DAHA SONRA **İŞİD'İN** İÇİNDE YER ALAN, SURİYE'YE KARŞI SAVAŞAN YİTİRDİ, 2'Sİ AĞIR KİŞİ YARALANDI. SALDIRIYI **İŞİD'İN** SUUDİ ARABİSTAN UYUKLU ÜYESİ NABİL DAHA GÖZLER ÖNÜNE SERERKEN, ERDOĞAN YİNE **İŞİD** LAFINI AĞZINA ALMADI. HÜKÜMET SÖZCÜSÜ . KATLİAMIN ARDINDAN KAÇAN SALDIRGANIN, **İŞİD'İN** 'AFGAN-ÇEÇEN-DOĞU TÜRKİSTANLI' GÜVENDE DEĞİLİZ ATATÜRK HAVALİMANI'NDA **İŞİD'İN** GERÇEKLEŞTİRDİĞİ TAHMİN EDİLEN BİLE HABERLERİ YOK GÖZLER BİR KEZ DAHA **İŞİD'İN** TÜRKİYE'DEKİ YAPILANMASINA ÇEVİRİLDİ. YAPILANMASINA ÇEVİRİLDİ. YILLARDIR, **İŞİD'İN** TÜRKİYE'DEKİ FAALİYETLERİNE GÖZ YUMAN YER ALAN SANIKLARDAN ERMAN EKİCİ HAKKINDA **İŞİD** SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMAK . SURİYE'DEKİ TERÖR ÖRGÜTLERİNE DESTEK VERDİ. **İŞİD**, NUSRA KURULDU. DÜNYANIN DÖRT BİR FAİK BULUT, İSRAİL – TÜRKİYE MUTABAKATINI, **İŞİD'İN** ATATÜRK HAVALİMANI SALDIRISINI VE SİYASETİNİ *BİRGÜN* GAZETESİNE DEĞERLENDİRDİ: "**İŞİD** SALDIRISI 3 AŞAMALI BİR HATANIN

Dikkat çeken bir diğer husus ise “İŞİD” kelimesinin sık kullanılmasıdır. *BirGün* gazetesi “PKK” sözcüğüne on terör haberinde yalnızca bir defa hükümet tarafından yapılan açıklamayı aktarırken²⁸ yer vermiştir. Buna karşın “İŞİD” kelimesi dört haber metninde toplam on üç kez geçmiştir. *BirGün* gazetesi “İŞİD”

28. Bkz. *BirGün*, 18 Aralık 2016.

sözcüğünü “terör”, “AKP” ve “Türkiye” ifadeleriyle bağlam oluşturacak şekilde AK Parti hükümetini eleştirmek için araçsallaştırmıştır (Tablo 10). Ayrıca *BirGün*’ün devlet ve kamuoyu nezdinde “DEAŞ” olarak bilinen terör örgütünü “İŞİD” olarak isimlendirmesi gazetesinin kamuoyunun kullandığı terminolojiyi benimsemediğini gösterir.²⁹

BirGün gazetesinin AK Parti hükümetini eleştirmek için araçsallaştırdığı bir diğer kelime de “Suriye”dir. Sıklık miktarı beşin altında kalarak PKK saldırı listesine giremeyen bu sözcük beş DEAŞ saldırısının dördünde toplamda on iki kez kullanılmıştır. “Suriye” kelimesinin DEAŞ terör saldırılarını aktaran haber metinlerinde sıklıkla yer almasının sebebi *BirGün* gazetesinin AK Parti hükümetinin Suriye politikalarını açıktan eleştirmesi, yaşanan DEAŞ terör saldırılarının sorumlusu olarak AK Parti hükümetini görmesidir (Tablo 11).

TABLO 11. BİRGÜN GAZETESİNDE “SURIYE” KELİMESİNİN BAĞLAMI

ESKİ KARDEŞLERİ! TÜRKİYE, AKP İKTİDARININ **SURİYE'DE** 'MÜTTEFİK' GÖRDÜĞÜ VE YAPILDI. KATLIAMLARI GERÇEKLEŞTİRENLER İSE **SURİYE** SAVAŞI BOYUNCA AKP İKTİDARI AĞLARINI KURMASINA İZİN VEREN AKP'NİN, **SURİYE'DEKİ** SİYASİ HEDEFLER UĞRUNA İÇİNDE YAŞANAN GELİŞMELERE BAKILDIĞINDA **SURİYE'DE** YENİ BİR POLİTİK HATTIN ÖRÜLMEMEYE ÖZETLEDİ: "AKP KENDİ KAZDIĞI KUYUYA DÜŞTÜ. **SURİYE'DEKİ** TERÖR ÖRGÜTLERİNE DESTEK VERDİ. , SAPIKLAR TÜRKİYE'YE GELDİ. TÜRKİYE'DEN **SURİYE'YE** GİRDİ." BU KÖTÜ BİR SİYASİ SONUÇ 'YENİ TÜRKİYE'SİNDE BİR KATLİAM DAHA... YENİ **SURİYE!** EN AZ 28 KİŞİ ÖLDÜ 61 KİŞİ YARALANDI HÜKÜMET SÖZCÜSÜ KURTULMUŞ'A GÖRE SALDIRI **SURİYE'DE** VEKALET SAVAŞLARINA DÖNÜŞEN İÇ BERİ BEKLENEN OLDU. HÜKÜMETİN BAŞTA **SURİYE** OLMAK ÜZERE TÜM ORTADOĞU AÇIKLAMIŞTI. SURUÇ KATLIAMI TÜRKİYE'NİN **SURİYE** KONUSUNDAKİ HERHANGİ BİR POLİTİKA , DAHA SONRA İŞİD'İN İÇİNDE YER ALAN, **SURİYE'YE** KARŞI SAVAŞAN CİHATÇILARA YAPTIĞI BİNALİ YILDIRIM, RUSYA'YLA TÜRKİYE'NİN **SURİYE'DEKİ** ATEŞKESİN GARANTÖRÜ OLMASINA GERÇEKLEŞEBİLECEĞİNİ SÖYLEDİ: "TÜRKİYE'NİN **SURİYE'DE** ÖNEMLİ BİR İNİŞİYATİF ALMASI

DEAŞ ve PKK saldırıları kelime listeleri karşılaştırıldığında PKK listesinde “terör”, “terörist” ve “PKK” sözcüklerinin yer almadığı, DEAŞ listesinde ise “İŞİD” ifadesinin yüksek sıklıkla kullanıldığı görülür. *BirGün* “PKK”, “terörist” ve “şehit” sözcüklerine yer vermekten imtina etmektedir. *BirGün* gazetesinde “şehit” kelimesi on terör saldırısının sadece birinde, Beşiktaş saldırısı sonrası hayatını kaybeden Berkay Aktaş’ın babası Salim Akbaş’ın “Ben, oğlum şehit olsun istemezdim”³⁰ açıklaması içinde verilmiştir.

29. Aynı durum *Cumhuriyet* ve *Sözcü* gazeteleri için de geçerlidir.

30. Bkz. *BirGün*, 12 Aralık 2016.

BirGün için dikkat çekilmesi gereken bir diğer husus ise “polis” kelimesinin kullanımınıdır. “Polis” sözcüğü “PKK”, “terör”, “terörist” ifadelerinden daha fazla kullanılmıştır. *BirGün* gazetesi “polis” kelimesini nefret söylemi ve infial oluşturmak için araçsallaştırmıştır (Tablo 12).

TABLO 12. BİRGÜN GAZETESİNDE “POLİS” KELİMESİNİN BAĞLAMI

YAPTILAR YIKILSIN BU ÖLÜM İKTİDARI! **POLİS** PATLAMANIN HEMEN ARDINDAN KAYBETTİ, YÜZLERCE KİŞİ DE YARALANDI. **POLİS** PATLAMANIN YAŞANDIĞI NOKTAYA GAZ . ŞİDDETLİ PATLAMALARIN ARDINDAN **POLİS** KİTLEYE SALDIRDI VE HAVAYA ATEŞ AÇTI. VEZNECİLER'DE BOMBALI ARAÇ PATLATILDI; 6'SI **POLİS** 5'İ SİVİL OLMAK ÜZERE 11 KİŞİ YAŞAMINI TAŞIYAN OTOBÜS PARAMPARÇA OLURKEN; 6'SI **POLİS**, 5'İ SİVİL 11 KİŞİ HAYATIM KAYBETTİ, 36 KİŞİ DÜZENLENEN İKİ BOMBALI SALDIRIDA 30'U **POLİS**, 7'Sİ SİVİL 38 KİŞİ YAŞAMINI YITİRDİ. BİR İSTANBUL ATATÜRK HAVALİMANI'NDA 2'Sİ **POLİS** 42 KİŞİNİN YAŞAMINI YITİRDİĞİ 239 KİŞİNİN İÇİN GECE KULÜBÜNE YÜRÜMEK İSTEYENLERE İSE **POLİS** SALDIRDI, 14 KİŞİ GÖZALTINA ALINDI. İKİ

BirGün kelime bulutunda da görüldüğü üzere (Görsel 3) “Kılıçdaroğlu”, “CHP” ve “Demirtaş” ifadeleri de sık kullanılmıştır. DEAŞ saldırıları kelime listesi dikkate alındığında “Kılıçdaroğlu”na beş saldırının dördünde dokuz defa, “Demirtaş”a beş saldırının üçünde yedi defa yer verildiği görülür. *BirGün* terör saldırıları sonrası ortaya koyduğu söylemi Kılıçdaroğlu ve Demirtaş'ın açıklamalarıyla kuvvetlendirmeye çalışmıştır.³¹ Bununla beraber “Recep Tayyip Erdoğan” ve “Devlet Bahçeli” kelimelerine yer verilmemesi siyasilerin açıklamalarına değinme hususunda *BirGün* gazetesinin taraflı bir tutum sergilediğini gösterir.

Son olarak *BirGün*'ün DEAŞ ve PKK saldırıları sonrası yayımlanan örnek ilk gün ilk sayfaları karşılaştırılacaktır.

Terör saldırıları karşısında *BirGün* gazetesinin genel tavrını yansıtan biri DEAŞ biri PKK saldırısına ait ilk sayfalar Görsel 4'te verilmiştir. Atatürk Havalimanı saldırısı sonrası *BirGün* saldırıyı geri plana atmış ve manşette saldırıyı düzenleyen DEAŞ terör örgütünü “AKP'nin eski kardeşleri!” olarak manşetine taşımıştır. “Cihatçılar Organize Ama Emniyet Değil” başlığı altında saldırıya çok az değinen *BirGün* devletin terör karşısında başarısız olduğunu iddia etmiştir. Gazete terör saldırısının içeriğine dair bilgiler vermek yerine AK Parti hükümetini itibarsızlaştırmaya ve bu yolla devleti suçlamaya yönelik bir haber diline başvurmuştur. *BirGün* “cihatçılar” kelimesini kullanarak nefret söyleminde bulunmuştur.

31. Bkz. *BirGün*, 11 Ekim 2015; *BirGün*, 21 Temmuz 2015; *BirGün*, 12 Aralık 2016.

GÖRSEL 4.1. BİRGÜN GAZETESİNİN İLK GÜN İLK SAYFA ÖRNEKLERİ

BirGün, PKK Kayseri, 18 Aralık 2016.

Diğer ilk sayfa 18 Aralık 2016 tarihli PKK'nın Kayseri saldırısına aittir. İlk bakışta haberin manşeti birlik mesajı gibi görülse de haber metni incelendiğinde hükümetin açıklaması dışında "PKK" kelimesine yer verilmemiş, "terör" sözcüğü ve hayatını kaybeden askerler için "şehit" ifadesi kullanılmamıştır.

GÖRSEL 4.2. BİRGÜN GAZETESİNİN İLK GÜN İLK SAYFA ÖRNEKLERİ

PROF. HAMZAÖĞLU:
HAVA
KİRENLERİN
ÖNLEMLERİN ZAYIF
GÜÇÜ SAKIN 82

NİLE RODGERS:
KORKUNUN SENİ
YÖNLENDİRMESİNE
ASLA İZİN VERME
BARIS AKPOLAT 59

**İZMİR
İMAM HATİP
İSYANINDA
ZAFER**
53

**EURO 2016
PORTEKİZ
POLONYA'YA
KARŞI**
88

BirGün

HALKIN GAZETESİ

30 HAZİRAN 2016 PERŞEMBE 11.33 KAT 0600 www.birgun.net İSİT İKİTÇİ TÜRKİYESİNE 40 KÇ

CHP LİDERİ KILIÇDAROĞLU:
**Taviz vererek
ülkeyi ateşe
atacaklar**
SERHAT KARAYÖZÜN 52

Onlar AKP'nin eski kardeşleri!

Türkiye, AKP iktidarının Suriye'de 'müttefik' gördüğü ve büyümelerine katkı sunduğu cihatçı yapılanmaların tehdidi altında. Bu örgütler düne kadar 'tehlike' olarak kabul edilmediği için yeterli düzeyde tanınıyor

Doğu Eroğlu **Yaşar Aydın**

AKP'nin emelini de politikaları Türkiye'de toplu kurtarılan arındırarak, Milya 500'li Binlerce Kafkaslara bu emel için ayırdı. Aynı şekilde çok sayıda Kafkaslı Türkleri Suriye'de öldürdü. Suriye'de AKP'nin emelini de politikaları arındırarak, Milya 500'li Binlerce Kafkaslara bu emel için ayırdı. Aynı şekilde çok sayıda Kafkaslı Türkleri Suriye'de öldürdü. Suriye'de AKP'nin emelini de politikaları arındırarak, Milya 500'li Binlerce Kafkaslara bu emel için ayırdı. Aynı şekilde çok sayıda Kafkaslı Türkleri Suriye'de öldürdü.

Putin özrü kabul etti, eski sözler unutuldu

ERDOĞAN'IN Putin'e af mektubu yazmasını ardından Rusya ile temas kurdu. Putin, Türkiye'ye yönelik saldırıların ardından Türkiye'nin bu saldırıların sorumluluğunu üstlenmesini istedi. Erdoğan'ın bu isteğine karşılık Putin, Türkiye'ye yazdığı mektupla, Türkiye'nin bu saldırıların sorumluluğunu üstlenmesini istediğini belirtti. Erdoğan'ın bu isteğine karşılık Putin, Türkiye'ye yazdığı mektupla, Türkiye'nin bu saldırıların sorumluluğunu üstlenmesini istediğini belirtti.

'Ballı maaş' düzenlemesi kabul edildi

Nesran Güllüoğlu

AKADEMİK YENİLEK görevini sürdürülen milletvekili seçilen ancak bu görevi yerine getiremeyen sadece eski üniversitelerine dönülen fakillerin üniversite devlet üniversitelerinde işe başlayabilmelerine, milletvekili adaylarının yanı sıra akademisyenlerin kayıtlanan tüm haklarını almabilmelerine olanak sağlayan düzenleme AKP'nin onaylayarak kabul edildi. Eğitim bakanlığı tarafından hazırlanan tasarı, TBMM'de görüşülüyor. Tasarı, TBMM'de görüşülüyor. Tasarı, TBMM'de görüşülüyor.

'Kendi kazdıkları kuyuya düştüler'

ÖRMEZÖĞLU **Yemeni Mianisi Mahalli, BirGün'e Türkiye'nin durumuyla ilgili konuştu.** "AKP kendi kazdığı kuyuya düştü. Suriye'deki terör örgütlerine destek verdi. İSİD, Nusayriye, Cihadçı. Çözümler için bir taraftan barışçıl, ruh hastası, saçlar Türkiye'ye geldi. Türkiye'de Suriye'ye girdi." **Kübra Deniz 510**

'Bu kötü bir siyasi sonuç'

YAZAR **Faik Elbulut, İsrail-Türkiye müzakereleri hakkında, İSİD'in çatılma hareketine katılmaya ve Türkiye'ye katılmaya söz verildi.** "Bu kötü bir siyasi sonuç. Türkiye'de Suriye'ye girdi." **Fatih Kuyumcu 510**

Cihatçılar organize ama Emniyet değil

'AKP varken güvende değiliz'

ATA TÜRK Havalimanı'nda İSİD'in gerçekleştirildiği saldırı eden katliam ardından emniyet ve kurumlar çalışmaları yapıldı. Saldırı sonrasında yapılan çalışmalarda İSİD'nin sorumluluğuna dikkat çekilen saldırılarda, halkın can güvenliğinin önlenmesi amaçlandı. **510**

Şehitlikte ısrar, 'olay araştırılsın' önerisine ret!

TBBM'DE muhalifler partileri, katliamın araştırılması için öneri yaptı. Genel Kurul'deki görüşmeler sonuna ermeden İSİD'in sorumluluğuna dikkat çekildi. Öneriden tartışılmadığı bildirildi. **510**

Azmet

Biz buraya nasıl geldik?

Uluslararası sorumluluklarımız

Yeter artık!

Toplu güvenliğimiz için birlik ve dayanışma

İdeolojimiz enanektir

EURO 2016: Çeyrek final

BirGün, DEAŞ İstanbul Atatürk Havalimanı, 30 Haziran 2016.

Cumhuriyet

Kemalist-Sol Medya grubu altında incelenecek ikinci gazete olan *Cumhuriyet*'in kriter sonuçları Tablo 13'te verilmiştir.

TABLO 13. CUMHURİYET GAZETESİ KRİTER SONUÇLARI				
Kriterler	Kriter Çıktıları	DEAŞ	PKK	Toplam
Başarı-Başarısızlık	Başarısızlık	80	80	80
	Başarı	20	20	20
Açıktan Kınama-Kınamama	Açıktan Kınama	60	80	70
	Açıktan Kınamama	40	20	30
Kurban Hikayesi	Ağırlık Verilen	100	60	80
	Ağırlık Verilmeyen	0	40	20
Nefret Söylemi-Birlik Mesajı	Nefret Söylemi	60	20	40
	Birlik Mesajı	0	40	20
	Her İkisi de Yok	40	40	40
İnfial Oluşturma	İnfial Var	100	100	100
	İnfial Yok	0	0	0
Terminoloji	Terör Kelimesi Kullanılmamış	40	0	20
	Terör Kelimesi Kullanılmış	60	100	80

GÖRSEL 5. CUMHURİYET GAZETESİNDE DEVLETİ BAŞARISIZLIKLA SUÇLAMA ÖRNEĞİ

Cumhuriyet, DEAŞ Ankara Gar, 11 Ekim 2015.

BirGün gibi *Cumhuriyet* de terör saldırıları karşısında devletin başarısız olduğu iddiasını ön plana çıkarmıştır. Ancak bu iddia DEAŞ ve PKK saldırılarında

BirGün gazetesinde olduğu gibi farklılık göstermez.³² Hem DEAŞ hem de PKK eylemleri sonrası *Cumhuriyet* haberlerin yüzde 80'inde devletin başarısız olduğu iddiasını öne çıkarmıştır.

Cumhuriyet, *BirGün* gibi nefret söylemi yüklü manşet ve haber başlıklarına sahip değildir. Gazete örneklerde de görüldüğü üzere haber metinleri içine yerleştirilen siyasilere açıklamaları ve açıklamada kullanılan başlıklarla terör karşısında devleti başarısızlıkla suçlayan bir haber dili benimsemiştir (Görsel 6). Bu durumun istisnası Ankara Gar saldırısıdır. *Cumhuriyet* gazetesi söz konusu saldırı sonrası “Erdoğan’ın başkanlık ihtirasıyla yarattığı şiddet ortamı ülkeyi kan gölüne çevirdi” ifadesini manşet üstü vermiştir (Görsel 5).

GÖRSEL 6. CUMHURİYET GAZETESİNDE DEVLETİ BAŞARISIZLIKLA SUÇLAMA ÖRNEKLERİ

Cumhuriyet devleti terör karşısında başarısızlıkla suçladığı haber dilini karikatür vasıtasıyla da pekiştirmiştir. Musa Kart’a ait karikatür terör saldırıları sonrası halkta infial meydana gelmemesi ve teröristlerin amaçlarına ulaşmamaları için getirilen yayın yasağını eleştirmektedir (Görsel 7).

GÖRSEL 7. CUMHURİYET GAZETESİNİN DEVLET ELEŞTİRİSİ ÖRNEĞİ

Cumhuriyet, DEAŞ Sultanahmet, 13 Ocak 2016.

32. *BirGün* gazetesi DEAŞ saldırıları haberlerinin yüzde 100’ü, PKK saldırılarının ise yüzde 60’ında devletin terör karşısında başarısız olduğunu iddia etmiştir.

Cumhuriyet terör saldırılarının yüzde 70'ini açıktan kınamıştır. Bu oran DEAŞ saldırıları için yüzde 60, PKK saldırıları için yüzde 80'dir. *BirGün* gazetesinin aksine *Cumhuriyet* PKK saldırılarını DEAŞ eylemlerinden daha fazla kınamıştır.³³

Devleti terör karşısında başarısızlıkla suçlama yolunda mağdur hikayelerini araçsallaştıran *Cumhuriyet* gazetesi terör haberlerinin yüzde 80'inde kurban hikayesine ağırlık vermiştir. DEAŞ saldırılarının yüzde 100'ü, PKK saldırılarının ise yüzde 60'ında kurban hikayesine odaklanılmıştır. *Cumhuriyet* kurbanların hikayeleri üzerinden toplumsal acıyı artırıcı, terör karşısında toplum psikolojisini olumsuz şekilde etkileyen bir habercilik benimsemiş ve bu yolla toplumsal infialin önünü açmıştır. Nitekim *Cumhuriyet* DEAŞ ve PKK haberlerinin yüzde 100'ünde infial oluşturabilecek bir içeriğe sahiptir. *Cumhuriyet* dokuz gazete içinde tüm terör haberlerinde infial oluşturma yoluna giden tek gazetedir. DEAŞ haberlerinin yüzde 60'ında nefret söyleminin hakim olduğu dikkate alındığında terör saldırılarında kurban hikayelerinin infial oluşturmada bir araç olarak kullanıldığı görülür. Atatürk Havalimanı saldırısı sonrası *Cumhuriyet*'in ilk sayfası bu duruma bir örnek teşkil etmektedir. Kurban hikayelerinin verildiği ilk sayfanın hemen üstünde "Acının Coğrafyası" ifadesi kullanılmış ve manşet olarak da nefret söyleminin hakim olduğu "Cihatçı Otobanı" başlığı seçilmiştir (Görsel 8). Manşet üstünde de Türkiye küçük düşürülmüş ve infial oluşturabilecek bir başlık benimsenmiştir: "Terör Saldırıları Karşısında Çaresiz Kalan Türkiye'nin Dünyadaki İmajı."

Cumhuriyet, DEAŞ Atatürk Havalimanı, 30 Haziran 2016.

33. *BirGün* DEAŞ saldırılarının yüzde 40'unu, PKK saldırılarının ise yüzde 60'unu açıktan kınamıştır.

GÖRSEL 9. CUMHURİYET GAZETESİNİN BİRLİK MESAJI ÖRNEKLERİ

Terör saldırısından sonra hem yurtiçinden hem de yurtdışından 'yanınızdayız' mesajları yağdı

Teröre karşı hep birlikte

SİYASİ TEPKİLER

■ **CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN:**
Sünü bilmeleri lazım ki bunları yanına koymayacağız. Daha ağır bedelleri ödeyecekler.

■ **KEMAL KILIÇDAROĞLU:**
CHP olarak teröre karşı mücadelede her türlü desteği vermeye hazır olduğumuzu vurguluyorum.

■ **BAŞBAKAN YILDIRIM:**
İnsanın canına, birliğe, beraberliğe, kardeşliğe kasteden bütün örgütler bizim için aynı derecede alçaktır.

■ **DEVLET BAŞÇELİ:**
Ülkemizin uzlaşma kulvanına girdiği şu günlerde karanlık ellerin devreye girmesi tesadüfi değildi.

■ **HDP MYK:**
Bu saldırının en sert biçimde kınıyoruz. Büyük bir üzüntü duyuyor ve yaşanan katliamları acılarıyla paylaşıyoruz.

Doğmabahçe'de dün çok sayıda anıma düzenlendi. CHP'li belediye başkanları, milletvekilleri, sivil toplum örgütleri ve çok sayıda yurttaş terörü lanetleyerek olay yerine karanfilyer bıraktı.

ORTAK AÇIKLAMA
BEŞİKTAŞTA 38 kişinin yaşamını kaybettiği terör saldırısının ardından AKP, CHP ve MHP ortak bir bildiri yayımlayarak, "vahşi terör saldırısı" karşısında "kenetlenme" vurgusu yaptılar. HDP, "Önerilerimiz dikkate alınmıyor" gerekçesiyle metnin dışında kaldı.

DÜNYADAN TAZİYE
KANLI saldırı, birçok ülke lideri ve sivil toplum kuruluşları tarafından da lanetlenildi. Almanya, ABD, İngiltere, İspanya, Kanada gibi ülkeler ile BM Genel Sekreteri, Avrupa Parlamentosu Başkanı ve NATO Genel Sekreteri de başsağlığı ve dayanışma mesajlarını iletti.

7 HAZİRAN 2015'TEN SONRA 17 TERÖR SALDIRISI, 384 ÖLÜM

YANDAŞ BASIN SALDIRI YERİNE BAŞKANLIĞI GÖRDÜ

İŞ DÜNYASINDAN TEPKİ YAĞDI: BERABERLİK ZAMANI

PAMUK İPLİĞİNE BAĞLI HAYATLARIMIZ BY HAZAL OCAK

Cumhuriyet, PKK Beşiktaş, 12 Aralık 2016.

Beşiktaş'ta yaşanan kanlı terör saldırısına karşı protestolar sürüyor

Acı ikiye katlandı

TÜM ŞEHİTLER İÇİN

BEŞİKTAŞTA terör saldırısının yaşandığı yer, dün yine binlerce insanın akınına uğradı. İstanbul'un ardından Kayseri'de yaşanan saldırıyla sarsılan yurttaşlar ve sivil toplum örgütü temsilcileri, ellerinde karanfilyer ve gözyaşlarıyla terör kurbanlarını andı, terörü lanetledi.

BU VATAN HEPİMİZİN

ERMENİ yurttaşlar, Beşiktaş Şehitler Tepesi'nde saldırının gerçekleştiği yere çiçekler bırakarak şehitleri andı. Gazeteci Şahnur Kazancı, "Bu topraklarda doğduk, bu vatanın bölünmez parçasıyız. Acımız inanılmaz büyük. Bu vatan hepimizin, bu böyle bilinsin" dedi. BY 5TE

Cumhuriyet, PKK Kayseri, 18 Aralık 2016.

Cumhuriyet için dikkat çeken istatistiklerden birisi de DEAŞ haberlerinde toplumsal birlik ve beraberliği pekiştirecek, halkı terör karşısında mobilize edecek birlik mesajına hiç yer vermemiş olmasıdır. PKK haberlerinin ise yüzde 40'ında birlik mesajı kullanılmıştır. Birlik mesajı bağlamında şu çarpıcı detay önemlidir: Şubat 2015 tarihinde Cumhuriyet gazetesinin genel yayın yönetmenliğine geçen Can Dündar görevini Temmuz 2016'da bırakmıştır. Bu süre zarfında meydana gelen terör saldırıları sonrası gazetenin ilk gün ilk sayfasında açık şekilde bir-

lik mesajına yer verilmemiştir. Can Dündar'ın genel yayın yönetmenliği sonrası meydana gelen ve bu raporda ele alınan 10 Aralık 2016 Beşiktaş ve 17 Aralık 2016 Kayseri terör saldırıları sonrası *Cumhuriyet* birinci sayfasında ilk defa açık şekilde birlik mesajına yer vermiştir.

Cumhuriyet haberlerinin yüzde 80'inde "terör" ve/veya "terörist" kelimelerini kullanmıştır. DEAŞ haberlerinin yüzde 60'ı, PKK haberlerinin ise yüzde 100'ünde "terör" ve/veya "terörist" sözcüklerine yer veren *Cumhuriyet* bu performansı *BirGün*'ün önünde, *Sözcü*'nün ise gerisinde kalmıştır.³⁴

Cumhuriyet gazetesi üzerine yapılan kriter sonuçları değerlendirmesinden sonra Görsel 10, Tablo 14 ve 15'teki veriler doğrultusunda gazetenin haber dili incelenecektir.

34. *BirGün* haberlerinin yüzde 80'inde "terör" ve/veya "terörist" kelimelerine yer vermemiş, *Sözcü* ise haberlerinin yüzde 90'ında bu ifadeleri kullanmıştır.

TABLO 14. CUMHURİYET GAZETESİ DEAŞ SALDIRILARI KELİME LİSTESİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	TÜRKİYE	17	0,66	4	80
2	SALDIRI	16	0,62	5	100
3	İŞİD	11	0,43	5	100
4	BOMBA	10	0,39	4	80
5	CANLI	10	0,39	4	80
6	DEDİ	10	0,39	4	80
7	HDP	10	0,39	2	40
8	PATLAMA	10	0,39	4	80
9	POLİS	10	0,39	4	80
10	TERÖR	10	0,39	2	40
11	ETTİ	9	0,35	5	100
12	GELDİ	8	0,31	5	100
13	GÜVENLİK	8	0,31	4	80
14	HEDEF	8	0,31	5	100
15	ÖLÜ	8	0,31	3	60
16	BÜYÜK	7	0,27	3	60
17	KAN	7	0,27	3	60
18	KANLI	7	0,27	4	80
19	DAVUTOĞLU	6	0,23	3	60
20	DEMİRTAŞ	6	0,23	3	60
21	DÜNYA	6	0,23	3	60
22	OLDU	6	0,23	4	80
23	PATLAMANIN	6	0,23	4	80
24	YAŞINDAKİ	6	0,23	3	60
25	BEKLERKEN	5	0,19	2	40
26	GENEL	5	0,19	4	80
27	GÖRGÜ	5	0,19	3	60
28	İNSANLIK	5	0,19	3	60
29	KILIÇDAROĞLU	5	0,19	3	60
30	LİDERİ	5	0,19	3	60
31	SALDIRISI	5	0,19	3	60
32	SAVAŞ	5	0,19	2	40
33	SOSYAL	5	0,19	3	60
34	SÖYLEDİ	5	0,19	4	80
35	TURİST	5	0,19	2	40
36	YARALI	5	0,19	5	100
37	YAŞAMINI	5	0,19	2	40

TABLO 15. CUMHURİYET GAZETESİ PKK SALDIRILARI KELİME LİSTESİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	TERÖR	21	1,04	5	100
2	POLİS	13	0,64	3	60
3	GÜVENLİK	11	0,54	3	60
4	SALDIRI	11	0,54	5	100
5	BOMBALI	10	0,50	4	80
6	EMNİYET	9	0,45	3	60
7	SALDIRININ	9	0,45	4	80
8	SALDIRIDA	8	0,40	4	80
9	SALDIRISI	8	0,40	4	80
10	BOMBA	7	0,35	3	60
11	KİŞİ	7	0,35	4	80
12	PATLAMANIN	7	0,35	3	60
13	SAYIDA	7	0,35	3	60
14	ŞEHİT	7	0,35	3	60
15	YARALI	7	0,35	3	60
16	ASKERİ	6	0,30	2	40
17	BÜYÜK	6	0,30	3	60
18	CHP	6	0,30	3	60
19	ÇIKAN	6	0,30	2	40
20	HALK	6	0,30	2	40
21	KANLI	6	0,30	4	80
22	ÖLÜ	6	0,30	2	40
23	PATLAMA	6	0,30	2	40
24	SİVİL	6	0,30	3	60
25	YAPILAN	6	0,30	3	60
26	ARACIN	5	0,25	4	80
27	ARAÇ	5	0,25	2	40
28	DÜZENLENDİ	5	0,25	3	60
29	GENELKURMAY	5	0,25	1	20
30	HDP	5	0,25	3	60
31	HEDEF	5	0,25	2	40
32	OLDU	5	0,25	4	80
33	PATLATILDI	5	0,25	2	40
34	SALDIRISININ	5	0,25	3	60
35	TÜRKİYE	5	0,25	3	60
36	YAKIN	5	0,25	2	40
37	YAŞAMINI	5	0,25	4	80
38	YOĞUN	5	0,25	2	40

Cumhuriyet gazetesinin kelime bulutu “terör”ün en çok kullanılan sözcük olduğunu göstermektedir. “Terör”le birlikte “saldırı”, “güvenlik”, “polis”, “patlama”, “Türkiye”, “HDP”, “bomba” ve “İŞİD” ifadelerine yoğun olarak yer verilmiştir. Kelime bulutu incelendiğinde gazetenin söylemine dair dikkat çeken ayrıntı “İŞİD” sözcüğüne kıyasla “PKK” kelimesinin neredeyse hiç kullanılmamış olmasıdır. *Cumhuriyet* raporda ele alınan beş PKK saldırısında sadece iki defa³⁵ “PKK” kelimesine yer vermiştir. “PKK” gibi “terörist” sözcüğü de listelere giremeyecek kadar az kullanılmıştır.

BirGün gibi *Cumhuriyet* de “İŞİD’i AKP’nin besleyip büyüttüğü”nü ve daha sonra “sınır kapılarını açarak Türkiye’de bombalı saldırılara zemin hazırladığı”nı ve bu sebeple terör eylemlerinde ölen insanların asıl suçlusunun AK Parti hükümeti olduğunu iddia etmektedir (Tablo 16).

TABLO 16. CUMHURİYET GAZETESİNDE “İŞİD” KELİMESİ BAĞLAMI

KATLİAM ÜLKESİ **İŞİD** KANLI SALDIRILARINA BİR YENİSİNİ DAHA ADLI EYLÜL 1988 SUUDİ ARABİSTAN DOĞUMLU **İŞİD** ÜYESİNİN GERÇEKLEŞTİRDİĞİ BELİRTİLDİ. BİR PATLAMA OLDU. İNTİHAR BOMBACISI **İŞİD’Lİ** PATLAMA, KOBANİ’YE GEÇİŞ İÇİN İZİN GELDİ. İNTİHAR EYLEMCİSİNİN 18 YAŞINDA **İŞİD** ÜYESİ BİR KIZ OLDUĞU İDDİA EDİLDİ. 31 GENÇ ONLARI İYİ BİLİYOR. ÇÜNKÜ BU GAZETE AYLARDIR **İŞİD’E** TAŞINAN SILAHIN, MÜHİMMATIN, HABERLERİNİ YAPIYOR; HÜKÜMETİN MİT ELİYLE **İŞİD’İ** NASIL BESLEDİĞİNİ, DESTEKLEDİĞİNİ , SURUÇ’U HAZIRLAMİŞTİR. DÜNKÜ SALDIRI, AKP – **İŞİD** SUÇ ORTAKLIĞININ KANLI MEYVESİDİR; AÇIK YANITI TEK SEÇENEK; BARIŞ MI SAVAŞ MI? **İŞİD** SAVAŞI ARTIK TÜRKİYE’YE SİÇRADI SURUÇ’TA MİT, EMNİYET VE ABD İSTİHBARATININ **İŞİD’İN** YILBAŞI GECESİ, İSTANBUL’UNDA GERÇEKLEŞTİRİLDİĞİ BELİRTİLDİ. **İŞİD’İN** HEDEFİYDİ ANKARA’DA ASKERİ ARAÇLARI FAİLLERİ HENÜZ BELLİ OLMAMASINA KARŞIN, **İŞİD’İN** SON DERGİNDE TÜRK ASKERİNİN KAYITLARINA GİRDİĞİ ÖĞRENİLİRKEN, EMNİYETİN **İŞİD** ÜZERİNDE DURDUĞU BELİRTİLDİ. OLAYDAKİ MÜDÜRLÜKLERİNE GÖNDERDİĞİ YAZIDA, **İŞİD’İN** 25 İNTİHAR BOMBACISI İLE SALDIRI

DEAŞ ve PKK saldırılarının kelime listeleri karşılaştırıldığında bazı farklılıklar olduğu dikkat çekmektedir. DEAŞ eylemlerinde “Türkiye”, “saldırı”, “İŞİD”, “HDP”, “polis”, “ölü” kelimeleri; PKK saldırılarında ise “terör”, “polis”, “güvenlik”, “saldırı”, “emniyet”, “kişi”, “şehit”, “CHP” ve “HDP” sözcükleri ön plandadır.

DEAŞ saldırılarında en çok kullanılan ifade “Türkiye”dir. “Türkiye” kelimesi dört metinde toplam on yedi defa geçmiştir. PKK saldırılarında ise en çok tekrarlanan sözcük beş metinde toplam yirmi bir kez yer verilen “terör”dür. DEAŞ eylemleri sonrası “Türkiye” kelimesinin “saldırı” ve “İŞİD” ifadelerinden daha sık

35. Bkz. *Cumhuriyet*, 18 Aralık 2016 ve 12 Aralık 2016.

geçmesi *Cumhuriyet*'in *BirGün* gibi DEAŞ saldırılarını devlet başarısızlığı bağlamında “Türkiye” kelimesi üzerinden ön plana çıkarmaya çalışmasıyla doğrudan ilgilidir. DEAŞ saldırılarında terör örgütü “İŞİD”i beş metinde on bir defa kullanılan *Cumhuriyet* gazetesi PKK saldırılarında “PKK” kelimesine sıklık miktarı beşin altında kalacak kadar az yer vermiştir.

Cumhuriyet DEAŞ saldırılarında “şehit” sözcüğünü kullanmamış, buna karşın PKK eylemlerinde hayatını kaybeden asker ya da polisleri şehit olarak nitelendirmiştir.

Gazete hem DEAŞ hem de PKK saldırılarında “kan”, “kanlı”, “büyük” gibi infial meydana getirecek sıfatları çokça kullanmıştır. Bu yolla saldırının şiddetini ortaya koymaktan ziyade toplumda korku uyandıracak, halkı dehşete sürükleyecek bir haber dili benimsemiştir. “İnsan parçaları yağdı”,³⁶ “Meydan kan gölüne döndü”,³⁷ “Kanlı Pazar”³⁸ gibi kullanımlar ile topluma korku salma, kaygı uyandırma, paniğe sevk etme gibi terör örgütlerinin amaçlarına aracılık edecek bir dil *Cumhuriyet*'e hakimdir.

DEAŞ saldırılarında “dünya” kelimesinin üç farklı metinde altı kez kullanılması³⁹ *Cumhuriyet* gazetesinin DEAŞ saldırıları sonrası dış basında çıkan Türkiye haberlerine genişçe yer verdiğini göstermektedir. Bununla birlikte “dünya” sözcüğünün bağlam tablosunda görüldüğü üzere ifade Türkiye aleyhinde de kullanılmıştır (Tablo 17).

TABLO 17. CUMHURİYET GAZETESİNDE “DÜNYA” KELİMESİNİN BAĞLAMI

GÜVENLİK ZAFİYETİNİ TARTIŞIRKEN **DÜNYA** TÜRKİYE'NİN BU NOKTAYA NASIL HAVALİMANI'NDAKİ TERÖR SALDIRISINA **DÜNYA** LİDERLERİNDEN TEPKİ YAĞDI. PAPA, BM KINADI, TÜRKİYE HALKINA BAŞSAĞLIĞI DİLEDİ. **DÜNYA** BASINI ARTIK HERKES BİRER HEDEF' ARTIK HERKES BİRER HEDEF' İSTANBUL SALDIRISI **DÜNYA** BASININDA DA 1. SAYFALARDAN BİR KOKU GELİYORDU" DİYE KONUŞTU. **DÜNYA** KINADI: ACINIZI PAYLAŞIYORUZ ABD NOKTADA BİR ŞÜPHELİ PAKET DAHA PATLATILDI. **DÜNYA** PATLAMAYI BİRİNCİ HABER OLARAK VERDİ. TÜRKİYE YASA BOĞULDU DÜŞLERİNDE ÖZGÜR **DÜNYA** KATLİAMDA YAŞAMINI YİTİRENLERDEN 20

Cumhuriyet gazetesinde hem DEAŞ hem de PKK saldırılarında en çok kullanılan sözcüklerden biri “güvenlik”tir. Bu kelimeye DEAŞ saldırılarında dört metinde sekiz, PKK saldırılarında ise üç metinde on bir defa yer verilmiştir. “Gü-

36. Bkz. *Cumhuriyet*, 11 Ekim 2015.

37. Bkz. *Cumhuriyet*, 13 Ocak 2016.

38. Bkz. *Cumhuriyet*, 14 Mart 2016.

39. *Cumhuriyet* gazetesi “dünya” kelimesini bir defa da PKK'nın Merasim Sokak saldırısı sonrası kullanmıştır.

venlik” ifadesi *Cumhuriyet*’in devleti suçlama eğilimiyle örtüşecek şekilde zafiyet bağlamında kullanılmıştır (Tablo 18). Gazete DEAŞ saldırılarına nispeten PKK saldırıları sonrası daha fazla güvenlik zafiyeti vurgusu yapmıştır.

TABLO 18. CUMHURİYET GAZETESİNDE “GÜVENLİK” KELİMESİNİN BAĞLAMI

DEVLETİN KALBİNE BOMBA **GÜVENLİK** ZİRVESİ’NİN YAPILACAĞI SAATLERDE , 61 KİŞİ YARALANDI. İSTİHBARAT YOK PATLAMA, **GÜVENLİK** ZAFİYETİNİ ORTAYA KOYDU. SALDIRININ, ZAFİYETİNİ ORTAYA KOYDU. SALDIRININ, "**GÜVENLİK** ZİRVESİ"NE YAKIN BİR SAATTE VE YAKIN BİR SAATTE VE ANKARA’NIN EN YOĞUN **GÜVENLİK** ÖNLEMLERİNİN ALINDIĞI BÖLGEDE VE ÖDEYECEKLERDİR" İFADELERİ YER ALIYORDU. **GÜVENLİK** ZAFİYETİ PATLAMANIN ASKERİ BÖLGE SÜREKLİ OLARAK İZLENDİĞİ NOKTADA OLMASI "**GÜVENLİK** ZAFİYETİ" TARTIŞMASI BAŞLATTI . KIZILAY MERKEZDE DE TOMA’LARLA AYRICA **GÜVENLİK** ÖNLEMİ ALINDI. PATLAMANIN OTOBANI TÜRKİYE ATATÜRK HAVALİMANI’NDAKİ **GÜVENLİK** ZAFİYETİNİ TARTIŞIRKEN DÜNYA ATATÜRK HAVALİMANI SALDIRISINDAKİ **GÜVENLİK** ZAFİYETİ İDDİALARINA İLİŞKİN ÇARPICI SONUÇLARIN DOĞDUĞU DURUMLARDA ŞÜPHEZ **GÜVENLİK** ZAFİYETİ, İSTİHBARAT SIKINTISI DA YAYILDIĞI ALANI VE SULTANAHMET MEYDANI’NI **GÜVENLİK** ÇEMBERİNE ALIRKEN SAĞLIK EKİPLERİ BİLGİ VERDİ. DAVUTOĞLU, ÇANKAYA KÖŞKÜ’NDE **GÜVENLİK** ZİRVESİ GERÇEKLEŞTİRDİ. SAAT 11.30’DA 13 KİŞİ GÖZALTINA ALINIRKEN, İSTANBUL’DA **GÜVENLİK** ZİRVESİ DÜZENLENDİ. SALDIRIYI PKK İLE SON YOLCULUĞUNA UĞURLANDI. **GÜVENLİK** AMİRİ ÇAKMAK BEŞİKTAŞ’TAN ORTAKÖY’DEKİ SALDIRIDA HAYATINI KAYBEDEN **GÜVENLİK** AMİRİ FATİH ÇAKMAK 45 KİŞİNİN BİR SORU VAR: "ACABA BİR YAKINIM VAR MI?" **GÜVENLİK** ZİRVESİ PATLAMANIN ARDINDAN PATLAMANIN ARDINDAN BAŞBAKAN DAVUTOĞLU, **GÜVENLİK** ZİRVESİNİ TOPLADI. TOPLANTIYA , MİT MÜŞTEŞARI HAKAN FIDAN VE ÜST DÜZEY **GÜVENLİK** BÜROKRALARA KATILDI. YASAKLAR . DEMİRTAŞ VE YÜKSEKDAĞ, “ İSTİHBARAT VE **GÜVENLİK** AÇIĞINDAN HÜKÜMET SORUMLUDUR”

Ayrı ayrı DEAŞ ve PKK saldırı listelerinde sıklık miktarı beşin üzerine çıkmadığı için yer almasa da “istihbarat” ve “MİT” kelimeleri *Cumhuriyet*’in ilk gün ilk sayfa terör haberlerinde öne çıkmaktadır. “İstihbarat” sözcüğü *Cumhuriyet* tarafından devleti suçlama ve bu yolla infial meydana getirme amacıyla kullanılmıştır. “MİT” kelimesi de eski MİT’çi Cevat Öneş’in açıklamalarından hareketle aynı amaca hizmet etmektedir. “İstihbarat” ve “MİT” ifadelerinin bağlamları *Cumhuriyet*’in suçlayıcı bir üslup benimsediğini gösterir (Tablo 19 ve 20).

TABLO 19. CUMHURİYET GAZETESİNDE “İSTİHBARAT” KELİMESİNİN BAĞLAMI

28 KİŞİ YAŞAMINI YİTİRİRKEN, 61 KİŞİ YARALANDI. **İSTİHBARAT** YOK PATLAMA, GÜVENLİK ZAFİYETİNİ OLARAK ASKERLERİN OLDUĞU GÖRÜLMEKTEDİR." **İSTİHBARAT** DERİN UYKUDA DEVLETİN İSTİHBARAT . " İSTİHBARAT DERİN UYKUDA DEVLETİN **İSTİHBARAT** BİRİMLERİNİN DERİN BİR UYKUDA UYARISINDAN SONRA YAPILMASI, DİKKATLERİ **İSTİHBARAT** ZAFİYETİNE ÇEKTİ. YİTİRDİKLERİMİZ BELİRTTİLER. DEMİRTAŞ VE YÜKSEKDAĞ, “ **İSTİHBARAT** VE GÜVENLİK AÇIĞINDAN HÜKÜMET İLİŞKİN ÇARPICI BİR İDDİA GÜNDEME GELDİ. **İSTİHBARAT** BİRİMLERİNİN 20 GÜN ÖNCE DURUMLARDA ŞÜPHEZ GÜVENLİK ZAFİYETİ, **İSTİHBARAT** SIKINTISI DA VARDIR" DEDİ. ÖNEŞ,

TABLO 20. CUMHURİYET GAZETESİNDE “MİT” KELİMESİNİN BAĞLAMI

ÜÇÜNCÜ BOMBALI TERÖR SALDIRISINI YASADI **MİT**İN HABERİ YOK AMERİKA UYARMIŞTI ABD EFKAN ALA, ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ, **MİT** MÜSTEŞARI HAKAN FİDAN VE ÜST DÜZEY KARIŞTI. YİNE UYURI YAPILMIŞ SALDIRI ÖNCESİNDE **MİT**, EMNİYET VE ABD İSTİHBARATININ İŞİD'İN . ESKİ MİTÇİ ÖNEŞ: DEVLETE MESAJ ÇABASI ESKİ **MİT**'Çİ CEVAT ÖNEŞ, PATLAMAYLA İLGİLİ ŞU TEŞHİS ETMEYE GELENLER ÜZGÜN VE ÖFKELİYDİ. **MİT** BİLİYORDU ATATÜRK HAVALİMANI VERDİĞİ ORTAYA ÇIKTI. ÖNEŞ: ZAFİYET VAR ESKİ **MİT**'Çİ CEVAT ÖNEŞ, "ATATÜRK SALDIRGANIN HABERLERİNİ YAPIYOR; HÜKÜMETİN **MİT** ELİYLE İŞİD'İ NASIL BESLEDİĞİNİ,

Cumhuriyet'i diğer gazetelerden ayıran önemli farklardan biri de “HDP” kelimesine çokça yer vermiş olmasıdır. “HDP” sözcüğü DEAŞ saldırıları sonrası on, PKK saldırıları sonrası da beş defa kullanılmıştır. Tablo 21’de görüleceği üzere *Cumhuriyet* “HDP” kelimesine bilhassa partinin açıklamalarını ön plana çıkarmak için yer vermiştir.

TABLO 21. CUMHURİYET GAZETESİNDE “HDP” KELİMESİNİN BAĞLAMI

MİTİNGİ ÖNCESİ TREN GARI ÖNÜNDE TOPLANAN **HDP** VE EMEP KORTEJLERİNİN İÇERİSİNDE SABAH DİKKAT ÇEKTİ. DEMİRTAŞ: DEVLET SALDIRDI **HDP** EŞBAŞKANI DEMİRTAŞ, SALDIRIYI KARANLIK HALKA YAPILDIĞI YÖNÜNDEKİ SÖZLERİ NEDENİYLE **HDP** LİDERİ DEMİRTAŞI 'YARGILANMAKLA' TEHDİT OLMAYAN SAKALLI BİRİNİN ANONSLARLA **HDP** KORTEJİNİ PATLAMANIN YAŞANDIĞI YERE TEPKİ ŞEHİTLERİN ACI HİKAYELERİ KAYSERİ'DE **HDP** BİNASI ATEŞE VERİLDİ. İTFAİYE PARTİNİN BAZI GRUPLAR 'İNTİKAM' SLOGANLARI EŞLİĞİNDE **HDP** VE EMEP'İN BİNALARINA SALDIRDI. CHP ÇEKTİĞİMİZ KONULAR BUNLAR” DEDİ. BAHÇELİ İSE **HDP**'Yİ SUÇLADI. EN SERT TEPKİLER HDP'DEN GELDİ . BAHÇELİ İSE HDP'Yİ SUÇLADI. EN SERT TEPKİLER **HDP**'DEN GELDİ SUÇ ORTAKLARI ANKARA'DA HDP HDP'DEN GELDİ SUÇ ORTAKLARI ANKARA'DA **HDP** EŞ GENEL BAŞKANLARI SELAHATTİN OLMUŞTU. OĞLUNU VE EŞİNİ KAYBETTİ BURSA **HDP** MİLLETVEKİLİ ADAYI OLAN METİN KILIÇ, ADAYI OLAN METİN KILIÇ, KATLIAMDA **HDP** PARTİ MECLİSİ ÜYESİ OLAN EŞİ FERDANE KILIÇ SAĞ KURTULDU 18 MAYIS 2015'TE ADANA SEYHAN **HDP** İLÇE BAŞKANLIĞI BİNASINA YAPILAN ELLERİN DEVREYE GİRMESİ TESADÜFİ DEĞİL. **HDP** MYK: BU SALDIRILARI EN SERT BİÇİMDE KARŞISINDA "KENETLENME" VURGUSU YAPTILAR. **HDP**, "ÖNERİLERİMİZ DİKKATE ALINMIYOR" , SABRİMİZ ZORLAMAKTADIR" DENİLDİ. **HDP** EŞ BAŞKANI DEMİRTAŞ İSE TWITTER

Manşet ve haber içeriği ile terör olayları karşısında *Cumhuriyet*'in genel tutum ve tavrını açıkça ortaya koyması bakımından Görsel 11 incelenebilir.

GÖRSEL 11.1. CUMHURİYET GAZETESİNİN İLK GÜN İLK SAYFA ÖRNEKLERİ

PAZAR 11 EKİM 2015 9 TL 96 SAYI 22876

Cumhuriyet

ANKARA'DA KATLİAM: 95 ÖLÜ

Erdoğan'ın başkanlık ihtirasiyla yarattığı şiddet ortamı ülkeyi kan gölüne çevirdi

İSTE PATLAMANI

OLUK GİBİ KAN AKTI

Barış için yastayız

400 vekil için...

BARİŞA BOMBA

İHSAN KESİK, İMMOBİL ve TTB öncülüğünde düzenlenen Ernek, Barış ve Demokrasi Mitingi'ni öncüsü İren Çarın öncülüğünde toplanan HDP ve EMEP kongreslerinin işbirliğinde sabah saat 10.04'te 3 saniye arayla iki ayrı bomba patladı.

SAVAŞ MEYDANI

CANLI bomba olduğu tahmin edilen patlamalar sonucu meydana savas alanına döndü. İnsan parçaları etrafa dağıldı. Kan gölü oluşturan garın altında ferahlar kaplandı. Polis, tepki gösteren halkın ve yaralıların üzerine birer gaz sıkı.

400 vekil için... Türkiye tarihinin en büyük katliamından birini yaşayacak oldu... Kanlı parantez, seçimden 4 hafta sonra Suriya'da yaşadı. 33 cana mal olan katliamın ardından, bir silindir sokulan olan çocuklar, yeniden konuşmaya başladı. "Ye Cumhuriyetkara, "İster kabul edilsin, ister etmesin, Türkiye'nin vatanını sisteminin filtresi de (çünkü) "ve (habe sinin) yapıldı. 400 vekil adayları, durumun farklı olduğunu" çözümlerini gözden kaçırıldı. 11 günden fazla, bir kan gölünde çürüyorlar adeta. 25 ayda 700'e yakın can gitti. Çünkü Ter katliamına böyle gidiyor. Ve sorumluların intikamı hareketin ortasına amacın varacağı kadarı geldi. 3 hafta sonraki seçimden önce bir oğlun ölümüne gidiyor. Herkes, filtresi de (çünkü) sistemini düşünür. "Tutuk oluk kan akıtarak" bir sığınakta kiminle birlikte öldürülmektedir. Bununla birlikte ter baskısı olduğu bilinmektedir. Türkiye halkı cesurdu, silin silin vatanlığı gösterdik. Terörle ve "İster kabul edilsin, ister etmesin, ölsün de katliamın bir sonuç olmayacak" diyorlar. Cumhuriyet

Bakan bey neden gülüyor?

SALİH, Adana ve Çiğli'de bir kanlı basın toplantısında Reuters muhabiri Altınok'a "İstifaya düşülmüyor musunuz" diye sordu. Bakan leğ'in gülmeye dikkat çekti. - Foto

Demirtaş: Devlet saldırdı

HDP Eşbaşkanı Demirtaş, saldırıya karanlık gülelerin yapıldığını belirterek, "Bu devlet tarafından haklarımızın yitirilmesini bir saldırı" dedi.

Davutoğlu: Yargılanacak

BABERKAN Davutoğlu, saldırının devlet tarafından yapıldığı yönündeki sözleri nedeniyle HDP lideri Demirtaş'ın "yargılanmalı" tehdit etti.

AKP'ye istifa çağrısı

CHP ve EMEP olayla ilgili bulunan film siyasi sorumlulara "istifa" çağrısı yaptı. Kalyandaroğlu, "Üzgünüz, için kan akıyor" derken MHP lideri Bahçeli de saldırıdan AKP'ye suç bildirmeyi önerdi.

KATLİAMIN TANIKLARI SALDIRI ANINI ANLATIYOR

İnsan parçaları yağdı

NOTLAR

'ALLAHU EKBER' DİYE BAĞIRDI

Bir görgü tanığı, patlama öncesi bir kişinin "Allahü Ekber" diye bağırdığını söyledi. Bir başka tanık ise görevli görevli olmayan sakalı bininin anonsistesi KDP korayını patlamadan yasadığı yere yönlendiğini anlattı.

HERKES YAKININI ARADI

Patlamadan ardından bağkent, toka kaos hakim oldu. İlk saatlerde yaralılara müdahale edecek sağlık personeli sıkıntıda yaşadığı. Hastaneler yaralı yakınları ve yetkilerini arayarak otluk toplandı.

SALDIRGANLAR MOBESEDE

Saldırıya gerçekleştiren kişilerin ihbarı yapıldı. Saldırıya öncülük edenler, emriyle işi üzerinde durduğunu belirtti. Olaydaki yönetmen Dytarok ve Suncu patlamaları da büyük benzerlik taşıyor.

SEBAHAT KARAKOYLUN: İnsanlar hayat çekişken büyük bir patlama oldu.

MUSA CAMI: Ses bombası diye düşünürken önüme bayeler yağdı.

SİRİRİ SÜREYYA ÖNDER: Hayatımı kaybeden 20-25 yaşlarındaydım.

ALPER TAŞ: Köprümün üstünden insan bedenleri parçaları düşmeye başladı.

DOĞAN TILIC: Hangileri ölmüş, hangileri canlı bilmediğimiz vucutlar ortadaydı.

FARUK BİLDİRİCİ: Ayıya saldırıya uğradık insanlar tabirini üzerine yığıldık.

Gülerek gitmişlerdi

KATLİAMIN TANIKLARI arasında 70 yaşındaki Barış Anneli Neriyon Bulut, 9 yaşındaki oğlu Deniz ile birlikte İbrahim Anılın, yeni evli çift Yılmaz ve Gülhan Elmazcan da vardı.

ÖLDÜRÜLEN 7 EMİEP arasında Genel Yürütmen Karada İyevi Korukmaz İndik ile Emek Gençlik Üyeleri Selman Yurtman ile EHP kantonunda da yer aldı.

KAHİZE BİR GÖRÜYÜZ Kİ... - Çar Dindar 316

DÜŞER SADCİE BARIN ÖZÜM... - Çar Dindar 316

BARİŞ NİPİNGE ÖZÜM... - Çar Dindar 316

KİTİRESEL KATLİMLERİN İZİ... - Çar Dindar 316

HADRA BARİŞ DİYALOG... - Çar Dindar 316

ALAN ATES KESİLMİŞİN SAKIN KAN DIRMASIN... - Çar Dindar 316

HER SEYER CAN BURASINIZ... - Çar Dindar 316

ANKARA'DA OLUK OLUP KAN AKTI... - Çar Dindar 316

DARİE TERÖRİSTLERİ... - Çar Dindar 316

EYET, BARİŞA KAHİZE Kİ... - Çar Dindar 316

30 Haziran 2016 tarihli *Cumhuriyet* gazetesi Türkiye’yi “acının coğrafyası” şeklinde niteleyerek terör karşısında devleti aciz gösterip suçlamaktadır. Kurban hikayelerine “Terör Saldırıları Karşısında Çaresiz Kalan Türkiye’nin Dünyadaki İmajı: Cihatçı Otobanı” başlığı altında genişçe yer ayırmıştır. “MİT Biliyordu” başlığını taşıyan haber metninde *Cumhuriyet* gerçekleştirilen saldırının MİT’in bilgisi dahilinde olduğunu iddia etmiş, atılan manşet ile AK Parti hükümetini bile isteye teröre ve terör saldırılarına imkan veren bir yapı olarak nitelemiştir. *Cumhuriyet*, devleti suçlayıcı haber dilini eski MİT’çi Cevat Öneş’in açıklamalarıyla da desteklemiştir. Gazetenin sol tarafında siyasilerin saldırı hakkındaki görüşleri aktarılırken AK Parti’li siyasilerin beyanatlarına yer verilmemiştir. Ayrıca Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun sosyal medyada terörün amacına hizmet edecek ve toplumda korku ve yıldınlığa sebep olacak paylaşımları yasaklaması “suçlama ve tehdit” olarak görülüp eleştirilmiştir. Havalimanı içinde teröristlerin gerçekleştirdikleri katliamın görsellerini kullanan *Cumhuriyet* terör örgütünün topluma korku salma amacına aracılık etmiştir.

11 Ekim 2015 tarihli *Cumhuriyet* “Barış İçin Yastayız” manşetini atmıştır. Manşetin hemen üzerinde “Erdoğan’ın başkanlık ihtirasıyla yarattığı şiddet ortamı ülkeyi kan gölüne çevirdi” ifadesine yer verilmiştir. Bu yolla gazete saldırının faili olarak dolaylı yoldan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve AK Parti hükümetini göstermektedir. Sayfanın sağ yanında “400 Vekil için” başlıklı köşe yazısıyla da bu üstü kapalı söylemini pekiştirmiştir. *Cumhuriyet*’in ilk sayfasında yer alan “Barışa Bomba” ifadesi manşet üstündeki suçlayıcı cümleyle birlikte değerlendirildiğinde Erdoğan’ın ülke barışını bozduğu, saldırının Erdoğan eliyle düzenlendiği çağrışımında bulunmaktadır. “İnsan Parçaları Yağdı” haber başlığıyla da infial oluşturma yoluna giden *Cumhuriyet* görgü tanıklarının ifadeleri üzerinden saldırının “Allahu ekber” diyerek kendini patlattığını iddia etmiş ve nefret söyleminde bulunmuştur.

Sözcü

Kemalist-Sol Medya başlığı altında ele alınan son gazete olan *Sözcü*'nün kriter sonuçları Tablo 22'de verilmiştir.

TABLO 22. SÖZCÜ GAZETESİ KRİTER SONUÇLARI (YÜZDE)				
Kriterler	Kriter Çıktıları	DEAŞ	PKK	Toplam
Başarı-Başarısızlık	Başarısızlık	100	80	90
	Başarı	0	20	10
Açıktan Kınama-Kınamama	Açıktan Kınama	80	100	90
	Açıktan Kınamama	20	0	10
Kurban Hikayesi	Ağırlık Verilen	0	60	30
	Ağırlık Verilmeyen	100	40	70
Nefret Söylemi-Birlik Mesajı	Nefret Söylemi	80	20	50
	Birlik Mesajı	0	40	20
	Her İkisi de Yok	20	40	30
İnfial Oluşturma	İnfial Var	100	60	80
	İnfial Yok	0	40	20
Terminoloji	Terör Kelimesi Kullanılmamış	20	0	10
	Terör Kelimesi Kullanılmış	80	100	90

Sözcü haberlerin yüzde 90'ında devletin terör karşısında başarısız olduğu iddiasını ön plana çıkarmıştır. Bu sonuca göre *Sözcü* dokuz gazete içinde terör saldırıları karşısında devleti başarısızlıkla en fazla suçlayan gazetedir. *Sözcü* DEAŞ haberlerinin yüzde 100'ü, PKK haberlerinin ise yüzde 80'inde devleti başarısızlıkla itham etmiştir. Başarı-başarısızlık kriteri bağlamında *Sözcü*'nün tavrı *BirGün* ve *Cumhuriyet* gazeteleriyle benzerdir. *Sözcü* bu benzerliği *BirGün* ve *Cumhuriyet*'te olduğu gibi terör saldırıları karşısında devlete karşı suçlayıcı ve kınayıcı bir haber diliyle ortaya koymuştur. Atılan manşetlerde devletin başarısızlığı üzerinden hükümet hedef alınmış, *BirGün* ve *Cumhuriyet* gazetelerinde olduğu gibi hükümetin terör saldırıları karşısında önleyici değil kendi çıkarı için saldırılara izin veren bir aktör olduğu iddia edilmiştir (Görsel 12). Terör eylemleri sonrası hükümetin yaptığı açıklamalar *Sözcü* gazetesi tarafından ciddiye alınmamış ve samimiyetsiz bulunarak küçümsenmiştir. Vezneciler saldırısı sonrası Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "hamasi söylemler"le halkı oyaladığı ancak terörü önleyemediği iddia edilmiştir (Görsel 13).

Kemalist-Sol Medya içinde *Sözcü* terör saldırıları karşısında en sert tepkiyi veren gazetedir. *Sözcü* terör saldırılarının yüzde 90'ını açıktan kınamıştır. *Sözcü*'nün *BirGün* ve *Cumhuriyet*'ten ayrılan en baskın yanı terör ve teröristleri doğrudan hedef alan manşetleridir (Görsel 14). Gazete DEAŞ haberlerinin yüzde 80'i, PKK haberlerinin ise yüzde 100'ünde terörü ve teröristleri açıktan kınamıştır.

GÖRSEL 12. SÖZCÜ GAZETESİNİN DEVLETİ BAŞARISIZLIKLA SUÇLAMA ÖRNEKLERİ

Sözcü, PKK Merasim Sokak, 18 Şubat 2016.

Sözcü, DEAŞ Suruç, 21 Temmuz 2015

GÖRSEL 13. SÖZCÜ GAZETESİNİN VEZNECİLER SALDIRISI HABERİ

HEP AYNI TERANE

Türkiye'yi yönetenler, son 14 yıldır da AKP, her saldırıdan sonra aynı şeyi söylüyor... | Haması nutuklarla halka sesleniyorlar. Ama terör önlenemiyor, olan evlatlarımız oluyor...

- ✓ Şehitlerimizin kanı yerde kalmayacak.
- ✓ Bıçak kemiğe dayandı... Affetmeyeceğiz.
- ✓ Terörle mücadeleden taviz verilmeyecek.
- ✓ Türkiye, kan ve acıyla beslenen bu terör canavarına asla boyun eğmeyecektir...
- ✓ Hainler, dökükleri bu karnı bedelini mutlaka misliyle ödeyeceklerdir...
- ✓ Terörün kökü, er ya da geç kazınacak.

Sözcü, PKK Vezneciler, 8 Haziran 2016.

GÖRSEL 14. SÖZCÜ GAZETESİNİN KINAMA ÖRNEKLERİ

Sözcü, DEAŞ Atatürk Havalimanı, 29 Haziran 2016.

Sözcü, PKK Kayseri, 18 Aralık 2016.

Sözcü gazetesi haberlerinin yüzde 30'unda kurban hikayesine ağırlık vermiştir. DEAŞ saldırılarından sonra kurban hikayelerini ön plana çıkarmayan Sözcü'nün PKK eylemlerinden sonra yüzde 60 oranında kurban hikayesine yer vermesi dikkat çekmektedir.

Sözcü'nün nefret söylemi-birlik mesajı kriteri incelendiğinde *BirGün* ve *Cumhuriyet*'le ortak paydada bulunduğu görülür. Sözcü haberlerin yüzde 50'sinde nefret söylemine, yüzde 20'sinde birlik mesajına yer vermiştir. Terör ve teröristlere karşı sert bir söylem ortaya koyan Sözcü'den birlik mesajı içeren haberlere yer vermesi beklenirken gazete hükümete karşı eleştiri geliştirebilmek için nefret söylemine başvurmuştur. DEAŞ haberlerinin hiçbirinde birlik mesajına yer vermeyen Sözcü PKK haberlerinin yalnızca yüzde 40'ında birlik mesajını öne çıkarmıştır. Sözcü de *BirGün* ve *Cumhuriyet* gazeteleri gibi “dinci”, “gerici”, “dinci terör” kelimeleriyle nefret söylemi oluşturmuştur (Görsel 15).

Sözcü, DEAŞ Reina, 3 Ocak 2017.

Sözcü Kemalist-Sol Medya içinde infial oluşturma oranı en düşük olan gazete⁴⁰ olsa da haberlerinin yüzde 80'inde infiale neden olabilecek içerik bulunmaktadır. Gazete DEAŞ haberlerinin yüzde 100'ü, PKK haberlerinin ise yüzde 60'ında infiale yol açabilecek bir dil benimsemiştir. Birçok terör saldırısı sonrası Sözcü hayatını kaybedenlerin yakın çekim fotoğraflarını, patlamaların meydana geldiği bölgenin yıkık, harap halini, saldırıyı gerçekleştiren teröristlerin saldırı esnasında insanları hedef alırken güvenlik kameralarına yansıyan görüntülerini yayımlamıştır (Görsel 16).

40. *BirGün* gazetesinin haberlerinde infial oluşturma oranı yüzde 90, *Cumhuriyet* gazetesinde ise yüzde 100'dür.

GÖRSEL 16. SÖZCÜ GAZETESİNİN İNİFAL ÖRNEKLERİ

Sözcü, DEAŞ Atatürk Havalimanı, 29 Haziran 2016

Sözcü, DEAŞ Suruç, 21 Temmuz 2015.

Sözcü gazetesinin terminoloji kriteri bağlamındaki performansı *BirGün* ve *Cumhuriyet*'in önündedir. *BirGün* haberlerinin yüzde 20'sinde, *Cumhuriyet* yüzde 80'inde "terör" ve/veya "terörist" kelimelerine yer vermiştir. *Sözcü* gazetesinde bu oran yüzde 90'dır. *Sözcü* PKK haberlerinin yüzde 100'ü, DEAŞ haberlerinin de yüzde 80'inde "terör" ve/veya "terörist" sözcüklerini kullanmıştır. Bu noktada *Sözcü*'nün terminoloji kriteri bağlamında kamuoyuyla paralellik gösterdiği söylenebilir.

TABLO 23. SÖZCÜ GAZETESİ DEAŞ SALDIRILARI KELİME LİSTESİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	TÜRKİYE	26	1,14	5	100
2	IŞİD	17	0,74	4	80
3	TERÖR	15	0,66	5	100
4	DİNCİ	14	0,61	4	80
5	CANLI	13	0,57	4	80
6	BOMBA	12	0,52	4	80
7	KATLİAM	9	0,39	4	80
8	GELDİ	8	0,35	4	80
9	KANA	8	0,35	4	80
10	POLİS	8	0,35	4	80
11	KAN	7	0,31	3	60
12	TERÖRİST	7	0,31	3	60
13	YAYIN	7	0,31	2	40
14	BÜYÜK	6	0,26	4	80
15	KİŞİ	6	0,26	4	80
16	PATLADI	6	0,26	3	60
17	SALDIRI	6	0,26	4	80
18	SURİYE	6	0,26	3	60
19	YASAĞI	6	0,26	2	40
20	AKP	5	0,22	3	60
21	BULAYAN	5	0,22	2	40
22	LANET	5	0,22	3	60
23	OLDU	5	0,22	3	60
24	PATLAMA	5	0,22	3	60
25	PKK	5	0,22	3	60
26	SALDIRIYI	5	0,22	4	80
27	SİYASİ	5	0,22	5	100
28	ÜLKEDE	5	0,22	3	60

TABLO 24. SÖZCÜ GAZETESİ PKK SALDIRILARI KELİME LİSTESİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	ŞEHİT	17	0,94	3	60
2	TERÖR	17	0,94	5	100
3	TÜRKİYE	15	0,83	5	100
4	BOMBALI	13	0,72	5	100
5	POLİS	12	0,66	2	40
6	SALDIRI	11	0,61	5	100
7	BOMBA	9	0,50	5	100
8	KİŞİ	7	0,39	5	100
9	OLDU	7	0,39	4	80
10	PKK	7	0,39	4	80
11	SURİYE	7	0,39	2	40
12	TERÖRİSTLER	7	0,39	4	80
13	YARALANDI	7	0,39	5	100
14	ACI	6	0,33	3	60
15	BAYKAL	6	0,33	1	20
16	İSTİHBARAT	6	0,33	4	80
17	YAYIN	6	0,33	4	80
18	ARACI	5	0,28	3	60
19	DÖNDÜ	5	0,28	3	60
20	GELDİ	5	0,28	4	80
21	GÜVENLİK	5	0,28	1	20
22	HABER	5	0,28	3	60
23	HAİN	5	0,28	3	60
24	YAZDI	5	0,28	2	40
25	YÜKLÜ	5	0,28	4	80

Sözcü gazetesinin kelime listesinde “şehit” sözcüğünün sıkça kullanılması da dikkat çekicidir. Terör saldırısı sonrası hayatını kaybedenler için “şehit” ifadesine yer vermekten defaatla kaçınan *BirGün* gazetesinin aksine *Sözcü* terör saldırısı sonrası hayatını kaybeden güvenlik güçleri için “şehit” sözcüğünü kullanmıştır. *Sözcü* gazetesi “şehit” kelimesini üç metinde toplam on yedi kez kullanmıştır. Gazete istisnai olarak DEAŞ’ın üstlendiği Atatürk Havalimanı saldırısı sonrası “şehit” ifadesine yer vermiş olsa da aynı örgüt tarafından gerçekleştirilen diğer saldırılarda hayatını kaybedenler için “ölü” kelimesini tercih etmiştir.

TABLO 25. SÖZCÜ GAZETESİNDE “TÜRKİYE” KELİMESİNİN BAĞLAMI

DEVLET UYUDU ANKARA PATLADI KAHPERLER TÜRKİYE'NİN KALBİNE SALDIRDI BİR TUĞGENERAL , GÜÇ KAYBEDEN AKP'YE "CAN SİMİDİ" OLDU! TÜRKİYE'Yİ SURİYE BATAKLIĞINA KİM SOKTU? BU KARANLIK ELİ YİNE YÜREĞİMİZİ YAKTI. HEDEF, TÜRKİYE'NİN KALBİ ANKARA'YDI. TERÖR ÖRGÜTÜ , SUR'DA ÖLDÜRÜLEN TERÖRİSTLERİN VE TÜRKİYE'NİN PYD'Yİ BOMBALAMASININ İNTİKAMI ŞÜKRÜ ELEKDAĞ, RUSYA MÜLTECİ GÖÇÜYLE TÜRKİYE'YE KRİZ YAŞATMAYA ÇALIŞIYOR.

TÜRKİYE'YE KRİZ YAŞATMAYA ÇALIŞIYOR. TÜRKİYE'NİN SURİYE'YE ASKERİ MÜDAHALESİ KANDIRIYORLAR, BİR TEK UÇAK UÇURAMIYOR TÜRKİYE. BİR İYİ HABER BEKLIYORUZ!.. İÇERİDE KENDİNİ PATLATTI 2'Sİ POLİS 36 KİŞİ ŞEHİT OLDU... TÜRKİYE YASA BOĞULDU YAPANIN DA YAPTIRANIN VERSİN İŞTE PATLAMA ANI İŞTE O TERÖRİST TÜRKİYE DÜN YİNE TERÖR SALDIRISIYLA SARSILDI... GÖRECEKLER! AMERİKA UYARMIŞTI ABD DÜN TÜRKİYE'DE BULUNAN VATANDAŞLARI İÇİN "TERÖR ... ONLARIN ARKASINDAKİ KARANLIK GÜÇLERE... TÜRKİYE'Yİ BU HALE GETİRENLERE... AKP'NİN TEK NEDENİ CANLI BOMBA OLABİLİR" DENİLDİ. TÜRKİYE'NİN KALBİNDEKİ BU SALDIRI, "TÜRKİYE DENİLDİ. TÜRKİYE'NİN KALBİNDEKİ BU SALDIRI, "TÜRKİYE CUMHURİYET'İNİ NE HALE GETİRDİLER!" DEDİ. KATLİAM! SEÇİMLERE 21 GÜN KALA TÜRKİYE ÜZERİNDE KİRLİ OYUNLAR ALÇAK SALDIRILARIN HEDEFİ OLUYORUZ? BUGÜN TÜRKİYE'Yİ YÖNETENLER, NE YAZIK Kİ, TOPLUMA DONDURAN BİR VAHŞET VE DEHŞET TABLOSU! TÜRKİYE'NİN KALMAYAN HUZURUNU DAHA DA ACZİNİ DE BİR KEZ DAHA GÖZLER ÖNÜNE SERDİ. TÜRKİYE BU KÖTÜLÜKLERİ HAK ETMİYOR! YARALANDI. ERDOĞAN 'ŞEHİTLERİMİZ VAR' DEDİ. TÜRKİYE DÜN GECE ALÇAK BİR TERÖR SALDIRISI YANINA GELİP YAVAŞLADI VE PİMİ ÇEKTE. TÜRKİYE'NİN KALBİ BAŞKENT ANKARA, 5 AYDA 3' MİT, GÜVENLİK BİRİMLERİNİ, 4 İŞİD'Lİ TERÖRİSTİN TÜRKİYE'YE SIZDIĞI KONUSUNDA UYARDI. MEYDANA GELDİ. POLİS BÖLGEYİ ABLUKAYA ALDI. TÜRKİYE TERÖR SARMALINDA... BİR YANDA PKK'LI HDP'YE OY VERENLERİ DE KINIYORUM. BUNLAR, TÜRKİYE'NİN BİR LOKMA EKMEĞİNİ BİLE HAK ETMİYOR! HARAM OLSUN! İSTANBUL'DA KATLİAM TÜRKİYE TERÖRİST (!) ŞOVMEN BEYAZI DUYURMUŞTU SÖZCÜ, DİNCİ İŞİD MİLİTANLARININ TÜRKİYE'Yİ YOLGEÇEN HANINA ÇEVİRDİĞİNİ, CANLI YÜZÜNDEN BAŞIMIZA BELA OLAN İŞİD'İN, TÜRKİYE'DE EYLEM YAPACAĞI GÜNLER ÖNCEDEN GEREKİR Kİ, DOĞRUSU BUDUR! MERAK EDİYORUM, TÜRKİYE'Yİ İDARE EDEN SİYASİ BİR YÖNETİM VAR DİNCİ TERÖR SALDIRISINI PROTESTO ETTİ. "TÜRKİYE TALİBAN KARANLIĞINA SÜRÜKLENİYOR. ÖLDÜRÜR, LAİKLİK YAŞATIR." SLOGANLARI ATILDI. TÜRKİYE'DE KUTUPLAŞMA ZİRVEDE... ÖYLE Kİ; DİYEN DİNCİ GAZETEYE TEPKİ GÖSTERDİ. TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TERÖRÜ ÖVEN HAYAT TARZI AYRIMI YAPMAYA ÇALIŞIYORLAR. TÜRKİYE, DİNCİ TERÖRİSTLERİN HEDEFİNDE İŞİD İŞİD ÜSTLENDİ 12 GÖZALTI VAR DAHA ÖNCE TÜRKİYE'Yİ BOMBALARLA KANA BULAYAN DİNCİ YAPTIĞINI DUYURDU! İSTANBUL POLİSİ TÜRKİYE'Yİ YASA BOĞAN KATLİAMIN ARDINDAN 12 HERKES BENDEN HESAP SORMALIDIR." BUGÜN TÜRKİYE SALDIRI ALTINDA... ÜLKE BİN TÜRLÜ AKP'NİN İKTİDARDA OLDUĞU SON 15 YILDA TÜRKİYE'NİN BAŞINA GELENLER PIŞMIŞ TAVUĞUN BİLE AKLINA GETİRMİYOR! TERÖRLE YAŞAMAK TÜRKİYE'NİN ACI KADERİ HALİNE GELDİ, YAZIK .28 YAŞINDAKİ GURBETÇİ MESUT YENİ YILA TÜRKİYE'DE GİRMEK İSTEMİŞTİ. HAYALLERİ YARIM .20'DE BU KAÇINCI? SEVGİLİ OKUYUCULARIM, TÜRKİYE DÜN YENİ BİR SALDIRI HABERİYLE UYANDI OLACAK? EMİN ÇOLAŞAN TERÖR KISKACINDAKİ TÜRKİYE, DÜN YENİ BİR SALDIRIYLA SARSILDI. ASKERE GERİ VERİLİYOR. HEP AYNI TERANE TÜRKİYE'Yİ YÖNETENLER, SON 14 YILDIR DA AKP, TERÖRLE MÜCADELEDEN TAVİZ VERİLMEMEYECİK. □ TÜRKİYE, KAN VE ACIYLA BESLENEN BU TERÖR . GÖZYAŞI SEL GİBİ... ÖZLEM GÜRSES YAZDI. TÜRKİYE DÜN YİNE TERÖR ACISIYLA SARSILDI.

“İstihbarat” da sık yer verilen kelimelerden biridir. *Cumhuriyet* güvenlik zafiyeti eleştirisini direkt MİT üzerinden hükümeti hedef alarak yaparken *Sözcü* gazetesi *BirGün* gibi “istihbarat” kelimesini kullanarak hükümeti yıpratmayı amaçlamış ve devleti suçlayıcı bir dil geliştirmiştir (Tablo 26).

TABLO 26. SÖZCÜ GAZETESİNDE “İSTİHBARAT” KELİMESİNİN BAĞLAMI

VE MECLİS'E ÇOK YAKIN MESAFEDE. İSTİHBARAT YOK ÖNLEYEN YOK SORUMLU YOK İÇİN SALDIRDIĞI İLERİ SÜRÜLDÜ. BU SALDIRI, İSTİHBARAT ZAFİYETİNİ GÜNDEME GETİRDİ. PATLATIYOR, MASUM İNSANLARI KATLEDİYOR. İSTİHBARAT YOK. ÖNLEM YOK. İSTANBUL'DAKİ KADAR ZAAF ASLA KABUL EDİLEMEZ! BU ÜLKENİN İSTİHBARAT HANGİ BECERİKSİZ ELLERDE? , ESİP GÜRLEMEKLE OLMUYOR BU İŞLER! BİZİM İSTİHBARAT ANKARA'DAKİ AMERİKAN BOMBA PATLADI. ZAFİYET YOKMUŞ! GÖZLER İSTİHBARAT BİRİMLERİ VE YETKİLİLERE ÇEVRİLDİ. ÇOK AĞIR! ANKARA'DAKİ VAHŞİ KATLİAM, İSTİHBARAT EKSİKLİĞİ VE GÜVEN ZAFİYETİ İLE OLAN TÜM SİYASİ SORUMLULAR İSTİFA ETMELİ. İSTİHBARAT ARAŞTIRILMALI.” KATLİAMLAR DEVLETİN, SALDIRILARI ÖNCEDEN HABER ALACAK İSTİHBARAT GÜCÜNE ULAŞMASI GEREKİR. AYRICA, .FRANSA ALINAN CİDDİ ÖNLEMLER VE İYİ ÇALIŞAN İSTİHBARAT BİRİMLERİYLE YENİDEN GÜVEN

Sözcü de *BirGün* ve *Cumhuriyet* gazeteleri gibi yayın yasağı üzerinden devleti suçlamış ve hükümeti eleştirmiştir. Terör saldırıları sonrası infialin önüne geçmek ve terörün amacına hizmet edecek şekilde yapılacak yayınları engellemek için getirilen yayın yasağı *Sözcü* tarafından AK Parti hükümetinin baskıcı bir iktidar olarak suçlanması yönünde araçsallaştırılmıştır. (Tablo 27).

TABLO 27. SÖZCÜ GAZETESİNDE “YAYIN” KELİMESİNİN BAĞLAMI

AMBULANS GELMEDEN YAYIN YASAĞI GELDİ! HÜKÜMETTEN YİNE BİLDİK BAŞBAKANLIK, RTÜK'E YAZI GÖNDEREREK HABERE YAYIN YASAĞI KOYDURDU. ARDINDAN SAYILI RADYO VE TELEVİZYONLARIN KURULUŞ VE YAYIN HİZMETLERİ HAKKINDA KANUNU'NUN 7. MUHTEMEL OLDUĞU DURUMLARDA" GEÇİCİ YAYIN YASAĞI GETİRİLEBİLECEĞİ , SÖZ KONUSU OLAYLA İLGİLİ GEÇİCİ YAYIN YASAĞI GETİRİLMESİ UYGUN GÖRÜLMÜŞTÜR GİBİ OLDUM. UĞUR DÜNDAR YAZDI. KAYSERİ 1) YAYIN YASAĞININ GETİRİLMESİ, 2) MENFUR YERLERDEN UZAK DURMALARINI İSTEDİ... YİNE YAYIN YASAĞI GELDİ İKTİDAR, HER TERÖR ... DÜNKÜ KAHPE SALDIRIDAN SONRA DA RTÜK, YAYIN YASAĞI GETİRDİ. OLDUĞU GİBİ BU PATLAMAYA DA YILDIRIM GİBİ "YAYIN YASAĞI" GETİRİLDİ! DOĞRUSU ÜLKEYİ İYİ BECERİYORLAR! PEKİ, KİME GELİYOR BU YAYIN YASAKLARI? SADECE TÜRK İNSANINA... YANI . BUNA RAĞMEN SALDIRI GELDİ... YİNE ANINDA YAYIN YASAĞI RTÜK, HER SALDIRIDAN SONRA , HER SALDIRIDAN SONRA OLDUĞU GİBİ, BU KEZ DE YAYIN YASAĞI GETİRDİ. TV'LER BİLGİLERİ "EYYY"LE OLMAYACAĞINI ÖĞRENDİ. İKTİDAR YİNE YAYIN YASAĞI GETİRDİ AKP VE MUHALEFETTEN

Sözcü gazetesi AK Parti hükümetini genel olarak “devlet”, “iktidar”, “Erdoğan” ve “AKP” kelimeleri üzerinden eleştirmiştir. “AKP” sözcüğü doğrudan hükümet karşıtlığı bağlamında kullanılmıştır (Tablo 28). Bilhassa DEAŞ saldırıları sonrası AK Parti hükümetinin terörden rant devşirdiği iddiası *BirGün* ve *Cumhuriyet* gazetelerinde olduğu gibi *Sözcü*'de de vardır. “Hükümetin ülkeyi terör bataklığına sapladığı”, “Cumhuriyet tarihinin en feci yıllarının AK Parti hükümeti yılları olduğu”, terör saldırıları sonrası “AK Parti hükümetinin hayatını kaybedenlere karşı duyarsız kaldığı”, “hükümetin tek derdinin terörden beslenerek oy almak olduğu” gibi suçlamalara yer veren *Sözcü* terör olaylarını siyasi eleştiriye alet etmiştir.

TABLO 28. SÖZCÜ GAZETESİNDE “AKP” KELİMESİNİN BAĞLAMI

GÜÇLERE... TÜRKİYE'Yİ BU HALE GETİRENLERE... **AKP'NİN** TEK BAŞINA İKTİDARI KAYBETTİĞİ 7 ÇEKİLDİ. BU DOĞRU BİR HAREKETTİR. **AKP'NİN** BÜTÜN DERDİ, ANAYASA'YA BAŞKANLIK POLİTİKADA SIKIŞAN, SARSILAN, GÜÇ KAYBEDEN **AKP'YE** "CAN SİMİDİ" OLDU! TÜRKİYE'Yİ SURIYE ÖĞRENDİ. İKTİDAR YİNE YAYIN YASAĞI GETİRDİ **AKP** VE MUHALEFETTEN TEPKİ ERDOĞAN, “MEŞRU BİLE İSYAN ETTİ... AYRIŞMA UYARISI HATTA **AKP'Lİ** VEKİL MUSTAFA YENEROĞLU, “YILBAŞI MUHTEREMLER! SİYASİ SORUMLULAR NEREDE? **AKP'NİN** İKTİDARDA OLDUĞU SON 15 YILDA GELENLER PİŞMİŞ TAVUĞUN BAŞINA GELMEDİ. **AKP'Lİ** YILLAR 94 YILLIK CUMHURİYET TÜRKİYE'Yİ YÖNETENLER, SON 14 YILDIR DA **AKP**, HER SALDIRIDAN SONRA AYNI ŞEYİ SÖYLÜYOR. SORU VAR: BAŞIMIZA BU SURIYE BELASINI AÇAN **AKP** İKTİDARINDAN BU İŞİN HESABI SORULACAK MI

TABLO 29. SÖZCÜ GAZETESİNDE “İŞİD” KELİMESİNİN BAĞLAMI

GELDİ! HÜKÜMETTEN YİNE BİLDİK TEPKİ DİNCİ **İŞİD'İN** CANLI BOMBASI, DÜN TURİZMİN KALBI HAİNLERLE UĞRAŞIRKEN, DİĞER YANDA DİNCİ **İŞİD'İN** CANLI BOMBASI DÜN YİNE SAHNEYE ÇIKTI. DA ŞU AÇIKLAMALARI YAPTI: "TERÖRİST **İŞİD'CI**. İSMİ NABİL FADLI. SUUDİ KÖKENLİ SURIYE KOPMUŞ TERÖR ÖRGÜTLERİNİN! PKK, **İŞİD** VESAİRE... HDP'NİN EŞBAŞKANLARI ... SULTANAHMET ATATÜRK CUMHURİYETİNİ **İŞİD** CUMHURİYETİNE ÇEVİRMEME ÇALIŞAN EMNİYET UYARDI AMA DİNLEYEN OLMADI DİNCİ **İŞİD**, DÜN SURUÇ'TA CANLI BOMBA PATLATTI . SÖZCÜ BÖYLE DUYURMUŞTU SÖZCÜ, DİNCİ **İŞİD** MİLİTANLARININ TÜRKİYE'Yİ YOLGEÇEN POLİTİKASI YÜZÜNDEN BAŞIMIZA BELA OLAN **İŞİD'İN**, TÜRKİYE'DE EYLEM YAPACAĞI GÜNLER BESLEYENLERİ LANETLİYORUM." DEMİRTAŞ: "**İŞİD'İN** BAŞINI OKŞAYAN ANKARA'DAKİ SEÇİM KAOSLA, KAOS DA TERÖRLE GELECEK. PKK - **İŞİD** GERİLİMİ TIRMANDIRILACAK" DEMİŞTİ. DEMİŞTİ. UMARIZ DOĞRU ÇIKMAZ... DİNCİ **İŞİD** SALDIRISI ALTINDAKİ SURIYE KOBANİ'YE DÖNDÜ 18 YAŞINDA OLDUĞU İLERİ SÜRÜLEN **İŞİD** MİLİTANI BİR KADIN CANLI BOMBA, SALDIRI, HER KESİM TARAFINDAN LANETLENDİ. **İŞİD'İN** SURUÇ'TA İÇME SUYUNA ZEHİR KATTIĞI LANET OLASI KATİLLERİN İŞİ BU... TÜM İŞARETLER **İŞİD** TERÖR ÖRGÜTÜNÜ GÖSTERİYOR! DOLAŞIYOR. BUNLARIN ARASINDA **İŞİD** MİLİTANLARI OLAMAZ MI? PEKALA OLUR! O KAHPE SALDIRI TERÖR ÖRGÜTLERİ PKK, FETÖ VE **İŞİD'E** GÖZ AÇTIRMAYAN POLİSİMİZ İSTANBUL'DA YAŞAMIN KIYMETİ YOK DAHA 4 AY ÖNCE DİNCİ **İŞİD'İN** 103 KİŞİYİ BOMBAYLA KATLETTİĞİ . POLİS, SALDIRIYI DİNCİ TERÖR ÖRGÜTÜ **İŞİD'İN** YAPMIŞ OLABİLECEĞİ İHTİMALİ ÜZERİNDE . TÜRKİYE, DİNCİ TERÖRİSTLERİN HEDEFİNDE **İŞİD** ÜSTLENDİ 12 GÖZALTI VAR DAHA ÖNCE SALDIRIDAN ÖNCE MİT, GÜVENLİK BİRİMLERİNİ, 4 **İŞİD'Lİ** TERÖRİSTİN TÜRKİYE'YE SIZDIĞI

TABLO 30. SÖZCÜ GAZETESİNDE “KAN” KELİMESİNİN BAĞLAMI

LANET OLSUN **KAN**, DEHŞET GÖZYAŞI! FİLM SAHNESİ DEĞİL HEPSİ PATLADI... 3 GÜNLÜK YAS İLAN EDİLDİ ORTALIK **KAN** GÖLÜ OLDU. 95 KİŞİ ÖLDÜ. 246 KİŞİNİN DE KINADI. CHP LİDERİ KILIÇDAROĞLU İSE "İÇİM **KAN** AĞLIYOR" DEYİP EKLEDİ: "YAZIK BU ÜLKEYE... SEÇİMİ İPTAL ETTİRMEK. DEFOL GİT... ANKARA'DA **KAN** KOKUSU EVİMİZE KADAR GELİYOR. SÖZ TURİST GRUBUNUN ORTASINDA PATLADI... YİNE **KAN** DÖKÜLDÜ, YİNE BEDENLER HAVADA UÇUŞTU. ÇEŞMESİ'NDEN **KAN** AKTI ÇOĞU ALMAN VATANDAŞI 11 TURİSTİN VE DURAKLARIN ARASINA DALDI. ORTALIK **KAN** GÖLÜNE DÖNDÜ. TÜMÜNE LÂNET OLSUN! BUNU YAPANLARIN ELLERİ KIRILSIN HAVALİMANI **KAN** GÖLÜNE DÖNDÜ DEHŞETİ YAŞADI MÜCADELEDEN TAVİZ VERİLMEMEYECİK. □ TÜRKİYE, **KAN** VE ACIYLA BESLENEN BU TERÖR CANAVARINA RAKAMLARA BİLE İNANILMIYOR! GÖZLERİNİ **KAN** BÜYÜYEN HAİN TERÖRİSTLERE DE BİR ÇİFT

Sözcü gazetesi DEAŞ haberlerinde “İŞİD” kelimesine dört metinde on yedi kez, PKK haberlerinde ise “PKK” sözcüğüne dört metinde yedi defa yer vermiştir. *Sözcü* “PKK”yı terör saldırılarını gerçekleştiren terörist grubu isimlendirmek amacıyla, “İŞİD” kelimesini ise “Hükümetten destek alan”, “Hükümetin Türkiye’de önünü açacak şekilde taşeronu olan bir örgüt” olduğu iddiasıyla kullanmıştır. Devleti suçlayan, AK Parti hükümetini karalayan, terör saldırıları karşısında devleti küçük duruma düşüren haber metinlerinin birçoğunda *Sözcü* “İŞİD” kelimesine ve bu kelimeyle bağlantılı olarak “dinci”⁴¹ ve “Suriye” ifadelerine yer vermiştir (Tablo 29).

“Kan”, “kanlı” ve “büyük” kelimelerinin haber metinlerinde sıklıkla kullanılması DEAŞ saldırıları sonrası toplumda infial uyandıracak, korku ve paniğe sebep olacak bir haber dilinin metinlerde hakim olduğunu göstermektedir (Tablo 30). Fakat PKK’yla ilgili haberlerde DEAŞ eylemleri sonrası görüldüğü gibi infial yaratacak, terör saldırısının etkisini artıracak “kan”, “kanlı”, “büyük” gibi sıfatlar kullanılmamıştır.

Sözcü “katliam” kelimesini DEAŞ haberlerinin dördünde dokuz defa, “saldırısı”yı ise dört haber metninde altı kez kullanmıştır. “Katliam” sözcüğünün “saldırısı”dan daha çok yer alması PKK haberleri için söz konusu değildir. *Sözcü* DEAŞ’ın gerçekleştirdiği saldırıları PKK eylemlerine kıyasla daha çok katliam olarak nitelendirmiştir.

Manşet ve haber içeriği ile terör olayları karşısında *Sözcü*’nün genel tutum ve tavrını ortaya koyması bakımından Görsel 18’deki ilk gün ilk sayfa örneklerini incelemek faydalı olacaktır.

Sözcü’nün DEAŞ’ın gerçekleştirdiği Suruç ve PKK’nın düzenlediği Vezneciler saldırısı sonrası ilk gün ilk sayfaları gazetenin terör saldırıları karşısındaki genel tutumunu yansıtmaktadır. Suruç saldırısı sonrası kullanılan yakın plandan çekilmiş fotoğraf, “Göz Göre Göre Gelen Katliam” manşeti, manşet altı açıklamadaki “dinci İŞİD” ifadesi, “İktidarın yanlış Suriye politikası yüzünden” şeklinde başlayan haber cümlesi *Sözcü*’nün terör olayları karşısındaki tavrını göstermektedir.

Sözcü PKK’nın üstlendiği Vezneciler saldırısı sonrası da “Bu Acı Bitmez, Bu Böyle Gitmez” manşetini atmıştır. Bununla birlikte “Teröristler sokaklarımızda bombalar patlatıyor” gibi infial oluşturabilecek yorumlara yer vermiştir. Devleti terör karşısında aciz duruma düşürecek bir fotoğrafa yer verilmesi, hükümet cephesinden yapılan açıklamaların küçümsenmesi, şehit polislerin kasklarının

41. DEAŞ saldırıları sonrası nefret söylemi oluşturan “dinci” kelimesi dört metinde on dört defa kullanılmıştır.

GÖRSEL 18.2. SÖZCÜ GAZETESİNDE İLK GÜN İLK SAYFA ÖRNEKLERİ

Tarihi okullara kumpas!
TÜRKİYE'nin en kötü belediye başkanı... MEB'in "Proje Okulları" uygulaması yatar...
Uğur DÜNDAR yazdı. 4'te

"Yarım" değil yarımdır...
DOĞURMAN'ın neyi yarım olsun? Dönüşünde, canında, komandir, sağım gör rulum. Yarım değil yarımdır...
Bekir COŞKUN yazdı. 2'de

Vezneciler
DİREKSİYONDAŞIN'ın neyi yarım olsun. Ya da evine döndürsün. Canı...
Yılmaz ÖZDİL yazdı. 2'de

Bu kaçınıcı?
SEVGİLİ'ni kaçınıcıdır. Türkiye'nin yeni bir salkın haberiyle uyandı. Bakalım bundan sonraki nerede olacak?
Emin ÇOLAŞAN yazdı. 5'te

YIL: 9 SAYI: 3269 8 HAZİRAN 2016 ÇARŞAMBA 75 Kuruş

#SÖZCÜ SUSARSA TÜRKİYE SUSAR

KAHPELER MÜBAREK GÜNDE BİLE SALDIRDI

T.C. SÖZCÜ

6'SI POLİS, 11 ŞEHİT

BU ACI BİTMEZ

BU BÖYLE GİTMEZ

Barca ne iç savaşın yapıldığı Suriye, ne de bombaların patladığı Irak... İstanbul'un kalbi Vezneciler, din terör bombasıyla savaş meydanına döndü.

Şehit polis Cihan Karagozü (28) İstanbul

Şehit polis Emrah Pekdoğan (22) Kırıkkale

Şehit polis Gökhan Topçu (24) Trabzon

Şehit polis Yaşar Özdemir (26) Afyon

Şehit polis Duha Bekir (22) Yozgat

Şehit polis Ramazan Kırbıca (35) Kayseri

Şehit polisleri kaskları etrafa böyle dağıldı.

Eli kanlı teröristler, şehirlerimizde bombalar patlatıyor, masum insanları katlediyor. İstihbarat yok. Önlem yok. İstanbul'daki son olay acıyı kattı

Vahşetin sesi!

İstanbul'da din gireceği dehaletle başladı...
Beşinci Vezneciler de Çevik Kuvvet polis eşliğinde aracı geçerken meydana gelen patlamadan sorumlularına bulaş girmeyeceği, çünkü her terör saldırısında olduğu gibi bu patlamada da yoldan giren "yaygın ses" çıktı!
Doğruca üsteyle yönetilen, kendi çabalarıyla ilerletiyorlar ama mahkemelerden çıkarmaya gitti leşler çıkarıp, haberece yakışık getirmesini hiç becermiyorlar!
Peki, kime geliyor bu yaygın sesler? Sadece Türk insanına... "Yarı sifers, biter olurlar dan habersiz kalkıyor ama tüm dünyayı ber peyi düşecek, göreceksiz, biterceksiz!"

TOKMAK

İbrahim TURAN
ibrahim@sozcukonline.com.tr

Çünkü yaygın ses patlamaları etkileniyor, yabancı ülkeler haberi anı canı becermeye çalışıyor. Yoksa Türkiye halkları habere alma hakkı kalmazlar!
Yaygın sesler bu seslerin kasklarını arıyor, açıklanan resmi raporlara bile inanılmıyor!
Gözetim kam bürümün havu teröristlere de bir çit sınırların var:
"Ey ahmak teröristler! Böyle kalış sürdürülebilir can alabilirsiniz ama sonuç değişmez! En sonunda kendi kanlarınızda boğulup yok olacak silahsizler!"

Tokmak 2 köşesi
11'inel sayıladı

TERÖR kaskındaki Türkiye, din yeni bir saldırıyla başladı. Teröristler bomba yüklü araç, İstanbul Vezneciler de, iki polis mi dibotinin yakınında patladı.
36 KİŞİ HASTANELİK OLDU
PATLAMADAN gıdetteyle polis aracı ter dündü. Nöbet değişimi yapın 6 polisimiz ile yoldan geçen 5 vatandaşın feci şekilde can verdi. 36 kişi yaralandı...
ŞEHİTLERİN İNCELEŞİMLERİ
BU son saldırı, İstanbul'da bu yıl içinde yaşanan 3'üncü bombalı terör saldırısı oldu. Vatandaş, "Hamaseti bırakın, terörü bitirin" diyece. **SALDIRI 8.10.11-12**
Askerden aldıkları yetkileri tekrar askere verdiler
İCİDAE, açılım yıllarında askerlerin PKK'ya operasyon yapmasına yetkisini düşürdü. Şimdi o yetki kiler askere geri veriliyor... 9.5

HEP AYNI TERANE

Türkiye'yi yönetenler, son 14 yıldır da AKP, her saldırıdan sonra aynı şeyi söylüyor...
Hamasi nutuklarla halkı seslendiriyor. Ama terör önlenmiyor, olan evlatlarımızın oluyor...

- ✓ Şehitlerimizin kanı yerde kalmayacak.
- ✓ Bıçak kemiğe dayandı... Affetmeyeceğiz.
- ✓ Terörle mücadelede taviz verilmeyecek.
- ✓ Türkiye, kan ve acıyla beslenen bir terör canavarına asla boyun eğmeyecektir...
- ✓ Hainler, dökrükleri bu kannu bedelini mutlaka misliyle ödeyeceklerdir...
- ✓ Terörün kökü, er ya da geç kazınacak.

BU DA SON TERANE

- ✓ Mücadelemiz kıyamete kadar sürecek.

Sorumlular

Nezari DOĞRU 3'te

Üremeyi bırak, terörü bask

Mehmet TÜRKER 12'ce

Asit bunun hesabını verir...

Savaş ÖZTÜRK 14'te

O kandırlık peki ya Gökçekimay?

Soner YALÇIN 10'ce

Olacak bir gün dündür

Yılmaz ÖZDİL 7'ce

AYR. 3. B. 4134

Sözcü, PKK Vezneciler, 8 Haziran 2016.

Muhafazakar-Merkez Medya

Rapor kapsamında incelenen ikinci grup olan Muhafazakar-Merkez Medya'nın kriter sonuçları Tablo 31'de verilmiştir.

TABLO 31. MUHAFAZAKAR-MERKEZ MEDYA KRİTER SONUÇLARI (YÜZDE)				
Kriterler	Kriter Çıktıları	DEAŞ	PKK	Toplam
Başarı-Başarısızlık	Başarısızlık	0	0	0
	Başarı	100	100	100
Açıktan Kınama-Kınamama	Açıktan Kınama	93	93	93
	Açıktan Kınamama	7	7	7
Kurban Hikayesi	Ağırlık Verilen	33	27	30
	Ağırlık Verilmeyen	67	73	70
Nefret Söylemi-Birlik Mesajı	Nefret Söylemi	0	0	0
	Birlik Mesajı	93	80	87
	Her ikisi de Yok	7	20	13
İnfial Oluşturma	İnfial Var	60	13	37
	İnfial Yok	40	87	63
Terminoloji	Terör Kelimesi Kullanılmamış	0	0	0
	Terör Kelimesi Kullanılmış	100	100	100

Muhafazakar-Merkez Medya haberlerin hiçbirisinde devleti başarısızlıkla itham etmemiştir. Yüzde 100'lük oranla Muhafazakar-Merkez Medya diğer iki grubun önünde bir performans ortaya koymuştur. Söz konusu kategoriye ait incelenen gazeteler terör karşısında devlet başarısını başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere önde gelen siyasiler tarafından yapılan açıklamalarla pekiştirmiştir (Görsel 19).

Muhafazakar-Merkez Medya iki terör örgütü tarafından gerçekleştirilen saldırıları da yüzde 93 oranında açıktan kınamıştır (Tablo 31). Muhafazakar-Merkez Medya bu oranla başarı-başarısızlık kriterindeki yüzde 100'lük performansının bir adım gerisinde kalmıştır. Bununla birlikte her iki kriterde de DEAŞ ve PKK'ya dair oranların aynı olması terör örgütleri arasında herhangi bir ayırım yapılmadığını ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım terör eylemlerini haberleştirirken dikkat edilmesi gereken konularla alakalı beklentileri karşılamaktadır. Muhafazakar-Merkez

GÖRSEL 19. MUHAFAZAKAR-MERKEZ MEDYADA SİYASİ AÇIKLAMALARI ÖRNEKLERİ

Terör dize getirilecek

Ankara saldırısıyla ilgili açıklama yapan Cumhurbaşkanı Erdoğan, Diyanet Vakfı'nın Uluslararası İyilik Ödülleri töreninde de önemli mesajlar verdi. 22'DE

ERDOĞAN: Saldırıları terörle mücadele kararlılığımızı daha da artırmaktadır

TERÖR örgütleri ve onları kullananlar güvenlik güçleriyle yaptıkları mücadeleyi kaybettikçe en ahlaksız, en vicdansız yollarla masum vatandaşlarımızı hedef almaktadır.

VATANDAŞLARIMIZ endişe etmesin, terörle mücadele mutlaka başarıyla neticelenecek, terör dize getirilecektir. 19'DA

Sabah, PKK Kızılay, 14 Mart 2016

Kaynağında yok edeceğiz

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ortaköy saldırısının bölgede yaşananlardan bağımsız olmadığını ifade ederek, "ülkemize yönelik tehditleri ve saldırıları, kaynağında yok etmeye kararlıyız" dedi.

DAHA ÇOK KENETLENECEĞİZ

■ Erdoğan, yazılı açıklamasında şu mesajları verdi: Saldırıda hayatını kaybeden güvenlik görevlimize ve vatandaşlarımıza rahmet niyaz ediyor, yitirdiğimiz yabancı misafirlerimizi tazimle anıyorum. Halkımızın moralini bozup kaos oluşturmaya çalışıyorlar. Birbirimizle daha fazla kenetlenerek bu kirliliğe geçit vermeyeceğiz.

Yeni Şafak, DEAŞ Reina, 2 Ocak 2017.

BASBAKAN YILDIRIM: KÖKÜNÜ KAZIYACAĞIZ

SALDIRININ PKK marifeti olduğuna hiçbir tereddüt yok. Milletimiz, 15 Temmuz'da nasıl alçak FETÖ'ye dersini verdiyse bugün de PKK, PYD, YPG, FETÖ ve DHKP-C'nin kökünü kazıyacak irade ve güçtedir.

HESABI SORULACAK

İçişleri Bakanı Soylu: Şehitlerimiz olsun ki öncelikli işimiz bunu yapanlardan intikam almaktır. Türk milleti bu kanı yerde bırakmayacak.

OYUNLARI BOZACAĞIZ

MHP Lideri Bahçeli: Siyasal uzlaşma kulvarından çıkarılmayacak. Karanlık eller devreye girer. Millet bu oyunları bozar.

TERÖRÜ EZECEĞİZ

CHP Lideri Kılıçdaroğlu: Saldırıların failleri ve arkalarındaki karanlık güçler birlik ve beraberliğimiz karşısında ezilecektir.

Star, PKK Beşiktaş, 12 Aralık 2016

Medya terör saldırılarını açıktan kınama-kınamama kriteri bağlamında Kemalist- Sol Medya ve Seküler-Merkez Medya'ya kıyasla daha iyi bir performans ortaya koysa da⁴² haberlerinin yüzde 7'sinde saldırıları açıktan kınamamıştır. Mu-

42. Diğer gruplarda açıktan kınama oranı şu şekildedir: Kemalist-Sol Medya (Yüzde 70), Seküler-Merkez Medya (Yüzde 87).

hafazakar-Merkez Medya'nın terör saldırılarına karşı genel tavrı örgütlerin değil toplumun yanında yer almak olmuştur. Bu tavır göz önüne alındığında söz konusu saldırıların doğrudan ve açık bir şekilde kınanmaması bir habercilik eksikliğidir. (Görsel 20)

GÖRSEL 20.1. MUHAFAZAKAR-MERKEZ MEDYADA KINAMA ÖRNEKLERİ

KARA KARTAL UNVAN YITIRDI
SÜPER Lig'de Beşiktaş ile yutulmaz iki takımın bir olan Beşiktaş, Kasımpaşa'ya mağup olarak bu unvanını kaybetti. Cemil'in golüyle önce geçmesine rağmen üstünlüğünü koruyamayan Kartal, zirvenin 3 puan gerisine düştü. SPORDA

HEPSİ GENÇTİ, BABAYİGİTTİ VATAN SEVDALISIYDI
BEŞİKTAŞ'TAKİ hain terör saldırısına 37 şehit veren Devik Kuvvet polislerini bir Emniyet Müdürü mektubunda anlattı. İşte duygu yüklü satırlar: Filinta gibi çocuklardır, bayku postu, genç yaşlarına rağmen babayığittirler. Sık gibi lekesizdirler. Hepsi de memleket ve vatan sevdalidir...

SABAH
18 ARALIK 2016 PAZAR
www.sabah.com.tr BEŞ GAZETE 1 TL

ByLock'cu askerlere dev operasyon
75K DAKİ FETÖ çetire yönetici ve büyük liderlik operasyonunda 530 subay ve astsubay için gırtlak kararı verildi. 18 ildeki operasyonda ByLock kullananca 91 asker yakalandı.

KAHRAMAN TUĞAYA ALÇAK PUSU
Terör örgütü PKK'ya ağır darbe vuran Kayseri Komando Tuğayı'ndan çarşı iznine çıkan mavi berelilere bombalı araçla saldırı: **14 ŞEHİT 55 YARALI**

KAYSERİ DERNEKLERİ
Gün Türkiye olma günü
ALÇAK terör saldırısı Kayseri'deki yıldıramadı. Ellerinde bayraklarla Beşiktaş'taki Şehitler Tepesi'ne koşan Kayseri Dernekleri Birliği'nin yüzlerce kişi terör saldırısını lanetledi. Kayseri Milletvekili Sami Dedoğlu "Gün Türkiye olma günü" dedi. AKTE

Şehitler Tepesi'ne 44 bin karanfil
Katil sürüsü kalteşler
TELEVİZYON, sinema ve sahne duyusu ile milyonlarca insanı alacak terör saldırısını takip ediyordu. Ünlüler saldırıya "savunmuyor, insanları öldürüyor" kadar kaltesine" diye tepki gösterdi. ZNE

Sabah, PKK Kayseri, 18 Aralık 2016.

GÖRSEL 20.2. MUHAFAZAKAR-MERKEZ MEDYADA KINAMA ÖRNEKLERİ

Star, PKK Beşiktaş 12 Aralık 2016.

Yeni Şafak, DEAŞ Sultanahmet, 13 Ocak 2016.

GÖRSEL 21. MUHAFAZAKAR-MERKEZ MEDYADA KURBAN HİKAYESİ ÖRNEKLERİ

NİŞANLI ÇİFTİ TERÖR AYIRDI:

Mustafa Seymen

Sezer Arsever

'HER GÖRDÜĞÜMDE ACI VERECEKSİN'

TERÖR saldırısında şehit olan güvenlik görevlisi Hatice Karcılar, kısa süre önceki Dolmabahçe katliamından sonra sosyal medyada şu notu paylaştı: "Görmek için, göreve gelmek için can attığım yerdin. Artık her gördüğümde acı vereceksin."

Mustafa şehit Sezer yaralı

Burak Yıldız

Şehit Burak Yıldız 1.5 yıllık polisti

GECE kulübünün kapısında şehit olan polis memuru Burak Yıldız (21) 1,5 yıllık polisti. Dolmabahçe katliamı sonrası "Kim bilir kaçtı yaşınız... 20, 21, 22... Yaşınızla ölçülebilir mi yitdiğiniz" diye yazmıştı.

Geriyeye ünlülerle fotoğrafları kaldı

Haykal Mousillem

Eşi saldırıdan önce ayrıldı, Lübnanlı bankacı öldü

DAHA önce statlarda görev yapan Reina'nın şehit güvenlik amiri Fatih Çakmak, Zinedine Zidane'in da aralarında bulunduğu birçok ünlüyle hatıra fotoğrafı çektiymişti.

Fatih Çakmak

Sabah, DEAŞ Reina, 2 Ocak 2017.

Babaya veda

■ Sakırtıda hayatını kaybeden 2 çocuk babası Ayhan Arık, bir turizm şirketine solfor olarak çalışıyordu. Arap misafirlerini Reina'ya bırakın Arık, kursumların hede fi oldu. Arık, İstanbul Küçükköy'deki cenaze töreninin ardından son yolculuğuna uğurlandı. Arık'ın oğlu Anıl Arık gözyaşlarına boğuldu.

HÜZÜNLÜ BEKLEYİŞ

■ Ortaköy'deki katliamda hayatını kaybedenlerin sayısı 39'a yükseldi. 65 yaralının tedavisi sürüyor. Adli Tıp Kurumu önünde çim-sabitim itibar en hüzünlü bir bekleyiş vardı. Kurban yakınları cenazelerini almak için toplandı, birbirlerine sarılarak gözyaşı döktü. Bazı ülkelerin konsolosluk görevlileri de vatandaşları için geldi. Yaralı yakınlarına ulaşmak isteyenler Şişli Etfal Hastanesi'ne koştu.

Kurbanların 26'sı yabancı

■ İlk belirlemelere göre kurbankardan 12'si Türk, 26'sı yabancı uyruklu. Bankardan 7'si Suudi Arabistanlı, 3'ü Irak, 3'ü Ürdün, 1'i Hindistan, 3'ü Lübnan, 2'si Tunus, 2'si Faslı diğerleri Kanada, Suriye, Kuveyt, Rusya ve İtali vatandaşları. 1 kişinin kimliği henüz belirlenmedi. 38 kişi aldığı kursunlarla hayatını kaybetti. 1 kişi ise çıkan izdihamda ezildi.

Yeni Şafak, DEAŞ Reina, 2 Ocak 2017.

Aslanları vatan için yetiştiriyoruz

SEHİTLERDEN geriyeye gözü yaşlı çocuklar ve esler kaldı. 6 ay önce ikiz bebek sevinci yaşayan polis Nazif Horoz evlatlarına doyamadı. Şehit polis Soner İdil'in babası Mikdat İdil ise "Vatan sağ olsun. Aslanlarımızı vatan için yetiştiriyoruz" sözleriyle teröre tepkisini dile getirdi.

Star, PKK Beşiktaş, 12 Aralık 2016.

GÖRSEL 22. MUHAFAZAKAR-MERKEZ MEDYADA BİRLİK MESAJI ÖRNEKLERİ

BİZİ ASLA BİRBİRİMİZE DÜŞÜREMEYECEKLER

Yılbaşındaki terör saldırısını fırsat bilen hainler korusu, kardeşliğimizi hedef alan algı operasyonuna girişti. Tek yumruk olan Türkiye buna geçit vermedi

YİNE KARA PROPAGANDA

TÜRKİYE'Yİ hedef alan her terör saldırısının ardından kara propaganda yaygın oluyor. Ortakçılık kullanılarak sızma yapıyor. Bu haberler, milleti yanlış yönlendiren vahşetçi yilları kutlamalarıyla ilişkilendirilerek toplumdaki katıplaşma varlığını her geçen gün artırıyor.

PİS BİR OYUN OYNANIYOR

ANCAK kılı olaydan yansımaları değil, bu haberler karşılıklı olarak her kesimden aynı mesajı vermektedir: "Pis bir oyun oynanıyor. Türkiye'de herkesin hayatını yaşantısına saygılı olarak yaşamaya çalışıyor. Bu algı operasyonuyla buğ buldüklerize dışlanmıyacaksınız." 1918

Sabah, DEAŞ Reina, 2 Ocak 2017.

Star, DEAŞ Reina 2 Ocak 2017.

Yeni Şafak, PKK Beşiktaş, 12 Aralık 2016.

rını iddia ettikleri etnik/dini gruplar ile bu gruplara mensup sıradan vatandaşlar arasındaki ayrımın bilincinde bir habercilik anlayışı ortaya koymuştur. Hatta bazı saldırılardan sonra toplumun çeşitli kesimlerine yönelik geliştirilen nefret söylemine tepki gösterilmiştir (Görsel 22). Nefret söylemine hiçbir şekilde yer vermeyen Muhafazakar-Merkez Medya haberlerinin yüzde 87'sinde birlik mesajını öne çıkarmıştır. Bu oranla birlik mesajının en yoğun şekilde hakim olduğu grubu teşkil

Yüzde 30'luk performansı ile Muhafazakar-Merkez Medya kurban hikayesine daha çok ağırlık verme konusunda diğer iki grubun gerisinde kalmıştır.⁴³ Muhafazakar-Merkez Medya DEAŞ saldırılarının yüzde 33'ü, PKK saldırılarının ise yüzde 27'sinde kurban hikayesine daha çok yer vermiştir (Görsel 21).

Muhafazakar-Merkez Medya'nın bu tutumunun olayları nesnel bir biçimde aktarma kaygısıyla alakalı olduğu ifade edilebilir. Fakat terör saldırıları sonrasında yapılan haberlerde kurban hikayesine daha çok yer vermek ve toplumun mağdurların acısını, hislerini paylaşmasını sağlamak ülkenin birlik ve beraberliğine katkıda bulunmak açısından önem arz etmektedir. Bu noktadan hareketle Muhafazakar-Merkez Medya'nın "kurban hikayesine daha çok ağırlık verilmesi" noktasında bir habercilik eksiği olduğu söylenebilir.

Muhafazakar-Merkez Medya'nın hiçbir haberinde nefret söylemine yer verilmemiştir. Söz konusu medya kategorisi terör örgütlerinin ait oldukları

43. Diğer gruplarda kurban hikayesine ağırlık verme oranı şu şekildedir: Kemalist-Sol Medya (yüzde 43), Seküler-Merkez Medya (yüzde 53).

etmiştir.⁴⁴ Birlik mesajı içeren PKK haberlerinin oranı yüzde 80, DEAŞ haberlerinin oranı ise yüzde 93'tür. DEAŞ haberlerinde birlik mesajının daha yoğun olmasının muhtemel sebebi bu terör örgütünün faaliyetlerini İslam üzerinden meşrulaştırmaya çalışmasıdır.

İnfial oluşturabilecek içeriğe yer verme oranı yüzde 37 olan Muhafazakar-Merkez Medya diğer iki gruptan daha başarılıdır.⁴⁵ Bu durum PKK haberleri açısından çarpıcıdır. Muhafazakar-Merkez Medya'da PKK haberlerinin sadece yüzde 13'ünde infial oluşturabilecek içeriğe yer verilmiştir. Ancak hem Kemalist-Sol Medya hem de Seküler-Merkez Medya'da PKK haberlerinin yüzde 80'inde infiale neden olabilecek bir haber dili bulunmaktadır. Muhafazakar-Merkez Medya yüzde 60'lık infial oluşturabilecek içeriğe yer verme oranıyla DEAŞ haberlerinde de diğer iki gruptan daha başarılı bir performans sergilemiştir.⁴⁶ Tüm gruplar için DEAŞ saldırıları sonrasında infiale yol açabilecek haberlerin oranı PKK eylemlerine göre daha yüksektir. Söz konusu farkın en fazla olduğu grup ise Muhafazakar-Merkez Medya'dır. Bunun arkasında yatan nedenlerin DEAŞ'ın yeni bir terör örgütü olması ve PKK'ya nazaran daha sansasyonel eylemler gerçekleştirmesi olduğu söylenebilir. DEAŞ genelde sivilleri hedef alan ve halkta daha büyük bir infial oluşturma potansiyeline sahip saldırılar düzenlemiştir.⁴⁷ Muhafazakar-Merkez Medya DEAŞ'ın PKK kadar tanınmadığını ve ciddi bir tehlike olarak görülmediğini düşünüyor olabilir. Bu sebeple infial oluşturabilecek içerik ve görsellere yer vererek bu terör örgütünün vahşi ve barbarca tutumunu göstermeye çalışması muhtemeldir. Ancak böylesi bir yaklaşımın toplum içerisinde korku ve kaygının yayılmasına yol açabileceği göz ardı edilmiştir.

Muhafazakar-Merkez Medya haberlerin hepsinde "terör" ve/veya "terörist" ifadelerini kullanmıştır. Bu durum söz konusu medyanın terör örgütleri arasında herhangi bir ayırım yapmadığını göstermektedir. Bu noktadan hareketle Muhafazakar-Merkez Medya'nın terör saldırıları karşısında kamuoyunun yanında bir pozisyon aldığı ve toplumun genel söylemini benimsediği söylenebilir.

44. Diğer gruplarda birlik mesajı verme oranı şu şekildedir: Kemalist-Sol Medya (yüzde 10), Seküler-Merkez Medya (yüzde 60).

45. Diğer gruplarda infial oluşturabilecek içeriğe yer verme oranları şu şekildedir: Kemalist-Sol Medya (yüzde 90), Seküler-Merkez Medya (yüzde 53).

46. Diğer gruplarda infial oluşturabilecek içeriğe yer verme oranları şu şekildedir: Kemalist-Sol Medya (yüzde 100), Seküler-Merkez Medya (yüzde 67).

47. PKK'nın gerçekleştirdiği saldırılarda da –örgüt her ne kadar aksini iddia etse de– sivil-asker ayrımı yapmadığı apaçık ortadadır. Bunun örneklerinden birisi de 38 emniyet personeli ile birlikte 8 sivil vatandaşın şehit olduğu 10 Aralık 2016 Beşiktaş saldırısıdır. Ancak PKK terör eylemlerinde daha çok güvenlik güçlerini hedef almaktadır. Böylece güya masum olarak gördüğü halka karşı değil direkt olarak Türkiye Cumhuriyeti devletine karşı bir savaş verdiği izlenimini oluşturmaya çalışmaktadır.

GÖRSEL 24. MUHAFAZAKAR-MERKEZ MEDYADA İNFİAL ÖRNEKLERİ

Sabah, DEAŞ Ankara Gar, 11 Ekim 2015.

Yeni Şafak, DEAŞ Suruç, 21 Temmuz 2015.

Star, DEAŞ Sultanahmet, 13 Ocak 2016.

Sonuç olarak Muhafazakar-Merkez Medya terör saldırıları karşısında devlete herhangi bir başarısızlık isnat etmemiş ve terör eylemlerinin yüzde 93'ünü açıktan kınamıştır. Muhafazakar-Merkez Medya'nın kurban hikayesine ağırlık verme oranı ise yüzde 30'dur. Haberlerin hiçbirisinde nefret söylemi kullanılmazken birlik mesajı oranı ise yüzde 87 olmuştur. Muhafazakar-Merkez Medya'da infial oluşturabilecek içeriğe sahip ilk sayfaların oranı yüzde 37'dir. Terör saldırılarını aktarırken yayın dili olarak kamuoyu tarafından tercih edilen söylemi benimseyen Muhafazakar-Merkez Medya toplumu birleştirerek teröre karşı mobilize eden ve terörle mücadelede devlete destek olan bir habercilik sergilemiştir.

Bu bölümde Muhafazakar-Merkez Medya'nın kriter sonuçları ortaya konulmuştur. Devam eden üç bölümde ise Muhafazakar-Merkez Medya grubuna dahil olan *Sabah*, *Star* ve *Yeni Şafak* gazetelerinin kriter sonuçları ve kelime listeleri incelenecektir.

Sabah

Muhafazakar-Merkez Medya başlığı altında incelenecek ilk gazete olan *Sabah*'ın kriter sonuçları Tablo 32'de verilmiştir.

TABLO 32. SABAH GAZETESİ KRİTER SONUÇLARI (YÜZDE)				
Kriterler	Kriter Çıktıları	DEAŞ	PKK	Toplam
Başarı-Başarısızlık	Başarısızlık	0	0	0
	Başarı	100	100	100
Açıktan Kınama-Kınamama	Açıktan Kınama	100	100	100
	Açıktan Kınamama	0	0	0
Kurban Hikayesi	Ağırlık Verilen	60	20	40
	Ağırlık Verilmeyen	40	80	60
Nefret Söylemi-Birlik Mesajı	Nefret Söylemi	0	0	0
	Birlik Mesajı	100	80	90
	Her İkisi de Yok	0	20	10
İnfial Oluşturma	İnfial Var	60	0	30
	İnfial Yok	40	100	70
Terminoloji	Terör Kelimesi Kullanılmamış	0	0	0
	Terör Kelimesi Kullanılmış	100	100	100

Sabah haberlerin hiçbirisinde devleti başarısızlıkla itham etmemiş, böylece terörle mücadelede devlete duyulan kamusal güvenin zayıflatılmaması noktasında ciddi bir hassasiyet sergilemiştir. Hem PKK hem de DEAŞ saldırıları sonrası aynı sonuçların elde edilmiş olması gazetenin başarı-başarısızlık kriteri bağlamında terör örgütleri arasında bir ayırım yapmadığını göstermektedir.

PKK ve DEAŞ tarafından gerçekleştirilen saldırıların hepsini kınayan *Sabah* açıktan kınama konusunda yüzde 100'lük bir performansa sahip olan iki gazeteden⁴⁸ biridir. İki terör örgütü için de oranların aynı olması gazetenin açıktan kınama-kınamama kriteri bağlamında ikircikli bir tutum taşımadığını ortaya koymaktadır.

Haberlerin yüzde 40'ında kurban hikayesine ağırlık veren *Sabah* gazetesi bu konuda grubun diğer iki gazetesinin önünde bir performans sergilemiştir.⁴⁹ *Sabah*'ın kurban hikayesine yer verme oranı DEAŞ haberlerinde yüzde 60 iken PKK haberlerinde ise yüzde 20'dir.

Sabah gazetesi haberlerinde nefret söylemine başvurmamıştır. Bununla birlikte haberlerinin yüzde 90'ında birlik mesajına yer vermiştir. *Sabah*'ın PKK haberlerinin yüzde 80'inde birlik mesajı hakimken bu oran DEAŞ haberlerinde yüzde 100'dür.

Sabah'ın haberlerinde infial oluşturabilecek içeriğe yer verme oranı yüzde 30 ile dokuz gazete arasındaki en düşük orandır.⁵⁰ Gazetenin PKK haberlerinde infiale yol açabilecek herhangi bir içerik yoktur. DEAŞ haberlerinde ise infial oranı yüzde 60'tır. Bu oran nispeten yüksek olsa da kalan sekiz gazetenin hiçbirinde DEAŞ saldırıları sonrası haberler için daha düşük bir orana rastlanılmamıştır.⁵¹ Sadece DEAŞ eylemlerinin ardından infial oluşturabilecek bir içerik aktarılmasının terör örgütleri ile ilgili bir pozisyon farkından kaynaklanıp kaynaklanmadığının tespit edilmesi gerekmektedir. İncelenen saldırılar tarihlerine göre sıralandığında *Sabah* gazetesinin ilk üç saldırının ardından⁵² infial oluşturabilecek ilk sayfa haberine yer verdiği, daha sonraki saldırılarda ise böyle bir durum olmadığı tespit

48. Açıktan kınama-kınamama kriterinde yüzde 100'lük performansa sahip olan diğer gazete *Star*'dir.

49. Grup içindeki diğer iki gazetenin oranı şu şekildedir: *Star* (yüzde 30), *Yeni Şafak* (yüzde 20).

50. Diğer gazetelerde infial oluşturma kriteri oranları şu şekildedir: *BirGün* (yüzde 90), *Cumhuriyet* (yüzde 100), *Sözcü* (yüzde 80), *Star* (yüzde 40), *Yeni Şafak* (yüzde 40), *Habertürk* (yüzde 60), *Hürriyet* (yüzde 50), *Milliyet* (yüzde 50).

51. Diğer gazetelerde DEAŞ haberleri infial oluşturma kriteri oranları şu şekildedir: *BirGün* (yüzde 100), *Cumhuriyet* (yüzde 100), *Sözcü* (yüzde 100), *Star* (yüzde 60), *Yeni Şafak* (yüzde 60), *Habertürk* (yüzde 60), *Hürriyet* (yüzde 60), *Milliyet* (yüzde 80).

52. İlk üç saldırı: 20 Temmuz 2015, Suruç; 10 Ekim 2015, Ankara Gar; 12 Ocak 2016, Sultanahmet.

edilmiştir. Yani infiale yol açabilecek haberlerin sadece DEAŞ saldırıları sonrası bulunması örgütün kendisiyle alakalı değildir. Bu durum incelenen saldırılardan kronolojik olarak ilk üçünün söz konusu örgüt tarafından gerçekleştirilmiş olmasıyla ilişkilidir. *Sabah* gazetesi daha sonraki dönemlerde bu tarz bir habercilik anlayışından vazgeçmiş, haberlerinde infial oluşturabilecek görsel ve ifadelere yer vermemiştir.

Sabah'ın bütün haberlerinde “terör” ve/veya “terörist” ifadelerini kullandığı görülmektedir. Bu noktada gazetenin kamuoyunun tercih ettiği terminolojiyi benimsediği söylenebilir.

Özetle *Sabah* hiçbir saldırıdan sonra devletin başarısız olduğu iddiasını öne sürmemiş, tüm terörist eylemleri açıktan kınamıştır. İlk sayfaların yüzde 40'ında kurban hikayesine ağırlık vermiştir. Hiçbir haberde nefret söylemine başvurmamış, yüzde 90 oranında birlik mesajını öne çıkarmıştır. Saldırıların yüzde 30'unda infial oluşturabilecek bir içeriğe sahip olan *Sabah* haberlerin bütününde “terör” ve/veya “terörist” kelimelerini kullanma noktasında hassas davranmıştır.

Sabah gazetesinin kriter sonuçlarının analiz edildiği bu bölümün devamında Görsel 25, Tablo 33 ve Tablo 34 baz alınarak gazetenin haber dili incelenecektir.

TABLO 33. SABAH GAZETESİ PKK SALDIRILARI KELİME LİSTESİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	TERÖR	28	1,87	5	100
2	PKK	14	0,93	4	80
3	HAIN	11	0,73	5	100
4	ŞEHİT	11	0,73	4	80
5	ERDOĞAN	10	0,67	5	100
6	TÜRKİYE	10	0,67	4	80
7	AĞIR	8	0,53	4	80
8	KARŞI	8	0,53	4	80
9	KİŞİ	8	0,53	4	80
10	CUMHURBAŞKANI	7	0,47	5	100
11	MÜCADELE	7	0,47	3	60
12	SALDIRI	7	0,47	4	80
13	ALÇAK	6	0,40	3	60
14	BOMBA	6	0,40	4	80
15	BAŞBAKAN	5	0,33	4	80
16	OLDU	5	0,33	3	60
17	SİVİL	5	0,33	4	80
18	TERÖRLE	5	0,33	3	60
19	YARALI	5	0,33	5	100
20	YILDIRIM	5	0,33	3	60

TABLO 34. SABAH GAZETESİ DEAŞ SALDIRILARI KELİME LİSTESİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	TÜRKİYE	23	1,32	5	100
2	TERÖR	19	1,09	5	100
3	KARŞI	16	0,92	5	100
4	CANLI	12	0,69	4	80
5	DEAŞ	11	0,63	4	80
6	TERÖRE	11	0,63	5	100
7	BOMBA	9	0,52	3	60
8	ERDOĞAN	8	0,46	5	100
9	SALDIRI	8	0,46	4	80
10	CUMHURBAŞKANI	7	0,40	5	100
11	KİŞİ	7	0,40	3	60
12	BÜYÜK	6	0,34	3	60
13	HAYATINI	6	0,34	3	60
14	ŞEHİT	6	0,34	1	20
15	TÜRK	6	0,34	1	20
16	DÖNDÜ	5	0,29	4	80
17	DÜNYA	5	0,29	4	80
18	GÜVENLİK	5	0,29	3	60
19	HERKES	5	0,29	4	80
20	MERKEL	5	0,29	4	80
21	PATLATTI	5	0,29	2	40
22	TEK	5	0,29	3	60

TABLO 35. SABAH GAZETESİNDE “TERÖR” KELİMESİNİN BAĞLAMI

ELİ KANLI TERÖR ÖRGÜTÜ PKK ANKARA'DA HALKI KATLETTİ

DURAKLARDA ANKARA, 17 ŞUBAT'TAKİ TERÖR SALDIRISININ ACISI DİNMEDEN YENİ TERÖR TERÖR SALDIRISININ ACISI DİNMEDEN YENİ TERÖR KATLİAMINA SAHNE OLDU. BAŞKENTİN EN DA KÜL OLDU. HAİN SALDIRIDA 33 VATANDAŞ TERÖR ŞEHİDİ OLURKEN 19'U AĞIR 125 KİŞİ DE CEZALANDIRACAĞIZ İÇİŞLERİ BAKANI ALA: TERÖR BERTARAF EDİLECEK DÜNYADAN HAİN DÜNYADAN HAİN SALDIRIYA TEPKİ YAĞDI TERÖR DİZE GETİRİLECEK ANKARA SALDIRISIYLA KARARLILIĞIMIZI DAHA DA ARTIRMAKTADIR TERÖR ÖRGÜTLERİ VE ONLARI KULLANANLAR MUTLAKA BAŞARIYLA NETİCELENECEK, TERÖR DİZE GETİRİLECEKTİR.

BATI ŞİMARTTI TERÖR YİNE VURDU BU KANLI TABLO SİZİN

ÜLKELER VE RUSYA'NIN SIRTINI SIVAZLADIĞI TERÖR ÇIRKIN YÜZÜNÜ BİR KEZ DAHA ANKARA'DA ARAÇ TNT YÜKLÜYDÜ İLK BELİRLEMELERE GÖRE TERÖR EYLEMİNDE VOLKSWAGEN SCİROCCO İÇİN GEÇİCİ YAYIN YASAĞI GETİRDİ HER KESİMDEN TERÖR EYLEMİNE TEPKİ YAĞDI ASLA GERİ ADIM ADIM ATMAYACAĞIZ BAŞBAKAN DAVUTOĞLU: TERÖR ÖRGÜTLERİNE KARŞI VERDİĞİMİZ MÜCADELEMİZİ KARARLI ŞEKİLDE SÜRDÜRECEĞİZ TERÖR ÖRGÜTLERİNİ KULLANARAK ÜLKEMİZİ, KAHRAMAN TUGAYA ALÇAK PUSU TERÖR ÖRGÜTÜ PKK'YA AĞIR DARBE VURAN BOMBALI ARAÇLA SALDIRI: 14 ŞEHİT 55 YARALI TERÖR HAİN YÜZÜNÜ BU KEZ KAYSERİ'DE 5 KİŞİ DE ARANIYOR. 5 AYDA 710 TERÖRİST KANLI TERÖR ÖRGÜTÜ PKK'NIN KORKULU RÜYASI OLAN 1. CUMHURBAŞKANI TAYYİP ERDOĞAN: BÖLÜCÜ TERÖR ÖRGÜTÜNÜN ASIL GAYESİ TÜRKİYE'NİN VE ENERJİSİNİ BAŞKA YÖNLERE YOĞUNLAŞTIRMAK. TERÖR ÖRGÜTLERİNE KARŞI, MİLLİ SEFERBERLİK YILDIRIM: TERÖRLE MÜCADELE STRATEJİMİZ TERÖR ÖRGÜTÜNÜN CANINI CİDDİ ANLAMDA MİLLİ BİRLİK GÜN TÜRKİYE OLMA GÜNÜ ALÇAK TERÖR SALDIRISI KAYSERİLİLERİ YILDIRAMADI. KAYSERİ DERNEKLER BİRLİĞİ'NDEN YÜZLERCE KİŞİ TERÖR SALDIRISINI LANETLEDİ. KAYSERİ VE SAHNE DÜNYASININ ÜNLÜ İSİMLERİ ALÇAK TERÖR SALDIRISINA ATEŞ PÜSKÜRDÜ. ÜNLÜLER BİRBİRİMİZE DÜŞÜREMEYECEKLER YILBAŞINDAKİ TERÖR SALDIRISINI FIRSAT BİLEN HAİNLER KOROSU KARA PROPAGANDA TÜRKİYE'Yİ HEDEF ALAN HER TERÖR SALDIRISININ ARDINDAN KARA YOK ETMEYE KARARLIYIZ. BAŞBAKAN YILDIRIM: TERÖR BİZİ YILDIRAMAZ KILIÇDAROĞLU: UMUTLA YELKEN AÇMAK İSTERKEN İĞRENÇ BİR TERÖR SALDIRISI İLE KARŞILAŞTIK. ACIMIZ HİÇE SAYAN SİNSİ BİR SALDIRI GECE KULÜBÜNDE TERÖR KATLİAMI İSTANBUL ORTAKÖY'DEKİ ORTAKÖY'DEKİ REİNA'DA YILBAŞI GECESİ HAİN TERÖR SALDIRISINDA 25'İ YABANCI 39 KİŞİ LANET 'HER GÖRDÜĞÜMDE ACI VERECEKSİN' TERÖR SALDIRISINDA ŞEHİT OLAN GÜVENLİK HATIRA FOTOĞRAFI ÇEKTİRMİŞTİ. NİŞANLI ÇİFTİ TERÖR AYIRDI: MUSTAFA ŞEHİT, SEZER YARALI EŞİ 13 GÜN SONRA TÜRKİYE, TARİHİNİN EN BÜYÜK TERÖR KATLİAMIYLA SARSILDI. 7 HAZİRAN MEYDANI DÜN HAİN BİR SALDIRIYA SAHNE OLDU. TERÖR ÖRGÜTÜ DEAŞ'IN CANLI BOMBASI, SAAT DEDİ. BARBAR DEAŞ BAŞBAKAN DAVUTOĞLU: TERÖR NEREDEN GELMİŞ OLSUN İNSANLIK . ORTAYA ÇIKAN BOŞLUKTAN FAYDALANAN DEAŞ TERÖR ÖRGÜTÜNÜN EYLEMLERİ EN BARBAR KARŞI SİZ DE TEYAKKUZDA OLUN BÖLGEDEKİ TÜM TERÖR ÖRGÜTLERİNİN İLK HEDEFİ TÜRKİYE. VE BAKANLAR DA KATILDI. YILDIRIM: PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN MARİFETİ OLDUĞUNA KÖKLERİNİ KAZIYACAĞIZ BAŞBAKAN YILDIRIM: TERÖR ÖRGÜTLERİ, SES GETİRMEK İÇİN BÜTÜN KADAR ALÇALMADIK. YANLARINA KALMAYACAK TERÖR BELASIYLA MÜCADELEYİ SONUNA KADAR BOMBA YÜKLÜ ARACIN SAHİBİ DE VAR. BU KİŞİNİN TERÖR ÖRGÜTÜ PKK'DAN SABIKASI BULUNDUĞU, HALKINA TAZİYELERİNİ İLETTİ. RUS LİDER PUTİN: TERÖR KURBANLARI İÇİN ÜZGÜNÜZ. ACILARINI KRALİNA KADAR TÜM DÜNYA İSTANBUL'DAKİ TERÖR SALDIRISINA KARŞI TÜRK HALKIYLA TEK . BRÜKSEL 12 GÜNDE İSTANBUL 5 SAATTE AÇILDI TERÖR SALDIRISININ ARDINDAN HAVA TRAFİĞİNE , SERVİS BEKLERKEN SALDIRININ KURBANI OLDU. TERÖR SALDIRISINDA ÖLENLER İÇİN TÜRKİYE'NİN MİLLETİM ADINA LANETLİYOR, KINIYORUM. TERÖR NEREDEN GELİRSE GELSİN LANETLENMELİ. HER YERİNDE HEP BİRLİKTE VERMELİYİZ. BU TERÖR EYLEMİNDE ÖLEN VATANDAŞLARIMIZIN KUTSALI YOK. TÜRKİYE KAN VE ACIYLA BESLENEN TERÖR CANAVARINA ASLA BOYUN EĞMEYECEK. BU

Sabah haberlerinde en çok kullanılan kelime “terör”dür. “Terör” PKK saldırılarından sonra en çok yer verilen birinci sözcük olurken DEAŞ eylemleri haberlerinde ise ikinci sırada konumlanmıştır. DEAŞ saldırılarının ardından en çok kullanılan kelime ise “Türkiye”dir. “Terör” sözcüğünün DEAŞ ve PKK saldırıları sonrası kullanıldığı bağlamlar benzeşmektedir (Tablo 35). Bağlamların benzerlik göstermesi gazetenin terör örgütleri arasında ayırım yapmadığının işaretidir. Diğer taraftan *Sabah* saldırganlara yönelik “terörist” kelimesini kullanmakla birlikte farklı tanımlamalar yapmayı da tercih etmiştir. Bu nedenle “terörist” sözcüğünün sıklığı görece olarak azdır. Saldırıları gerçekleştirenler daha çok “hain”, “alçak” gibi sıfatlarla tanımlanmıştır. “Terörist” kelimesi saldırıların sadece yüzde 50’sinde kullanılmış olsa da alternatif olarak “hain”, “alçak” gibi nitelendirmelerin yapılması ve her eylemin “terör saldırısı” şeklinde etiketlenmesi *Sabah*’ın terör ve terör örgütlerine karşı kamuoyunun söylemini desteklediğini göstermektedir.

TABLO 36. SABAH GAZETESİNDE “TÜRKİYE” KELİMESİNİN BAĞLAMI

HEDEFLERİ **TÜRKİYE** ÜLKEMİZİN HUZURUNA, GÜVENLİĞİNE VE BU DA GEÇER GEÇMİŞTEKİ GİBİ BUGÜN VE YARIN DA **TÜRKİYE** DİRLİĞİNİ, BÜTÜNLÜĞÜNÜ HEDEF; ALAN BU BÖLGEDEKİ TÜM TERÖR ÖRGÜTLERİNİN İLK HEDEFİ **TÜRKİYE**. ÇÜNKÜ TÜRKİYE AYRIM YAPMAKSIZIN TERÖR ÖRGÜTLERİNİN İLK HEDEFİ TÜRKİYE. ÇÜNKÜ **TÜRKİYE** AYRIM YAPMAKSIZIN HEPSİNE KARŞI KAOS KATLIAMI ALÇAK SALDIRI: 31 ÖLÜ **TÜRKİYE** DÜN BİRLİK VE HUZURUNU HEDEF ALAN AİLELERİNE BAŞAĞLIĞI DİLİYORUM. SALDIRI **TÜRKİYE’NİN** DEMOKRASİSİDİR BAŞBAKAN BAŞBAKAN DAVUTOĞLU: BU SALDIRI **TÜRKİYE’NİN** REFAHI VE DEMOKRASİSİNE KARŞI . YALÇIN AKDOĞAN: HİÇBİR TERÖRİST SALDIRI **TÜRKİYE’Yİ** DİZE GETİREMEZ. KEMAL KILIÇDAROĞLU İÇİN KÜRESEL KENETLENME: BAŞIN SAĞ OLSUN **TÜRKİYE** CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN’IN “TERÖRE KARŞI TÜRK HALKIYLA TEK YÜREK OLDU **TÜRKİYE** İÇİN DUA EDELİM PAPA FRANCIS: KIRMIZI-BEYAZ ŞARKICI MADONNA: İSTANBUL İÇİN, **TÜRKİYE** İÇİN DUA EDİN. BİR DİĞERİNİ SEVMEK , BİRİNİN İŞE ÖZBEK OLDUĞU İDDİA EDİLDİ. **TÜRKİYE’YE** 25 MAYIŞTA GİRİŞ YAPAN TERÖRİSTLER KURBANI OLDU. TERÖR SALDIRISINDA ÖLENLER İÇİN **TÜRKİYE’NİN** MOSKOVA BÜYÜKELÇİLİĞİ ÖNÜNE ALGI OPERASYONUNA GİRİŞTİ. TEK YUMRUK OLAN **TÜRKİYE** BUNA GEÇİT VERMEDİ YİNE KARA BUNA GEÇİT VERMEDİ YİNE KARA PROPAGANDA **TÜRKİYE’Yİ** HEDEF ALAN HER TERÖR SALDIRISININ AYNI MESAJ YÜKSELDİ: "PİS BİR OYUN OYNANIYOR. **TÜRKİYE’DE** HERKES BİRBİRİNİN YAŞAMINA SAYGILI GÖREVİMİZ KARARLI BİR CEVAP VERMEK OBAMA: **TÜRKİYE’YE** DESTEK VE DAYANIŞMA İÇİN HAZIRIZ FARKINDAYIZ ŞEREF OĞUZ: KÜRESEL GÜÇLERİN **TÜRKİYE** SALDIRISI HASAN BÜLENT KAHRAMAN: İFTAR VEREN CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN, “**TÜRKİYE’Yİ** TERÖRLE TERBİYE EDECEĞİNİ ERDOĞAN’DAN SALDIRIYA BÜYÜK TEPKİ: **TÜRKİYE** ŞİMDİYE KADAR HİÇBİR ŞEHİDİNİN KANINI SALDIRI YAPANLARIN HİÇBİR KUTSALI YOK. **TÜRKİYE** KAN VE ACIYLA BESLENEN TERÖR : BÖLÜCÜ TERÖR ÖRGÜTÜNÜN ASIL GAYESİ **TÜRKİYE’NİN** ÖNÜNÜ KESMEK, GÜCÜNÜ VE . PKK, FETÖ, DEAŞ’A KARŞI MÜCADELEMİZ VAR. **TÜRKİYE’DE** İÇ KARIŞIKLIK İSTİYORLAR. BU TEZGÂHA BAHÇELİ: TERÖRÜN PANZEHİRİ MİLLİ BİRLİK GÜN **TÜRKİYE** OLMA GÜNÜ ALÇAK TERÖR SALDIRISI . KAYSERİ MİLLETVEKİLİ SAMİ DEDEOĞLU "GÜN **TÜRKİYE** OLMA GÜNÜ" DEDİ. ŞEHİTLER TEPESİ’NE 44 KADAR KALLEŞSİNİZ" DİYE TEPKİ GÖSTERDİ. **TÜRKİYE** TERÖRÜ PROTESTO ETMEK İÇİN AYAKTA. YURTTA TERÖRE LANET YAĞDI HAİN SALDIRI TÜM **TÜRKİYE’DE** PROTESTO EDİLİRKEN, İSTANBULLULAR BU TÜR EYLEMLERLE DAHA DA GÜÇLENMEKTEDİR. **TÜRKİYE** ALLAH’IN İZİNİYLE BU SALDIRILARIN DA

Toplamda ikinci olan “Türkiye” kelimesi DEAŞ haberlerinde birinci, PKK haberlerinde ise altıncı sırada gelmektedir. “Türkiye” sözcüğü çoğunlukla “terör saldırılarının topyekun Türkiye’yi ve Türk toplumunu hedef aldığı” ana fikrini içermektedir (Tablo 36). Ayrıca kelimenin bu bağlamda sık yer alması *Sabah*’ın yoğun bir şekilde birlik mesajı verdiğini ortaya koymaktadır.

TABLO 37. SABAH GAZETESİNDE “KARŞI” KELİMESİNİN BAĞLAMI

CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN'IN "TERÖRE **KARŞI** DÜNYADAN KARARLI BİR TUTUM DÜNYA İSTANBUL'DAKİ TERÖR SALDIRISINA **KARŞI** TÜRK HALKIYLA TEK YÜREK OLDU MEYDANA GELEN PATLAMADA, POLİS ARACI **KARŞI** ŞERİDE UÇARAK TERS DÖNDÜ. NÖBET YİNE MİLLETTEN DÖNDÜ. BU HAİN SESLERE **KARŞI** TOPLUMUN HER KEŞİMİNDEN AYNI ULAŞAMAYACAKLAR BAHÇELİ: TERÖRE **KARŞI** TAM SAHA PRES GÖRMEZ: MABET YA DA TARİFSİZ. DÜNYA YANIMIZDA PUTİN: TERÖRE **KARŞI** GÖREVİMİZ KARARLI BİR CEVAP VERMEK BANKACI ÖLDÜ. HİLAL KAPLAN: TERÖRE **KARŞI** SAFLARI SIKLAŞTIRALIM HAŞMET EDECEĞİZ ERDOĞAN, TRABZON'DA DA TERÖRE **KARŞI** KARARLILIK MESAJI VERDİ: ONLAR YOĞUNLAŞTIRMAK. TERÖR ÖRGÜTLERİNE **KARŞI**, MİLLİ SEFERBERLİK RUHU İÇİNDE BUNUN NETİCESİ. PKK, FETÖ, DEAŞ'A **KARŞI** MÜCADELEMİZ VAR. TÜRKİYE'DE İÇ OLURSANIZ OLUN, GELİN HEP BERABER TERÖRE **KARŞI** OMUZ OMUZA VERELİM. SİYASİ VERELİM. SİYASİ PARTİLER OLARAK TERÖRE **KARŞI** ORTAK TAVIRDA BULUŞALIM. GÜÇLERİ İKİNCİ BİR PATLAMA İHTİMALİNE **KARŞI** DA JAMMERLARLA BÖLGEDEKİ İLETİŞİMİ BAŞBAKAN DAVUTOĞLU: TERÖR ÖRGÜTLERİNE **KARŞI** VERDİĞİMİZ MÜCADELEDEN ASLA GERİ YELTENECEK ŞER ODAKLARINA **KARŞI** DA YÜCE MİLLETİMİZİN ENGİN GELİRSE GELSİN LANETLENMELİ. BUNA **KARŞI** MÜCADELEYİ DÜNYANIN HER YERİNDE TÜRKİYE'NİN REFAHI VE DEMOKRASİSİNE **KARŞI** İŞLENMİŞTİR. BURADAN BÜTÜN GENEL BAŞKAN BİR ARAYA GELEK TERÖRE **KARŞI** ORTAK BİR DEKLARASYONA İMZA . KEMAL KILIÇDAROĞLU: BU VAHİM GİDİŞE **KARŞI** HERKES HAREKETE GEÇMELİ. DEVLET BU TEHDİTLERİ ETKİSİZ KILACAKTIR. TERÖRE **KARŞI** TEK YÜREK OLALIM CUMHURBAŞKANI BÜYÜKELÇİLERE SESLENDİ: TERÖRE **KARŞI** SİZ DE TEYAKKUZDA OLUN BÖLGEDEKİ TÜRKİYE AYRIM YAPMAKSIZIN HEPSİNE **KARŞI** KARARLILIKLA MÜCADELE EDİYOR. BU . BU OLAY (SULTANAHMET) MİLLETÇE TERÖRE **KARŞI** TEK YÜREK, TEK VÜCUT OLMAMIZ . HAKİKATEN İÇİMİZİ SIZLATAN TABLOLA **KARŞI** KARŞIYA KALDIK. MİLLETİMİZİN BAŞI

Sabah’ın haber derleminde en çok kullanılan üçüncü kelime ise “karşı”dır. Bu sözcük DEAŞ saldırıları haberlerinde de üçüncü sırada yer almıştır. PKK eylemleri haber derleminde ise sekizinci sırada bulunmaktadır. “Karşı”nın bağlamı incelendiğinde teröre karşı duruş ve mücadele vurgusu ön plana çıkmaktadır. Kelimenin bu kadar sık kullanılmış olması bu vurgunun güçlü bir şekilde sürekli tekrar edildiğini göstermektedir (Tablo 37).

Haberlerin bütününe bakıldığında en çok kullanılan dördüncü kelime “Erdoğan” olmuştur. “Erdoğan” PKK saldırıları sonrası sekizinci, DEAŞ eylemleri

haberlerinde ise beşinci en sık yer verilen sözcüktür. Bu kelime “terör” ve “Cumhurbaşkanı” ifadeleriyle beraber haberlerin hepsinde geçen üç sözcükten biridir (Tablo 38). *Sabah*’ın tüm saldırılardan sonraki haberlerinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın açıklamalarına yoğun bir şekilde yer verilmiştir.

TABLO 38. SABAH GAZETESİNDE “ERDOĞAN” KELİMESİNİN BAĞLAMI

: BAŞIN SAĞ OLSUN TÜRKİYE CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**’IN "TERÖRE KARŞI DÜNYADAN KARARLI ÇAĞRISI SES GETİRDİ. ABD BAŞKANI OBAMA, **ERDOĞAN**’I ARAYARAK "SALDIRIYI ŞİDDETLE TÖRENİ DÜZENLENDİ. TÖRENE CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**, BAŞBAKAN YILDIRIM VE BAKANLAR DA GÜÇLENDİRMEK CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**: BİZ ÖYLE KORKUP MEYDANI BU KAYNAĞINDA YOK EDECEĞİZ CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**: MİLLETÇE SOĞUKKANLILIĞIMIZI KÜLLİYE’DE İFTAR VEREN CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**, “TÜRKİYE’Yİ TERÖRLE TERBİYE MÜCADELE KIYAMETE KADAR... CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**’DAN SALDIRIYA BÜYÜK TEPKİ: TÜRKİYE VAR. SEFERBERLİK RUHUyla MÜCADELE EDECEĞİZ **ERDOĞAN**, TRABZON’DA DA TERÖRE KARŞI , BU MİLLET ASLA... CUMHURBAŞKANI TAYYİP **ERDOĞAN**: BÖLÜCÜ TERÖR ÖRGÜTÜNÜN ASIL YAPANLARI LANETLİYORUM CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**, KIBRIS BARIŞ HAREKAT’NIN 41. İLGİLİ AÇIKLAMA YAPAN CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**, DİYANET VAKFI’NIN ULUSLARARASI TÖRENİNDE DE ÖNEMLİ MESAJLAR VERDİ. **ERDOĞAN**: SALDIRILAR TERÖRLE MÜCADELE BULUNUYOR. YANINIZDAYIZ CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**’I TELEFONLA ARAYAN ABD BAŞKANI TERÖRÜN KARŞISINDA OLMALI CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**: BİRLİK VE BERABERLİĞİMİZE, İLE MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI BULUNUYOR. **ERDOĞAN** VE DAVUTOĞLU YURTDIŞI GEZİLERİNİ MÜCADELEMİZ SÜRECEK CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**: BU SALDIRILARI GERÇEKLEŞTİREN KARŞI TEK YÜREK OLALIM CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**, ALMANYA BAŞBAKANI MERKEL’E MERKEL’E TAZİYELERİNİ İLETTİ. CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN** BEŞTEPE KÜLLİYESİNDE AĞIRLADIĞI

TABLO 39. SABAH GAZETESİNDE “ŞEHİT” KELİMESİNİN BAĞLAMI

TERÖRİSTLER DAHA AĞIR BEDELLER ÖDEYECEK 39 **ŞEHİT** 154 YARALI TÖRENLE UĞURLANDILAR UĞURLANDILAR BEŞİKTAŞTAKİ HAİN SALDIRIDA **ŞEHİT** OLAN POLİSLERDEN 5’İ İÇİN İSTANBUL DUYURDU İSTANBUL’DA 30’U POLİS 39 KİŞİNİN **ŞEHİT** OLDUĞU HAİN SALDIRIYLA İLGİLİ 13 KİŞİ TİP FAKÜLTESİ 1. SINIF ÖĞRENCİSİYDİ. **ŞEHİT** POLİSİN İKİZLERİ YETİM KALDI NAFİZ EMRE : ÇEVİKKUVVET ARACINDAKİ 6 POLİS İLE 5 SİVİL **ŞEHİT** OLDU. 11 **ŞEHİT** 36 YARALI. TERÖRİSTLERİN ARACINDAKİ 6 POLİS İLE 5 SİVİL **ŞEHİT** OLDU. 11 **ŞEHİT** 36 YARALI. TERÖRİSTLERİN ŞEHZADEBAŞI DEĞİŞİMİNE GİDEN 6 POLİS İLE ÇEVREDEKİ 5 SİVİL **ŞEHİT** OLDU. 3’Ü AĞIR 36 KİŞİ YARALANDI. 4 VE KINAMA YAĞDI. BEYHUDE UĞRAŞIYORLAR **ŞEHİT** YAKINLARI VE GAZİLERE KÜLLİYE’DE İFTAR MAVİ BERELİLERE BOMBALI ARAÇLA SALDIRI: 14 **ŞEHİT** 55 YARALI TERÖR HAIN YÜZÜNÜ BU KEZ ARAÇLA YANDAN ÇARPTI. PATLAMADA 14 ASKER **ŞEHİT** OLDU, 4’Ü AĞIR 55 KİŞİ YARALANDI. 7 NECAR KORKUNÇ PATLAMADA 28 VATANDAŞIMIZ **ŞEHİT** EDİLDİ. 61 YARALI İŞE HASTANELERE , KAPIDAKİ POLİSİ VE GÜVENLİK GÖREVLİSİNİ **ŞEHİT** ETTİKTEN SONRA İÇERİDE BULUNAN 700 ACI VERECEKSİN’ TERÖR SALDIRISINDA **ŞEHİT** OLAN GÜVENLİK GÖREVLİSİ HATİCE . ARTIK HER GÖRDÜĞÜMDE ACI VERECEKSİN." **ŞEHİT** BURAK YILDIZ 1.5 YILLIK POLİSTİ GECE 1.5 YILLIK POLİSTİ GECE KULÜBÜNÜN KAPISINDA **ŞEHİT** OLAN POLİS MEMURU BURAK YILDIZ (21) 1.5 DAHA ÖNCE STATLARDA GÖREV YAPAN REİNA’NIN **ŞEHİT** GÜVENLİK AMİRİ FATİH ÇAKMAK, ZİNEDİNE . NİŞANLI ÇİFTİ TERÖR AYIRDI: MUSTAFA **ŞEHİT**, SEZER YARALI EŞİ SALDIRIDAN ÖNCE

Sabah'ın haber derleminde beşinci sırayı toplamda on yedi kez kullanılan “PKK” ve “şehit” kelimeleri paylaşmaktadır. “PKK” sözcüğüne dört PKK saldırısı akabinde toplamda on dört defa, iki DEAŞ eylemi sonrasında toplamda üç kez yer verilmiştir. “Şehit” kelimesi ise bir DEAŞ saldırısı sonrasında altı kez, dört PKK saldırısı sonrasında toplamda on bir defa kullanılmıştır. “Şehit” sözcüğünün bağlamı dikkate alındığında terör saldırılarında hayatlarını kaybeden sivil vatandaşlar için de aynı ifadenin kullanıldığı anlaşılmaktadır (Tablo 39). Bu bağlamda *Sabah* gazetesinin sivil-asker ayrımı yapmadan tüm terör kurbanlarını şehit olarak kabul ettiği söylenebilir.

Sabah DEAŞ'ı tanımlarken kısaltma olarak “İŞİD”i kullanmamıştır. Terör örgütünün devlet tarafından DEAŞ olarak nitelendirildiği düşünüldüğünde gazetesinin devletin benimsediği terminolojiyi tercih ettiği söylenebilir.

Sabah'ın ele alınan terör saldırıları sonrası genel tutumunu en iyi yansıtan ilk gün ilk sayfa örnekleri Görsel 26'da verilmiştir.

Gazetenin PKK tarafından gerçekleştirilen Ankara Kızılay saldırısı ile ilgili manşeti “Yıldırılmazsınız”dır. Bu başlıkla *Sabah* birlik mesajı vererek terörlü mücadeleye destek olmaktadır. Sürmanşette ise “PKK Ankara'da Halkı Katletti” ifadesi dikkat çekmektedir. Bununla PKK'nın sivil halkı hedef aldığı vurgulanmaktadır. Sayfanın sağ alt köşesinde ise Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın saldırı sonrasında yapmış olduğu “terörle mücadelede kararlılık” mesajı içeren açıklamalarına genişçe yer verilmiştir.

DEAŞ tarafından gerçekleştirilen Reina saldırısı ile ilgili manşetinde “Bizi Asla Birbirimize Düşüremeyecekler” ifadesiyle güçlü bir birlik mesajı verilmiştir. Sürmanşetteki “hainler korosu” ibaresi ise terör saldırılarının yaratmaya çalıştığı infial ortamına nefret söylemiyle katkıda bulunan kesime bir tepkidir. Burada yine “Türkiye'nin tek yumruk olduğu” ifade edilmiş, provokasyonların ülkenin birlik ve bütünlüğüne zarar veremeyeceği vurgulanmıştır. Bunlarla birlikte sayfada kurban hikayesi genişçe yer tutmuştur. Sayfanın sol orta kısmında ise Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın “terörün kaynağında yok edilinceye kadar terörle mücadelenin devam edeceği”ni belirttiği ifadeleri yer almaktadır. Bu açıklamaların altında ise dünya liderlerinin saldırı sonrası verdikleri mesajlar aktarılmıştır.

GÖRSEL 26.1. SABAH GAZETESİNİN İLK GÜN İLK SAYFA ÖRNEKLERİ

YGS SINAVI BÜTÜN SORU VE CEVAPLAR
BUGÜN SABAH'TA SAYFA 29-30-31-32

Felsefe soruları zorladı

EKMEK YEMİYEN KASINI YER
İSTE! skollerdeki o deli soru Sofyalıların bay mızafit! skokun arkı kışınımız mı? İkanışın her türlü sözler mi? Prof. Kanary bas bas bağın yor: "Ekmeğe zıbbıttı, sokun yanoyttım." Duyunusudun pikını solığı kendin usatılma. AYŞE GÖVLMZEL YAZDI

KANARYA'YI VAN PERSİE SIRTILADI
1-0

Türkiye'nin en iyi gazete

SABAH

14 MART 2016 PAZARTESİ

www.sabah.com.tr HAFTA İÇİ 1 TL

HER GÜN SABAH'TA
MİLYONER ADAYLARI LİSTESİ
HER GÜN SABAH'TA

İç savaş Iraklı Necla'nın kolunu aldı umutlarını alamadı

G.Saray 1 puanı yine penaltıyla kurtardı 1-1

FENERBAHÇE, konuk ortağı Kayserispor'u mağlup ederek yinede maç fazlasıyla lider oldu. Kanarya, ilk yarının son anlarında 10 kiralı kalan rakibi karşısında zaman zaman zorlandı. Sarı-lacivertli ekibin imdadına ikinci devre sans bulan Hollandalı yavaş yetti. **SKORCA**

ELİ KANLI TERÖR ÖRGÜTÜ PKK ANKARA'DA HALKI KATLETTİ YILDIRMAZSINIZ

Güneydoğu'da hendeğe gömülen bölücü örgüt, intikam için Ankara'da Kızılay Meydanı'nda bombalı araç saldırısıyla masum sivilleri hedef aldı

33 ÖLÜ 125 YARALI

GÜVENPARK TAKİ DURAKLARDA
ANKARA, 17 Şubat'taki terör saldırısının acılarını dinmeden yeni terör katliamına sahne oldu. Başkent'in en kalabalık yeri Kızılay'daki Güvenpark'ta otobüs duraklarının olduğu yerde saat 18.35'te korkunç bir patlama yaşandı.

İKİ YOLCU OTOBÜSÜNÜN ARASINDA
YOLCU dolu iki otobüsün arasında giren bomba yüklü araç patlamasıyla bir otobüs tamamen yandı, bir otobüs de ağır hasar aldı. 7 sivil araç da küll oldu. Hain saldırıda 33 vatandaş terör şehidi olurken 17'u ağır 125 kişi de yaralandı.

BİLYELERLE GÜÇLENDİRİLMİŞ TNT
SALDIRIDA kullanılan beyaz renkli 1995 model BMW marka araçtaki bombanın bir yeterle güçlendirilmiş TNT tipi patlayıcı olduğu belirtildi. Cesedi paramparça olan PKK'lı intihar bombacısının kadın olduğu tahmin ediliyor. HABERİ SAYFA 19'DA

BASBAKAN DAVUTOĞLU: HAIN ODAKLARI EN AĞIR BİÇİMDE CEZALANDIRACAGIZ

İÇİSLERİ BAKANI ALA: TERÖR BERTARAF EDİLECEK

DÜNYADAN HAIN SALDIRIYA TEPKİ YAGDI

SANAL ABONELERLE TIRAJ REKORDU KIRDI

FETÖ'ÜN tekkeli Zaman gazetesine sanal abonelerle Fethullah Akın'ın tıraj rekoru kırıldı. Gazetenin sanal aboneleriyle tıraj rekoru kırıldı. Gazetenin sanal aboneleriyle tıraj rekoru kırıldı.

Akılsızlık
FETHULLAH'ın Gülen'in gerçek kılığı ve kadının açtığı vana olduğu olay. TV den yaygın lanon 'beddua' seydi. 23 TE

İngiltere'de Taliban'a sempati mesajına 0.5 yıl hapis

Nevruz
ERZURUM'DA Fransız ofisler gördük... Şehir içinde... Sorduk... 'Ne aldiler' diye... 'Neceuz huzur'ü' yanıtını aldık. 29 TE

Üye: NUN Okulları daha çok iyi insan yetiştirecek

Terör dize getirilecek

ERDOĞAN: Saldırıları terörle mücadele kararlığımız daha da artırmaktadır. TERÖR örgütleri ve onları kullananlar gücük güçleriyle yaptıkları mücadeleyle kaybetmiş en ahlaksız, en vicdansız yollarla masum vatandaşlarımızı hedef almaktadır. WATANDASLARIMIZ endişe etmesin, terörle mücadele mutlaka başarıyla neticelenecek, terör dize getirilecektir. 19 DA

YÜKSEKÖVE VE NUSAYBİNDE HAKKÂRİDE 11, SUR'DA DA SOKAK ÇIKMA YASACI BAŞLADI 7 TERORİST ÖLÜ ELE GEÇİRİLDİ

Star

Muhafazakar-Merkez Medya'nın rapor kapsamında incelenen ikinci gazetesi *Star*'ın altı kritere göre değerlendirme sonuçları Tablo 40'ta ortaya konulmuştur.

TABLO 40. STAR GAZETESİ KRİTER SONUÇLARI (YÜZDE)				
Kriterler	Kriter Çıktıları	DEAŞ	PKK	Toplam
Başarı-Başarısızlık	Başarısızlık	0	0	0
	Başarı	100	100	100
Açıktan Kınama-Kınamama	Açıktan Kınama	100	100	100
	Açıktan Kınamama	0	0	0
Kurban Hikayesi	Ağırlık Verilen	20	40	30
	Ağırlık Verilmeyen	80	60	70
Nefret Söylemi-Birlik Mesajı	Nefret Söylemi	0	0	0
	Birlik Mesajı	100	100	100
	Her ikisi de Yok	0	0	0
İnfial Oluşturma	İnfial Var	60	20	40
	İnfial Yok	40	80	60
Terminoloji	Terör Kelimesi Kullanılmamış	0	0	0
	Terör Kelimesi Kullanılmış	100	100	100

Star gazetesi haberlerin hiçbirinde devleti suçlayıcı ifadeler yer vermemiş, terör karşısında devlet ve ilgili kurumlara karşı güveni zayıflatabilecek ifadelerden kaçınmıştır. Bu durum *Star*'ın başarı-başarısızlık kriteri bağlamında terör örgütleri arasında fark gözetmediğini gösterir.

Star saldırıların hepsini açıktan kınamıştır. Bu doğrultuda gazete birinci kriterde olduğu gibi terör saldırısını açıktan kınama-kınamama kriterinde de terör örgütleri arasında ayırım yapmayan bir pozisyon benimsemiştir.

Star gazetesinin kurban hikayesine ağırlık verdiği haberlerin oranı yüzde 30'dur. Bu oran DEAŞ saldırıları sonrası yüzde 20 iken PKK eylemleri sonrası yüzde 40'tır.

Star haberlerin hiçbirisinde nefret söylemine yer vermemiştir. Gazete hem PKK hem de DEAŞ haberlerinin tümünde birlik mesajı içermiştir. Birlik mesajı verilmesi konusundaki yüzde 100'lük performansı ile *Star* dokuz gazete arasında birinci sırada yer almıştır.⁵³

53. Diğer gazeteler için birlik mesajı oranları şu şekildedir: *Sabah* (yüzde 90), *Yeni Şafak* (yüzde 70), *Habertürk* (yüzde 50), *Hürriyet* (yüzde 60), *Milliyet* (yüzde 70), *BirGün* (yüzde 0), *Cumhuriyet* (yüzde 10), *Sözcü* (yüzde 20).

İnfial oluşturabilecek içeriğe yer verme oranı toplamda yüzde 40 olan *Star* gazetesi *PKK* haberlerinin yüzde 80'i, *DEAŞ* haberlerinin ise yüzde 40'ında infiale neden olabilecek içeriğe yer vermemiştir. *DEAŞ* saldırıları sonrasında infial oluşturabilecek içerik barındıran haberlerin oranı dokuz gazete için de yüzde 60 veya yüzde 60'ın üstündedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde *Star*'ın *DEAŞ* haberlerinde infiale yol açabilecek bir söylem içerme oranı diğer gazetelere kıyasla yüksek değildir.⁵⁴ *Star* gazetesinin bütün saldırılar için “terör” ve/veya “terörist” ifadelerine yer verdiği görülmektedir. Saldırıların hepsini terör eylemi olarak tanımlayan *Star* kamuoyunun kullanmayı tercih ettiği terminolojiyi benimsemiştir.

Sonuç olarak gazete hiçbir saldırıdan sonra devleti başarısızlıkla itham etmemiş, bununla birlikte tüm terör eylemlerini açıktan kınamıştır. İlk sayfa içeriklerinin yüzde 30'unda kurban hikayesine odaklanmıştır. *Star* haberlerin hiçbirisinde nefret söylemine başvurmamış, bütününde birlik mesajına yer vermiştir. *Star*'ın infial oluşturabilecek haberlerinin oranı ise yüzde 40'tır. Gazete haberlerin bütününde “terör” ve/veya “terörist” kelimelerini kullanarak bu konuda hassas davranmıştır.

Star gazetesinin kriter sonuçlarının incelendiği bu bölümün ardından gazetenin haber dili ele alınacaktır. Söz konusu analiz Görsel 27, Tablo 41 ve Tablo 42 baz alınarak yapılacaktır.

54. Diğer gazeteler için *DEAŞ* haberlerinde infial oluşturma kriteri oranları şu şekildedir: *Sabah* (yüzde 60), *Yeni Şafak* (yüzde 60), *Habertürk* (yüzde 60), *Hürriyet* (yüzde 60), *Milliyet* (yüzde 80), *BirGün* (yüzde 100), *Cumhuriyet* (yüzde 100), *Sözcü* (yüzde 100).

TABLO 41. STAR GAZETESİ DEAŞ SALDIRILARI KELİME LİSTESİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	TERÖR	24	1,25	5	100
2	DEAŞ	16	0,83	5	100
3	TÜRKİYE	15	0,78	4	80
4	HEDEF	12	0,62	3	60
5	BOMBA	11	0,57	4	80
6	CANLI	11	0,57	4	80
7	HDP	11	0,57	2	40
8	SALDIRI	11	0,57	5	100
9	GÜVENLİK	10	0,52	4	80
10	ERDOĞAN	9	0,47	5	100
11	KARŞI	9	0,47	4	80
12	PKK	9	0,47	4	80
13	ÇEKTİ	8	0,42	4	80
14	ŞEHİT	7	0,36	4	80
15	CUMHURBAŞKANI	6	0,31	5	100
16	DEDİ	6	0,31	3	60
17	KİŞİ	6	0,31	2	40
18	DAVUTOĞLU	5	0,26	3	60
19	HAIN	5	0,26	4	80
20	SALDIRIDA	5	0,26	4	80
21	SALDIRININ	5	0,26	3	60
22	TERÖRE	5	0,26	4	80
23	TERÖRİST	5	0,26	3	60
24	TERÖRİSTİ	5	0,26	2	40
25	VAHŞİ	5	0,26	3	60

TABLO 42. STAR GAZETESİ PKK SALDIRILARI KELİME LİSTESİ					
Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	TÜRKİYE	19	1,05	5	100
2	TERÖR	17	0,94	5	100
3	PKK	14	0,77	5	100
4	ERDOĞAN	11	0,61	5	100
5	PYD	11	0,61	4	80
6	YPG	11	0,61	3	60
7	BAŞBAKAN	9	0,50	5	100
8	OLDU	9	0,50	4	80
9	ŞEHİT	9	0,50	5	100
10	DEDİ	8	0,44	5	100
11	KARŞI	8	0,44	4	80
12	KİŞİ	8	0,44	4	80
13	SALDIRININ	8	0,44	5	100
14	MİLLET	7	0,39	2	40
15	ÖRGÜTÜ	7	0,39	2	40
16	POLİS	7	0,39	2	40
17	ASLA	6	0,33	2	40
18	BOMBA	6	0,33	4	80
19	CUMHURBAŞKANI	6	0,33	4	80
20	DAVUTOĞLU	6	0,33	2	40
21	LİDERİ	6	0,33	3	60
22	SALDIRI	6	0,33	3	60
23	SALDIRIYI	6	0,33	4	80
24	YILDIRIM	6	0,33	3	60
25	AĞIR	5	0,28	4	80
26	MÜCADELE	5	0,28	2	40
27	RUSYA	5	0,28	2	40
28	SİVİL	5	0,28	2	40
29	TERÖRİST	5	0,28	3	60
30	TERÖRİSTİN	5	0,28	3	60
31	TERÖRÜN	5	0,28	3	60

Star gazetesinin haber derleminde de –*Sabah*'ta olduğu gibi– en sık kullanılan kelime “terör”dür. “Terör” PKK saldırıları haberlerinde en çok bulunan ikinci

sözcük iken DEAŞ saldırıları haber derleminde en fazla yer verilen ifade olmuştur. “Terör” kelimesinin bağlamları DEAŞ ve PKK haberlerinde benzeşmektedir (Tablo 43). Bu benzerlik *Star*’ın haberlerinde PKK ve DEAŞ terör örgütleri arasında herhangi bir ayırım yapılmadığını göstermektedir.

TABLO 43. STAR GAZETESİNDE “TERÖR” KELİMESİNİN BAĞLAMI

TERÖRÜN TARİFİ AB ÜLKELERİNİN ‘TERÖR TARİFİ’ KILIFIYLA PKK’YI KURTARMA ALINDI. "KÜRESEL OYUNLA BAĞLANTILI" SALDIRI TERÖR YASASI'NIN DEĞİŞMESİNİ İSTEYEN AB'YE ŞEYİN BİR BEDELİ VAR. TÜRKİYE, KANLA BESLENEN TERÖR CANAVARINA ASLA BOYUN İLAN EDİLDİ CUMHURİYET TARİHİNİN EN KANLI TERÖR SALDIRISI ANKARA ERDOĞAN SALDIRISI ANKARA ERDOĞAN ANKARA'DAKİ HAIN TERÖR SALDIRISININ TÜRKİYE'NİN BİRLİĞİ VE , "ASKERİMİZE VE POLİSİMİZE KARŞI YAPILAN TERÖR EYLEMLERİ İLE ANKARA'DA SİVİL SİVİL VATANDAŞLARIMIZI HEDEF ALAN TERÖR SALDIRISI ARASINDA HİÇBİR FARK YOKTUR" , AMACI ADI NE OLURSA OLSUN, HER TÜRLÜ TERÖR EYLEMİNİN VE TERÖR ÖRGÜTÜNÜN OLURSA OLSUN, HER TÜRLÜ TERÖR EYLEMİNİN VE TERÖR ÖRGÜTÜNÜN KARŞISINDAYIZ" DİYEN GÜÇLÜ OPERASYONLARIYLA KÖŞEYE SIKIŞAN TERÖR, 1 KASIM SEÇİMLERİ ÖNCESİ KAOS PLANINI . GÜVENLİK UZMANLARI ANKARA'DAKİ SALDIRIYI TERÖR ÖRGÜTÜNÜN 'DEVLETİ OPERASYONLARI TSK OPERASYONLARINDA AĞIR DARBE YİYEN TERÖR ÖRGÜTÜNÜN ELEBAŞLARINDAN MURAT /YPG ANKARA'DAKİ KALLEŞ SALDIRININ ALTINDAN TERÖR ÖRGÜTÜ PYD/YPG ÇIKTI. TÜRKİYE'YE . TÜRKİYE'NİN UYARILARINA RAĞMEN, PYD / YPG'YI TERÖR ÖRGÜTÜ OLARAK GÖRMEYİP, AĞIR GÖTÜRÜLÜP BOMBA YÜKLENMİŞ, MİNİK BUSE TERÖR MAĞDURU HAVA KUVVETLERİ YAŞAM MÜCADELESİ VERİYOR. ACI BEKLEYİŞ TERÖR SALDIRISINDA HAYATINI KAYBEDENLERİN VE DIŞ BAĞLANTILARININ ORTAYA ÇIKARILDIĞINI, TERÖR ZİNCİRİNİN ÇÖZÜLMEME BAŞLADIĞINI BAŞLADIĞINI SÖYLEDİ. ERDOĞAN, "PYD VE YPG İLE TERÖR ÖRGÜTÜ PKK'NIN BAĞLANTISINA DEDİ. KANDİL'E GECE YARISI MİSİLLEME TERÖR ÖRGÜTÜ PKK'NIN IRAK'IN KUZEYİNDEKİ ERDOĞAN, KANLI SALDIRIYI KKTC'DEN LANETLEDİ: TERÖR NEREDEN GELİRSE GELSİN . TERÖRÜN MİLLETİ, DİNİ VE İRKİ YOKTUR. TERÖR İNSANLIĞIN MUTLULUĞUNA KARŞI BÜYÜK MUTLULUĞUNA KARŞI BÜYÜK BİR TEHDİTTİR. BU TERÖR EYLEMİNDE OLAN ÖLEN ETME ÇAĞRISI YAPTI: HEDEF TÜRKİYE'DİR. BÜTÜN TERÖR ÖRGÜTLERİNE KARŞI ORTAK TUTUM ŞÜPHELİ DEAŞ KANLI SALDIRIDA ŞÜPHELER TERÖR ÖRGÜTÜ DEAŞ'IN ÜZERİNE YOĞUNLAŞTI. KUCAK AÇAN ŞANLIURFA'NIN SURUÇ İLÇESİ, VAHŞİ TERÖR SALDIRISINA HEDEF OLDU. MLKP'NİN BEDELİ AĞIR OLACAK CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN "TERÖR BELASINA KARŞI SONUNA KADAR DEĞİL BİRLİK GÜNÜ CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN TERÖR ÖRGÜTLERİNE KARŞI MİLLİ SEFERBERLİK BAĞIMSIZ OLMADIĞINI BİLİYORUZ. TERÖR ÖRGÜTLERİNE KARŞI, MİLLİ SEFERBERLİK GEREKEN CEVAP VERİLECEK HİÇBİR ALÇAK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN MİLLETİ YILDIRAMAYACAĞINI , BUNLARI DESTEKLEMİYİ BIRAKIN. BİR TERÖR ÖRGÜTÜNÜ BAŞKA ÖRGÜTLE YOK ETMEYE , "PYD'YE HALA SALDIRACAK MISINIZ" DİYEREK TERÖR ÖRGÜTÜNÜ ÖVDÜ. MODACI BARBAROS SİLAHLI GÜVENLİK KAÇTI ÜNLÜ GECE KULÜBÜNDE TERÖR SALDIRISIYLA İLGİLİ GAZETECİLERE . FARKINDAYIZ: BAĞIMSIZ DEĞİL FARKLI TERÖR ÖRGÜTLERİNİN ÜLKEMİZİ HEDEF ALDIKLARI ZİRVESİNİ TOPLAYAN BAŞBAKAN YILDIRIM, TERÖR ÖRGÜTLERİNE KARŞI YÜRÜTÜLEN AMANSIZ YARIN BAKÜ'YE GİDECEKTİ. GEL DE İNAN! PYD'YI TERÖR ÖRGÜTÜ GÖRMEDİĞİNİ AÇIKLAYIP, ÜSTÜNE KAMPINDA EĞİTİM GÖRMÜŞ. CANLI BOMBANIN TERÖR ÖRGÜTÜ ÜYELİĞİNDEN BALIKESİR 2. AĞIR ERDOĞAN, BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN TÜM TERÖR ÖRGÜTLERİNİN İLK HEDEFİNİN TÜRKİYE DEDİ. SULTANAHMET SALDIRISININ, TÜRKİYE'NİN TERÖR KARŞISINDA TEK YÜREK OLMASI NE OLURSA OLSUN, FARKLARI YOKTUR. MEYDANI TERÖR ÖRGÜTLERİNE BIRAKMAMALIYIZ" DİYE . TWITTER'DA "SULTANAHMET"TE PATLAMA. TERÖR ADIM ADIM. İSTANBUL VURULMADIKÇA TESPİT ETMİŞ. İŞ DÜNYASI: KORKMAYACAĞIZ TERÖR SALDIRISINA İŞ DÜNYASINDAN LANET

Star'ın haber derleminde en sık kullanılan ikinci kelime "Türkiye"dir. "Türkiye" PKK haberlerinde birinci, DEAŞ haberlerinde ise üçüncü sırada yer almıştır. Kelime yer bildirme bağlamı ile birlikte daha çok "terör saldırılarının tüm Türkiye'yi ve Türk toplumunu hedef aldığı"nı belirtmek için kullanılmıştır (Tablo 44). "Türkiye" sözcüğüne birlik mesajı bağlamında sıkça yer verilmesi *Star* gazetesinin bu kriterdeki yüzde 100'lük performansı ile uyum içindedir.

TABLO 44. STAR GAZETESİNDE "TÜRKİYE" KELİMESİNİN BAĞLAMI

ŞEHİT EDEN İHANET ODAKLARINA KARŞI TÜRKİYE TEK YÜREK YANIT VERDİ: BU ÜLKEYİ PKK'YI KURTARMA PLANINA REST ÇEKEN TÜRKİYE, BİR KEZ DAHA TERÖRÜN HEDEFİ OLDU. DEĞİŞMESİNİ İSTEYEN AB'YE REST ÇEKEN TÜRKİYE'NİN HAKLILIĞINI GÖZLER ÖNÜNE SERDİ. GÖSTERDİ" DEDİ, PROF. AKGÜN İSE "YAŞANANLAR TÜRKİYE'NİN BAĞIMSIZ BİR OYUNCU HALİNE GELMESİYLE BİRLİKTE OKUNMALI" DİYE KONUŞTU. TÜRKİYE ASLA BOYUN EĞMEYECEK ERDOĞAN, KAN AĞLIYOR AMA HER ŞEYİN BİR BEDELİ VAR. TÜRKİYE, KANLA BESLENEN TERÖR CANAVARINA BAŞBAKAN YILDIRIM, "NE OLURSA OLSUN TÜRKİYE TERÖRLE MÜCADELE HEDEFİNDEN ASLA ANKARA'DAKİ HAIN TERÖR SALDIRISININ TÜRKİYE'NİN BİRLİĞİ VE KARDEŞLİĞİNİ HEDEF ORTAYA KOYMALİYİZ" ŞEKLİNDE KONUŞTU. TÜRKİYE'NİN GÜÇLÜ OPERASYONLARIYLA KÖŞEYE ALTINDAN TERÖR ÖRGÜTÜ PYD/YPG ÇIKTI. TÜRKİYE'YE ÜZÜNTÜLERİNİ İLETİP SALDIRIYI OLDUĞUNU AÇIKLADI. BOMBACININ, ÖRGÜTÜN TÜRKİYE KOLU PKK'LI TERÖRİSTLERLE BİRLİKTE SIRA ALMANYA VE HOLLANDA İLE DE PAYLAŞTI. TÜRKİYE'NİN UYARILARINA RAĞMEN, PYD / YPG'Yİ SALİH NECCAR (24) SURIYE DOĞUMLU TERÖRİSTİN TÜRKİYE'YE SİĞİNMACI OLARAK GİRDİĞİ VE EN SON GEÇİŞ YAPTIĞI TESPİT EDİLDİ. ÇALINTI ARAÇ TÜRKİYE'Yİ DOLAŞMIŞ ANKARA'DAKİ PATLAMADA , "YPG'NİN SALDIRISINA RAĞMEN HALA TÜRKİYE'YE DÜŞMAN BİR ÖRGÜTÜ DOSTLUĞUNU SORGULARIZ" DEDİ. TÜRKİYE'NİN HER TÜRLÜ MEŞRU MÜDAFAA GÖSTERDİ. 30 ÖLÜ 104 YARALI KOBANİ'DEKİ SAVAŞI TÜRKİYE'YE TAŞIMAK İSTEYEN KARANLIK ELLER ORTAK HAREKET ETME ÇAĞRISI YAPTI: HEDEF TÜRKİYE'DİR. BÜTÜN TERÖR ÖRGÜTLERİNE KARŞI ÖRGÜTÜN DE DAHİL OLDUĞU GRUPLARCA TÜRKİYE'Yİ KARALAMA KAMPANYASINA ÜST AKIL, BÖLGEDEKİ PLANLARINI BOZACAĞI İÇİN TÜRKİYE'NİN İÇİNE YÖNELDİ. TÜRKİYE'NİN İÇERİDE BOZACAĞI İÇİN TÜRKİYE'NİN İÇİNE YÖNELDİ. TÜRKİYE'NİN İÇERİDE EFOR HARCAMASI İÇİN ÇOK BULUNMADI. PKK - PYD İLE AÇIK İTTİFAK YAPIP, TÜRKİYE'Yİ UÇAĞININ İNTİKAMINI ALMAKLA DİKKAT ÇEKTİ. AZERBAYCAN ZİYARETİNİN MESAJI TÜRKİYE İLE ALMANYA'NIN SURIYE KONUSUNDA NOKTADA, DÜN SABAH YİNE SURIYE ÜZERİNDEN TÜRKİYE'YE GİREN BİR BAŞKA DEAŞ'LI TERÖRİST EMRİ Mİ? RUS LİDER PUTİN'İN, JET KRİZİ SONRASI TÜRKİYE'YE YÖNELİK TEHDİTLERİ VE 'İNTİKAM BAĞLANTILI ÇIKMIŞTI. TERÖRÜN İLK HEDEFİ TÜRKİYE CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN, BÖLGEDE TÜM TERÖR ÖRGÜTLERİNİN İLK HEDEFİNİN TÜRKİYE OLDUĞUNU SÖYLEDİ. "BÜTÜN SÜRECEK" DEDİ. SULTANAHMET SALDIRISININ, TÜRKİYE'NİN TERÖR KARŞISINDA TEK YÜREK TERÖRİZME KARŞI BİRLİKTE MÜCADELE EDELİM. TÜRKİYE BU ADIMLARIN DESTEKÇİSİ OLACAKTIR" . TERÖR ADIM ADIM. İSTANBUL VURULMADIKÇA TÜRKİYE UYANMAZ" DİYE YAZAN KABAŞ'IN BELİRTEREK BİRLİK ÇAĞRISI YAPTI. HEP BİRLİKTE TÜRKİYE OLALIM BU SALDIRILARIN, SURIYE VE MÜCADELE EDECEĞİZ. GÜN HEP BİRLİKTE TÜRKİYE OLMA GÜNÜDÜR. ONLAR BİTECEK, BU VURGULAYAN BAŞBAKAN YILDIRIM "TÜRKİYE'YE TERÖRLE AYAR VERMEYE ÇIKTI. CIA İSE DEAŞ'IN GEÇEN HAFTA 30 TERÖRİSTİ TÜRKİYE'YE GÖNDERDİĞİNİ TESPİT ETMİŞ İŞ

Star'ın haber derleminde en sık kullandığı üçüncü kelime “PKK”dır. Söz konusu örgüte ilişkin haberlerde de en sık yer verilen üçüncü sözcük olan “PKK”, dört DEAŞ haberinde dokuz defa geçmiştir. PKK saldırılarının haber derleminde “PYD”nin beş defa ve “YPG”nin altı defa kullanılması da dikkat çekmektedir. Bu kelimelere genel itibarıyla “Batı’nın PYD ve YPG’yi terör örgütü olarak tanıması” ve “Batı’nın PYD ve YPG’ye desteği” temaları bağlamında yer verilmiştir (Tablo 45 ve Tablo 46).

TABLO 45. STAR GAZETESİNDE “PYD” KELİMESİNİN BAĞLAMI

SALDIRININ FAİLİ 'TERÖRİST DEMEDİKLERİ' **PYD**/YPG ANKARA'DAKİ KALLEŞ SALDIRININ KALLEŞ SALDIRININ ALTINDAN TERÖR ÖRGÜTÜ **PYD**/YPG ÇIKTI. TÜRKİYE'YE ÜZÜNTÜLERİNİ İLETİP PAYLAŞTI. TÜRKİYE'NİN UYARILARINA RAĞMEN, **PYD** / YPG'Yİ TERÖR ÖRGÜTÜ OLARAK GÖRMEYİP, ÇÖZÜLMEME BAŞLADIĞINI SÖYLEYDİ. ERDOĞAN, "**PYD** VE YPG İLE TERÖR ÖRGÜTÜ PKK'NIN KONUŞTU. MÜSLİM'İN YALANINI KANDİL ELE VERDİ **PYD'NİN** ELEBAŞI SALİH MÜSLİM, SALDIRIYI DENK GELMESİ TESADÜF BULUNMADI. PKK - **PYD** İLE AÇIK İTTİFAK YAPIP, TÜRKİYE'Yİ 'UÇAĞININ YARIN BAKÜ'YE GİDECEKTİ. GEL DE İNAN! **PYD'Yİ** TERÖR ÖRGÜTÜ GÖRMEDİĞİNİ AÇIKLAYIP, BİR DE PLAKET ALAN ABD'Lİ YETKİLİLER VE PKK - **PYD'NİN** ÜLKELERİNDEKİ GÖSTERİLERİNE GÖZ YAPILACAKTIR" DEDİ. BOMBACIYI KOBANİ'DE **PYD** EĞİTMİŞ KENDİNİ PATLATARAK 35 KİŞİNİN AĞIR FETÖ'CÜ GAZETECİ AMBERİN ZAMAN, "**PYD'YE** HALA SALDIRACAK MISINIZ" DİYEREK , BU BAYRAK İNMEZ, BU EZANLAR DİNMEZ" DEDİ. **PYD**/PKK'YA DESTEK VEREN BATI'YA DA SESLENEN ALÇAK FETÖ'YE DERSİNİ VERDİYSE BUGÜN DE PKK, **PYD**, YPG, FETÖ VE DHKP-C'NİN KÖKÜNÜ

TABLO 46. STAR GAZETESİNDE “YPG” KELİMESİNİN BAĞLAMI

SALDIRININ FAİLİ 'TERÖRİST DEMEDİKLERİ' **PYD**/**YPG** ANKARA'DAKİ KALLEŞ SALDIRININ ALTINDAN SALDIRININ ALTINDAN TERÖR ÖRGÜTÜ **PYD**/**YPG** ÇIKTI. TÜRKİYE'YE ÜZÜNTÜLERİNİ İLETİP ABD, RUSYA VE AB ÜLKELERİ; DESTEKLEDİKLERİ **YPG'YE** KARŞI BAKALIM NE YAPACAK? PKK - YPG YPG'YE KARŞI BAKALIM NE YAPACAK? PKK - **YPG** İŞBİRLİĞİ İLE DÜZENLENDİ BAŞKENT'TE ASKERİ YÜKLÜ ARADA SALDIRI DÜZENLEYEN TERÖRİSTİN **YPG'Lİ** SALİH NECCAR OLDUĞUNU AÇIKLADI. TÜRKİYE'NİN UYARILARINA RAĞMEN, **PYD** / **YPG'Yİ** TERÖR ÖRGÜTÜ OLARAK GÖRMEYİP, AĞIR OLDU. SALDIRIYLA İLGİLİ 14 KİŞİ GÖZALTINDA İŞTE **YPG'Lİ** BOMBACI SALİH NECCAR (24) SURIYE BAŞLADIĞINI SÖYLEYDİ. ERDOĞAN, "PYD VE **YPG** İLE TERÖR ÖRGÜTÜ PKK'NIN BAĞLANTISINA GÖRECEKSİNİZ BAŞBAKAN DAVUTOĞLU, "**YPG'NİN** SALDIRISINA RAĞMEN HALA TÜRKİYE'YE FETÖ'YE DERSİNİ VERDİYSE BUGÜN DE PKK, **PYD**, **YPG**, FETÖ VE DHKP-C'NİN KÖKÜNÜ KAZIYACAK BOMBACI TERÖRİST 2013'TE KOBANİ'YE GİDİP **YPG** KAMPINDA EĞİTİM GÖRMÜŞ. CANLI

TABLO 47. STAR GAZETESİNDE “SURIYE” KELİMESİNİN BAĞLAMI

YERE ÇOK YAKIN BİR NOKTADA, DÜN SABAH YİNE **SURIYE** ÜZERİNDEN TÜRKİYE'YE GİREN BİR BAŞKA PARMAĞI MI VAR?" ŞÜPHESİNİ DOĞURDU. **SURIYE'DE** DEAŞ, PKK VE DHKP-C GİBİ ÖRGÜTLERİ , SURUÇ VE ANKARA'DAKİ SALDIRILAR DA **SURIYE** BAĞLANTILI ÇIKMIŞTI. TERÖRÜN İLK . POLİSİ GÖRÜNCE PİMİ ÇEKTİ CANLI BOMBANIN **SURIYE** UYRUKLU 1988 DOĞUMLU DEAŞ ÜYESİ ZİYARETİNİN MESAJI TÜRKİYE İLE ALMANYA'NIN **SURIYE** KONUSUNDA YAKINLAŞMASINI HEDEF . HEP BİRLİKTE TÜRKİYE OLALIM BU SALDIRILARIN, **SURIYE** VE İRAK'TAKİ GELİŞMELERDEN, İŞTE YPG'Lİ BOMBACI SALİH NECCAR (24) **SURIYE** DOĞUMLU TERÖRİSTİN TÜRKİYE'YE

Star “Suriye” kelimesine dört farklı haberde toplamda yedi defa yer vermiştir. Sözcüğün kullanım bağlamı incelendiğinde gazetenin yaşanan terör saldırıları ile Suriye’deki kaos ortamının etkisi arasında bir ilişki kurduğu söylenebilir (Tablo 47).

Star’ın haber derleminde en sık kullanılan dördüncü kelime “Erdoğan”dır. Sözcük PKK saldırılarının haber derleminde dördüncü, DEAŞ eylemlerine ilişkin haberlerde ise onuncu sıradadır. “Erdoğan” kelimesi “terör” ile birlikte haberlerin hepsinde geçen iki ifadeden biridir. *Star* Erdoğan’ın açıklamalarına bütün haberlerinde yoğun şekilde yer vermiştir (Tablo 48).

TABLO 48. STAR GAZETESİNDE “ERDOĞAN” KELİMESİNİN BAĞLAMI

TARİHİNİN EN KANLI TERÖR SALDIRISI ANKARA ERDOĞAN ANKARA’DAKİ HAİN TERÖR MİLLETİ BİRBİRİNE DÜŞÜRMEK CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN, “ASKERİMİZE VE POLİSİMİZE KARŞI ANKARA SALDIRISININ DA CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN’IN AZERBAYCAN ZİYARETİ ÖNCESİNE DÜZENLENEN SALDIN, CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN’IN AZERBAYCAN’A YAPACAĞI ZİYARETİN ŞEHİT EDİLDİĞİ SALDIRI OLMASA, ERDOĞAN YARIN BAKÜ’YE GİDECEKTİ. GEL DE ERKANI TAM KADRO KATILDI. CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN “TERÖRÜN EN ÇİRKİN YÜZÜYLE KARŞI . BUNUN BEDELİ AĞIR OLACAK CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN “TERÖR BELASINA KARŞI SONUNA AB’DEN CILIZ KINAMA YARALILARA ZİYARET ERDOĞAN, HAİN SALDIRIDA YARALANAN POLİS VALİSİ’NDEN BİLGİ ALAN CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN, KANLI SALDIRIYI KKTÇ’DEN LANETLEDİ: . KAVGA DEĞİL BİRLİK GÜNÜ CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN TERÖR ÖRGÜTLERİNE KARŞI MİLLİ CAN DÜNDAR’IN HEDEFİ İSE DIYANET”Tİ. YEMİNLİ ERDOĞAN DÜŞMANLARI İKTİDARIN BİLEREK KİRLİ OYUNU BOZACAĞIZ CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN “BİRBİRİMİZE DAHA FAZLA YAĞDI. OBAMA İLE PUTİN CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN’A TELEFONLA TAZİYELERİNİ İLETİRKEN TERÖRÜN İLK HEDEFİ TÜRKİYE CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN, BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN TÜM BİR DEFA DAHA GÖSTERDİĞİNİ BELİRTEN ERDOĞAN, “BİZİM İÇİN ADI VEYA KISALTMASI NE ‘AYDIN MÜSVEDESİ’ SÖZÜYLE SERT ÇIKAN ERDOĞAN, “BU DEVLETİN EKMEĞİNİ YİYİP DE BU KONUŞTU. TÜRKİYE ASLA BOYUN EĞMEYECEK ERDOĞAN, YARALILARIN SAĞLIK DURUMUNUN İYİ ARDINDAN CADDE TRAFİĞE AÇILDI. ERDOĞAN, GENELKURMAY BAŞKANI HULUSİ ZİYARETİNDE BULUNDU. CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN, EYLEMİ GERÇEKLEŞTİREN TERÖRİSTİN İÇ ZİNCİRİNİN ÇÖZÜLMEMEYE BAŞLADIĞINI SÖYLEDİ. ERDOĞAN, “PYD VE YPG İLE TERÖR ÖRGÜTÜ

Star gazetesinde toplamda on yedi defa kullanılan “bomba”, “DEAŞ”, “karşı” ve “saldırı” kelimeleri beşinci sırayı paylaşmaktadır. Özellikle “karşı” sözcüğüne sık yer verilmesi dikkat çekmektedir. Kelime dört DEAŞ saldırısı sonrasında dokuz, dört PKK eyleminin ardından sekiz defa kullanılmıştır. “Karşı” sözcüğüne “teröre karşı duruş” ve “teröre karşı yürütülen mücadele” bağlamında yer verilmiştir (Tablo 49). Kelimenin bu bağlamda sıkça kullanılıyor oluşu *Star* gazetesinin birlik mesajı konusundaki yüzde 100’lük performansı ile uyum içerisinde.

TABLO 49. STAR GAZETESİNDE “KARŞI” KELİMESİNİN BAĞLAMI

VATANDAŞIMIZI ŞEHİT EDEN İHANET ODAKLARINA **KARŞI** TÜRKİYE TEK YÜREK YANIT VERDİ: BU ÜLKEYİ ERDOĞAN "TERÖRÜN EN ÇİRKİN YÜZÜYLE **KARŞI** KARŞIYAYIZ. BİZİ KORKUTMAYI CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN "TERÖR BELASINA **KARŞI** SONUNA KADAR SAVAŞACAĞIMIZDAN , RUSYA VE AB ÜLKELERİ; DESTEKLEDİKLERİ YPG'YE **KARŞI** BAKALIM NE YAPACAK? PKK - YPG İŞBİRLİĞİ SALDIRIYI GERÇEKLEŞTİRDİĞİ BELİRLENDİ. TERÖRE **KARŞI** SAMİMİYETİNİZİ GÖRELİM TÜRK DİŞİŞLERİ, ERDOĞAN, "ASKERİMİZE VE POLİSİMİZE **KARŞI** YAPILAN TERÖR EYLEMLERİ İLE ANKARA'DA VE MEDYA OLARAK, BU SALDIRILARIN TÜMÜNE **KARŞI**, AYNI DUYARLILIKLA, AYNI SAMİMİYETLE, TOPLAYAN BAŞBAKAN DAVUTOĞLU, TERÖRE **KARŞI** BİRLİK İÇİN CHP VE MHP LİDERLERİ İLE İRKİ YOKTUR. TERÖR İNSANLIĞIN MUTLULUĞUNA **KARŞI** BÜYÜK BİR TEHDİTTİR. BU TERÖR EYLEMİNDE BARIŞA KURŞUN: 1 ŞEHİT, 2 YARALI TERÖRE **KARŞI** BİRLEŞELİM BAŞBAKAN DAVUTOĞLU, SURUÇ' : HEDEF TÜRKİYE'DİR. BÜTÜN TERÖR ÖRGÜTLERİNE **KARŞI** ORTAK TUTUM SERGİLEMENİN TAM GÜVENLİK GÜÇLERİ İŞE BÖLGEDE YENİ SALDIRILARA **KARŞI** ÖNLEM ALDI. İLÇEDE, BAŞKA CANLI CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN TERÖR ÖRGÜTLERİNE **KARŞI** MİLLİ SEFERBERLİK RUHUyla MÜCADELE OLMADIĞINI BİLİYORUZ. TERÖR ÖRGÜTLERİNE **KARŞI**, MİLLİ SEFERBERLİK RUHUyla MÜCADELE , İÇERİDEKİ VE DİŞARIDAKİ AZMETTİRİCİLERİNE **KARŞI** HADLERİ VE DERSLERİ VERİLİNCEYE KADAR, İÇİN DE DURMALIYIZ. ULUSLARARASI TERÖRİZME **KARŞI** BİRLİKTE MÜCADELE EDELİM. TÜRKİYE BU BAŞBAKAN YILDIRIM, TERÖR ÖRGÜTLERİNE **KARŞI** YÜRÜTÜLEN AMANSIZ MÜCADELENİN

TABLO 50. STAR GAZETESİNDE “ŞEHİT” KELİMESİNİN BAĞLAMI

İSTANBUL'DA 39 VATANDAŞIMIZI **ŞEHİT** EDEN İHANET ODAKLARINA **KARŞI** TÜRKİYE İLK KEZ ÇİFTE CANLI BOMBA KULLANDI. 39 **ŞEHİT**, 154 DE YARALININ OLDUĞU OLAYLA İLGİLİ 13 POLİS NAZİF HOROZ EVLATLARINA DOYAMADI. **ŞEHİT** POLİS SONER İDİL'İN BABASI MİKDAT İDİL İŞE ATATÜRK HAVALİMANI'NDA 41 KİŞİNİN **ŞEHİT** EDİLDİĞİ KAHPE SALDIRIDA DAĞİSTAN . CANLI BOMBA DÜŞERKEN PİMİ ÇEKTİ, SAKAROĞLU **ŞEHİT** DÜŞTÜ. GENÇ POLİS YASİN DURNA İŞE VE MEYDANLARA KOŞAN HALKTAN GELDİ. 14 ASKER **ŞEHİT** OLDU BEŞİKTAŞ'TA POLİSİ HEDEF ALAN FAKÜLTESİ ÖNÜNDE KENDİNİ PATLATTI. 14 ASKER **ŞEHİT** OLDU, 4'Ü AĞIR, 55 KİŞİ YARALANDI. KIRMIZI CİLİZ TEPKİLER GELDİ. KAHRAMAN ŞEHİTLERİMİZ **ŞEHİT** KARAGÖZLÜ'NÜN ESKİ CHP MİLLETVEKİLİ SAATİNDE YAPILAN SALDIRIDA 6 POLİS İLE 5 SİVİL **ŞEHİT** OLDU, 36 KİŞİ YARALANDI. İSTANBUL'DAKİ BİR VE 27 TSK MENSUBU İLE BİR SİVİL VATANDASIN **ŞEHİT** OLDUĞU HAİN SALDIRI, ÇOK KISA SÜREDE ZAMANLAMA PKK'DAN BARIŞA KURŞUN: 1 **ŞEHİT**, 2 YARALI TERÖRE **KARŞI** BİRLEŞELİM LA AYNI GÜN ADIYAMAN' DA 1 ASKERİMİZİN **ŞEHİT** OLDUĞU SALDIRININ GERÇEKLEŞMESINE DENK GELMİŞTİ. ÖNCEKİ GÜN 35 VATANDAŞIMIZIN **ŞEHİT** EDİLDİĞİ SALDIRI OLMASA, ERDOĞAN YARIN VE ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİSİ HATİCE KOÇ DA **ŞEHİT** OLDU. İÇERİDE SUUDİ ARABİSTANLI, FASLI, POLİS MEMURU 21 YAŞINDAKİ BURAK YILDIZ'I **ŞEHİT** EDEREK İÇERİ DALDI. 700 KİŞİNİN OLDUĞU NASIL DÜŞTÜĞÜNÜ GÖRÜYORUZ. 3 AYDIR **ŞEHİT** EDİLEN ONCA ASKER VE SİVİLLERİ

Star'da “şehit” kelimesine beş PKK haberinde dokuz kez, dört DEAŞ haberinde ise yedi kez yer verilmiştir. Toplamda on altı kez kullanılan ve altıncı sırada olan “şehit” sözcüğü sadece hayatını kaybeden güvenlik güçlerini değil sivilleri de kapsamaktadır (Tablo 50). Bu noktadan hareketle *Star*'ın *Sabah* gibi sivil-asker ayrımı yapmadan tüm terör kurbanlarını şehit olarak kabul ettiği söylenebilir.

Star gazetesinin DEAŞ haberlerinde “HDP” kelimesinin yedinci sırada olması dikkat çekmektedir. “HDP” PKK tarafından gerçekleştirilen Kızılay ve Beşiktaş

saldırılarında birer kez geçerken DEAŞ'ın üstlendiği Suruç ve Ankara Gar saldırılarında sırasıyla dört ve yedi kez kullanılmaktadır. “HDP” kelimesine genellikle “HDP'nin DEAŞ saldırılarını istismar gerekçesi yapması ve mağdur edebiyatına dönüştürmesi”ne yönelik tepki verilirken başvurulmuştur (Tablo 51).

TABLO 51. STAR GAZETESİNDE “HDP” KELİMESİNİN BAĞLAMI

GELEN POLİSE SALDIRILAR SEÇİM AYARLI BOMBA **HDP'YE** CANSUYU BOMBASI MI? 7 HAZİRAN'DAN İKİ DİYARBAKIR MİTINGİNDE PATLAYAN BOMBA, **HDP'NİN** BARAJI AŞMASINDA ÖNEMLİ ETKEN GÖSTERİLMİŞTİ. PKK'NIN KATLİAMLARIYLA **HDP'NİN** OYLARININ DÜŞÜŞE GEÇMESİ VE YİNE DÜŞÜŞE GEÇMESİ VE YİNE SEÇİM ÖNCESİ HDP'LİLERİN DE ARASINDA OLDUĞU SIVILLERİN GÖRÜNEN, ANCAK SONUÇLARI İTİBARIYLA PKK VE **HDP'NİN** İSTİSMARINA GEREKÇE OLUŞTURAN OLARAK DEĞERLENDİRİYOR. BOMBALI SALDIRI **HDP'Lİ** VE SOSYALİST GENÇLİK HAREKETİ MENSUBU SİYASİ RANTA DÖNÜŞTÜRME ÇABASINA GİRİŞEN **HDP** EŞ BAŞKANI DEMİRTAŞ'A YÜKLENDİ: “ZOR ORTAK TUTUM SERGİLEMENİN TAM VAKTİDİR. **HDP** DEN YİNE TEHLİKELİ ÇIKIŞ SALDIRI, PARALEL KARALAMA KAMPANYASINA DÖNÜŞTÜRÜLDÜ. **HDP** EŞ BAŞKANLARI DEMİRTAŞ VE YÜKSEKDAĞ, TERÖR ÖRGÜTÜ DEAŞ'IN ÜZERİNE YOĞUNLAŞTI. HDP'LİLERİN OLAYIN DUYULDUĞU İLK İÇİN ÇOK CİDDİ BİR PROVOKASYONDUR BU. **HDP** VE PKK MAĞDUR EDEBİYATINA YARGILANDIĞI, AVUKATLIĞINI DA, **HDP'Lİ** HÜSEYİN BOĞATEKİN'İN ÜSTLENDİĞİ MÜDÜRÜ ÇOK SERT ÇIKTI: KİMİN KÖPEĞİSİNİZ? **HDP** ORTAK KINAMAYA YİNE İMZA ATMADI

Son olarak DEAŞ terör örgütünü tanımlamada *Star* kamuoyunda genel olarak tercih edilen “İŞİD” yerine DEAŞ kısaltmasını kullanmıştır.

Star gazetesinin terör saldırıları karşısındaki genel tutumunu en iyi yansıtan bir PKK ve bir DEAŞ terör saldırısı sonrası ilk gün ilk sayfa örnekleri Görsel 28'de verilmiştir.

Star Kayseri terör saldırısından sonra “Bu Millet Diz Çökmez” manşetini atmıştır. Bu ifadeyle açıkça birlik mesajı verilmekte ve terörle mücadelenin yılmaksızın devam edeceği belirtilmektedir. Sayfanın üst kısmında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın “Kavga değil birlik günü” sözlerine yer verilmiştir. Sayfanın orta sol kısmında ise Başbakan Binali Yıldırım'ın “Terörle mücadelenin kararlı bir şekilde sürdürüleceği ve saldırıyı düzenleyenlere gerekli cevabın verileceği” şeklindeki ifadeleri aktarılmıştır.

Star'ın Reina terör saldırısı sonrası manşeti “Hain Saldırı Hain Tezgah”tır. Böylece bir yandan saldırı kınanırken bir yandan da toplumda nefret söylemi yaratmaya çalışanlara tepki gösterilmiştir. Manşetin sol üstünde yer alan ok şeklindeki görselde “Birliğimize düzenlenen suikast” ifadesiyle de birlik mesajı verilmiştir. Sayfanın sağ orta kısmında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın terörle mücadeleyi vurguladığı “Kaos istiyorlar. Kirli oyunu bozacağız” şeklindeki açıklamaları aktarılmıştır. Bu ifadelerin altında ise dünya liderlerinin saldırı sonrası dile getirdikleri mesajlara yer verilmiştir.

GÖRSEL 28.2. STAR GAZETESİNİN İLK GÜN İLK SAYFA ÖRNEKLERİ

BİRLİĞİMİZE DÜZENLENEN SUİKASTIN ARDINDAN BÖLÜCÜ MESAHLARLA TERÖRE HİZMET ETTİLER

MİLLÎ İRADENİN SESİ

2 OCAK 2017 PAZARTESİ www.star.com.tr 75 KURUS (KURTC. 1 TL)

OTOMATİK SILAHLA REİNA'YA DALAN TERÖRİST 39 KİŞİYİ KATLETTİ. KIYAFET DEĞİŞTİRİP KACAN SALDIRGAN İÇİN İSTANBUL ALARMINDA

HAIN SALDIRI HAIN TEZGAH

Yaşam tarzı ve laiklik üzerinden dindarlar hedef alındı. Kimisi "iyi ki PKK var" diyecek kadar ileri gitti, bazıları ise "Saldırı Alevilere" sözleriyle sosyal barışa dinamit koydu.

SIYASİ MALZEME YAPTIKLAR MİLLETİN acağı üzerinden toplumsal barışı bözmek isteyenlere canla tutan sözde aydınlar ve kimi siyasetçiler teröre destek veren, kutuplaşmayı mesajlarıyla sac has yoldurdu. Kılıçdaroğlu, çözüm olarak laik yaşamı önerdi. CHP'li Hamzede de "bir yaşam tarzının" hedef alındığını ifade ederek terörün ticarisi amaçına su bastı.

KURSU KADAR AĞIR FETÖ'cü gazeteci Amberin Zaman, "FETÖ'ye hale saldıracak misiniz" diyerek terör örgütünü hedefledi. Medya Barosu Başkanı, Alevilerin hedef alındığını öne sürdü. Cumhuriyet ve Hürriyet gazetesi Can Dündar'ın hedefi ise Diyanet'ti. Yeminli Erdoğan döneminin iktisadın bilerek terörün mücahede etmediğini söyleyerek kendisi ile ilgili...

BAHCELİ: PROVOKASYONA DİKKAT EDELİM **PUTİN: ORTAK GÖREVİMİZ KARARLI YANIT**

7 DAKIKA ARALIKSIZ TARADI SALDIRGAN TEK KİŞİ YILBAŞI geçici Ortaköy deniz oturuğu gece kulübüne 01.15'te uzan marmaraya alırken gelen saldırgan, ilk olarak görevli 6045 memuru 21 yaşındaki Barak Yıldız'ı öldürerek kurtuldu. 700 kişilik oturma mekanı rastgele tarandı.

SILAHINI MEKANDA BIRAKTI ALIĞI saldırıda 20'yi yitiren saldırıda 39 kişi hayatını kaybetti. 41'i ağır 53 kişi yaralandı. Yaklaşık 7 dakika süren saldırının ardından Silahsız Birlikçi Kıyafetli deşifreli kaçan terörist için İstanbul'da operasyonlar aralıksız sürüyor.

KAOS İSTİYORLAR **KİRLİ OYUNU BOZACAĞIZ** Cumhurbaşkanı Erdoğan "Birimizde daha fazla kenetlenerek kirli oyunlara geçit veremeyeceğiz. Terörü kaynağında yok edeceğiz" dedi.

MİLLETİMİZİN inancına kasıtlı saldırılar ve umutları sönmeye çalışarak terörün yayılmasına katkı sağlanıyor. Terörün yayılmasını önlemek için vatandaşların terörün yayılmasını önlemeye yardımcı olması gerekiyor.

FARKINDAYIZ, BAĞIMSIZ DEĞİL FARKLI terör örgütlerinin birleşmesi hedef alınarak bu saldırılar, bölgemizde yaşanan hadiselerin bağımsız olmadığını farkındayız. Ülkemize yönelik tehditler ve saldırılar, kaynağında yok etme konusunda da kararlıyız.

2-7-10-12-13 HABERİN DEVAMI

Silahlı güvenlik kaçtı ÜNLÜ gece kulübünde terör saldırısının kaçı kaçacakları konuşuluyor. "Kaçık, ne yapacak" dedi.

İçerde Suudi Arabistanlı, Faslı, Lübnanlı, Libyalı vatandaşlar da vardı. 15 kişiyi kapsayan listeye Nijerye de hayati kayıtlı.

Puls memuru Barak Yıldız ve dört görevlisi görevleri kaldırıldı. Her biri 2 aylık oldu.

Cifte standart uyarısı DOLMABAĞÇE'DE güvenlik hizmetini koparılan Başbakan Yıldırım, terör örgütlerine karşı yürütülen amansız mücadelelerin süreceğini vurguladı. Yıldırım, Batı'yı su sözlerle uyardı: Terörle mücadelede çift standart zalimiyet oluşturun.

Büyük panik sırasında kimileri kendini denize attı, kimileri eşine spirdi.

SALDIRININ KURGUSU FETÖ KANALINDA

Ve kofli cinayet mahalline döner...
AĞIZ KEKİDİ 30'DE

Biz buşuna devlet-i ebed müddet demedik bel!
AĞIZ ÜSTEL 30'DE

Asla korkmayacağız, asla mücadeleden vazgeçmeyeceğiz...
YÜZÜK BÖLGE 30'DE

ABD'den yılbaşı mesajı
YÜZÜK KÖŞE 30'DA

Türkiye yalnızdır İslamı kazanacaktır...
SEVİL NURAYEVA 30'DA

REİNA: Saldırı hepimizizdir...
ARDAN İZMİRKE 30'DA

Reina katliamı!
İBRAHİM İBRAHİM 30'DA

ANALİZ / İZLENİM FADİME ÖZKAN

Şırnak yeniden ayağa kalkıyor

PKK'nin derinde bir kurtuluş hareketi var mı? Şırnak'ta yeni bir hayatın başlangıcı mı? Şırnak'ta yeni bir hayatın başlangıcı mı? Şırnak'ta yeni bir hayatın başlangıcı mı?

Star ÇARPICI BİLGİLERE ULAŞTI!

DEAŞ, EL BAB'A MILİTAN YIGDI

FIRKAT Kalkınma Harekati ile El Bab'da kurulan DEAŞ, Rakka ve Manbij'den bölgeye terör örgütüne destek sağladı. Yakalanan bir DEAŞ'li, Batı'daki militan sayısının geçen hafta 2 bine ulaştığını söyledi. 100

Değerlerinize değer katmaya devam ediyoruz.

TL karşılığı 9,76*
AŞTIN karşılığı 2,33*

GAZETE MANŞET

HEDEF TÜRKİYE-RUSYA İTTİFAKINI BOZMAK

YENİ YILDA MEGA PROJELERE DEVAM

MİLLÎ PİYANGO ÇEKİLİŞİ SIRALI TAM LİSTE

16

Yeni Şafak

Muhafazakar-Merkez Medya'nın rapor bağlamında ele alınan son gazetesi olan *Yeni Şafak*'ın kriter sonuçları Tablo 52'de verilmiştir.

TABLO 52. YENİ ŞAFAK GAZETESİ KRİTER SONUÇLARI				
Kriterler	Kriter Çıktıları	DEAŞ	PKK	Toplam
Başarı-Başarısızlık	Başarısızlık	0	0	0
	Başarı	100	100	100
Açıktan Kınama-Kınamama	Açıktan Kınama	80	80	80
	Açıktan Kınamama	20	20	20
Kurban Hikayesi	Ağırlık Verilen	20	20	20
	Ağırlık Verilmeyen	80	80	80
Nefret Söylemi-Birlik Mesajı	Nefret Söylemi	0	0	0
	Birlik Mesajı	80	60	70
	Her ikisi de Yok	20	40	30
İnfial Oluşturma	İnfial Var	60	20	40
	İnfial Yok	40	80	60
Terminoloji	Terör Kelimesi Kullanılmamış	0	0	0
	Terör Kelimesi Kullanılmış	100	100	100

Yeni Şafak Muhafazakar-Merkez Medya grubundaki diğer iki gazete ile aynı habercilik anlayışını benimsemiş, haberlerin hiçbirisinde devleti suçlayıcı ifade kullanmamıştır. Gazete terörle mücadelenin ana aktörü olan devlete duyulan güveni zedelememiş, terörden yana değil toplumdan yana taraf almıştır.

Yeni Şafak'ın terör saldırılarını açıktan kınama-kınamama kriteri bağlamındaki performansı Muhafazakar-Merkez Medya içerisindeki diğer iki gazetenin gerisinde kalmıştır.⁵⁵ Gazete hem DEAŞ hem de PKK saldırılarının yüzde 80'ini açıktan kınamıştır. İki örgütün kınanma oranlarının aynı olması *Yeni Şafak*'ın terör örgütleri arasında herhangi bir ayırım yapmadığını ortaya koymaktadır. DEAŞ tarafından gerçekleştirilen Reina saldırısını açıktan kınamayan *Yeni Şafak* "Ortaköy saldırısı tüm dünyada güçlü bir şekilde kınandı" ifadesiyle dolaylı bir kınamada bulunmuştur.⁵⁶ *Yeni Şafak* gazetesinin PKK tarafından gerçekleştirilen

55. Diğer iki gazetede açıktan kınama oranları şu şekildedir: *Sabah* (yüzde 100), *Star* (yüzde 100).

56. *Yeni Şafak*, DEAŞ Reina, 2 Ocak 2017.

Vezneciler saldırısı haberinde ise dolaylı bir kınamaya rastlanmamıştır. Ancak haberde terörü meşrulaştıracak herhangi bir ifade yoktur ve haber yayın dili açısından sorunsuzdur.

Kurban hikayesine ağırlık verme konusunda yüzde 20'lik performansı ile *Sabah*⁵⁷ ve *Star*'ın⁵⁸ gerisinde kalan *Yeni Şafak*'ta sadece bir PKK (yüzde 20) ve bir DEAŞ (yüzde 20) saldırısı sonrasında kurban hikayesi yer almıştır.

Yeni Şafak herhangi bir nefret söylemine yer vermemiştir. Bu noktada bilinçli bir habercilik anlayışı ortaya koyan *Yeni Şafak* birlik mesajı konusunda ise yüzde 70'lik performansı ile *Sabah*⁵⁹ ve *Star*⁶⁰ gazetelerinin gerisinde kalmıştır. *Yeni Şafak* DEAŞ haberlerinin yüzde 80'i, PKK haberlerinin ise yüzde 60'ında birlik mesajı vermiştir.

Yeni Şafak'ın infial oluşturabilecek içeriğe yer verme oranı yüzde 40'tır. Gazete PKK haberlerinin yüzde 20'sinde infiale yol açabilecek bir içerik buldurmuştur. Yüzde 20'lik oranla *Star* ile aynı performansı sergileyen *Yeni Şafak*, *Sabah*'ın⁶¹ ise gerisinde kalmıştır. *Yeni Şafak*'ın DEAŞ haberlerinde infial oluşturabilecek içeriğe yer verme oranı ise grubun diğer iki gazetesinde de olduğu gibi yüzde 60'tır.

Yeni Şafak da *Sabah* ve *Star* gibi derlemdeki bütün terör saldırıları sonrası ilk gün ilk sayfalarında “terör” ve/veya “terörist” kelimelerini kullanmıştır. Böylece *Yeni Şafak* gazetesi de kamuoyu tarafından benimsenen terminolojiyi tercih etmiştir.

Özetle *Yeni Şafak* hiçbir saldırıdan sonra devletin başarısız olduğu iddiasını öne sürmemiş, saldırıların yüzde 80'inden sonra açıktan kınamada bulunmuştur. Yüzde 20 oranında kurban hikayesine ağırlık veren *Yeni Şafak* hiçbir haberde nefret söylemine başvurmamıştır. *Yeni Şafak*'ın birlik mesajı içeren haberlerinin oranı ise yüzde 70'tir. Gazetedeki haberlerin yüzde 40'ında infial oluşturabilecek bir söyleme rastlanmıştır. *Yeni Şafak* haberlerin bütününde “terör” ve/veya “terörist” kelimelerini kullanarak bu konuda hassasiyet göstermiştir.

57. *Sabah*'ın kurban hikayesine ağırlık verme oranı yüzde 40'tır.

58. *Star*'ın kurban hikayesine ağırlık verme oranı yüzde 30'dür.

59. *Sabah*'ın birlik mesajı oranı yüzde 90'dır.

60. *Star*'ın birlik mesajı oranı yüzde 100'dür.

61. *Sabah*'ın infial oluşturma kriteri oranı yüzde 30'dür.

TABLO 53. YENİ ŞAFAK GAZETESİ DEAŞ SALDIRILARI KELİME LİSTESİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	BOMBA	19	0,96	4	80,00
2	CANLI	18	0,91	4	80,00
3	TÜRKİYE	16	0,81	5	100,00
4	KİŞİ	15	0,76	5	100,00
5	TERÖR	14	0,71	4	80,00
6	TERÖRİST	12	0,61	3	60,00
7	GÜVENLİK	11	0,56	5	100,00
8	HAYATINI	11	0,56	5	100,00
9	ERDOĞAN	10	0,51	5	100,00
10	ORTAK	10	0,51	4	80,00
11	POLİS	9	0,46	3	60,00
12	BAŞBAKAN	8	0,41	5	100,00
13	DAVUTOĞLU	8	0,41	3	60,00
14	KARŞI	8	0,41	3	60,00
15	MÜCADELE	8	0,41	3	60,00
16	PKK	7	0,36	3	60,00
17	SALDIRI	7	0,36	3	60,00
18	OLDU	6	0,30	3	60,00
19	YAPTI	6	0,30	3	60,00
20	ARIK	5	0,25	1	20,00
21	BAKANI	5	0,25	2	40,00
22	CUMHURBAŞKANI	5	0,25	4	80,00
23	EDİLDİ	5	0,25	4	80,00
24	GELDİ	5	0,25	4	80,00
25	HEDEF	5	0,25	3	60,00
26	İŞİD	5	0,25	3	60,00
27	KÜLTÜR	5	0,25	1	20,00
28	MERKEL	5	0,25	3	60,00
29	SALDIRISI	5	0,25	4	80,00
30	TERÖRİSTİN	5	0,25	1	20,00
31	TESPİT	5	0,25	4	80,00
32	YARALANDI	5	0,25	4	80,00

TABLO 54. YENİ ŞAFAK GAZETESİ PKK SALDIRILARI KELİME LİSTESİ					
Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	TERÖR	32	1,43	5	100,00
2	TÜRKİYE	25	1,12	5	100,00
3	PKK	19	0,85	5	100,00
4	SALDIRI	15	0,67	4	80,00
5	ERDOĞAN	13	0,58	5	100,00
6	HEDEF	11	0,49	4	80,00
7	BOMBA	10	0,45	4	80,00
8	CUMHURBAŞKANI	10	0,45	5	100,00
9	DEDİ	10	0,45	5	100,00
10	KİŞİ	10	0,45	4	80,00
11	TERÖRLE	10	0,45	5	100,00
12	ARAÇ	9	0,40	4	80,00
13	ŞEHİT	9	0,40	5	100,00
14	İÇ	7	0,31	2	40,00
15	OLDU	7	0,31	4	80,00
16	PYD	7	0,31	4	80,00
17	TERÖRÜN	7	0,31	4	80,00
18	BAŞBAKAN	6	0,27	3	60,00
19	MİLLİ	6	0,27	2	40,00
20	SALDIRININ	6	0,27	4	80,00
21	AHMET	5	0,22	4	80,00
22	ALEV	5	0,22	3	60,00
23	BAŞKANI	5	0,22	3	60,00
24	BİRLİK	5	0,22	2	40,00
25	CANLI	5	0,22	3	60,00
26	DEVLET	5	0,22	3	60,00
27	MÜCADELE	5	0,22	3	60,00
28	SALDIRIYI	5	0,22	3	60,00
29	YAPTI	5	0,22	4	80,00

Yeni Şafak'ın haber derleminde en sık tekrar eden kelime *Sabah* ve *Star*'da olduğu gibi "terör"dür. "Terör" PKK haberlerinde en fazla kullanılan sözcük iken DEAŞ haberlerinde en çok yer verilen beşinci kelimedir. "Terör"ün kullanım bağlamı DEAŞ ve PKK haberlerinde benzeşmektedir (Tablo 55). Bu durum *Yeni Şafak*'ın PKK ve DEAŞ arasında herhangi bir ayırım yapmadığını ortaya koymaktadır.

TABLO 55. YENİ ŞAFAK GAZETESİNDE "TERÖR" KELİMESİNİN BAĞLAMI

ÇOKULUSLU TERÖR TÜRKİYE, RUSYA VE İSRAİL İLE
 ATTIKTAN BİR GÜN SONRA İSTANBUL, ALÇAKÇA TERÖR SALDIRILARINA HEDEF OLDU. ÜÇ CANLI
 MESAJDA TERÖRLE ORTAK MÜCADELE ÇAĞRISI YAPTI: TERÖR ÖRGÜTLERİ İÇİN İSTANBUL İLE LONDRA'NIN
 FARKI YOK. ŞAYET TÜM DEVLETLER EL ELE VERİP TERÖR ÖRGÜTLERİNE KARŞI ORTAK MÜCADELE
 MİLAT, BİR DÖNÜM NOKTASI OLMALI. BU ASLA BİR TERÖR SALDIRISI DEĞİLDİR İBRAHİM KARAGÜL
 KIZILAY'DA HAIN SALDIRI 34 ŞEHİT 125 YARALI TERÖR ÖRGÜTLERİ ANKARA'DA SİVİL KATLİAMI
 İÇİN TOPLANDIĞI ANKARA GARI KAVŞAĞINDA TERÖR ÖRGÜTÜ İŞİD ÜYESİ 2 CANLI BOMBA KENDİNİ
 ARAÇLARLA SALDIRDI, 29 KİŞİ HAYATINI KAYBETTİ. TERÖR DİZE GETİRİLECEK CUMHURBAŞKANI
 MÜCADELE MUTLAKA BAŞARIYLA NETİCELENECEK, TERÖR DİZE GETİRİLECEKTİR" DEDİ. EN AHLAKSIZ EN
 AHLAKSIZ EN VİCDANSIZ ERDOĞAN ŞU MESAJI VERDİ: TERÖR EN AHLAKSIZ, EN VİCDANSIZ YOLLARA
 SÖYLEDİ. DAVUTOĞLU, SALDIRIYI GERÇEKLEŞTİREN TERÖR ÖRGÜTÜNE İLİŞKİN SOMUT BİLGİLERE
 ÖLÜ 246 YARALI TÜRKİYE DÜN TARİHİNİN EN KANLI TERÖR SALDIRISINA UĞRADI. ANKARA TREN GARI
 VE MASUM VATANDAŞLARIMIZA KARŞI YAPILAN TERÖR EYLEMLERİ İLE BU BUGÜN ANKARA'DA SİVİL
 ANKARA'DA SİVİL VATANDAŞLARIMIZI HEDEF ALAN TERÖR SALDIRISI ARASINDA FARK YOKTUR.
 DİYE NİTELEDİ. ÜÇ GÜN YAS BAŞBAKAN DAVUTOĞLU, TERÖR SALDIRILARINDA HAYATINI KAYBEDEN
 DİZ ÇÖKTÜRMEYE ÇALIŞANLAR, BU AMAÇLA TERÖR ÖRGÜTLERİNİ SEFERBER EDENLER DÜN,
 ÖRGÜTE YAKINLIĞIYLA BİLİNER BİR KİŞİNİN, TERÖR SALDIRISINI BİR HAFTA ÖNCEDEN BİLDİRDİĞİ
 MİSLİYLE ÖDERLER CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN, TERÖR SALDIRISINDA YARALANANLARI HASEKİ
 , AHLAKI OLMAYAN, KAN VE ACIYLA BESLENEN BU TERÖR CANAVARINA ASLA BOYUN EĞMEYECEKTİR.
 DARBE VE İÇ SAVAŞ GİRİŞİMİNİ BAŞARAMAYANLAR TERÖR ÜZERİNDEN YENİ BİR ÇOKULUSLU SALDIRI
 HAFTA ÖNCE BEŞİKTAŞ'TA POLİSİMİZİ HEDEF ALAN TERÖR, DÜN KAYSERİ'DE KRİTİK OPERASYONLARA
 DEVAM EDİN MESAJI VERİYOR. DAĞDA YAPAMIYOR TERÖR VE GÜVENLİK UZMANI ABDULLAH AĞAR:
 İFADELERİNİ KULLANDI. KANDİL'İN SÖZCÜSÜ HER TERÖR SALDIRISINDAN SONRA PKK SÖZCÜSÜ GİBİ
 YAYINLAYAN CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN, "TÜRKİYE TERÖR ÖRGÜTLERİNİN ORTAK SALDIRISI ALTINDADIR.
 ORTAK SALDIRISI ALTINDADIR. ÖZELLİKLE BÖLÜCÜ TERÖR ÖRGÜTÜ, TÜM İMKANLARINI
 DALGALANMALARINDAN BAĞIMSIZ DEĞİL. BU TERÖR ÖRGÜTLERİNE KARŞI MİLLİ SEFERBERLİK
 ŞAHSİM OLARAK, MİLLETİM ADINA LANETLİYORUM. TERÖR NEREDEN GELİRSE GELSİN LANETLENMELİDİR.
 YENİ ÇATIŞMALARLA SÜRÜKLEMELİK İSTEYENLER, BU TERÖR ÖRGÜTÜYLE İŞBİRLİĞİ YAPAN ÇEVRELERDİR.
 İŞBİRLİĞİ YAPAN ÇEVRELERDİR. 31 ÖLÜ 104 YARALI TERÖR BU KEZ SURUÇ'U VURDU. KOBANİ' YE GEÇME
 . PKK / PYD, DEAŞ VE DHKP-C GİBİ BÜTÜN TERÖR ÖRGÜTLERİ TÜRKİYE'YE KARŞI HAREKETE
 ARENA'NIN YAKININDA BİR DAKİKA ARAYLA İKİ TERÖR SALDIRISI GERÇEKLEŞTİ. MAÇTA GÖREVLİ
 30'DAN FAZLA ŞEHİT, 150'Yİ AŞKIN YARALI VAR. AB 'TERÖR' DİYEMEDİ AB'NİN EN YETKİLİ KURUMLARI,
 SORUMLU ÜYESİ HAHN'IN MESAJLARINDA TERÖR İFADESİNİ KULLANMAMASI DİKKAT ÇEK Tİ.
 , GELECEĞE YÖNELİK OLUMLU ADIM ATSA, CEVABI TERÖR ÖRGÜTLERİ ELİYLE KAN, VAHŞET, KAOS
 , KAOS OLARAK GELMEKTEDİR. BU SALDIRIYI YAPAN TERÖR ÖRGÜTÜNÜN ADININ BİR ÖNEMİ YOKTUR.
 BİR ÖNEMİ YOKTUR. TÜRKİYE'NİN, BU AHLAKSIZ TERÖR SALDIRISINDAN SONRA DA YARALARINI
 SONUNA GELİNDİĞİ BİLİNMEKTEDİR" DEDİ. ÇOKULUSLU TERÖR TÜRKİYE'NİN BİRLİĞİNİ, BÜTÜNLÜĞÜNÜ,
 , KARDEŞLİĞİNİ HEDEF ALAN ÇOKULUSLU TERÖR DÜN BAŞKENT'TE SİVİLLERİ VE ASKERİ HEDEF
 . BAŞ ŞÜPHELİ PKK - PYD GÜVENLİK GÜÇLERİ TERÖR SALDIRISINI PKK'NİN BOMBA TİMİ TAK
 İSTEYENLER, DÜN ANKARA'DA "ÇOKULUSLU" BİR TERÖR SALDIRISINA DAHA İMZA ATTI. PKK, PYD VE
 İMZA ATTI. PKK, PYD VE İŞİD'İN YANI SIRA BÜTÜN TERÖR ÖRGÜTLERİNİ TEK ÇATI ALTINDA
 PKK - PYD ÇATISI ALTINDA FAALİYET GÖSTEREN TERÖR HÜCRELERİDİR. SALDIRI, CİZRE'DE, SİLOPİ'DE,
 DİYENLERİN, ONU SİLAHLANDIRANLARIN TERÖR ORTAKLIĞINI İFŞA ETMİŞTİR. MİLLETİMİZİN
 KULLANMAKTAN ÇEKİNMEMEYECİĞİ BİLİNMEKTEDİR. TERÖR ÖRGÜTLERİNİ KULLANARAK ÜLKEMİZİ VE
 C'NİN, MLKP'NİN FARKI YOKTUR. DİKKAT EDERSENİZ TERÖR ÖRGÜTLERİNİN İLK HEDEFİ TÜRKİYE'DİR.
 BU YANA TÜRKİYE SİSTEMATİK BİR ŞEKİLDE TERÖR SALDIRILARI ALTINDADIR.

TABLO 56. YENİ ŞAFAK GAZETESİNDE “TÜRKİYE” KELİMESİNİN BAĞLAMI

SABİR BİTTİ TÜRKİYE’İN TERÖRLE MÜCADELEDE VERDİĞİ ERDOĞAN, “BU YAPILANLARIN GERİSİNDE TÜRKİYE’İN SABRİNİN SINIRLARINI DENEMEK GİBİ BİLİNMEKTEDİR” DEDİ. ÇOKULUSLU TERÖR TÜRKİYE’İN BİRLİĞİNİ, BÜTÜNLÜĞÜNÜ, MHP GENEL BAŞKANI DEVLET BAHÇELİ: TÜRKİYE TOPYEKÜN TERÖRÜN, CİNAYET VE OLMAYACAKTIR. BU ÜLKE ASLA DİZ ÇÖKMEZ TÜRKİYE’Yİ TERÖRLE DİZE GETİRMEK İSTEYENLER, SIKIP, SAFLARI SIKLAŞTIRACAĞIZ. TÜRKİYE DÜŞMANLARININ KARŞISINDA DİMDİK GÜÇLENMEKTEDİR. YANILDIKLARINI GÖRECEKLER TÜRKİYE’İN, MEŞRU MÜDAFAA HAKKINI . HEP BİRLİKTE KARŞI DURACAĞIZ. GÜN, ‘BEN TÜRKİYE’YİM’ DEME GÜNÜDÜR. SALDIRIYA ÇOKULUSLU TERÖR TÜRKİYE, RUSYA VE İSRAİL İLE “NORMALLEŞME” DA ÖFKEMİZ DE ÇOK BÜYÜK BAŞIN SAĞOLSUN TÜRKİYE 95 ÖLÜ 246 YARALI TÜRKİYE DÜN BAŞIN SAĞOLSUN TÜRKİYE 95 ÖLÜ 246 YARALI TÜRKİYE DÜN TARİHİNİN EN KANLI TERÖR YAKALANDI. PKK’NIN İSE KUZZEY İRAK’TAN TÜRKİYE’YE CANLI BOMBA SOKACAĞI İSTİHBARATI DAYANIŞMA ÇAĞRISI CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN, TÜRKİYE’İN BİRLİK, BERABERLİK, KARDEŞLİĞİNİ HEMEN ARKASINDA PATLADI DÜNYA KINADI TÜRKİYE’YE TAZİYE MESAJI GÖNDEREN İLK EMRETTİ TAŞERON VURDU KUMANDA DIŞARIDA TÜRKİYE’YE TERÖRLE DİZ ÇÖKTÜRMEYE ETTİ. ÇIKIŞTA BİR AÇIKLAMA YAPAN ERDOĞAN, “TÜRKİYE, AHLAKI OLMAYAN, KAN VE ACIYLA KİŞİ ÖLDÜ PKK, DOĞU VE GÜNEYDOĞU ÜZERİNDEN TÜRKİYE’Yİ HEDEF ALIRKEN, İŞİD DE DÜN , 15 KİŞİ DE YARALANDI. TERÖRÜN İLK HEDEFİ TÜRKİYE SULTANAHMET’TEKİ SALDIRIYI KINAYAN SALDIRIYI KINAYAN ERDOĞAN ŞÖYLE KONUŞTU: TÜRKİYE’İN TERÖRLE MÜCADELE KONUSUNDAKİ EDERSENİZ TERÖR ÖRGÜTLERİNİN İLK HEDEFİ TÜRKİYE’DİR. ÇÜNKÜ AYRIM YAPMADAN NUMAN KURTULMUŞ: 20 TEMMUZ’DAN BU YANA TÜRKİYE SİSTEMATİK BİR ŞEKİLDE TERÖR TOPLUMSAL DAYANIŞMA ÖRNEĞİ SERGİLEYEN TÜRKİYE, TERÖRLE DURDURULMAYA ÇALIŞILIYOR. , DEAŞ VE DHKP-C GİBİ BÜTÜN TERÖR ÖRGÜTLERİ TÜRKİYE’YE KARSİ HAREKETE GEÇİRİLDİ. BEŞİKT AŞ TERÖR’ DİYEMEDİ AB’NİN EN YETKİLİ KURUMLARI, TÜRKİYE’Yİ AYAĞA KALDIRAN SALDIRILARI ERDOĞAN ŞU DEĞERLENDİRMEYİ YAPTI: TÜRKİYE NE ZAMAN, GELECEĞE YÖNELİK OLUMLU TERÖR ÖRGÜTÜNÜN ADININ BİR ÖNEMİ YOKTUR. TÜRKİYE’İN, BU AHLAKSIZ TERÖR SALDIRISINDAN YÖNELDİ, 14 ASKERİMİZİ ŞEHİT ETTİ. TÜRKİYE’Yİ SİNDİRMEK, TERÖRLE MÜCADELEYİ DAYANIŞMASINI AŞAMIYOR, AŞAMAYACAK. TÜRKİYE PKK’NIN VE PYD’NİN BULUNDUĞU HER İLİŞKİSİ KIZDIRIYOR PROF. MESUT HAKKI CASIN: TÜRKİYE ÇOK ÖNEMLİ BİR ŞEY BAŞARDI. ŞEY BAŞARDI. HALEP’TEKİ KATLİAMI DURDURDU. TÜRKİYE - RUSYA İLİŞKİLERİ BİRİLERİNİN İŞİNE BİRİLERİNİN İŞİNE GELMİYOR. BU BAKIMDAN, TÜRKİYE’Yİ İÇERİDE SARSMAK İSTİYORLAR. AMAÇ VLADİMİR PUTİN, “RUSYA TERÖRLE MÜCADELEDE TÜRKİYE İLE İŞBİRLİĞİNİ DAHA DA GENİŞLETMEYE İŞBİRLİĞİNİ DAHA DA GENİŞLETMEYE HAZIR.” DEDİ. TÜRKİYE’İN YANINDAYIZ AZERBAIJAN SİZİ DESTEKLİYORUM. DAİMA KARDEŞ TÜRKİYE’İN YANINDAYIZ” İFADELERİNİ KULLANDI. MESAJ YAYINLAYAN CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN, “TÜRKİYE TERÖR ÖRGÜTLERİNİN ORTAK SALDIRISI HDP TEHDİT ETTİ ORTAK TAVIR ALALIM HEDEFİN TÜRKİYE OLDUĞUNU SÖYLEYEN BAŞBAKAN DİYEN BAŞBAKAN AHMET DAVUTOĞLU, TÜRKİYE’Yİ HEDEF ALAN HAİN ODAKLARIN EN AĞIR . 1 KİŞİ İŞE ÇIKAN İZDİHAMDA EZİLDİ. KALBİMİZ TÜRKİYE İLE ORTAKÖY SALDIRISI TİM DÜNYADA KINANDI. LİDERLERİN ORTAK MESAJI, “KALBİMİZ TÜRKİYE İLE” ŞEKLİNDE OLDU. ALİYEV: ÖFKELİYİZ. KURBANLAR VE AİLELERİYLE. HOLLANDE: FRANSA, TÜRKİYE İLE DAYANIŞMA İÇİNDEDİR. OBAMA’NIN DAYANIŞMA İÇİNDEDİR. OBAMA’NIN İŞE EKİBİNE TÜRKİYE’YE DESTEK TALİMATI VERMESİ DİKKAT

Yeni Şafak’ın haber derleminde *Sabah* ve *Star*’daki gibi en sık kullanılan ikinci kelime “Türkiye”dir. Bu sözcük altıncı sırada olan “Erdoğan” ile birlikte haberlerin bütününde geçen iki ifadeden biridir. “Türkiye” PKK haberlerinde en sık kullanı-

lan ikinci, DEAŞ'a ilişkin haberlerde ise en fazla yer verilen üçüncü kelimedir. *Yeni Şafak* gazetesi "Türkiye" sözcüğünü yer bildirmek ile beraber daha çok "terörün Türkiye'yi ve Türk toplumunun bütününe hedef aldığı" mesajını vermek amacıyla kullanmıştır (Tablo 56). Bu bağlam, kelimenin *Sabah*⁶² ve *Star*⁶³ gazetelerindeki kullanım biçimiyle benzerlik göstermektedir.

Haberlerin tamamında en sık kullanılan üçüncü kelime "bomba"dır. Bu sözcüğü altıncı sırada olan "canlı" ifadesiyle birlikte ele almak gerekmektedir. "Canlı" kelimesine bu kadar çok yer verilmesi "canlı bomba" ibaresinin sık kullanımından kaynaklanmaktadır (Tablo 57). PKK haberlerinde "bomba" sözcüğü yedinci, "canlı" ise yirmi beşinci sıradadır. DEAŞ haberlerinde ise "bomba" ve "canlı" kelimelerinin ilk iki sırayı almış olması dikkat çekmektedir.

TABLO 57. YENİ ŞAFAK GAZETESİNDE "CANLI" KELİMESİNİN BAĞLAMI

ALÇAKLAR SULTANAHMET'TE CANLI BOMBA PATLADI: 10 KİŞİ ÖLDÜ PKK, DOĞU VURDU. TURİST KAFİLESİNİN ARASINA GİREN CANLI BOMBA KENDİNİ PATLATTI. ALÇAK ÇEVRESİ DE ARAÇ TRAFİĞİNE KAPATILDI. CANLI BOMBANIN KISA SÜRE ÖNCE SURİYE'DEN , CENAZE GÖRÜNTÜLERİ VE OLAY YERİNE İLİŞKİN CANLI YAYINLAR İÇİN GEÇİCİ YASAK KOYDU. , ALÇAKÇA TERÖR SALDIRILARINA HEDEF OLDU. ÜÇ CANLI BOMBA ATATÜRK HAVALİMANI'NDA DOĞRU YÖNLENDİRDİ. POLİS BÖYLE VURDU POLİS CANLI BOMBALARDAN BİRİNİ VURDU. YERE DÜŞEN UĞRADI. ANKARA TREN GARI ÖNÜNDE İKİ CANLI BOMBA 3 SANİYE ARAYLA PATLADI. ARADI. ANKARA BAŞSAVCISI HARUN KODALAK, İKİ CANLI BOMBA İHTİMALİ ÜZERİNDE DURDUKLARINI İHTİMALİ ÜZERİNDE DURDUKLARINI AÇIKLADI. BİR CANLI BOMBA TESPİT EDİLDİ 25 - 30 YAŞLARINDA BİR ERKEK SALDIRIYI GERÇEKLEŞTİREN CANLI BOMBALARDAN BİRİNİN 25 - 30 YAŞLARINDA BİR ERKEK OLDUĞU TESPİT EDİLDİ. UZMANLAR, CANLI BOMBANIN UZAKTAN BİR CEP TELEFONU İLE . SON ÜÇ GÜN İÇERİSİNDE DHKP-C BAĞLANTILI BİR CANLI BOMBA İSTANBUL'DA, İKİNCİ BİR CANLI BİR CANLI BOMBA İSTANBUL'DA, İKİNCİ BİR CANLI BOMBA ANKARA'DA YAKALANDI. PKK'NIN . PKK'NIN İŞE KUZAY IRAK'TAN TÜRKİYE'YE CANLI BOMBA SOKACAĞI İSTİHBARATI ALINDI. KALDIRILARAK TEDAVİ ALTINA ALINDI. CANLI BOMBA BİR KADIN GÖZCÜ ARANIYOR İLK GARI KAŞAĞINDA TERÖR ÖRGÜTÜ İSİD ÜYESİ 2 CANLI BOMBA KENDİNİ PATLATMIŞ.103 KİŞİ ÇALINDIĞI VE SAHTE PLAKA TAKILDIĞI ÖĞRENİLDİ. CANLI BOMBANIN "ÇEKDAR" KOD İSİMLİ TERÖRİST KULLANMAMASI DİKKAT ÇEKTİ. BİRİ ARAÇ, BİRİ CANLI BOMBA SAAT 22.30'DAKİ SALDIRILARDAN ARAÇ İNFİLAK ETTİRİLDİ. MAÇKA PARKI'NDA İSE CANLI BOMBA KENDİNİ PATLATTI. PATLAMALAR

Yeni Şafak gazetesinde toplamda en sık kullanılan dördüncü kelime "PKK"-dır. PKK haberlerinde en sık tekrarlanan üçüncü kelime olan "PKK", üç DEAŞ haberinde yedi kez geçmiştir. PKK haberlerinde PYD sözcüğünün sıkça kullanılması da dikkat çekmektedir. Yedi kez yer verilen PYD kelimesi "PKK" ile birlikte

62. Bkz. Tablo 36.

63. Bkz. Tablo 44.

“PKK/PYD” veya “PKK-PYD” şeklinde yazılmıştır (Tablo 58). Böylece bu iki örgütün birbirinin aynısı olduğu vurgulanmıştır.

TABLO 58. YENİ ŞAFAK GAZETESİNDE “PYD” KELİMESİNİN BAĞLAMI

, TERÖRLE DURDURULMAYA ÇALIŞILIYOR. PKK / **PYD**, DEAŞ VE DHKP-C GİBİ BÜTÜN TERÖR AŞAMIYOR, AŞAMAYACAK. TÜRKİYE PKK'NIN VE **PYD'NİN** BULUNDUĞU HER YERDE BU SALDIRININ DEVAM EDECEKTİR. BİZİM İÇİN DEAŞ İLE PKK'NIN, **PYD'NİN**, DHKP/C'NİN, MLKP'NİN FARKI YOKTUR. CADDELER TRAFİĞE KAPATILDI. BAŞŞÜPHELİ PKK - **PYD** GÜVENLİK GÜÇLERİ TERÖR SALDIRISINI BİR TERÖR SALDIRISINA DAHA İMZA ATTI. PKK, **PYD** VE İŞİD'İN YANI SIRA BÜTÜN TERÖR HEDEF ALDI. SALDIRININ FAİLLERİ PKK - **PYD** ÇATISI ALTINDA FAALİYET GÖSTEREN TERÖR “İÇ İŞGAL GİRİŞİMİ”NİN PARÇASIDIR. SALDIRI, “**PYD** ORTAĞIMIZDIR” DİYENLERİN, ONU 18.45'TE GERÇEKLEŞTİ. PATLAMAYI YİNE PKK / **PYD** BAĞLANTILI TAK'IN YAPTIĞI TAHMİN

Yeni Şafak'ta en sık tekrarlanan beşinci kelime “kişi” iken altıncı sırayı “canlı” ile birlikte “Erdoğan” sözcüğü paylaşmaktadır. Ancak iki sıra daha geride olmasına rağmen “Erdoğan” *Sabah* ve *Star*'da olduğu gibi haberlerin tümünde kullanılmıştır. *Yeni Şafak* tüm saldırıların ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıklamalarına yer vermiştir (Tablo 59).

TABLO 59. YENİ ŞAFAK GAZETESİNDE “ERDOĞAN” KELİMESİNİN BAĞLAMI

VAHŞET LANETLİYORUZ CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**, ALÇAK SALDIRIYA SERT TEPKİ GÖSTERDİ 41. YILDÖNÜMÜ NEDENİYLE KKTÇ' DE BULUNAN **ERDOĞAN** TERÖRE KARŞI MÜCADELE ÇAĞRISI TERÖRE KARŞI MÜCADELE ÇAĞRISI YAPTI. **ERDOĞAN**, “ ULUSLARARASI BİR İŞBİRLİĞİYLE YARALADIĞINI BELİRTEN CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**, “BU YAPILANLARIN GERİSİNDE SEVK EDİLDİ. ZİYARETLER İPTAL CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN** BUGÜN AZERBAYCAN'A, BAŞBAKAN PES ETMEYECEĞİZ. MİSLİYLE KARŞILIK VERİLECEK **ERDOĞAN** SALDIRININ ARDINDAN ŞU MESAJLARI KİM VARSA BULACAĞIZ, CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN** SAAT 20.25'TE GÜVENLİK ZİRVESİNİ . ORTAK MÜCADELE ÇAĞRISI CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN** SALDIRILARIN ARDINDAN YAYINLADIĞI ŞEHİRLERE YÖNLENDİRİLDİ. CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**, BAŞBAKAN YILDIRIM VE GENELKURMAY TÜRKİYE SULTANAHMET'TEKİ SALDIRIYI KINAYAN **ERDOĞAN** ŞÖYLE KONUŞTU: TÜRKİYE'NİN TERÖRLE . KAYNAĞINDA YOK EDECEĞİZ CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**, ORTAKÖY SALDIRISININ BÖLGEDE KARARLIYIZ” DEDİ. DAHA ÇOK KENETLENECEĞİZ **ERDOĞAN**, YAZILI AÇIKLAMASINDA ŞU ALINDI. DAYANIŞMA ÇAĞRISI CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**, TÜRKİYE'NİN BİRLİK, BERABERLİK, VE ALMANYA BAŞBAKANI MERKEL DE TELEFONLA **ERDOĞAN'I** ARADI. NATO, BM VE AB İLE İNGİLTERE, BEDELİNİ MİSLİYLE ÖDERLER CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**, TERÖR SALDIRISINDA YARALANANLARI ZİYARET ETTİ. ÇIKIŞTA BİR AÇIKLAMA YAPAN **ERDOĞAN**, "TÜRKİYE, AHLAKI OLMAYAN, KAN VE BİR MESAJ YAYINLAYAN CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**, "BİN YILDIR BU TOPRAKLARI VATAN DEDİ. YARAMIZI KENDİMİZ SARACAĞIZ **ERDOĞAN** ŞU DEĞERLENDİRMEYİ YAPTI: TÜRKİYE . TERÖR DİZE GETİRİLECEK CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**, SALDIRININ ARDINDAN YAPTIĞI DEDİ. EN AHLAKSIZ EN VİCDANSIZ **ERDOĞAN** ŞU MESAJI VERDİ: TERÖR EN AHLAKSIZ, . İŞBİRLİĞİNİ GENİŞLETELİM CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN'A** TAZİYE MESAJI GÖNDEREN RUSYA BİR MESAJ YAYINLAYAN CUMHURBAŞKANI **ERDOĞAN**, "TÜRKİYE TERÖR ÖRGÜTLERİNİN ORTAK ." DEDİ. SURİYE'DE BAĞIMSIZLIK DEĞİL **ERDOĞAN** SEFERBERLİK ÇAĞRISINI DA YİNELEDİ: BU

Yeni Şafak DEAŞ terör örgütünü tanımlamada Reina saldırısına kadar “İŞİD” kısaltmasını kullanmıştır. Bu terör örgütü devlet tarafından DEAŞ olarak adlandırılmaktadır. Bu noktada gazete kamuoyunun genel kullanımından ve muhafazakar merkez medyanın diğer gazetelerinden farklılaşmıştır.

Yeni Şafak'ın ele alınan terör saldırılarından sonraki genel tutumunu en iyi yansıtan PKK ve DEAŞ saldırılarına ait ilk gün ilk sayfa örnekleri Görsel 30'da verilmiştir.

Yeni Şafak PKK tarafından gerçekleştirilen Ankara Merasim Sokak saldırısı sonrasında “Sabır Bitti” manşetini atarak tepkisini ortaya koymuştur. Manşetin üst kısmında yer alan “Çok Uluslu Terör” ifadesiyle terörün kaynağının sadece saldırıyı düzenleyen terör örgütü olmadığı ve terör saldırılarının arkasında çok uluslu aktörlerin olduğu ifade edilmiştir. Sayfanın sol alt köşesinde ise “Bu Ülke Asla Diz Çökmez” başlıklı yazı yayımlanmıştır. Gazete bu yazıda “PYD ortağımızdır” diyen ülkelerin teröre destek verdiğini vurgulamaktadır. Ayrıca “Omuz omuza verip kirli senaryoları boşa çıkaracağız. Birlik, dayanışma, kardeşlik bağlarımızı güçlendirip, yumruklarımızı sıkıp saflarımızı sıklaştıracamız. Türkiye düşmanlarının karşısında dimdik duracağız. Asla pes etmeyeceğiz” ifadeleriyle hem birlik mesajı verilmiş hem de terörle mücadele noktasında güçlü bir destek söylemi benimsenmiştir. Sayfanın kalan kısımlarında başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere devletin ileri gelenlerinin açıklamalarına yer verilmiştir.

DEAŞ tarafından gerçekleştirilen Atatürk Havalimanı saldırısı sonrasında ise “Çok Uluslu Terör” manşeti atılmıştır. Bu saldırıda da terörün çok uluslu aktör ve destekçilerine dikkat çekilmiştir. *Yeni Şafak*'ın farklı terör örgütlerinin elinden çıkmış olsa da terörün daha geniş kapsamlı uluslararası aktörleri olduğu tezine sahip olduğu anlaşılmaktadır. *Yeni Şafak* PKK ve DEAŞ saldırıları sonrası benzer manşet ve başlıklara yer vermiştir. Bu durum gazetenin terör örgütleri arasında ayırım gözetmediğine işarettir. Sayfanın kalan kısımlarında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın dünya liderlerine yapmış olduğu “teröre karşı ortak mücadele” çağrısının altı çizilmiştir.

GÖRSEL 30.1. YENİ ŞAFAK GAZETESİ İLK GÜN İLK SAYFA ÖRNEKLERİ

Çokuluslu terör

Türkiye'nin birliğini, bütünlüğünü, kardeşliğini hedef alan çokuluslu terör dün Başkent'te sivilleri ve askeri hedef aldı. Alçak saldırıda 28 kişi şehit oldu, 61 kişi yaralandı.

16 savcı görevde

Süphehli paketler

28 şehit 61 yaralı

Baş şüpheli PKK-PYD

Güvenlik güçleri terör saldırısını PKK'nın bomba tını TAK tarafından gerçekleştirildiği ihtimali üzerinde duruyor. Patlamaların olduğu bölgede bazı sosyal medya hesaplarında "tak, tak" şeklinde mesajlar geldi.

KİMİZİ İŞKİTA BEKLERKEN
Genelkurmay Kara Kuvvetleri gübri biriktirici kamurlar ile binmanların bulunduğu Devlet Mahallesi'nde askeri servis araçları kırım siktta beklerken, bomba yıldıki arada saldırı oldu. Dört servis aracından birisi ağır topuna dıfındı.

MECLİSTEN DUYULDU
TSK'ya ait araçlar, hermetiklikte cuban arabulular ile sivili memurları ile cıkışta eva taayırda. Saat 18.30'daki patlaması esnı TBMM Genel Kurulu ve Ankara'nın bir çok yerinden duydıldı. Bölgeye çok sayıda ambulans ve itfaiye gönderıldı. Tüm caddeleer trafikle kapatıldı.

Araç kiralık ve kopya plakalı

Saldırdan hemen sonra olay yerine 22 ambulans gönderıldı. Yaralıları 14 hastaneye sevk edildi.

Yeni Şafak

18 ŞUBAT 2016 PERŞEMBE • 15 KURUŞ, ÖRTT: 15 TL • www.yenisafak.com

Türkiye'nin Birlikli

SABIR BİTTİ

Türkiye'nin terörle mücadelede verdiği kayıpların yüreklerimizi yaraladığını belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Bu yapılanların gerisinde Türkiye'nin sabrının sınırlarını denemek gibi bir niyet varsa, o sınırların sonuna gelindiği bilinmelidir" dedi.

Bu ülke asla diz çökmez

Türkiye'yi terörle düze getirmek isteyenler, dün Ankara'da "çokuluslu" bir terör saldırısına daha inza attı. PKK, PYD ve İŞİD'in yarınca bütün terör örgütlerini tek çatı altında toplayanlar sivillerimizi, askerlerimizi, başkentimizi hedef aldı.

Saldırının failleri PKK-PYD çatısı altında faaliyet gösteren terör hücreleridir. Saldırı, Gazze'de, Silo'ya, İdlib'de başarısızca, bir diğer zıncan başarısızca "iç işgal girişimi"nin parçasıdır. Saldırı, "PYD ortadadır" diyenleri, omu sıklıanların terör ortaklığına ifa etmiştir.

Milletimizin başı sağolsun.

Omuz omuza verip kirlı senaryoları boya çıkaracağız. Rütile, dayanışma, kardeşlik bağlarımızı güçlendirecek, yınmaz karnımızı sahip safdan çıkaracağız. Türkiye düşmanlarımızın karşısında dınlık duracağız! Asla pes etmeyeceğiz. **Yeni Şafak**

MİSLİYLE KARSILIK VERİLECEK

Erdoğan saldırının ardından şu mesajları verdi: Piyonlar ve arkasındaki güçlerle mücadele etmeli. Her gün daha kararlı bir şekilde saldırıya geçmeli. Birlikçilik ve yekesedimle yönetik olarak, sanırlarımız döndü ve icinde gerçekleştirilen saldırılara misliyle karşılık verme komusundadı kararlılığımız, bu tür eylemlerle daha da güçlenmektedir.

YANILDIKLARINI GÖRECEKLER

Türkiye'nin, mesru müdafaa haldini kullanmaktan çekinmeyeceği bilinmelidir. Terör örgütlerini kullanarak ülkeyi ve milletimizi hedeflerinden uzaklaştırmak ve öldürmek amaçlı, yamıllıkla görülecektir. Her şehidimiz ve gazimiz, bayrağımızın imneyeceğinin, ezanlarımızın susunmayacağına, devletin yılmıyacağına birer ispatıdır.

Saldırıya tepkiler

Bekir Bozdağ: Hesabı sorulacak
Faruk Çelik: Saldırı 78 milyona
Kemal Kılıçdaroğlu: Hak etmiyoruz
İngiltere Büyükelçisi: Korkunç bir haber
ABD Büyükelçisi: Derin üzüntüde içimdeyim

Arkasında kim varsa bulacağız

Cumhurbaşkanı Erdoğan saat 20.25'te güvenlik zırvesini topladı. Zıreve devam ederken bir açıklama yapan Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş şöyle konuştu: Saldırıya saldırganlar değil onları mağna olacak kullananları da ortaya çıkartacağız. Bütün vatandaşlarımızın berine katıe yek vıcısı olınaya davet ediyoruz. Bu mü birlik meselesidir.

Ziyaretler iptal

Cumhurbaşkanı Erdoğan bugün Azerbaycan'a, Başbakan Ahmet Davutoğlu da Brüksel'e yapacağı ziyaretleri iptal etti. Saldırıya netleştiren Başbakan "78 milyon bir ve beraberite saldırıya yepular ve ezmettilerle amaçına ulaşamayacak" dedi.

ALÇAKÇA ve kalleşçe

Genelkurmay Alçakça ve kalleşçe düzenlenen bu saldırıyı sızdırdıkları için, saldırıda hayatını kaybeden kahraman sıklı ve cahlama arkakaldıkımızca, yaradıklarımıza Allah'ın rahmeti, yaralılarına acı şifalar dılıyoruz.

Düşmanlıktır barbarlıktır

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli Türkiye toprakları terörün, cinayeti ve felaketi emellerinin tehdidi altında. Bu cılaşmış durum acıkca düşmanlık ve barbarlık. Kim ne yaparsa yapsın, aziz milletimiz teröre boyun eğmeyecek, teslim olmayacaktır.

► PETROLDE CEPHELER DEĞİŞTİ ► PARALELLE İŞ TUTANA JET İŞLEM ► RUS FUTBOLCUYA 10 MAÇ PUTİN CEZASI

GÖRSEL 30.2. YENİ ŞAFAK GAZETESİ İLK GÜN İLK SAYFA ÖRNEKLERİ

Yeni Şafak

29 HAZİRAN 2016 ÇARŞAMBA • 75 KURUŞ (KTC: 1,5 TL) • www.yenisafak.com

Türkiye'nin Birikimi

ÇOK KULUSLU TERÖR

Türkiye, Rusya ve İsrail ile "normalleşme" adımı attıktan bir gün sonra İstanbul, alçakça terör saldırılarına hedef oldu. Üç canlı bomba Atatürk Havalimanı'nda etrafa uzun namlulu silahlarla ateş ettikten sonra kendilerini patlattı. En az 32 kişi hayatını kaybetti, 106 kişi yaralandı.

Ortak mücadele çağrısı

Cumhurbaşkanı Erdoğan saldırıların ardından yayınladığı mesajda terörle ortak mücadele çağrısı yaptı.

Terör örgütleri için huzursuzluk, terörün sonuna kadar savaşılması gerektiğini söyledi. Terörle mücadele için ortak mücadele çağrısında bulundu. "Terörle mücadele için ortak mücadele çağrısı yaptık. Terörle mücadele için ortak mücadele çağrısı yaptık. Terörle mücadele için ortak mücadele çağrısı yaptık."

Bu asla bir terör saldırısı değildir
BERKANT KARAGÖZ'ÜN YERİNE SAĞIYADI

POLİS SÜPHELENİP KOVALADI
Kanlı saldırılar saat 21.50'de Du Matlar Terminali'nde gerçekleşti. Polis, terminalin girişinde sığınan kişiyi tabiih oldu. İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre, saldırıya katılan bir terörist ile ÇİP ahalisi girişinde izlenimdeki bomba ve infak ettirdi.

TUM UÇUSLAR DURDU
Pattimaların ardından Atatürk Havalimanı'nda tüm uçuşlar durdu. Gelen uçakların bir bölümü Sabiha Gökçen Havalimanı'na ve diğerleri Mersin'e yönlendirildi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Başbakan Yıldırım ve Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar ile Kılıçdaroğlu de toplantı yaptı. İçişleri Bakanlığı binayesinde kriz masası kuruldu. 0 11

TERÖRİST "BOMBA" DİYE BAĞIRDI
Saldıranlar gördük terörist, "Bomba" diye bağırdı. Saldıranlar gördük terörist, "Bomba" diye bağırdı. Saldıranlar gördük terörist, "Bomba" diye bağırdı.

POLİS BOYLE VURDU
Polis canlı bombalardan birini vurdu. Terörün sonuna kadar savaşılması gerektiğini söyledi. Terörle mücadele için ortak mücadele çağrısında bulundu. "Terörle mücadele için ortak mücadele çağrısı yaptık. Terörle mücadele için ortak mücadele çağrısı yaptık."

TERÖRİST "BOMBA" DİYE BAĞIRDI
Saldıranlar gördük terörist, "Bomba" diye bağırdı. Saldıranlar gördük terörist, "Bomba" diye bağırdı. Saldıranlar gördük terörist, "Bomba" diye bağırdı.

YSK NOKTAYI KOYDU: MHP KURULTAYI 2018'DE

KRİTİK görüşme

SICAK MESAJLAR
Moskova'dan sıcak mesajlar gelmeye devam ediyor. Rusya Federasyonu Komünal Başkanı Mutiyev'in, mektubun başlarında düzenlenen için teşekkür ederim dediği. Cumhurbaşkanı Erdoğan'a, Moskova, mektubu "doğru yönde atılmış bir adım" diye nitelendi. Gazprom'da Tarih Akımı için Türkiye ile görüşmeye hazır olduğunu açıkladı.

MEKTEPTE ÖZÜR YOK
Cumhurbaşkanlığı kaynakları mektuba açıklık getirdi: Uçuşun etkisizliği ilgili mektupta özerk itirazlar yer almıyor. Üzülme ve taziyeler dilekeleri alınmış değil. Türkiye'nin Rusya, Ukrayna ve Kırım'da pozisyonu değişmeyecek. Ancak bu konularda Rusya ile görüşme görüşülecek ve olaylara müdahale edilecek. 0 11

İMZALAR ATILDI

TÜRKİYE İLE İSRAİL ARASINDA İLİSKİLERİ NORMALLESTİRECEK MUTABAKAT İMZALANDI
Mizakerelet Türkiye ahalisi yürüten Dışişleri Müsteşarı Feriðün Süralıoğlu saat 11.00'de Bakanlıkta imzaya etti. İsrail ahalisi saat 12.00'de Bakanlıkta Genel Direktörü Edoe Gold'ün de katılımıyla imzalandı. İMİM ve İsrail kabinesi onay verdikten sonra anlaşma yürürlüğe girecek. 0 14

Gazze'ye teknik ekip
Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Ibrahim Kalın, İsrail ile Türkiye'nin ortak bir terörle mücadele yapacağına söyledi. Kabinin verdiği bilgiler göre, yapılacak çalışmaların bir hafta Gazze'ye bir teknik ekip gidecek. Türkiye ve İsrail görüşmelerini ayatacak.

GÜLEN'İN İSPARTA NOTLARI

İnönü Süryani Demirel Yahudi

Fethullah Gülen, İsparta'daki FE-20 saldırısına bir gün önce notlarında İnönü, Demirel ve eski Genelkurmay Başkanı Büyükkarın için istisna çıkaracak tehditlerde bulunuyor: Esasen Demirel, Yaşar Büyükkarın ve benzerlerinin suçları yabandı bilmiyor. Yanlı başkanı hepsi Yahudi, İsmet Paşa da Süryani'dir.

TASFIYE LİSTESİ VARDI
Gülen, Alevi kökenli askerlerin tasfiye edilmesi için Demirel ile de görüşme yaptığını anlatıyor. Bimlerin İstisna ifadesi Demirel'e verdiği ifade eden Gülen, "Maalesef" İsmet Paşa'nın karışması, onlara müdahale etmeye. Seni camide vız et, namaz kıldırmasa bile" dedi. Demirel ise hep keza davrandı. Biz Demirel'e güvendik ama hep aldandık" diyor. 0 11

Çilingirođlu
Gülen, 11. Cumhurbaşkanı Gül'ün 29 Ekim 2016'da Ankara'da yaptığı ziyarette Çilingirođlu'ya yeni görevi kıldırması na "Çilingirođlu" diye hitap edilmesi ilginç geliyor.

Seküler-Merkez Medya

Rapor kapsamında incelenen üçüncü medya grubu Seküler-Merkez Medya'nın kriter sonuçları Tablo 60'ta verilmiştir.

TABLO 60. SEKÜLER-MERKEZ MEDYA KRİTER SONUÇLARI (YÜZDE)				
Kriterler	Kriter Çıktıları	DEAŞ	PKK	Toplam
Başarı-Başarısızlık	Başarısızlık	7	7	7
	Başarı	93	93	93
Açıktan Kınama-Kınamama	Açıktan Kınama	87	87	87
	Açıktan Kınamama	13	13	13
Kurban Hikayesi	Ağırlık Verilen	60	47	53
	Ağırlık Verilmeyen	40	53	47
Nefret Söylemi-Birlik Mesajı	Nefret Söylemi	0	0	0
	Birlik Mesajı	53	67	60
	Her İkisi de Yok	47	33	40
İnfial Oluşturma	İnfial Var	67	40	53
	İnfial Yok	33	60	47
Terminoloji	Terör Kelimesi Kullanılmamış	0	0	0
	Terör Kelimesi Kullanılmış	100	100	100

Seküler-Merkez Medya incelenen haber içeriklerinin yüzde 93'ünde terör olaylarını devletin başarısızlığı ile ilişkilendirmeden ele almıştır. Başarı-başarısızlık kriter sonuçlarına göre bu medya grubu Muhafazakar-Merkez Medya'nın gerisinde kalmış ancak Kemalist-Sol Medya'ya göre daha başarılı bir performans sergilemiştir.⁶⁴

Seküler-Merkez Medya'nın hem DEAŞ hem de PKK saldırıları sonrası açıktan kınama oranı yüzde 87'dir. Seküler-Merkez Medya grubu içerisindeki gazetelerin terör olaylarının ardından kullandığı kınama ifadeleri ve ilk gün ilk sayfa manşetleri Görsel 31'de verilmiştir.

64. Diğer medya grupları için bu oranlar şu şekildedir: Muhafazakar-Merkez Medya (yüzde 100), Kemalist-Sol Medya (yüzde 17).

GÖRSEL 31. SEKÜLER-MERKEZ MEDYA AÇIKTAN KINAMA ÖRNEKLERİ

Milliyet, PKK Merasim Sokak, 18 Şubat 2016

Hürriyet, DEAŞ Suruç, 21 Temmuz 2015.

Habertürk, DEAŞ Ankara Gar, 11 Ekim 2016.

Seküler-Merkez Medya incelenen üç medya grubu arasında kurban hikayesi-ne en fazla ağırlık veren medya grubu olmuştur. Gruptaki üç gazetede toplamda yüzde 53 oranında kurban hikayesi⁶⁵ ağırlıklı olarak yer almıştır. Terör örgütlerine göre karşılaştırma yapıldığında Seküler-Merkez Medya'nın DEAŞ eylemleri sonrası ilk gün ilk sayfa haberlerinin yüzde 60'ında, PKK saldırıları sonrası, ilk gün ilk sayfa haberlerinin ise yüzde 40'ında kurban hikayesine yer verdiği görülür.

Seküler-Merkez Medya örneklem dahilindeki bütün haberlerinin yüzde 53'ünde infial oluşturabilecek içeriğe yer vermiştir. DEAŞ haber derleminde infiale neden olabilecek içerik oranı yüzde 67 iken PKK haberlerinde yüzde 40'tır. Bu grubun Kemalist Sol Medya'ya göre daha başarılı, Muhafazakar-Merkez Medya'ya göre ise daha başarısız olduğu görülmektedir.⁶⁶

Seküler-Merkez Medya incelenen tüm haber içeriklerinde yüzde 60 oranında birlik mesajına yer vermiştir (Görsel 32). Söz konusu medya grubunda hiçbir terör saldırısı sonrası nefret söylemi içerikli habere rastlanmamıştır. Seküler-Merkez Medya haber derleminin yüzde 40'ında nefret söylemine de birlik mesajına da yer vermemiştir. DEAŞ eylemleri sonrası haber içeriklerinin yüzde 53'ü, PKK saldırıları sonrası ise haber içeriklerinin yüzde 67'si birlik mesajı taşımaktadır. Seküler-Merkez Medya PKK terör eylemlerinin akabinde birlik mesajına daha fazla yer vermiştir. Bu grubun birlik mesajını öne çıkarma konusunda Muhafazakar-Merkez Medya'nın gerisinde kaldığı ancak Kemalist-Sol Medya'ya göre daha başarılı sonuçlar verdiği görülmüştür.⁶⁷

65. Diğer medya grupları için bu oran şu şekildedir: Muhafazakar-Merkez Medya (yüzde 30), Seküler-Merkez Medya (yüzde 43).

66. Diğer medya gruplarında bu oran şu şekildedir: Kemalist-Sol Medya (yüzde 90), Muhafazakar-Merkez Medya (yüzde 37).

67. Diğer medya gruplarında bu oran şu şekildedir: Kemalist-Sol Medya (yüzde 10), Muhafazakar-Merkez Medya (yüzde 87).

Terminoloji kriteri açısından Seküler-Merkez Medya örneklem dahilinde incelenen tüm haberlerde “terör” ve/veya “terörist” kelimelerine yer vermiştir. Muhafazakar-Merkez Medya da haberlerinin tamamında aynı sözcükleri kullanmıştır. Bu sebeple terminoloji kriteri özelinde Seküler-Merkez Medya ile Muhafazakar-Merkez Medya'nın benzer hassasiyetlere sahip olduğu görülmüştür.

Özetle Seküler-Merkez Medya incelenen tüm haber içeriklerinin yüzde 7'sinde devleti terör saldırıları karşısında başarısızlıkla suçlamış, yüzde 13'ünde saldırıları açıktan kınamamış, yüzde 47'sinde kurban hikayesine ağırlık vermemiş, yüzde 53'ünde infial oluşturan içeriğe başvurmuştur. Bu olumsuz haber anlayışına karşı Seküler-Merkez Medya haberlerin yüzde 53'ünde kurban hikayesine ağırlık vermiş, yüzde 60'ında birlik mesajını ön plana çıkarmış ve terminoloji kriterinde yüzde 100'lük bir başarı sağlamıştır.

Habertürk

Seküler-Merkez Medya grubu altında incelenen ilk gazete *Habertürk*'ün kriter sonuçları Tablo 61'de verilmiştir.

TABLO 61. HABERTÜRK GAZETESİ KRİTER SONUÇLARI (YÜZDE)				
Kriterler	Kriter Çıktıları	DEAŞ	PKK	Toplam
Başarı-Başarısızlık	Başarısızlık	0	0	0
	Başarı	100	100	100
Açıktan Kınama-Kınamama	Açıktan Kınama	80	100	90
	Açıktan Kınamama	20	0	10
Kurban Hikayesi	Ağırlık Verilen	20	40	30
	Ağırlık Verilmeyen	80	60	70
Nefret Söylemi-Birlik Mesajı	Nefret Söylemi	0	0	0
	Birlik Mesajı	40	60	50
	Her İkisi de Yok	60	40	50
İnfial Oluşturma	İnfial Var	60	60	60
	İnfial Yok	40	40	40
Terminoloji	Terör Kelimesi Kullanılmamış	0	0	0
	Terör Kelimesi Kullanılmış	100	100	100

Habertürk gazetesi haberlerinde devleti başarısızlıkla suçlayan herhangi bir içeriğe yer vermemiştir. Gazete incelenen terör saldırıları sonrası haberlerinin yüzde 90'ında terörü açıktan kınamıştır. PKK terör saldırılarının tamamını, DEAŞ terör saldırılarının da yüzde 80'inini açıktan kınamıştır.

TABLO 62. HABERTÜRK GAZETESİ DEAŞ SALDIRILARI KELİME LİSTESİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	TÜRKİYE	19	0,84	5	100
2	CANLI	12	0,53	4	80
3	TERÖR	12	0,53	5	100
4	DEDİ	10	0,44	5	100
5	İŞİD	10	0,44	3	60
6	PATLATTI	10	0,44	3	60
7	ERDOĞAN	9	0,40	5	100
8	KİŞİ	9	0,40	4	80
9	PATLAMA	9	0,40	4	80
10	POLİS	9	0,40	3	60
11	ALMAN	8	0,36	1	20
12	BOMBA	8	0,36	4	80
13	GÜVENLİK	8	0,36	4	80
14	HAYATINI	8	0,36	4	80
15	TERÖRİST	8	0,36	3	60
16	BAŞBAKAN	7	0,31	4	80
17	HEDEF	7	0,31	4	80
18	KARŞI	7	0,31	4	80
19	KENDİNİ	7	0,31	2	40
20	OLDU	7	0,31	3	60
21	ORTAK	7	0,31	4	80
22	YILDIRIM	7	0,31	2	40
23	CUMHURBAŞKANI	6	0,27	5	100
24	DAVUTOĞLU	6	0,27	3	60
25	KAYBETTİ	6	0,27	2	40
26	KONUŞTU	6	0,27	4	80
27	MÜCADELE	6	0,27	4	80
28	SURİYE	6	0,27	2	40
29	TERÖRİSTİN	6	0,27	2	40
30	ANLATTI	5	0,22	3	60
31	ATEŞ	5	0,22	2	40
32	DAEŞ	5	0,22	3	60
33	GELDİ	5	0,22	3	60
34	KANLI	5	0,22	2	40
35	MERKEL	5	0,22	1	20
36	ÖLDÜ	5	0,22	3	60
37	SALDIRI	5	0,22	3	60
38	TAKSİYLE	5	0,22	2	40

TABLO 63. HABERTÜRK GAZETESİ PKK SALDIRILARI KELİME LİSTESİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	TERÖR	20	1,25	5	100,00
2	SALDIRI	14	0,87	5	100,00
3	ŞEHİT	11	0,68	4	80,00
4	TÜRKİYE	9	0,56	4	80,00
5	ARAÇ	8	0,50	4	80,00
6	BOMBA	8	0,50	5	100,00
7	BOMBALI	8	0,50	5	100,00
8	KİŞİ	8	0,50	5	100,00
9	POLİS	8	0,50	4	80,00
10	ERDOĞAN	7	0,44	4	80,00
11	OLDU	7	0,44	4	80,00
12	PATLAMA	7	0,44	3	60,00
13	PKK	7	0,44	3	60,00
14	ARACIN	6	0,37	2	40,00
15	CUMHURBAŞKANI	6	0,37	4	80,00
16	HEDEF	6	0,37	4	80,00
17	SALDIRIDA	6	0,37	4	80,00
18	SALDIRIYI	6	0,37	3	60,00
19	ARACI	5	0,31	3	60,00
20	DÜNYADAN	5	0,31	3	60,00
21	GÜVENLİK	5	0,31	3	60,00
22	MÜCADELE	5	0,31	2	40,00
23	YARALANDI	5	0,31	4	80,00
24	YÜKLÜ	5	0,31	3	60,00

Habertürk gazetesinin kelime bulutuna göre “terör”, “Türkiye”, “saldırı”, “bomba” sözcükleri yoğun olarak kullanılmıştır. Gazetenin en çok yer verdiği kelime ise “terör”dür. “Terör” DEAŞ saldırıları haber derleminde en çok kullanılan üçüncü kelime iken PKK haber derleminde en çok geçen sözcük olmuştur. “Terör” incelenen DEAŞ eylemleri sonrası haber içeriklerinde beş metinde on iki defa, PKK terör eylemleri sonrası haber içeriklerinde beş metinde yirmi defa yer almıştır. “Terör” kelimesinin bağlamı DEAŞ ve PKK haberlerinde benzeşmektedir (Tablo 64). Bu durum gazetenin her iki terör örgütüne yönelik benzer haber dili kullandığını göstermektedir.

TABLO 64. HABERTÜRK GAZETESİNDE “TERÖR” KELİMESİ BAĞLAM TABLOSU

HALK DÜŞMANLARI ALÇAK **TERÖR** YİNE BAŞKENTİN KALBİNİ VURDU 32
 DAVUTOĞLU, "SALDIRIYI GERÇEKLEŞTİREN **TERÖR** ÖRGÜTÜNE DAİR SOMUT BİLGİLERE
 DEDİ. DAVUTOĞLU, ÜRDÜN ZİYARETİNİ İPTAL ETTİ. '**TERÖR** DİZE GETİRİLECEK' CUMHURBAŞKANI
 DİZE GETİRİLECEK' CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN: "**TERÖR** ÖRGÜTLERİ VE ONLARI MAŞA OLARAK
 MUTLAKA BAŞARIYLA NETİCELENECEK, **TERÖR** DİZE GETİRİLECEK." 10 OCAK'TA ÇALINDI 26
 ." 10 OCAK'TA ÇALINDI 26 ŞUBAT'TA ANKARA'DA **TERÖR** SALDIRISINDA KULLANILAN ARACIN 10
 OLABİLECEĞİ İHTİMALİ DE DEĞERLENDİRİLİYOR. **TERÖR** İTTİFAKI ERTESİ ANKARA'DAKİ KORKUNÇ
 . TERÖR İTTİFAKI ERTESİ ANKARA'DAKİ KORKUNÇ **TERÖR** EYLEMİ, ARALARINDA PKK, THKP-C,
 KARARGÂH VE MLKP'NİN DE BULUNDUĞU **TERÖR** ÖRGÜTLERİNİN İŞBİRLİĞİ AÇIKLAMASININ
 19'UNUN DURUMU AĞIR. 2 OTOBÜS YANDI **TERÖR** SALDIRISINDA BİR BELEDİYE İLE 1 HALK
 12 SAVCI GÖREVLENDİRİLDİ. İLK TESPİTLERE GÖRE, **TERÖR** SALDIRISINI 1'İ KADIN 2 TERÖRİST
 KİRALIK HAINLER KANLA BESLENEN **TERÖR**, ALÇAK YÜZÜNÜ BU KEZ İSTANBUL'DA
 BİR YILDA 11'İNCİ SALDIRI PKK VE İŞİD KÖKENLİ **TERÖR** 5 HAZİRAN 2015'TE D.BAKIR'DA BAŞLADI.
 DÜNYADAN KINAMA YAĞDI. BASS: "VAHŞİ **TERÖR** SALDIRISI. TÜRKİYE İLE OMUZ OMUZAYIZ."
 ANKARA'DA SALDIRDI TÜRKİYE'DE EN KANLI **TERÖR** SALDIRISI 95 VATANDAŞIMIZ ÖLDÜ, 246
 HAIN SALDIRI ANKARA'DA BOMBALI ARAÇLI **TERÖR**, 5 ASKERİ SERVİSİ HEDEF ALDI 28 ŞEHİT
 MERASİM SOKAK ANKARA, 4 AY SONRA İKİNCİ KEZ **TERÖR** SALDIRISIYLA SARSILDI. KALLEŞLER BU KEZ:
 SÜRDÜRECEĞİZ" "KARARLILIĞIMIZ GÜÇLENDİ" "**TERÖR** ÖRGÜTLERİNİ KULLANARAK ÜLKEMİZİ
 BİR VE BERABERİZ" BAŞBAKAN DAVUTOĞLU: "**TERÖR** KARŞISINDA 78 MİLYON VATANDAŞIMIZLA
 SALDIRI İŞİD TERÖRÜ SURUÇTA KATLETTİ: 31 ÖLÜ **TERÖR** ÖRGÜTÜ İŞİD, KOBANİ KARŞISINDAKİ
 YANINDA ÜZERİNDEKİ BOMBAYI PATLATTI. **TERÖR**, MİLLET TANIMADI... DÜNYA TEK YÜREK
 OLMAK ÜZERE ÇOK SAYIDA ÜLKE İSTANBUL'DAKİ **TERÖR** SALDIRISINI KINADI. TÜRKİYE'YE DESTEK
 ... ALMANYA BAŞBAKANI MERKEL: "ULUSLARARASI **TERÖR** CANAVAR YÜZÜNÜ, PARİS, TUNUS VE
 AZİZ VE DEĞERLİYDİ" BAŞBAKAN DAVUTOĞLU, **TERÖR** KURBANİ ALMANLAR İÇİN KONUŞTU:
 PATLADI" DEDİ. ÇEVİKKUVVETİ VURDU AŞAĞILIK **TERÖR**, KORKUNÇ YÜZÜNÜ BU KEZ MAÇ SONUNDA
 BİR ANDA SAVAŞ ALANINA DÖNDÜ. **TERÖR** SALDIRISINDA 36 KİŞİ HAYATINI KAYBETTİ,
 . ÇALIŞANLAR TAHLİYE EDİLDİ. BAŞKA BİR **TERÖR** SALDIRISI OLASILIĞINA KARŞI TEYAKKUZA
 , ÜST DÜZEY BİR TÜRK YETKİLİYE DAYANDIRARAK **TERÖR** SALDIRISINI İŞİD'İN DÜZENLEDİĞİNİ BELİRTTİ
 NORMALLEŞME BAŞLARKEN BU ALÇAK **TERÖR** MANİDAR. EMARELER DAEŞİ GÖSTERİYOR"
 CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN: "TÜRKİYE, **TERÖR** ÖRGÜTLERİNİN ORTAK SALDIRISI ALTINDA.
 EMNİYETE GÖTÜRÜLDÜ. ORTAK ACI İNSAFSIZ **TERÖR**, REİNA 'DA BİRÇOK MİLLETEN MASUMA
 SALDIRIDA STATTA GÖREVLİYDİ. 20 GÜN SONRA **TERÖR** KURBANİ OLDULAR. ÇAKMAK'IN AĞABEYİ,

“Terör”den sonra en çok kullanılan kelime “Türkiye”dir. Sözcük PKK haber derleminde dördüncü, DEAŞ haber derleminde ise birinci sıradadır. “Türkiye” kelimesinin bağlamına bakıldığında PKK saldırıları için “dünyadan Türkiye’ye destek” çerçevesinde sıkça kullanılırken DEAŞ terör eylemleri sonrası haberlerde daha çok “Türkiye’ye saldırı” şeklinde yer aldığı görülmektedir (Tablo 65).

Bunun yanı sıra infial oluşturabilecek ifadelerin DEAŞ terör saldırılarından sonra kullanım sıklığı dikkat çekmektedir. Örneğin “kanlı” sözcüğü yalnızca DEAŞ kelime listesinde yer alırken PKK kelime listesinde bulunmamaktadır. Bu durum *Habertürk*’ün DEAŞ terör eylemlerinin ardından söylem dilini daha öznel bir tona çektiğini göstermektedir (Tablo 66).

TABLO 65. HABERTÜRK GAZETESİNDE “TÜRKİYE” KELİMESİ BAĞLAM TABLOSU

ALÇAKLAR ANKARA'DA SALDIRDI TÜRKİYE'DE EN KANLI TERÖR SALDIRISI 95 , BARIŞ VE DEMOKRASİ MİTINGİ 'Nİ HEDEF ALDI. TÜRKİYE TEK YÜREK... KATİLLER ARAŞTIRILYOR. . 2 KARDEŞ İŞİD'E BİRLİKTE KATILMIŞTI. TÜRKİYE'YE SIZDILAR 5 İŞİD'LİNİN DAHA . TÜRKİYE'YE SIZDILAR 5 İŞİD'LİNİN DAHA TÜRKİYE'DE OLDUĞU SAPTANDI. İŞTE O İSİMLER: , TV'DEKİ DEĞERLENDİRMESİNDE DE "DOST ÜLKE TÜRKİYE'DE İSTİKRARI BOZMAYI AMAÇLAYAN YANINIZDAYIZ OBAMA DA ERDOĞAN'I ARAYARAK "TÜRKİYE'NİN YANINDAYIZ" DEDİ. EN KANLI GÜN : ÇOK ÜZGÜNÜM. "YAZIK GÜNAH BU ÜLKEYE. TÜRKİYE BU TABLOYU HAK ETMİYOR." BAHÇELİ: BU , 10'U KADIN 31 YURTTAŞIMIZ HAYATINI KAYBETTİ. TÜRKİYE YASTA. AÇIKLAMA YAPACAKKEN İŞİD'E YAKIN DARULHİLAFA.COM, GEÇEN HAFTA TÜRKİYE'Yİ ŞÖYLE TEHDİT ETTİ: "BİZE YÖNELİK ETTİ: "BİZE YÖNELİK BASKILAR DEVAM EDERSE TÜRKİYE İLE FARKLI BİR SAYFA AÇACAĞIZ." AMBULANS VE UMKE EKİBİ YOLLADI. PATLAMADA TÜRKİYE'NİN FARKLI COĞRAFYALARINDAN DAVUTOĞLU, "SADECE ONLARI HEDEF ALMADI, TÜRKİYE'Yİ, İNSANLIĞI HEDEF ALDI" DEDİ. ÜLKE İSTANBUL'DAKİ TERÖR SALDIRISINI KINADI. TÜRKİYE'YE DESTEK MESAJI VERDİLER. ERDOĞAN, . MİSAFİRLERİMİZ, BİZİM İÇİN AZİZ VE DEĞERLİYDİ. TÜRKİYE'Yİ TANIMAK İÇİN GELMİŞLERDİ." KARARLI MÜCADELE CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN: "TÜRKİYE, TERÖR ÖRGÜTLERİNİN ORTAK SALDIRISI GEREKÇESİ OLAMAZ." İNGİLTERE ELÇİLİĞİ: "TÜRKİYE'NİN YANINDAYIZ." , YURLAR VE CAMİLER DE ZARAR GÖRDÜ. TÜRKİYE'YE DÜNYADAN DAYANIŞMA MESAJLARI İÇ KINAMA YAĞDI. BASS: "VAHŞİ TERÖR SALDIRISI. TÜRKİYE İLE OMUZ OMUZAYIZ." MERKEL: OMUZ OMUZAYIZ." MERKEL: "TERÖRLE SAVAŞTA TÜRKİYE'NİN YANINDAYIZ." STOLTENBERG: "NATO, TÜRKİYE'NİN YANINDAYIZ." STOLTENBERG: "NATO, TÜRKİYE'YLE DAYANIŞMA İÇİNDE." HEPSİ DAHA DA GÜÇLENDİ." 'SABRİMİZ ZORLANIYOR' "TÜRKİYE'NİN MEŞRU MÜDAFAA HAKKINI HER ." ABD: "DERİN ÜZÜNTÜ DUYUYORUZ." İNGİLTERE: "TÜRKİYE İLE OMUZ OMUZAYIZ." FRANSA: "TÜRK BAKANLIĞI İKİ GÜN ÖNCE VATANDAŞLARINI TÜRKİYE'YE SEYAHAT KONUSUNDA UYARMIŞ,

TABLO 66. HABERTÜRK GAZETESİNDE “KANLI” KELİMESİNİN BAĞLAMI

ALÇAKLAR ANKARA'DA SALDIRDI TÜRKİYE'DE EN KANLI TERÖR SALDIRISI 95 VATANDAŞIMIZ ÖLDÜ, ARAYARAK "TÜRKİYE'NİN YANINDAYIZ" DEDİ. EN KANLI GÜN ANKARA; ANAFARTALAR, KUMRULAR YAŞADI. BU, CUMHURİYET TARİHİNİN DE EN KANLI SALDIRISIYDI. ŞEBNEM'LE ALİ DENİZ ARTIK İKİ POLİS ARACI VARDI. BİR GRUP RUHİ SU'NUN "KANLI MEYDAN" TÜRKÜSÜYLE HALAY ÇEKİYORDU . BİR ANDA PATLATTI." 'SURIYE'DEN YENİ GELDİ' KANLI EYLEMİN ARDINDAN ÇANKAYA'DA UZAKLIKTAKİ ALAN GÜVENLİK ÇEMBERİNE ALINDI KANLI SALDIRI SONRASI BİRKAÇ PATLAMA DAHA

Habertürk kelime bulutuna göre “terörist” en çok kullanılan sözcükler arasındadır. DEAŞ ve PKK özelinde ise “terörist” ifadesi yalnızca DEAŞ kelime listesinde yer almakta, PKK kelime listesinde minimum kullanım sıklığına (5) ulaşamadığı için bulunmamaktadır. Bu durumda *Habertürk*’ün DEAŞ ve PKK’ya karşı farklı söylemlere sahip olduğu iddia edilebilir. Her iki örgüt tarafından gerçekleştirilen eylemleri de “terör” olarak haberleştiren gazete PKK eylemleri sonrası “terörist” kelimesini kullanmayı daha az tercih etmiştir. Bağlamı ile değerlendirildiğinde sözcüğün DEAŞ haberlerinde faili tanımlamak için ya da “terörist saldırı” şeklinde kullanıldığı görülmektedir (Tablo 67). *Habertürk*’ün PKK terör olaylarından

sonra “terörist” kelimesine daha az yer vermesi habercilik eksikliği olarak değerlendirilebilir (Tablo 63).

TABLO 67. HABERTÜRK GAZETESİNDE “TERÖRİST” KELİMESİNİN BAĞLAMI

PAZARININ YAŞANDIĞI HAVALİMANINDA DİĞER 2 **TERÖRİST** ATEŞ EDEREK İÇERİDE X-RAY'LERİN KENDİNİ PATLATTI. KAHRAMAN POLİS DİĞER **TERÖRİST** İSE KARGAŞADAN YARARLANIP ATEŞ KURTULDU. KALAŞNİKOFUNU DÜŞÜREN O **TERÖRİST** DE KENDİNİ YERDE PATLATTI. TAKSİYLE HAVALİMANI DIŞ HATLAR TERMİNALI DÜN AKŞAM **TERÖRİST** SALDIRIYA HEDEF OLDU. SAAT 21.50 SUUDİ ARABİSTAN'DA DOĞAN SURIYE VATANDAŞI **TERÖRİST**, ALMAN KAFİLENİN YANINA YAKLAŞIP DEDIĞİ VE SALDIRIYI YAPAN DAEŞ'Lİ **TERÖRİST** OLDUĞU BELİRTİLİYOR. PARMAKTAN YANAŞARAK ARACI PATLATTIĞI ÖĞRENİLDİ PKK'LI **TERÖRİST** SURIYE'DEN PARÇALANAN VE UZUN SAÇI GÖRE, ZEYTİNBURNU'NDAN TAKSİYE BİNER **TERÖRİST** SAAT 01.13 CİVARINDA ORTAKÖYE GİTTİ. VE ZEYTİNBURNU'NU DIDİK DIDİK ETTİ. ANCAK **TERÖRİST** HENÜZ ELE GEÇİRİLEMEDİ. 'MONTU BÜYÜK BİR GÜRÜLTÜYLE PATLADIĞINI SÖYLEDİ. 2 **TERÖRİST** 1'İ KADIN BOMBALI SALDIRI İÇİN 12 TESPİTLERE GÖRE, TERÖR SALDIRISINI 1'İ KADIN 2 **TERÖRİST** GERÇEKLEŞTİRDİ. 2'Sİ DE OLAY YERİNDE ALA, "SEYİR HALİNDEKİ PATLAYICI YÜKLÜ ARAÇLA **TERÖRİST** SALDIRI DÜZENLENDİ. ARAŞTIRMA

Habertürk'te “Suriye” kelimesi dört farklı olayda toplam on kez yer almıştır. Kullanım bağlamı incelendiğinde sözcüğün teröristin kimliğine dair bilgi verme noktasında tercih edildiği görülmektedir. Bu durumun özellikle PKK terör saldırılarında örgütün PYD ile ilişkisini vurgulamak adına gerçekleştiği söylenebilir (Tablo 68).

TABLO 68. HABERTÜRK GAZETESİNDE “SURIYE” KELİMESİNİN BAĞLAMI

SAAT: 10.20... 1988'DE SUUDİ ARABİSTAN'DA DOĞAN **SURIYE** VATANDAŞI TERÖRİST, ALMAN KAFİLENİN GÖZ GÖZE GELDİM. BİR ANDA PATLATTI." **'SURIYE'DEN** YENİ GELDİ' KANLI EYLEMİN "GÜVENLİK GÜÇLERİNİN TAKİP LİSTESİNDE DEĞİL. **SURIYE'DEN** YENİ GELDİĞİ ANLAŞILIYOR" DİYE KİŞİNİN 5 OCAK TARİHLİ GÖRÜNTÜLERİNE ULAŞTI **'SURIYE** VATANDAŞIYIM' İSTANBUL'DAKİ BİR EDİLEN N.F.'NİN "SUUDİ ARABİSTAN'DA DOĞDUM. **SURIYE** VATANDAŞIYIM" DEDIĞİ VE SALDIRIYI ARACI PATLATTIĞI ÖĞRENİLDİ PKK'LI TERÖRİST **SURIYE'DEN** PARÇALANAN VE UZUN SAÇI ADLI TERÖRİSTİN, BEŞİKTAŞ SALDIRISI GİBİ PKK'NIN **SURIYE'DEKİ** BİRİMİNDEN OLDUĞU, DIYARBAKIR'A , TERÖR ÖRGÜTLERİNİN ORTAK SALDIRISI ALTINDA. **SURIYE** VE IRAK'TAKİ GELİŞMELERDEN, KİMLİĞİNİN BELİRLENDİĞİ ÖNE SÜRÜLDÜ **SURIYE** UYRUKLU OLDUĞU İDDİA EDİLEN 2'ŞER; KUVEYT, KANADA, BELÇİKA, İSRAİL, **SURIYE** VE RUSYA'DAN DA 1'ER KAYIP VAR.

Habertürk'te toplamda on iki defa kullanılarak on birinci sırada yer alan “şehit” sözcüğü PKK listesinde üçüncü sırada bulunurken DEAŞ'ın kelime listesine girememiştir. Yalnızca PKK haber derleminde yer alan “şehit”in bağlamı incelendiğinde ifadenin sadece hayatını kaybeden asker ya da polisleri değil sivilleri de kapsadığı anlaşılmaktadır (Tablo 69).

TABLO 69. HABERTÜRK GAZETESİNDE “ŞEHİT” KELİMESİNİN BAĞLAMI

KAYSERİ'DE CANLI BOMBA TERÖRÜ: 14 ASKER **ŞEHİT** BİRLİĞİMİZE HAIN SALDIRI KALLEŞLERDEN 1
 2. KATLIAM İSTANBUL'DA 37'Sİ POLİS 44 KİŞİNİN **ŞEHİT** OLDUĞU SALDIRININ ACISI DINMEDEN PKK'LI
 SALDIRI DÜZENLENDİ. 14 ASKER PATLAMADA **ŞEHİT** OLDU. 12'Sİ YOĞUN BAKIMDA, 3'Ü AĞIR 55
 ARAÇLI TERÖR, 5 ASKERİ SERVİSİ HEDEF ALDI 28 **ŞEHİT** BAŞIMIZ SAĞ OLSUN PATLAMA SONRASI
 BOMBALI ARAÇLA SALDIRDI. 10'DAN FAZLA POLİS **ŞEHİT** OLDU PATLAMANIN ARDINDAN BÖLGEYE
 FAZLA YARALI SALDIRIDA 10'DAN FAZLA POLİS **ŞEHİT** OLURKEN, 50'DEN FAZLA KİŞİ DE YARALANDI.
 BİR CANLI BOMBA SALDIRISI OLDUĞU AÇIKLANDI. **ŞEHİT** MÜDÜRÜN SON SÖZLERİ SALDIRIDA ŞEHİT
 . ŞEHİT MÜDÜRÜN SON SÖZLERİ SALDIRIDA **ŞEHİT** OLAN ÖZEL GÜVENLİK ŞUBE MÜDÜRÜ VEFA
 UZAKTAN KUMANDAYLA PATLATTILAR; 6 POLİS **ŞEHİT** OLDU, 5 SİVİL VATANDAŞ HAYATINI
 PATLAMAYLA SAVRULAN MİDİBÜSTE 6 POLİS **ŞEHİT** OLDU, YOLDAN GEÇEN 5 VATANDAŞ
 DAYANIŞMA İÇİNDE." HEPSİ GENCECIKTİ 6 **ŞEHİT** POLİSİN ÇOĞU 20'LERİNDEYDİ. EN
 DİYE KONUŞTU. YİĞİTLERE AĞIDI VARDI **ŞEHİT** POLİS BURAK YILDIZ, BEŞİKTAŞ ŞEHİTLERİ

Habertürk'ün DEAŞ kelime listesine bakıldığında beşinci sırada “İŞİD” yer alırken otuz ikinci sırada “DAEŞ”in bulunduğu görülmektedir. *Habertürk* Seküler-Merkez Medya içerisinde “DAEŞ” kullanımının “İŞİD” ile birlikte kelime listesine girebildiği tek gazetedir. PKK kelime listesine bakıldığında ise eylemi gerçekleştiren örgüt olarak “PKK” ifadesinin üç metinde toplam yedi kez kullanılarak on üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir.

Habertürk'ün ele alınan terör saldırıları sonrası genel tutumunu en iyi yansıtan bir PKK ve bir DEAŞ saldırısı sonrası ilk gün ilk sayfa örnekleri Görsel 34'te verilmiştir.

Habertürk PKK'nın gerçekleştirdiği Ankara Kızılay saldırısı sonrası “Halk Düşmanları” manşeti ile olayın faillerini hedef almıştır. “Alçak terör” gibi ifadeler ve haber içeriği terör olayının kınandığını göstermektedir. “Anne, Otobüse Bindim Geliyorum”, “Camdan Fırladım” gibi alt başlıklarla kurban hikayelerine dikkat çekilmiştir. Sol altta yer alan “Terör Dize Getirilecek” başlığı ile teröre karşı birlik mesajı ve terörle mücadele vurgusuna yer verilmiştir. Bununla beraber terör saldırısının planlanlama aşamasının ön plana çıkarıldığı ve “dehşet anları” ifadeleri ile infiale neden olabilecek söylemler üretildiği de görülmektedir.

DEAŞ tarafından gerçekleştirilen Atatürk Havalimanı saldırısı sonrası *Habertürk* olayı “Bebek Katili Barbarlar” manşeti ile duyurmuştur. “Teröre Karşı Ortak Mücadele” alt başlığı ile terörle mücadele mesajına vurgu yapılmıştır. “Yeğini Açtı ve Kendini Patlattı”, “Taksiyle Geldiler”, “Kalles Silahla Taradılar” gibi haber başlıkları ile kurban hikayesinden çok teröristin hikayesi ön plana çıkarılmıştır. Gazete “Bebekleri Katlettiler” başlığı ile infial oluşturabilecek bir söylemde bulunmuştur.

GÖRSEL 34.1. HABERTÜRK GAZETESİNİN İLK GÜN İLK SAYFA ÖRNEKLERİ

**ALÇAK TERÖR
YİNE BAŞKENT'İN
KALBİNİ VURDU
32 İNSANIMIZ
KATLEDİLDİ**

**HABER
TÜRK**

14 Mart 2016 PAZARTESİ GÜÇÜ ÖZGÜRLÜĞÜNDE Fiyatı: 1 TL

'Anne otobüse bindim geliyorum...'

GAS
EDİLMİŞ
YERİNE
YATIRILMIŞTI

Kızıyla birlikte yitirdi Özcan'ın Annesi, ODTÜ'de üniversiteli öğrenciydi. Ankara'da saldırı sırasında bir anadokunu kaybetmişti...

HALK DÜŞMANLARI

Ankara'da 2 canlı bomba, aralarında öğrencilerin de bulunduğu vatandaşları hedef aldı. Bomba yüklü oto duraktaki toplu taşıma araçlarının yanında patladı

'SOMUT BİLGİLERE ULAŞILDI'

Özcan'ın da öğrenci olduğu otobüsün başbakanın bulunduğu, "Salı günleri için düzenlenen toplantı" için somut bir bilgiye ulaşıldı. Saldırı saat 12.30'ta, Ümitli Çarşı'da gerçekleşti.

EN İŞLEK NOKTA

Alaçık Bulvarı'nda otobüsün durduğu yerde bomba patladı. 18 yaşındaki öğrenci, saldırıda patladığı otobüsün bulunduğu yerde otobüse binmek için bekliyken, 25 yaşındaki bir kadın da otobüse binmek için bekliyordu.

2 OTOBÜS YANDI

Patlama sırasında otobüsün bulunduğu yerde otobüsün bulunduğu yerde otobüse binmek için bekliyken, 25 yaşındaki bir kadın da otobüse binmek için bekliyordu.

2 TERÖRİST, 11 KADIN

Patlama sırasında otobüsün bulunduğu yerde otobüsün bulunduğu yerde otobüse binmek için bekliyken, 25 yaşındaki bir kadın da otobüse binmek için bekliyordu.

'TERÖR DİZE GETİRİLECEK'

Somut bilgilerin edinilmesiyle, terör örgütleri ve onların amaçları hakkında somut bilgiler edinildi. Terör örgütleri, vatandaşlarımızı hedef almıyor. Vatandaşlarımızı endişelendirmiş, terörle mücadele amacıyla yapılacak terörleze getirecek.

10 OCAK'TA ÇALINDI

26 ŞUBAT'TA ANKARA'DA

Terör saldırılarında kullanılan araçlar, 26 Şubat'ta Ankara'da çalındı. Otobüsün bulunduğu yerde otobüse binmek için bekliyken, 25 yaşındaki bir kadın da otobüse binmek için bekliyordu.

OTOBÜS ŞOFÖRÜ DEHŞETİ ANLATTI!

CAMDAN FIRLADIM

Patlayan otomobilin hemen önünde bekleyen otobüsün şoförü Necati Yılmaz:

"Büyük bir patlama oldu. Otobüsün bulunduğu yerde otobüse binmek için bekliyken, 25 yaşındaki bir kadın da otobüse binmek için bekliyordu."

TERÖR İTTİFAKI İRTESİ

Ankara'da köklü terör örgütleri, aralarında PKK, THKP-C, Devrimci Kuvvetler ve MLKP'in de bulunduğu terör örgütleri bir araya gelerek, Ankara'da saldırıyı gerçekleştirdi. PKK ekibinin Diken Kalanı yapacağı.

ABD, VATANDAŞLARINI 2 GÜN ÖNCE UYARDI

SORULARIN ANALİZİ

Üniversiteye girilen ilk aşaması YGS'de sorular önceki yıllara göre kolaydı.

2 milyona yakın öğrencinin YGS'de üniversite için yarışı. Adaylar genelde matematik ve Türkçe sorularını kolay buldu.

Ankara'da ve diğer soruların zorluk seviyesi, adayların ilk sınav puanlarının 100 puan altına düşmesiyle, Sorular 25 Mart'ta, 25%

DEV TARAF TARAF ARAŞTIRMASI

Ankara'da meydana gelen terör saldırısının nedeni, ANDY-AR'ın 81 ilde yaptığı ve bugün açıkladığımızı duyurduğumuz taraftar araştırmamızın yayını etmektedir. Okurlarımızdan diğer ilere,

Habertürk şimdi gazeteden çok daha fazlası

AYRINTI BİLGİ 2.SAYFADA

YGS SORU VE CEVAPLARI BUGÜN HABERTÜRK'TE

SAYFA 21-22 23-24-25

GÖRSEL 34.2. HABERTÜRK GAZETESİNİN İLK GÜN İLK SAYFA ÖRNEKLERİ

HABER TÜRK

29 Haziran 2016 ÇARŞAMBA GÜÇÜ ÖZGÜRLÜĞÜNDE Fiyatı: 1 TL

36
CANIMIZ
GİTTİ

HAVALİMANINDA
İŞİD TERÖRÜ

BEBEK KATILI BARBARLAR

İstanbul Atatürk Havalimanı'nda 3 İŞİD'li canlı bomba kendini patlattı.
Alçak saldırıda bebekler dahil 36 kişi hayatını kaybetti, 207 yaralı var

KALLESİ
SİLAHLA
TARADILAR

Terminalde meydana gelen saldırıdan sonra pazaranın yatacağına havaalanında diğer 2 terörist ateş bölmekle tehdit edilmiş durumda. Yabancı turistlerin de korkuya kapıldığı saldırıda, polis saldırıyı bastırarak teröristleri bariyerlere hapsederek, diğer teröristleri de yakaladılar. Teröristlerin bariyerlere hapsedildiği, diğer teröristlerin de yakaladılar. Teröristlerin bariyerlere hapsedildiği, diğer teröristlerin de yakaladılar.

KAHRAMAN POLİS

Alçak terörün en kahterlerinden yaralı bir terörist öldürüldü. Teröristlerin bariyerlere hapsedildiği, diğer teröristlerin de yakaladılar. Teröristlerin bariyerlere hapsedildiği, diğer teröristlerin de yakaladılar.

AP'DEN İDDİA:
İŞİD YAPTI

Haberler, İstanbul'da meydana gelen saldırıyı İŞİD'in yaptığı yönünde. Teröristlerin bariyerlere hapsedildiği, diğer teröristlerin de yakaladılar. Teröristlerin bariyerlere hapsedildiği, diğer teröristlerin de yakaladılar.

TAKSİYLE GELDİLER

Atatürk Havalimanı De Hattar Terminali dışı alanda terörün saldırısına hedef oldu. Saat 21.50 sırasındaki taksileri havalimanına gelen 3 canlı bomba terörist İKİ teröristin de gıda alanındaki yatacağına patlatıldı. Diğer 2'isi uzun menzilli silahlarla ateş ederek De Hattar'ın gıda bölümüne daldı ve üzerindeki bombaları patlattılar.

BEBEKLERİ KATLETTİLER

Havalimanı patlamalarında bir anda zarar alanlarda. Terör saldırısının 36 kişi hayatını kaybetti, 207 kişi yaralandı. Ölülerden 2'sinin polis olduğu açıklanmış. Ölen ve yaralananlar arasında çocuk ve bebeklerin de bulunduğu bildirildi. Bölgeye çok sayıda Özel Harekat polisi ve bomba uzmanı sevk edildi.

TEYAKKUZA GEÇİLDİ

Saldırıdan ardından havaalanı tır alan 20 uçakın inişine izin verildikten sonra havalimanı geçici bir süre seyyah kapatıldı. Çalınanlar tahliye edildi. Başka bir terör saldırısı olasılığına karşı teyakküza geçildi. Güvenlik güçleri havalimanına dışarı çıkarak aralarında helikopterler de havalimanı çevresinde uçtu.

'YELEĞİNİ AÇTI VE KENDİNİ PATLATTI'

'Dört arkadaşım hayatını kaybetti'

Göngü banlı Hüseyin Tomalı, havalimanındaki delişen anlarını şöyle anlattı: "Maden A Kapısında oldu. Çarşamba günü. B Kapısında ikinci patlama oldu. 4 arkadaşımı hayatını kaybetti."

'Hepsi yerdedi'

Tüy yer hırsesi Büker Kaya, terör patlamasının ardından yaşadığı durumu şöyle anlattı: "Koruma altında parkta idim. Arkadaşlarım hayatını kaybetti."

'ABD YİNE UYARMIŞTI'

ABD Dışişleri Bakanı John Kerry, terör saldırılarının Türkiye'ye seyahat konularında uyarı yaptı. "Dikkatli olun" çağrısı yaptı.

'TERÖRE KARŞI ORTAK MÜCADELE'

Cumhurbaşkanı Erdoğan, jantına sevrise Başbakan Yıldırım ve G. Kuvveti Başkanı Akar'la Kültür'de toplandı. Ardından Yıldırım ve bakanlar havalimanına geldi. Yıldırım, "Koruyucu polislerimize başkaları bu alçak barbar teröristler. Emarek DA-ES'i götürüyor" dedi. Erdoğan, "Terörün karşı ortak mücadele" çağrısı yaptı.

100'er kez müebbet

Ankara Gön karışlarının iddianamesi tamamlandı. 14 sanık için 100'er kez müebbet hapis isteniyor. 22'de

Diyarbakır'da 3 şehit

Diyarbakır'da 3 şehit olduğu bildirildi. 22'de

Hürriyet

Seküler-Merkez Medya grubu içerisinde ele alınan ikinci gazete olan *Hürriyet*'in altı kriterine göre değerlendirme sonuçları Tablo 70'te gösterilmiştir.

TABLO 70. HÜRRİYET GAZETESİ KRİTER SONUÇLARI (YÜZDE)				
Kriterler	Kriter Çıktıları	DEAŞ	PKK	Toplam
Başarı-Başarısızlık	Başarısızlık	20	20	20
	Başarı	80	80	80
Açıktan Kınama-Kınamama	Açıktan Kınama	80	80	80
	Açıktan Kınamama	20	20	20
Kurban Hikayesi	Ağırlık Verilen	80	40	60
	Ağırlık Verilmeyen	20	60	40
Nefret Söylemi-Birlik Mesajı	Nefret Söylemi	0	0	0
	Birlik Mesajı	60	60	60
	Her İkisi de Yok	40	40	40
İnfial Oluşturma	İnfial Var	60	40	50
	İnfial Yok	40	60	50
Terminoloji	Terör Kelimesi Kullanılmamış	0	0	0
	Terör Kelimesi Kullanılmış	100	100	100

Hürriyet hem DEAŞ hem de PKK saldırıları için devletin terör karşısında başarısız olduğu iddiasını aynı oranda (yüzde 20) ön plana çıkarmıştır. Örneğin Ankara Gar saldırısı sonrası haber içeriğinde atılan bazı tweetlere yer verilerek terör olayının önceden bilindiği mesajı aktarılmıştır. Böylece devlet terör karşısında başarısız gösterilmiştir (Görsel 35). *Hürriyet*'in terör olaylarını devlet başarısızlığı ile ilişkilendirdiği haberleri kronolojik olarak ilk iki saldırı sonrasına tekabül etmektedir. İncelenen son sekiz terör eyleminde devlet başarısızlığına göndermede bulunan ifadeler rastlanmamıştır. Bu durum *Hürriyet*'in terör haberlerinin dilinde iyileşmeye gittiğini göstermektedir.

Hürriyet hem PKK hem DEAŞ saldırılarında yüzde 80 oranında açıktan kınama bulunmuştur. Gazete bu bağlamda PKK ve DEAŞ'a karşı benzer bir tutum sergilemiştir. Ancak *Hürriyet* Seküler-Merkez Medya içerisinde en düşük açıktan kınama oranına sahiptir. *Hürriyet* bu kategori içerisinde hem başarı-başarısızlık hem de açıktan kınama-kınamama kriterinde en düşük performansı sergileyen gazete olmuştur.⁶⁸

68. Seküler Merkez Medya kapsamındaki diğer gazetelerin terör saldırılarını açıktan kınama olayı şu şekildedir; HaberTürk yüzde 90, Milliyet yüzde 90. Başarı Başarısızlık kriterleri ise HaberTürk yüzde 0, Milliyet yüzde 0.

GÖRSEL 35. HÜRRIYET GAZETESİNİN DEVLETİ BAŞARISIZLIKLA SUÇLAMA ÖRNEĞİ

Hürriyet, DEAŞ Ankara Gar, 11 Ekim 2015.

Hürriyet incelenen ilk gün ilk sayfa içeriklerinde toplamda yüzde 60 oranında kurban hikayesine ağırlık vermiştir. DEAŞ haber derleminde bu kriterin gerçekleşme oranı yüzde 80 iken PKK terör eylemleri sonrası içeriklerde yüzde 40 oranında kurban hikayesi öne çıkarılmıştır. *Hürriyet* DEAŞ terör saldırıları sonrası gösterdiği performansı PKK terör saldırılarının akabinde yansıtmamıştır. Suruç saldırısı haberi *Hürriyet*'in DEAŞ eylemleri sonrası kurbanların hikayesini ayrıntılı ve kurbanlar için empati uyandıracak şekilde verdiğini gösteren önemli bir örnektir (Görsel 36).

GÖRSEL 36. HÜRRIYET GAZETESİNİN KURBAN HİKAYESİ ÖRNEĞİ

Hürriyet, DEAŞ Suruç, 21 Temmuz 2015.

Benzer şekilde *Hürriyet* gazetesi haberlerinde birlik mesajına iki terör örgütü için aynı oranda (yüzde 60) yer vermiştir. Bu oran *Hürriyet*'in terör haberi aktarım dilinin eksiklikler taşıdığını göstermektedir. DEAŞ ve PKK için birlik mesajı, açıktan kınama-kınamama ve başarı-başarısızlık kriterlerinde aynı sonuçlar elde edilmiştir. Ancak diğer kriterlere göre *Hürriyet*'in tavrı PKK ve DEAŞ için farklılık göstermektedir.

Hürriyet'in örneklem dahilinde incelenen ilk gün ilk sayfalarının yüzde 50'sinde infial oluşturabilecek içerik bulunmaktadır. *Hürriyet* DEAŞ saldırıları sonrası infiale neden olabilecek içeriğe (yüzde 60) PKK saldırılarına nazaran (yüzde 40) daha çok yer vermiştir. Gazetenin DEAŞ ve PKK'ya yönelik söylem farklılığı üzerinde şüphesiz kronik olarak taşıdığı Kemalist kodların da etkisinden söz edilebilir. DEAŞ'ın kendisini İslami referanslar üzerinden tanıtmayı ve gerçekleştirdiği terör eylemlerini dini söylemler çerçevesinde servis etmesi *Hürriyet*'in örgüte yönelik tavrının daha sert olmasına zemin hazırlamış olabilir. Suruç saldırısı sonrası paylaşılan fotoğraflar patlama anını göstererek halk üzerinde korku ve endişeye neden olabilecek şekilde sunulmuştur (Görsel 37). Bu durum *Hürriyet*'in DEAŞ terör eylemleri sonrası infiale neden olabilecek haber dilini yansıtan etkili bir örnektir.

Hürriyet incelenen bütün haberlerinde “terör” ve/veya “terörist” kelimelerini kullanarak terminoloji kriterinde yüzde 100'lük bir başarı göstermiştir.

Özetle gazete ele alınan tüm terör saldırılarının yüzde 20'sinde devleti başarısızlıkla suçlamış, saldırıların yüzde 20'sini açıktan kınamamış, yüzde 60'ında kurban hikayesine ağırlık vermiştir. Aynı zamanda haber içeriklerinin yüzde 60'ında birlik mesajı öne çıkmış, hiç nefret söyleminde bulunulmamış, yüzde 50'sinde infial oluşturabilecek içeriğe yer verilmiş ve haberlerin hepsinde “terör” ve/veya “terörist” kelimeleri kullanılmıştır.

Hürriyet gazetesinin kriter sonuçlarının incelenmesinin ardından devam eden bölümde Görsel 38, Tablo 71 ve Tablo 72 baz alınarak gazetenin haber dili incelenecektir.

TABLO 71. HÜRRİYET GAZETESİ PKK SALDIRILARI KELİME LİSTESİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	SALDIRI	11	0,82	4	80
2	TÜRKİYE	11	0,82	4	80
3	BOMBALI	10	0,74	4	80
4	KİŞİ	8	0,59	4	80
5	TERÖR	8	0,59	5	100
6	ARACIN	7	0,52	4	80
7	OLDU	7	0,52	4	80
8	ARAÇ	6	0,45	3	60
9	BOMBA	6	0,45	4	80
10	PATLAMA	6	0,45	3	60
11	ŞEHİT	6	0,45	3	60
12	YARALI	6	0,45	4	80
13	ÇEVİKKUVVET	5	0,37	2	40
14	OLMA	5	0,37	1	20
15	SALDIRIYI	5	0,37	2	40
16	TERÖRÜN	5	0,37	2	40
17	YÜKLÜ	5	0,37	4	80

TABLO 72. HÜRRİYET GAZETESİ DEAŞ SALDIRILARI KELİME LİSTESİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	TERÖR	15	0,82	5	100
2	BOMBA	11	0,60	3	60
3	BAŞBAKAN	9	0,49	4	80
4	CANLI	8	0,44	4	80
5	DEDİ	8	0,44	4	80
6	IŞİD	8	0,44	3	60
7	TERÖRİST	8	0,44	3	60
8	BAKANI	7	0,38	3	60
9	ERDOĞAN	7	0,38	4	80
10	KARŞI	7	0,38	4	80
11	ALMAN	6	0,33	1	20
12	CUMHURBAŞKANI	6	0,33	4	80
13	GELEN	6	0,33	3	60
14	KİŞİ	6	0,33	4	80
15	TERÖRE	6	0,33	4	80
16	TÜRK	6	0,33	2	40
17	TÜRKİYE	6	0,33	4	80
18	VERDİ	6	0,33	4	80
19	YILDIRIM	6	0,33	2	40
20	MÜCADELE	5	0,27	3	60
21	ORTAK	5	0,27	3	60
22	TERÖRÜ	5	0,27	2	40
23	YARALI	5	0,27	2	40

Hürriyet'in en çok kullandığı kelime “terör”dür. Hem DEAŞ hem PKK saldırılarında “terör” sözcüğü “terör saldırısı”, “terör olayı”, “terör örgütü” gibi tamlamalar oluşturacak şekilde kullanılmıştır (Tablo 73), (Tablo74).

TABLO 73. HÜRRİYET GAZETESİNDE “TERÖR” KELİMESİNİN BAĞLAMI

LANET OLSUN TÜRKİYE DÜN TARİHİNİN EN BÜYÜK **TERÖR** SALDIRISINI YAŞADI. ANKARA'DAKİ BARIŞ , 5 SIVİL CAN VERDİ KARI-KOCA BİRLİKTE ÖLDÜ **TERÖR** SALDIRISINDA YELPAZE YAYINCILIK'IN OLDUĞU DE YARALILAR 14 HASTANEYE TAŞINDI. **TERÖR** HAIN YÜZÜNÜ BİR KEZ DAHA ANKARA'DA PATLATILDI. DOLMABAĞÇE'NİN ACISI DİNMEDEN **TERÖR** ÖRGÜTÜ PKK'NIN İSTANBUL GÜNÜ CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN: “TÜRKİYE, **TERÖR** ÖRGÜTLERİNİN ORTAK SALDIRISI : TÜRKİYE NE ZAMAN OLUMLU ADIM ATSA, **TERÖR** KAOSU, VAHŞET ÖNÜMÜZE GELİYOR. ÖNÜMÜZE GELİYOR. OTOBÜSE BİNECEKLERDİ **TERÖR** MAŞALARI YİNE DEVREDE. SAAT 21.00'DE KAN GÖLÜNE DÖNERKEN, BÜYÜK PANİK YAŞANDI. **TERÖR** ÖRGÜTÜ BİLİNİYOR SALDIRININ ARDINDAN , İLK BULGULARA GÖRE SALDIRININ HANGİ **TERÖR** ÖRGÜTÜ TARAFINDAN ÜLKELERİ BAŞTA OLMAK ÜZERE, TÜM DÜNYADA **TERÖR** ÖRGÜTLERİNE KARŞI VERİLECEK ORTAK CUMHURBAŞKANLIĞI YAZILI AÇIKLAMA YAPTI: "**TERÖR** SALDIRISINI ŞİDDETLE LANETLİYORUM. . VATANDAŞLARIMIZ ENDİŞE ETMESİN, **TERÖR** DİZE GETİRİLECEKTİR." CHP LİDERİ DÜN AÇILAN TURİZM FUARINDA KONUŞTU: "**TERÖR** VE TERÖR OLAYLARININ AMACINA, AÇILAN TURİZM FUARINDA KONUŞTU: "TERÖR VE **TERÖR** OLAYLARININ AMACINA, ULAŞMAMASI İÇİN CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN, SULTANAHMET'TEKİ **TERÖR** OLAYINI 'ESEFLE' KINADIĞINI BELİRTEREK, 'ESEFLE' KINADIĞINI BELİRTEREK, "MEYDANI **TERÖR** ÖRGÜTÜNE, BÖLÜCÜLERE, YIKICILARA . PARİS, TUNUS ANKARA VE İSTANBUL MERKEL: "**TERÖR** İSTANBUL'U VURDU, DAHA ÖNCE PARİS, : 1 ŞEHİT İŞİD İÇİN HERKES OMUZ OMUZA VERMELİ "**TERÖR** SALDIRISININ HEDEFİ TÜRKİYE. VERİLMESİ GEREKTİĞİNİ İFADE ETTİK, EDİYORUZ. **TERÖR** İNSANLIĞIN HUZURUNA, MUTLULUĞUNA

En çok kullanılan ikinci kelime ise “Türkiye”dir. Bununla beraber sık tekrarlanan sözcükler arasında terör olayını tanımlayıcı nitelikte “saldırı”, “bomba”, “bombalı”, “canlı” ifadeleri yer almaktadır.

TABLO 74. HÜRRİYET GAZETESİNDE “SALDIRI” KELİMESİNİN BAĞLAMI

ŞEHİT, 108 YARALI LANET OLSUN İSTANBUL'DA İKİ **SALDIRI** DOLMABAĞÇE'DE VODAFONE ARENA İÇİN BEKLEYEN ÇEVİKKUVVET POLİSLERİNE **SALDIRI** SONRASI POLİSLERİN KASKLARI MEYDANA İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU, MECLİS'TE **SALDIRI** İLE İLGİLİ BİLGİ VERİRKEN: “İKİ PATLAMA PERSONEL TAŞIYAN SERVİS ARAÇLARINA BOMBALI **SALDIRI** DÜZENLENDİ. KIRMIZI İŞIKTA SERVİSLERE, TERÖRİSTLER BOMBALI ARADA **SALDIRI** DÜZENLEDİ. İNÖNÜ BULVARI'NA ÇIKMAK SALDIRININ ACISI DAHA DİNMEDEN YENİ BİR **SALDIRI** HABERİ KAYSERİ'DEN GELDİ. SAAT 08.45'TE .” HAİNLER BÖYLE GELDİ HALK OTOBÜSÜNE **SALDIRI** ANININ GÖRÜNTÜSÜ ORTAYA ÇIKTI. HAFİF GÖRÜLÜYOR. PROVAKASYONA DİKKAT BOMBALI **SALDIRI** SONRASI “KANA KAN İNTİKAM” , BÜRODAKİ TÜP PATLADI. CHP'Lİ BAŞKANA **SALDIRI** BİR GRUBUN YOLDA SALDIRDIĞI CHP AYNI ÇIKTI. İSTİHBARAT BİRİMLERİNİN MİTINGE **SALDIRI** OLABİLECEĞİ İSTİHBARATINI ÜÇ GÜN DİKKAT ÇEKTI. ÜÇ GÜN ÖNCEKİ UYARI “MİTINGE **SALDIRI** OLACAK” İSTİHBARATININ DETAYLARI DA BAŞKA BİR YERE GÖTÜRÜLDÜĞÜ BELİRLENDİ. **SALDIRI** SONRASINDA LALELİ VE ÇEVRESİNDEKİ EŞYALARINI ALARAK OTELLERDEN AYRILDI. **SALDIRI** TAK'IN İŞİ ANKARA'YA ULAŞAN BİLGİLERE ÜZERİNE DE GAZETE KÂĞITLARI ÖRTÜLDÜ. **SALDIRI** ÖNCESİ NEŞE İÇİNDE BASIN TOPLANTISI ARADI. CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN BU SON **SALDIRI** ORTAK MÜCADELE İÇİN MİLAT OLSUN

Hürriyet'in DEAŞ haber derlemine bakıldığında örgüt için "İŞİD" kullanımını tercih ettiği görülmektedir. "İŞİD" kelimesi üç metinde sekiz kere geçmektedir.

Hürriyet'in DEAŞ haber derlemine göre en çok kullanılan kelime "terör" iken PKK haberlerinde en çok yer verilen ifade "saldırı"dır. Sözcüğün bağlamı incelendiğinde PKK'nın gerçekleştirdiği terör eylemleri için çoğunlukla "saldırı düzenlendi" ibaresinin kullanıldığı görülmektedir. Bu noktadan hareketle gazetenin PKK eylemleri sonrası haber içeriklerinde edilgen ifadeleri öne çıkararak olayın failini direkt olarak işaret etmekten kaçındığı sonucuna ulaşılabilir (Tablo 74).

Kelime bulutundan sık kullanıldığı anlaşılan "terörist" sözcüğü DEAŞ saldırıları haber derlemine göre üç metinde sekiz kez yer alarak bu örgüte ait kelime listesinde yedinci sırada bulunmaktadır. Ancak PKK haber derleminde sıklık miktarı 5'in altında kaldığı için kelime listesine girememiştir. "Terörist" ifadesi DEAŞ saldırılarından sonra olayın failini işaret etmek üzere kullanılmıştır (Tablo 75).

TABLO 75. HÜRRIYET GAZETESİNDE "TERÖRİST" KELİMESİNİN BAĞLAMI

65 YARALI DEAŞ ÜYESİ OLDUĞU TAHMİN EDİLEN **TERÖRİST**, İSTANBUL'UN DÜNYA ÇAPINDA KÂBUS BURADA YAŞANDI YANDAKİ KAREDE **TERÖRİST** ÜZERİNDEKİ KIYAFETLERİ ÇIKARIP KAN GÖSTERİYOR. SİLAHINI ORADA BIRAKAN **TERÖRİST** DIŞARIYA KOŞANLARIN ARASINA DA VURDU KAMERA KAYITLARINA GÖRE **TERÖRİST** REİNA'NIN KAPISINDA İLK KURŞUNLARI KIRGIZ VEYA ÖZBEK OLDUĞU DEĞERLENDİRİLİYOR. **TERÖRİST** 28 HAZİRAN'DA ATATÜRK GÖKBEN HAVALİMANLARINA YÖNLENDİRİLDİ. ÜÇ **TERÖRİST** SALDIRDI DIŞ HATLAR GELİŞ KARGAŞADAN YARARLANAN DİĞER İKİ SİLAHLI **TERÖRİST** TERMİNALIN İÇİNE SIZDI. TERÖRİSTLER "71 KIRIKKALE" OLAN PLAKASI SAHTE ÇIKTI. **TERÖRİST** BELLİ, 15 GÖZALTI İÇİŞLERİ BAKANI KILIÇDAROĞLU "NEREDE İSTİHBARATIMIZ? BİZİ **TERÖRİST** İZLEMeye FIRSAT BULAMIYORLAR" DEDI

"Şehit" kelimesi *Hürriyet*'in genel haber derleminde yer almasına rağmen üç metinde toplam altı kez kullanılarak sadece PKK haberlerini içeren listede on birinci sırada bulunmaktadır. "Terörist" ifadesi yalnızca DEAŞ haber derleminde yer alırken "şehit" sözcüğünün sadece PKK saldırıları haberlerinde geçmesi *Hürriyet*'in haber dilinde bir tutarlılık geliştiremediğini göstermektedir (Tablo 76).

TABLO 76. HÜRRIYET GAZETESİNDE "ŞEHİT" KELİMESİNİN BAĞLAMI

15 **ŞEHİT**, 108 YARALI LANET OLSUN İSTANBUL'DA İKİ İKİNCİ PATLAMA OLDU. SALDIRILARDA 15 KİŞİ **ŞEHİT** OLDU, 108 KİŞİ YARALANDI. YARALI POLİS VE : "İKİ PATLAMA OLDU, 20'YE YAKIN YARALI VAR, **ŞEHİT** SAYISI KONUSUNDA BİR BİLGİMİZ YOK. KAYSERİ'DE 14 **ŞEHİT** 55 YARALI YİNE İÇİMİZ YANDI ACILAR CUMHURBAŞKANI ALİYEV: "ASKERLERİN **ŞEHİT** OLMASINDAN SON DERECE KEDERLİYİM. YİNE HAIN PUSU İSTANBUL'DA 6 POLİS **ŞEHİT** OLDU, 5 SİVİL CAN VERDİ KARI-KOCA TARİFSİZ ADIYAMAN'DA PKK'YLA ÇATIŞMA: 1 **ŞEHİT** İŞİD İÇİN HERKES OMUZ OMUZA VERMELİ

Bununla beraber “mücadele” ve “ortak” gibi teröre karşı birlik mesajı içeren ifadeler sadece DEAŞ saldırıları haber derleminde yer almaktadır. “Mücadele” sözcüğünün üç DEAŞ haberinde beş kez kullanılarak DEAŞ kelime listesinde yirminci sırada yer almaktadır. “Mücadele” sözcüğü bağlamı incelendiğinde “teröre karşı ortak mücadele” anlamında kullanıldığı görülmektedir (Tablo 77).

TABLO 77. HÜRRİYET GAZETESİNDE “MÜCADELE” KELİMESİNİN BAĞLAMI

ERDOĞAN BU SON SALDIRI ORTAK **MÜCADELE** İÇİN MİLAT OLSUN CUMHURBAŞKANI TERÖR ÖRGÜTLERİNE KARŞI VERİLECEK ORTAK **MÜCADELE** İÇİN BİR MİLAT, BİR DÖNÜM NOKTASI İŞLEYENLERİ LANETLİYORUM” DEDİ. DÜNYA **MÜCADELE** ETMELİ KIBRIS BARIŞ HAREKATI’NIN 41’ ERDOĞAN “TERÖRE KARŞI ULUSLARARASI **MÜCADELE** VERİLMESİ GEREKTİĞİNİ İFADE ETTİK, DEVLET BAŞKANI PUTİN, TERÖRE KARŞI ORTAK **MÜCADELE** MESAJI VERDİ. ALMANYA BAŞBAKANI

Hürriyet’in DEAŞ ve PKK terör eylemlerinin ardından hazırladığı örnek ilk gün ilk sayfa haberleri Görsel 39’da paylaşılmıştır.

Hürriyet’in DEAŞ tarafından gerçekleştirilen Ankara Gar saldırısı ile ilgili haberinin manşeti “Kalbimize Bomba”dır. Haber sürmanşette kullandığı “Teröre Lanet Olsun” ifadesi ile saldırıyı lanetlemektedir. Haber metninde terör kurbanlarının hikayelerine geniş yer verildiği göze çarpmaktadır. Bununla birlikte yine öne çıkan konulardan biri *Hürriyet*’in infiale neden olacak şekilde çarpıcı ve açık ceset fotoğrafları kullanması ve bunları aktarırken yakın çekimden kaçınmamasıdır. Haber içeriğinde de “ortalık kan gölü”, “Ceset parçaları üç kilometrelik alana yayıldı” gibi infial oluşturacak ifadeler yer verildiği görülmektedir. Haber metninde terminoloji kriterine uygun olarak “terör” ve “terörist” kelimeleri kullanılmıştır.

Hürriyet PKK tarafından düzenlenen Ankara Merasim Sokak saldırısının ardından attığı “Lanet Olsun” manşeti ile terörü açıktan lanetlemektedir. Haber içeriğinde hem terörist hem kurbanın hikayesine yer verildiği görülmektedir.

GÖRSEL 39.1. HÜRRIYET GAZETESİNİN İLK GÜN İLK SAYFA ÖRNEKLERİ

Türkiye
Türklerindir

Hürriyet

11 Ekim 2015 Pazar www.hurriyet.com.tr Fiyatı: 1 TL

TERÖRE LANET OLSUN

KALBİMİZE BOMBA

95 ÖLÜ

Türkiye dün tarihinin en büyük terör saldırısını yaşadı. Ankara'daki barış mitingi öncesinde iki canlı bomba patladı. 95 kişi can verdi, 48'i ağır 246 kişi yaralandı. Kamuoyu, derin infial yaratan olayın arkasında kim varsa bulunmasını bekliyor.

ORTALIK KAN GÖLÜ
KESK, OSK, TMMOB ve TTB ile çok sayıda sivil toplum kuruluşunun desteğiyle "Emek, Barış ve Demokrasi" mitingi için Ankara'da 11'in üzerinde toplantılar dün saat 10.00'te gerçekleştirildi. Her toplantı arda meydana gelen ki korkunç patlama, gar önünü kapandı.

**ÜÇ GÜNLÜK
ULUSAL YAS
ILAN EDİLDİ**

PİMİ ÇEKEREK ATEŞLEDİ
Çeşitli parçaların 3 kilometrelik bir alanı kapladığı terör saldırısının ardından Ankara'da düzenlenen miting için deniz bülentleride gönderildi. TNT patlayıcısını, el bombasını pimini çekerek ateşlediği belirtiliyor. Üç el bombasının infilak etmesiyle, bir olay yerine patlamamış halde bulundu.

SURUÇLA AYNI DÜZENEK
Bomba düzenlediği, İSİD'in Diyarbakır ve Şanlıurfa'da patlattığı bombaların aynı çekişle, saldırıların birimlerinin mitingde saldırı olabileceği tehditlerine üç gün önce paylaşılmış, polisin miting alanında önlemler almaya rağmen, gar önündeki toplantıya alınan bir teröristin infilak ettiği.

ZAAF VARSA TEDBİR ALIRIZ

Davutoğlu: "Bir eksiklik, zaf söz konusuysa kesinlikle giderilmesi için gerekli tedbirleri alır. İhmal varsa gerekli adımları atarız" dedi.

ÜÇ GÜN ÖNCEKİ UYARI
"Mitingte saldırı olacak" tehditlerine dayanarak da carınca. Üyeleri bir kadın ile canlı bomba, fotoğraflarına yer aldı. Fotoğraflar tüm birimlere dağıtıldı, bu gün operasyonlar yapıldı ancak canlı bombalara dair te bildirilmemiş. 3922-23

**DIJE, BARIS
İÇİN GİTMEŞTİ**

**SEN SAHİT OL
ey Ankara tren gan**

■ "Eziz birimiz" diye seslenildi toplantılarına katılanlar arasında.
■ Gözetiminde bir demerle yakalandı. İhmal çabası oluyordu Ankara tren ganı.
■ Dörtünde "Saraya İnat Barış" saldırısı oldu.
■ Çıktı banyo kolu barış kılıp-muş şüpheliler tespit.
■ İhmal çabası oluyordu Ankara tren ganı. 3922-23

**SALDIRI ÖNCESİ
İLGİNCİ TWEET'LER**

PATLAMA ANI

ZAAF İHTİŞMASI

**SİDİTLE
KINIYORUM**

TEDBİR İÇAP EDERDİ

HER DESTEĞE HAZIRIZ

KCK: Eylemsizlik kararı aldık

Diyarbakır'da 1 polis şehit, 2 polis yaralı

DHKP-C'nin İstanbul sorumlusu yakalandı

Gazeteci Bülent Kenes tutuklandı

GÖRSEL 39.2. HÜRRİYET GAZETESİNİN İLK GÜN İLK SAYFA ÖRNEKLERİ

Türkiye
Türklerindir

Hürriyet

18 Şubat 2016 Perşembe www.hurriyet.com.tr Fiyatı: 1 TL

ANKARA'NIN KALBİNE HAIN BOMBA

LANET OLSUN

28 ÖLÜ 61 YARALI

Merasim Sokak'ta 198 kişilik personel taşıyan servis araçlarına saldırı sonucu 28 kişi öldü, 61 kişi yaralandı.

Ankara merkezde bir yarıdan fazlasını taşıyan servis araçlarına saldırı sonucu 28 kişi öldü, 61 kişi yaralandı.

Terör hain yüzünü bir kez daha Ankara'da gösterdi. Güvenliğin en üst düzeyde olduğu bir noktada askeri personel taşıyan servis araçlarına bombalı saldırı düzenlendi.

KIRMIZI İŞIKTA BEKLİYORLARDI

TBMM'den, Başbakanlık'ta, Genelkurmay'dan bakanlıklara kadar resmi kurumların merkezleri bulunduğu sığınak Mahallesi denilen bölgede, mesai çıkışı askeri servislerde, teröristlerin bombalı saldırıya düzenlendi. İhbarlı Bulvarı'na çıkmak için Merasim Sokak'ta kırımca saldırı bekleyen 5 servis aracından biri 30 hesarı gösteren 2-8 plaketler içinde kaldı.

Servis araçlarında hem çalışanlar hem de 198'den fazlasını taşıyan personel varlık kurtulamaz, yaralı personel denizce götüldü.

Verdiğimiz kayıpları sabrımızı zorlamakta

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Türkiye'nin, terörle mücadelede verdiği başarılarla yenderinin üstesinden, yüngülmüze yaralamakta, sabrımızı zorlamaktadır. Sabırlı bir şekilde yürüten piyonalı ve arkadaşlarımızla mücadeleleri sürdüreceği" dedi. 23

UCUZA TRAFİK SİGORTASI FORMÜLÜ

YENİ YAZI DİZİSİ

- Trafik sigortanız en ucuz nasıl yaptınız?
- Trafik sigortanızın primleri artmaya devam ediyor mu?
- Kim, hangi işle, ne kadar prim ediyor? Trafik sigortası ne kadar?
- Trafik sigortasıyla ilgili en çok sorulan sorulara yanıt...

NOVA DOĞAN YAZDI, YAKIN HÜRRIYET'te

MASAYA ÇAĞIRDI

MECLİS BAŞKAN KALHANAN CHP'İN PARLAMENTAR SİSTEMİNİ "GERİCE GÖSTERİ ANAYASA UZLAŞMA KOMİSYONU"NU SONA ERDİRME DAVRATIGI DEVEYE GİRİK

KOMİSYONA ÇİP DE KATILMALI

Çayır meclis başkan yardımcısı AK Parti üyesi Davut Gül, "ÇİP de katılmaya hazırız" dedi. ÇİP de katılmaya hazırız" dedi. ÇİP de katılmaya hazırız" dedi.

KELEBEK DOLU DOLU KOZMETİKTE EV DEVRİMİ

ZEYNEP KOCAK'LA KÖSEME SAĞLIK

ZEYNEP KOCAK'LA KÖSEME SAĞLIK

ÇAĞDAS DÜNYAYI SEKİLENDİREN 200 YIL

200 YIL

SİSTE 3 PUAN

TEOG

TEOG

SINAVA KADAR TAM 960 SORU

Milliyet

Seküler-Merkez Medya grubu içerisinde ele alınan son gazete *Milliyet*'tir. *Milliyet*'in kriter sonuçları Tablo 78'de gösterilmiştir.

TABLO 78. MİLLİYET GAZETESİ KRİTER SONUÇLARI (YÜZDE)				
Kriterler	Kriter Çıktıları	DEAŞ	PKK	Toplam
Başarı-Başarısızlık	Başarısızlık	0	0	0
	Başarı	100	100	100
Açıktan Kınama-Kınamama	Açıktan Kınama	100	80	90
	Açıktan Kınamama	0	20	10
Kurban Hikayesi	Ağırlık Verilen	80	60	70
	Ağırlık Verilmeyen	20	40	30
Nefret Söylemi-Birlik Mesajı	Nefret Söylemi	0	0	0
	Birlik Mesajı	60	80	70
	Her İkisi de Yok	40	20	30
İnfial Oluşturma	İnfial Var	80	20	50
	İnfial Yok	20	80	50
Terminoloji	Terör Kelimesi Kullanılmamış	0	0	0
	Terör Kelimesi Kullanılmış	100	100	100

Milliyet DEAŞ ve PKK terör eylemleri sonrası yayımladığı haberleri devletin başarısız olduğu iddiasını ön plana çıkarmadan aktarmıştır. Seküler-Merkez Medya'nın genel sonuçlarını gösteren Tablo 60'a göre terör eylemlerini devletin başarısızlığı ile ilişkilendiren haberlerin oranı yüzde 7'dir. *Milliyet*'in sonuçlarını yansıtan Tablo 78'de bu oranın yüzde sıfır olması gazetenin kendi grup ortalamasının üzerinde bir başarı yakaladığını ifade etmektedir.

Milliyet ilk gün ilk sayfa metinlerinde toplamda yüzde 90 oranında açık bir şekilde kınama ifadelerine yer vermiştir. Gazete DEAŞ terör eylemlerinin hepsini açıktan kınarken PKK saldırılarını yüzde 80 oranında açıktan kınamıştır. Bu sonuç *Milliyet*'in terör olayları sonrası hükümeti terör ile mücadele noktasında desteklediğini göstermektedir.

Gazete ilk sayfa içeriklerinin yüzde 70'inde kurban hikayesine ağırlık vermiştir. *Milliyet* toplamda ulaştığı yüzde 70'lik oranla kurban hikayesini tüm gazeteler arasında en çok öne çıkaran ikinci gazetedir.⁶⁹ Seküler-Merkez Medya içerisinde ise kurban hikayesine en çok odaklanan mecradır. DEAŞ haber derleminin yüzde

69. Diğer gazetelerde bu oran şu şekildedir: *Habertürk* (yüzde 30), *Hürriyet* (yüzde 60), *Sabah* (yüzde 40), *Star* (yüzde 30), *Yeni Şafak* (yüzde 20), *BirGün* (yüzde 20), *Cumhuriyet* (yüzde 80), *Sözcü* (yüzde 30).

80'i, PKK haber derleminin ise yüzde 60'ında kurban hikayesi anlatısı öne çıkarılmıştır. Bu durumda *Milliyet*'in PKK saldırıları sonrası haber içeriklerinde daha başarısız bir habercilik dili geliştirdiği söylenebilir.

Bununla beraber gazetenin terör olayları sonrası kamusal söylemi destekleyerek birlik ve beraberlik mesajı aktarma oranı toplamda yüzde 70'tir. Gazetenin ilgili haber metinlerinde hiç nefret söylemine rastlanmamıştır. İncelenen PKK terör eylemleri sonrası haber içeriklerinde yüzde 80 ve DEAŞ saldırılarına ilişkin haberlerde yüzde 60 oranında birlik mesajına yer verilmiştir. Her ne kadar *Milliyet* Seküler-Merkez Medya içerisinde tüm kriterler için ortalamanın üzerinde sonuçlar elde etmiş olsa da açıktan kınama-kınamama ve kurban hikayesi kriterleri konusunda PKK haber derleminde DEAŞ'a göre daha fazla zafiyet göstermiştir.

Milliyet toplamda yüzde 50 oranında infial oluşturabilecek haber içeriğine yer vermiştir. Ancak gazetenin DEAŞ haber derleminde yoğun şekilde infiale sebep olabilecek içerik taşıdığı dikkat çekmektedir. PKK terör eylemleri sonrası haberlerin yüzde 20'sinde infial oluşturabilecek söyleme rastlanırken DEAŞ haber derleminde bu oran yüzde 80'e yükselmiştir. Gazete DEAŞ terör eylemlerini PKK saldırılarına nazaran daha spekülâtif ve duygu yoğunluklu bir içerikle halk üzerinde korku, endişe ve panik yaratacak şekilde sunmuştur. *Milliyet* diğer tüm kriterler için terör aktarım dilinde Seküler-Merkez Medya grubunda en başarılı gazete olsa da infial oluşturabilecek içeriklere yer vermiştir. Ankara Gar saldırısı haberinde yer verilen "Meydan Kan Gölü" ya da "Hastaneler Doldu" gibi ifadeler gazetenin DEAŞ terör olayları sonrası kullandığı yayın diline, Suruç saldırısı sonrası paylaşılan fotoğraf da gazetenin infial içerikli haberlerine örnektir (Görsel 40). Ancak *Milliyet*'in haberleri kronolojik bir okumaya tabi tutulduğunda infial konusunda gazetenin yayın dilinde iyileşmeye gittiği fark edilmiştir. İnfial içerikli metinlere son beş terör saldırısı sonrası yayımlanan haber içeriklerinde rastlanmamıştır.

Gazete örneklem dahilindeki tüm haberlerinde "terör" ve/veya "terörist" kelimelerini kullanarak yüzde 100 oranında başarılı bir performans sergilemiştir.

Sonuç olarak *Milliyet* hiçbir haber içeriğinde devletin terör karşısında başarısız olduğu iddiasını dillendirmemiştir. Haberlerinin yüzde 90'ında terörü açıktan kınamıştır. Haberlerinde yüzde 70 oranında kurban hikayesini öne çıkarmıştır. Hiç nefret söyleminde bulunmazken yüzde 70 oranında birlik mesajına yer vermiştir. Haberlerin yüzde 50'si infial oluşturabilecek içeriğe sahiptir. Buna karşın tüm haberleri terminoloji kriterine yüzde 100 uygundur.

TABLO 79. MİLLİYET GAZETESİ DEAŞ SALDIRILARI KELİME LİSTESİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	TERÖR	17	0,67	5	100
2	DEDİ	16	0,63	5	100
3	CANLI	15	0,59	4	80
4	BOMBA	12	0,47	4	80
5	BAŞBAKAN	11	0,43	5	100
6	CUMHURBAŞKANI	10	0,39	4	80
7	ERDOĞAN	10	0,39	5	100
8	HAYATINI	10	0,39	4	80
9	SALDIRI	10	0,39	4	80
10	KİŞİ	9	0,35	5	100
11	LİDERİ	9	0,35	4	80
12	BİRLİKTE	8	0,31	4	80
13	DAVUTOĞLU	8	0,31	3	60
14	GÜVENLİK	8	0,31	3	60
15	İŞİD	8	0,31	3	60
16	PATLAMA	8	0,31	4	80
17	TERÖRİST	8	0,31	3	60
18	CAN	7	0,27	4	80
19	KILIÇDAROĞLU	6	0,24	4	80
20	OLDU	6	0,24	3	60
21	ORTAK	6	0,24	3	60
22	PATLATTI	6	0,24	3	60
23	SALDIRIYI	6	0,24	4	80
24	TARAFINDAN	6	0,24	4	80
25	TERÖRÜ	6	0,24	4	80
26	TÜRKİYE	6	0,24	3	60
27	YARALI	6	0,24	3	60
28	YAŞANDI	6	0,24	3	60
29	YILDIRIM	6	0,24	2	40
30	ATEŞ	5	0,20	2	40
31	BAHÇELİ	5	0,20	4	80
32	GECE	5	0,20	1	20
33	GELDİ	5	0,20	4	80
34	GÖRGÜ	5	0,20	4	80
35	KARŞI	5	0,20	3	60
36	ÖĞRENİLDİ	5	0,20	3	60
37	SALDIRININ	5	0,20	3	60
38	TERÖRE	5	0,20	3	60
39	TÜRK	5	0,20	2	40

TABLO 80. MİLLİYET GAZETESİ PKK SALDIRILARI KELİME LİSTESİ

Sıra	Kelime	Sıklık	Yüzde	Metin Sayısı	Yüzde
1	TERÖR	16	0,76	5	100
2	TÜRKİYE	16	0,76	4	80
3	DEDİ	13	0,61	5	100
4	ERDOĞAN	10	0,47	5	100
5	SALDIRIYI	10	0,47	5	100
6	BOMBA	9	0,43	3	60
7	LİDERİ	9	0,43	4	80
8	ABD	8	0,38	4	80
9	CUMHURBAŞKANI	8	0,38	5	100
10	MÜCADELE	8	0,38	3	60
11	TERÖRLE	8	0,38	3	60
12	ARACIN	7	0,33	3	60
13	ASLA	7	0,33	4	80
14	BAŞBAKAN	7	0,33	4	80
15	SALDIRI	7	0,33	4	80
16	ARAÇ	6	0,28	4	80
17	BAŞKANI	6	0,28	3	60
18	PATLAMA	6	0,28	3	60
19	ANLAŞILDI	5	0,24	2	40
20	BİRLİKTE	5	0,24	2	40
21	BOMBALI	5	0,24	3	60
22	BULUNDUĞU	5	0,24	3	60
23	CANLI	5	0,24	4	80
24	CHP	5	0,24	4	80
25	GELEN	5	0,24	3	60
26	HEDEF	5	0,24	3	60
27	KARŞI	5	0,24	3	60
28	KILIÇDAROĞLU	5	0,24	4	80
29	KİŞİ	5	0,24	3	60
30	PATLAMANIN	5	0,24	2	40
31	PKK	5	0,24	3	60
32	SALDIRIDA	5	0,24	4	80
33	SALDIRININ	5	0,24	3	60
34	SAVCI	5	0,24	3	60
35	YAŞAMINI	5	0,24	3	60
36	YILDIRIM	5	0,24	2	40

Milliyet'in kelime bulutundan en çok kullanılan sözcüğün “terör” olduğu anlaşılmaktadır. DEAŞ ve PKK saldırıları haber derleminde de ilk sırada “terör”ün yer alması genel tablodaki sonucu doğal kılmaktadır. “Terör” kelimesi daha çok “terör saldırısı” ya da “terör olayı” bağlamında kullanılmıştır (Tablo 81).

TABLO 81. MİLLİYET GAZETESİNDE “TERÖR” KELİMESİNİN BAĞLAMI

CUMHURİYET TARİHİNİN EN BÜYÜK **TERÖR** SALDIRISI ALÇAKLAR 95 ÖLÜ 246 YARALI REİNA'YA YILBAŞI GECEŞİ DÜZENLENEN **TERÖR** SALDIRISI, TOPLUMUN HER KESİMİ REİNA'DA YENİ YILIN İLK SAATLERİNDE **TERÖR** DEHŞETİ YAŞANDI. UZUN NAMLULU YILDIRIM, İSTANBUL LİV HOSPİTAL'DA, **TERÖR** SALDIRISINDA YARALANANLARI GÜVENLİK TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ. "**TERÖR**, BİZİ YILDIRAMAZ, BİZİM , BİRLİĞİMİZİ, BERABERLİĞİMİZİ BOZAMAZ. **TERÖR** BİZİ KORKUTAMAZ, BİZ TERÖRÜ GÜVEN VE SEVGİYİ SARSMAYI HEDEF ALAN **TERÖR** ÖRGÜTLERİ AMAÇLARINA BÖLMEK DİYANET İŞLERİ BAŞKANI GÖRMEZ, **TERÖR** OLAYININ BİR PAZARDA VE BİR YAŞADIĞI ÖĞRENİLDİ. İKİ YILLIK POLİSTİ **TERÖR** KURŞUNLARININ HEDEFİ OLAN ATATÜRK HAVALİMANI'NDA DÜN AKŞAM **TERÖR** DEHŞETİ YAŞANDI. DIŞ HATLAR BAŞTA OLMAK ÜZERE, TÜM DÜNYADA **TERÖR** ÖRGÜTLERİNE KARŞI VERİLECEK ORTAK GELMİŞLER, İLK EMARELER DAİŞ **TERÖR** ÖRGÜTÜNÜ İŞARET EDİYOR. 36 CAN ÜZERİNDEN 1 AY GEÇMEDEN, YENİ BİR **TERÖR** SALDIRISIYLA SARSILDI. TOPLU ANLAŞILDI. CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN: "**TERÖR** EN AHLAKSIZ VE VİCDANSIZ YOLLARA BAŞVURUYOR. DEVLETİMİZ HER TÜRLÜ **TERÖR** TEHDİDİ KARŞISINDA, MEŞRU MÜDAFAA BU HAIN SALDIRIYI GERÇEKLEŞTİREN **TERÖR** ÖRGÜTÜNE DAİR SOMUT BİLGİLERE AİT BİNA VE LOJMANLARA POTANSİYEL BİR **TERÖR** SALDIRISI OLABİLECEĞİNE DAİR İNGİLTERE BAŞBAKANI CAMERON: "KAHREDEN **TERÖR** SALDIRILARINDAN ÖTÜRÜ DEHŞETE YAŞADIĞIMIZ BU ALÇAK SALDIRIYI YAPAN **TERÖR** ÖRGÜTÜNÜN VE YÖNTEMİNİN . PKK'SIYLA, DEAŞ'YLA, FETÖ'SÜYLE TÜM **TERÖR** ÖRGÜTLERİ AYNI AMAÇ İÇİN ÜLKEMİZE VATANDAŞLARIMIZI ÖLDÜRMEYİ HEDEFLEYEN **TERÖR** ÖRGÜTLERİ İNSANLIĞA VE BÜTÜN VE EMNİYET TEŞKİLATIMIZI HEDEF ALAN BU **TERÖR** SALDIRISINI LANETLİYORUM" DEDİ. CUMHURİYET BAŞSAVCISI HADİ SALİHOĞLU İLE **TERÖR** VE ÖRGÜTLÜ SUÇLAR BÜROSU BAŞSAVCI , SEVRİN YARIM BIRAKTIĞI İŞİ BU KEZ **TERÖR** ÖRGÜTÜ ÜZERİNDEN TAMAMLAMAK GELİP KAHVALTI YAPAN GRUBA YÖNELİK **TERÖR** EYLEMİNİN CANLI BOMBA TARAFINDAN CANLI BOMBA EYLEMİNİ KINADI. AKINCI, "**TERÖR** NEREDEN GELİRSE GELSİN NE YAZIK Kİ DEVLET BAHÇELİ, SURUÇ VE ADIYAMAN'DAKİ **TERÖR** SALDIRILARIYLA İLGİLİ, "İNSAN KINADI. ERDOĞAN, "DÜNYADA DAEŞ DENİLEN **TERÖR** ÖRGÜTÜYLE TÜRKİYE'DEN DAHA BAŞKA BİR ÜLKE VAR MIDIR? MEYDANI **TERÖR** ÖRGÜTÜNE, BÖLÜCÜLERE, YIKICILARA KONUSU OLMADIĞINI VURGULADI. YILDIRIM, "**TERÖR** ÖRGÜTÜ KIRSALDA GÜCÜNÜ BÜTÜN MİLLETİN EMİN OLMASI LAZIM. **TERÖR** KONUSUNDA MİLLET OLARAK DİK VE VE TÜRKİYE'NİN HUZURUNA KASTEDEN **TERÖR** ÇETELERİ İLE MÜCADELEMİZDEKİ ATMAYIZ BAŞBAKAN DAVUTOĞLU: BÜTÜN **TERÖR** ÖRGÜTLERİNE KARŞI VERDİĞİMİZ HAKLI

Milliyet gazetesi kelime bulutuna göre “Türkiye”, “Erdoğan”, “Başbakan”, “Cumhurbaşkanı”, “lideri” sözcükleri yoğun olarak kullanılmıştır. PKK saldırıları haber derleminde “Erdoğan” dördüncü, “Cumhurbaşkanı” dokuzuncu ve “Başbakan” on dördüncü sırada yer alırken DEAŞ eylemlerine ilişkin haberlerde “Başbakan” beşinci, “Cumhurbaşkanı” altıncı ve “Erdoğan” yedinci sırada bulunmaktadır.

Milliyet kelime bulutuna göre “mücadele” sözcüğünün sık kullanıldığı anlaşılmaktadır. Ancak DEAŞ ve PKK eylemleri için ayrı ayrı hazırlanan haber derlemine göre “mücadele” sadece PKK kelime listesine dahil olabilmıştır. PKK haberlerinde “mücadele” kelimesi üç metinde sekiz kez kullanılarak onuncu sırada yer almaktadır. Bağlamı ile beraber değerlendirildiğinde Tablo 82’de de görüleceği üzere sözcük “terörle mücadele” kapsamında yapılan açıklamaların aktarımı hariç sadece PKK saldırıları için kullanılmıştır.

TABLO 82. MİLLİYET GAZETESİNDE “MÜCADELE” KELİMESİNİN BAĞLAMI

BELİRLENDİ BOMBALI ARAÇ, ÇOĞU PKK İLE MÜCADELE EDEN 1. KOMANDO TUGAYI'NDAN . 2 SAAT 45 DAKİKA SÜREN GÖRÜŞMEDE TERÖRLE MÜCADELE KONUŞULDU. ONLAR BİTECEKLER BİTECEKLER, BU MİLLET ASLA” DİYE KONUŞTU. MÜCADELE SONUNA KADAR SÜRECEK SINIR “BU OLAYLAR MİLLETİMİZİN VE BİZİM TERÖRLE MÜCADELE GÜCÜMÜZÜ ZAYIFLATMAZ. AKŞİNE MİLİM BİLE SAPMAYACAĞIZ” SÖZLERİYLE TERÖRLE MÜCADELE AZMİNDE DÖNÜŞÜN ASLA SÖZ KONUSU VERECEĞİZ. 15 TEMMUZ'DAN SONRA TERÖRLE MÜCADELE KARARLIĞIYLA NASIL SIKIŞTIKLARINI TERÖR ÖRGÜTLERİNE KARŞI VERİLECEK ORTAK MÜCADELE İÇİN BİR MİLAT, BİR DÖNÜM NOKTASI OLSUN TÜRKİYE CUMHURİYET DEVLETİ TERÖRLE MÜCADELE HEDEFİNDEN ASLA VE TAVİZ TÜRKİYE'DEN DAHA KARARLI BİR ŞEKİLDE MÜCADELE YÜRÜTEN VE BİZİM KADAR BEDEL YOKTUR, VATANI YOKTUR. ULUSLARARASI MÜCADELE GEREKİR” DEDİ. ‘ACILAR BIRAKIYOR’ : “CHP GENEL BAŞKANI SIFATIYLA, TERÖRLE MÜCADELE KONUSUNDA HER TÜRLÜ SİYASİ

Kelime bulutunda yer alan “terörist” sözcüğü DEAŞ saldırıları haber derleminde üç metinde sekiz defa kullanılarak on yedinci sırada yer almaktadır. PKK eylemlerine dair yapılan haber derleminde yeterli sıklıkta yer almadığından PKK kelime listesine dahil edilmemiştir (Tablo 83). Bu sonuçlara göre *Milliyet*, PKK eylemlerini “terörle mücadele” bağlamında ele alırken olayın faillerini “terörist” olarak ifade etmemiştir. Otuz altı kelimelik PKK saldırıları kelime listesinde “PKK” sözcüğünün otuz birinci sırada yer alması da dikkat çekicidir.

Kelime bulutuna göre de az kullanıldığı anlaşılan “şehit” sözcüğü DEAŞ ve PKK haber derlemlerinde yer almamıştır. İncelenen tüm gazeteler içerisinde bu duruma yalnızca *Milliyet* gazetesinde rastlanmıştır. Seküler-Merkez Medya gru-

TABLO 83. MİLLİYET GAZETESİNDE “TERÖRİST” KELİMESİNİN BAĞLAMI

BOMBA YÜKLÜ ARAÇLA SİVİLLERE SALDIRDILAR! TERÖRİST SALDIRI ANKARA’NIN KALBI KIZILAY . GECE KULÜBÜNÜ OTOMATİK SİLAHLA TARAYAN TERÖRİST GÜVENLİK KAMERALARINA BÖYLE . PANİKTEN FAYDALANARAK SAKLANAN TERÖRİST İDDİALARA GÖRE BİR SÜRE SONRA . BAZI GÖRGÜ TANIKLARI İSE BİRDEN FAZLA TERÖRİST OLDUĞUNU ÖNE SÜRDÜ. KİMLİĞİ BİR SUÇU HAYAL ETMEK ZOR. ORTAK GÖREVİMİZ TERÖRİST SALDIRGANLARA KARARLI BİR ŞEKİLDE ARABİSTAN DOĞUMLU, SURIYE UYRUKLU BİR TERÖRİST TARAFINDAN DÜZENLEDİĞİ TARAFINDAN VURULDU. SİLAHI DÜŞEN ERKEK TERÖRİST, YERDE DEBELENDİKTEN SONRA . BİR DİĞER GÖRÜNTÜDE DE YİNE SİLAHLI BİR TERÖRİST KALABALIĞA DOĞRU ATEŞ AÇARAK TERMİNALİ SAVAŞ ALANINI ANDIRIYORDU. TERÖRİST BU KALEŞNİKOFLA TARADI VE AKAR, “TERÖRİSTLERLE MÜCADELEMİZ, EN SON TERÖRİST ETKİSİZ HALE GETİRİLMİNE KADAR HİÇBİR GEREKÇESİ OLAMAZ.” AVRUPA BİRLİĞİ: “TERÖRİST SALDIRIYI ŞİDDETLE KINIYORUZ. BİZLER

bunda “şehit” ifadesinin *Hürriyet* ve *Habertürk*’te sadece PKK haber derleminde bulunurken *Milliyet*’te ise her iki terör örgütünün haber derleminde de yer almadığı görülmüştür.

Milliyet’in ele alınan terör saldırılarından sonraki genel tutumunu en iyi yansıtan PKK ve DEAŞ saldırılarına ait ilk gün ilk sayfa örnekleri Görsel 42’de verilmiştir.

Milliyet PKK’nın gerçekleştirdiği Kayseri saldırısına yönelik haberinde “Alışmayacağız” manşeti atarak terörle mücadeleye vurgu yapmıştır. “Gün Türkiye Olma Günü” üst başlığı ile Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın ifadeleriyle birlik mesajı verilmiştir. Ayrıca Başbakan Yıldırım’ın “Bir milim bile sapmayız”, Kılıçda-roğlu’nun “Hep birlikte durursak aşarız” ve Bahçeli’nin “Panzehir kucaklaşma” sözleri ile birlik mesajı desteklenmiştir. Kınama ifadelerinin metin içerisinde yer aldığı ilk gün ilk sayfa haberinde kurban ve terörist hikayelerinin de bulunduğu görülmektedir.

Gazete DEAŞ tarafından gerçekleştirilen Reina saldırısı sonrası attığı “Kenetlenme Zamanı” manşeti ile yine birlik mesajına yer vermiştir. “Kırlı Oyunlara Asla Geçit Vermeyiz” ve “Biz Terörü Korkuturuz” alt başlıkları ile teröre karşı mücadele vurgusu yapılmıştır. Sayfanın sol alt kısmında “Beraber Gittim Sensiz Dönüyorum”, “Hayatının Baharındaydı” gibi başlıklarla sıkça kurban hikayelerine yer verildiği görülmektedir. Bu durum *Milliyet*’in Seküler-Merkez Medya içerisinde en çok kurban hikayesi içeren mecra olduğunu destekler niteliktedir. Bununla beraber “dehşet anları” gibi ifadeler üzerinden infial yaratacak söylemlerde bulunduğu gözlemlenmiştir. *Milliyet*’in DEAŞ haberlerinde infial oluşturma kriterinin yüzde 80 oranında olduğu hatırlandığında söz konusu haberin bu sonucu doğruladığı görülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde rapor kapsamında incelenen altı kriter için genel bir değerlendirme yapılacaktır. Daha sonra ise terör saldırılarının haberleştirilmesiyle ilgili devlet, medya sektörü-sivil toplum kuruluşları (STK) ve gazetelere önerilerde bulunulacaktır.

Başarı-başarısızlık kriteri sonuçlarına göre Kemalist-Sol Medya yoğun bir şekilde devleti başarısızlıkla suçlamıştır. Bu durumun temel nedeni bu gruptaki gazetelerin habercilik eksikliğinden ziyade sahip oldukları devlet karşıtı siyasi pozisyonudur. Kemalist-Sol Medya gazeteleri dışında devleti başarısızlıkla suçlayan tek gazete *Hürriyet*'tir. *Hürriyet* on haberden ikisinde devlete başarısızlık isnat etmiştir. Ancak bu sonucun nedeni Kemalist-Sol Medya'nın aksine *Hürriyet*'in siyasi pozisyonundan ziyade habercilik eksikliğidir.

Açıktan kınama-kınamama kriteri sonuçlarına göre *Cumhuriyet* ve *BirGün* en kötü performansı sergilemiştir. Her iki gazetenin sahip olduğu benzer siyasi pozisyon sergiledikleri düşük performansın temel sebebidir. *Sabah* ve *Star* dışında kalan diğer tüm gazeteler açıktan kınama konusunda zaman zaman zafiyet göstermiştir. Habercilik eksiklikleri sonucu ortaya çıkan bu tabloyu dik-kate alarak gazetelerin terör saldırılarını açıktan kınama noktasında daha hassas davranmaları gerekmektedir.

Kurban hikayesine ağırlık verme konusunda bütün gazeteler daha özenli davranmalıdır. Gazetelerin tamamı kurban hikayelerine daha çok yer vermeli fakat bunu yaparken kurbanları incitmemeli, mağdurlar üzerinden siyasi söylem

üretmemeli ve bu hikayeler üzerinden infial oluşturmamalıdır. Kurban hikayesi aktarılırken ilgili fotoğraflar izinsiz bir şekilde kullanılmamalı ve mağdurların zor durumdaki fotoğraflarına yer verilmemelidir.

Kemalist-Sol Medya grubu içindeki bütün gazeteler nefret söyleminde bulunurken kalan altı gazetede herhangi bir nefret söylemine rastlanmamıştır. Bu gruptaki üç gazete de PKK saldırılarına kıyasla DEAŞ eylemleri haberlerinde nefret söylemine daha çok başvurmuştur. DEAŞ saldırıları sonrası haberlerinde “dinci, mezhepçi, cihatçı, fetihçi” gibi nefret söylemi içeren kelimeleri kullanan Kemalist-Sol Medya bu anlayışını Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve AK Parti üzerinden devleti eleştirmede bir araç haline getirmiştir.

Terör saldırıları sonrasındaki bütün haberlerinde birlik mesajına yer veren tek gazete *Star*'dır. Diğer gazetelerin birlik mesajı verme konusunda daha iyi bir habercilik performansı sergilemeleri gerekmektedir.

Cumhuriyet tüm terör saldırılarından sonra infial oluşturabilecek bir içeriğe yer vermiştir. *Cumhuriyet* haricindeki bütün gazetelerde ise DEAŞ saldırıları sonrası infiale neden olabilecek içerik oranı PKK saldırılarına nazaran daha fazladır. Bu farkın temel sebebi DEAŞ'ın yeni bir terör örgütü olması ve PKK'ya göre daha sansasyonel eylemler gerçekleştirmesidir. DEAŞ'ın daha çok sivillere yönelik saldırılar yapması da örgütün halkta daha büyük bir infial oluşturma potansiyeli taşımasına neden olmuştur. Her iki terör örgütü tarafından gerçekleştirilen saldırılara yönelik haberlerde de infial oluşturabilecek “Bebekleri de katlettiler”, “kan gölü”, “Patlamanın sesi çok uzaktan bile duyuldu” gibi aşırı duygusal ifadelerle yer verilmiştir. Gazetelerin bu tür kullanımları terk ederek durumu daha nesnel ifadelerle aktarması gerekmektedir.

Terminoloji kriteri konusunda zafiyet gösteren üç gazete de Kemalist-Sol Medya grubunun gazeteleridir. Her üç gazete de terör örgütleri ve teröristler tanımlanırken kullanılan kamusal söylemle çelişen bir habercilik anlayışı sergilemiştir.

ÖNERİLER

Kamuya-Devlete Öneriler

- Medya organlarının yayın etiğiyle bağdaşmayan söylemlerinin önüne geçilebilmesi için RTÜK benzeri bir takip ve denetleme mekanizması kurulmalıdır.
- Bu takip ve denetleme mekanizmasının siyaset kurumunun elinde bir baskı aracına dönüşmemesi için öncelikle kurumun şeffaflığı sağlanmalı ve sektör temsilcileri ile diğer ilgili paydaşlar karar süreçlerinde yer almalıdır.
- Yayın etiğine uymayan medya organları için aşamalı yaptırım uygulanmalıdır.
- Aşamalı yaptırım kapsamında medya organlarına karşı önce sadece takip gerçekleştirilmeli ve uyarıda bulunulmalıdır.
- Tespit edilen sorunlar uyarının ardından devam ediyorsa yaptırım uygulanmalıdır.
- Olumsuz yayınların önüne geçmek için yapılan takibin yanı sıra yayın etiğinde iyileşmeye giden ya da etik değerlere bağlı yayın yapmaya devam eden medya organları için devlet teşvikte bulunmalıdır.
- Haber içeriklerinde nefret söyleminin engellenmesi için bir hukuki mekanizma kurulmalı ve nefret söylemi hukuki bir suç olarak değerlendirilmelidir.

Sektöre Öneriler

- Medya organları terör haberciliği konusunda öz denetim mekanizması geliştirmelidir.
- Sektör ve STK temsilcileri medya organlarının habercilik etiğine uygun olmayan tutumlarını yapacakları tavsiye ve eleştirilerle gündeme getirerek kamuoyu oluşturmalıdır.
- Sektör ve STK temsilcileri terör haberciliğinde medyanın etik ilkelerine dair kapsamlı bir “Terör Haberciliği Etik Kitapçığı” hazırlamalıdır.

- İlgili meslek örgütleri medya organlarının bilgi ve habercilik eksikliğinden kaynaklanan hatalarının düzeltilmesi için medya etik ilkelerini öğretmek başta olmak üzere sorumlu yayıncılık anlayışı üzerine bir eğitim programı oluşturmalıdır.
- Gazetelerin yayın kurulları ve terör olaylarını haberleştiren muhabirleri bu program kapsamında eğitime tabi tutulmalıdır.

Gazetelere Öneriler

BirGün

- *BirGün* gazetesi terör saldırıları sonrası haberlerinde siyasi bir pozisyon alarak terör karşısında devleti suçlamaktadır. *BirGün*'ün terör eylemlerinin ardından siyasi çıkar odaklı değil haberciliğin bir gereği olarak devleti terör karşısında küçük duruma düşürmeyecek bir haber dili geliştirmesi gerekmektedir.
- *BirGün*'ün DEAŞ saldırılarının tümünde, PKK eylemlerinin ise yüzde 60'ında devlete başarısızlık isnat etmesi; DEAŞ saldırılarının yüzde 60'ı, PKK'nın terör faaliyetlerinin ise sadece yüzde 40'ını açıktan kınaması; DEAŞ eylemlerinin yüzde 100'ünde, PKK saldırılarının ise yüzde 60'ında nefret söylemine başvurması; DEAŞ saldırılarının yüzde 100'ü, PKK saldırılarının ise yüzde 80'inde infial oluşturacak içeriğe yer vermesi gazetesinin eylemi gerçekleştiren terör örgütüne göre bir haber dili kullandığını gösterir. *BirGün* gazetesinin terör haberlerinde saldırıyı gerçekleştiren örgüte göre farklı bir dil kullanmak yerine topyekun terörü hedef alan bütüncül bir dil geliştirmesi gerekmektedir.
- *BirGün*'ün terör saldırılarını açıktan kınama noktasında ciddi bir eksiği vardır. *BirGün* incelenen tüm mecralar içinde terör saldırılarını açıktan en az kınayan gazetedir. Terör karşısında *BirGün* siyasi dili bir kenara bırakarak saldırıların tümünü açıktan kınamalıdır.
- *BirGün* terör saldırılarında kurban hikayesine daha fazla yer vermelidir. Ancak kurban hikayelerini siyasi diline alet etmemelidir.
- *BirGün* tüm gazeteler içinde nefret söylemine en çok başvuran gazetedir. Bununla birlikte *BirGün* birlik mesajına hiç yer vermemiştir. Gazetenin nefret söylemi kullanması ve birlik mesajını hiç öne çıkarmaması habercilik eksikliği değil bilinçli bir tercihtir. *BirGün* terör saldırıları sonrası

siyasi ve ideolojik olarak kurguladığı haber diliyle kamuoyunda ayrılık meydana getirecek ve insanları terör karşısında dayanışmadan alıkoyacak bir dil kullanmaktadır. *BirGün* gazetesinin terör haberlerinde nefret söylemine yer vermeden birlik mesajını ön plana çıkarması gerekmektedir.

- *BirGün* terör haberlerinin yüzde 90'ında toplumda infial oluşturacak içerik kullanmıştır. Gazete terör haberi aktarımının temel prensiplerinden olan “infiale neden olabilecek içerik oluşturmama” ilkesine uygun bir yayıncılık yapmalıdır.
- *BirGün* DEAŞ saldırıları haberlerinde “İŞİD” kelimesini sıkça kullanmış ancak PKK saldırı haberlerinde “PKK” sözcüğüne çok az yer vermiştir. “PKK” ifadesi sıklık miktarı 5'in altında kalarak PKK saldırıları kelime listesine girememiştir. Bu durum gazetenin PKK'yı eylemlerinin faili olarak göstermekten kaçındığını işaret etmektedir. *BirGün* terör örgütleri arasında ayırım yapmadan saldırının faillerine dair net bilgiler vermelidir.
- *BirGün* haberlerinin yalnızca yüzde 20'sinde “terör” ve “terörist” kelimelerine yer vermiştir. Dokuz gazete içinde “terör” ve/veya “terörist” sözcüklerini haberlerinde en az bulunduran *BirGün*'dür. Bu durum bir habercilik eksikliği değil bilinçli bir tercihtir. Bu noktada *BirGün*'ün kamuoyunun kullandığı terminolojiyi benimsemesi gerekmektedir.
- *BirGün* manşetlerinde açıktan bir suçlama içindedir. “Besleyip, Büyüten, Eğiten, Donatan, Sınırları Açan Hepiniz Katilsiniz”, “Yıkılsın Bu Ölüm İktidarı”, “AKP'nin Öfkeli Çocukları” gibi ifadelerle terör saldırısını “devlet/hükümet” gerçekleştirmiş izlenimi oluşturmaktadır. Gazete bu tarz aşağılayıcı ve hedef gösteren suçlayıcı manşetlere yer vermemelidir.
- Terör saldırıları sonrası gazetenin hedefi devlet ve hükümetten daha çok terörün kendisi ve terör örgütleri olmalıdır.
- *BirGün* terör saldırısı sonrası hayatını kaybeden güvenlik güçleri için kamuoyunun benimsediği “şehit” ifadesine yer vermelidir.

Cumhuriyet

- *Cumhuriyet* terör saldırılarının yüzde 80'inde devleti başarısızlıkla suçlamaktadır. Gazetenin bu tutumu *BirGün* ve *Sözcü*'de olduğu gibi habercilik eksikliğinden değil ideolojiktir. *Cumhuriyet* “Erdoğan'ın başkanlık

ihtirasıyla yarattığı şiddet ortamı ülkeyi kan gölüne çevirdi” gibi manşet üstü ifadelerle hükümeti terörün kaynağı olarak göstermektedir. Gazete terörün asıl faillerine eğilmeli, devleti/hükümeti terörün öznesi olarak öne sürmemelidir. *Cumhuriyet* terör haberlerinde devleti terör karşısında küçük duruma düşürecek haberler yerine terörü devlet karşısında aciz gösterecek bir haber dili benimsemelidir.

- *Cumhuriyet* terör saldırılarının sadece yüzde 70’ini açıktan kınamıştır. Bu durum habercilik eksikliğindedir. *Cumhuriyet* gazetesi tüm terör saldırıları sonrası eylemi ve eylemi gerçekleştiren terör örgütünü açıktan kınamalıdır.
- *Cumhuriyet* terör haberlerinin yüzde 80’inde kurban hikayesine ağırlık vermiştir. Ancak kurbanların acılarını paylaşmak yerine kurbanlar üzerinden siyasi bir dil geliştirmiş ve bu dili terör karşısında devleti suçlamak için araçsallaştırmıştır. *Cumhuriyet* kurban yakınlarının acılarını artırmayacak ve kurbanları siyasi ve ideolojik amaçlarına alet etmeyecek şekilde kurban hikayesine yer vermelidir.
- *Cumhuriyet BirGün*’den sonra terör haberlerinde birlik mesajına en az yer veren gazetedir. Gazete on terör saldırısının yalnızca birinde siyasi mesaj içermeyen birlik mesajını öne çıkarmıştır ve bu durum Can Dündar’ın *Cumhuriyet* gazetesi genel yayın yönetmenliğini bıraktıktan sonra düzenlenen terör saldırısının akabinde gerçekleşmiştir. Birlik mesajına yer veren diğer haberde ise siyasi mesaj daha ön plandadır. *Cumhuriyet* terör haberlerinde siyasi ve ideolojik söylemi bir kenara bırakarak birlik mesajına genişçe yer vermelidir.
- *Cumhuriyet* Kemalist-Sol Medya içinde nefret söylemine en az yer veren gazete olmasına rağmen yüzde 40 oranında nefret söyleminde bulunmuştur. Gazete toplumsal birlik ve bütünlüğü zedeleyecek bir dil kullanmamalıdır.
- *Cumhuriyet* infial oluşturabilecek içeriğe yer verme oranı en yüksek olan gazetedir (yüzde 100). Gazete “Kanlı Pazar”, “Katliam Ülkesi”, “Meydan Kan Gölüne Döndü”, “Oluk Gibi Kan Aktı” gibi manşetler kullanmaktan vazgeçerek toplumda infiale sebep olmayacak bir dil benimsemelidir.
- *Cumhuriyet* haber içeriklerinde “terör” ve “terörist” kelimelerine yer vermiştir. Ancak manşetlerine bu ifadeler yeteri kadar yansıtılmamıştır. *Cumhuriyet* “terör” ve “terörist” kelimelerini manşetlerinde daha çok kullanmalıdır.

Sözcü

- *Sözcü* terör saldırıları karşısında devleti başarısızlıkla en fazla suçlayan gazetedir (yüzde 90). *BirGün* ve *Cumhuriyet* gazetelerinin de yapması gerektiği gibi *Sözcü* de terörü devlet karşısında aciz duruma düşürecek bir haber dili benimsemelidir.
- *Sözcü* terör saldırılarının yüzde 90'ını açıktan kınamasına rağmen terör haberlerinin yalnızca yüzde 20'sinde birlik mesajına yer vermiştir. *Sözcü* açıktan kınama konusunda gösterdiği titizliği birlik mesajı vermede de göstermelidir.
- *Sözcü* kurban hikayelerini siyasi dile alet etmeksizin daha çok yer vermelidir.
- *Sözcü* DEAŞ saldırılarının yüzde 80'i, PKK eylemlerinin ise yalnızca yüzde 20'sinde nefret söylemine başvurmuştur. Gazete terör örgütleri arasında ayırım yapmamalı, toplumsal kesimlerin kimlik tanımları olan kelimelere yer vermeden terörü ve terör örgütlerini hedef almalıdır.
- *Sözcü* terör saldırıları sonrası toplumda infial oluşturacak fotoğraflara çokça yer vermektedir. Olay yerinin tarumar hali, hayatını kaybeden insanların cesetlerini, saldırıda yaralanmış insanların yakın çekim fotoğraflarını paylaşmamalıdır.

Sabah

- *Sabah* terör saldırıları sonrası ilk sayfa içeriklerinde kurban hikayesine daha fazla ağırlık vermelidir.
- *Sabah*'ın on terör olayının sadece birinde birlik mesajı vermemesi bir habercilik eksikliğidir. Gazete bunu tekrar etmeme konusunda daha dikkatli olmalıdır.
- *Sabah* infial oluşturabilecek içeriğe yer vermeme konusunda en iyi performansı sergilemiş ve hiçbir PKK saldırısından sonra infiale neden olabilecek içerik taşımamıştır. Fakat beş DEAŞ eyleminin üçünden sonraki haber dili infiale yol açabilecek bir içeriğe sahiptir. Bu doğrultudaki içeriğe sadece DEAŞ saldırıları sonrasında yer verilmesinin örgütün kendisiyle değil incelenen saldırılardan tarihsel olarak ilk üçünün DEAŞ tarafından gerçekleştirilmesiyle ilgili olduğu ve *Sabah*'ın daha sonraki dönemlerde bu tarz bir habercilik anlayışından vazgeçtiği tespit edilmiştir.

Sabah'ın öz denetim mekanizmasıyla düzelttiği habercilik anlayışı diğer gazeteler için de örnek oluşturmaktadır.

- *Sabah* gazetesi saldırıların failleri için “terörist” kelimesiyle birlikte daha çok “hain”, “alçak” gibi sıfatlar kullanmıştır. “Hain”, “alçak” gibi nitelendirmelerin teröristleri meşrulaştırmadığı açıktır ancak bu ifadeler teröristleri tanımlamada tek başına yetersizdir. Bu nedenle *Sabah* teröristleri aşağılayıcı sıfatların yanında “terörist” kelimesinin kullanılması konusunda daha dikkatli davranmalıdır.

Star

- *Star* terör saldırılarından sonraki ilk sayfa nüshalarında kurban hikayesine daha yoğun bir şekilde yer vermelidir.
- *Star* on saldırının dördünde infial oluşturabilecek bir söylem kullanmıştır. Gazete bu konuya dikkatle yaklaşmalı ve infiale yol açabilecek içerikleri paylaşmaktan imtina etmelidir.
- *Star* teröristler için “hain”, “alçak” gibi sıfatları “terörist” kelimesine nazaran daha sık kullanmıştır. Söz konusu ifadeler teröristleri meşrulaştırmasa da tanımlamada yetersizdir. Bu noktadan hareketle gazetenin saldırıların faillerini “terörist” olarak nitelendirme konusunda daha hassas davranması gerekmektedir.

Yeni Şafak

- On saldırıdan ikisini açıktan kınamayan *Yeni Şafak* bu konudaki habercilik eksikliğini gidermelidir.
- Sadece birer DEAŞ ve PKK saldırısından sonra kurban hikayesine ağırlık veren *Yeni Şafak* yayın politikasında kurban hikayesine ağırlık vermeye yönelik iyileştirmeler yapmalıdır.
- *Yeni Şafak* birlik mesajı verme konusunda daha hassas bir yayıncılık anlayışı sergilemeli ve bütün terör saldırılarından sonra birlik mesajına yer vermeye dikkat etmelidir.
- Gazete on saldırının dördünde infial oluşturabilecek bir söyleme yer vermiştir. İnfial konusunda daha dikkatli bir yayın politikası geliştirerek bu tarz içerikleri paylaşmamalıdır.

- *Yeni Şafak* saldırıların faillerini tanımlarken genel itibarıyla “canlı bomba” ile birlikte “hain”, “alçak” ifadelerini kullanmayı tercih etmiştir. Ancak bu ibareler teröristleri tanımlama noktasında yeterli değildir. *Yeni Şafak* teröristleri aşağılayıcı sıfatların yanında “terörist” kelimesini daha sık kullanmalıdır.
- *Yeni Şafak* DEAŞ terör örgütünü tanımlamada Reina saldırısına kadar “İŞİD” kısaltmasını kullanmıştır. Başta kamuoyunun benimsediği pozisyona ters düşen *Yeni Şafak* bu tavrını Reina saldırısında değiştirmiştir. Zaman içerisinde gerçekleşmiş olan bu iyileşme diğer gazeteler için de örnek teşkil etmelidir.

Habertürk

- *Habertürk* terör saldırıları sonrası haber içeriklerinde daha fazla kurban hikayesine yer vermelidir.
- Gazetenin birlik mesajı iletme konusunda da eksiklikleri olduğu ortaya çıkmıştır. *Habertürk*'ün bu habercilik eksikliğini gidermek için terör karşısında bütün haberlerinde birlik mesajı vermeye gayret etmesi gerekmektedir.
- Gazetenin terör saldırıları sonrası yoğun şekilde infiale neden olabilecek içeriğe yer verdiği saptanmıştır. *Habertürk* terör haberi aktarımının temel prensiplerden olan “infiale neden olabilecek içerik oluşturmama” etik değerine uygun bir yayıncılık yapmalıdır.
- DEAŞ ve PKK özelinde “terörist” sözcüğü yalnızca DEAŞ kelime listesinde yer almakta, PKK kelime listesinde minimum kullanım sıklığına (5) ulaşamadığı için bulunmamaktadır. *Habertürk*'ün PKK terör olaylarından sonra “terörist” ifadesini kullanmaması bir habercilik eksikliği olarak değerlendirilebilir.

Hürriyet

- *Hürriyet* Seküler-Merkez Medya grubunda devletin başarısızlığına yer veren tek gazetedir. Ancak incelenen terör saldırılarının kronolojik olarak ilk ikisinde devletin başarısız olduğu iddiasında bulunmuştur. Son sekiz saldırıda benzer ifadelerin geçmemesi *Hürriyet*'in zaman içerisinde terör haberlerini aktarım dilinde iyileşmeye gittiğini göstermektedir.

- *Hürriyet* Seküler-Merkez Medya içerisinde en düşük kınama oranına sahip gazetedir. *Hürriyet*'in terör olaylarını kınama noktasında eksiklikleri vardır ve bu konuda daha duyarlı davranması gerekmektedir.
- *Hürriyet* kurban hikayesine ağırlık verme konusunda DEAŞ saldırıları sonrasında performansı PKK eylemlerinden sonra gösterememiştir. Başta PKK terör saldırıları olmak üzere tüm haberlerinde kurbanlarla empati kuracak şekilde haber içeriği oluşturmaya dikkat etmelidir.
- Gazete dört terör saldırısından sonra birlik mesajı vermemiştir. *Hürriyet*'in bu konuda gerekli duyarlılıkla hareket etmesi ve daha çok birlik mesajı vermesi gerekmektedir.
- DEAŞ terör eylemleri sonrasında infiale neden olabilecek içeriğe yoğun olarak rastlanmıştır. DEAŞ'ın kendisini İslami referanslar üzerinden tanıtmaya ve gerçekleştirdiği terör eylemlerini dini söylemler çerçevesinde servis etmesi *Hürriyet*'in DEAŞ'a yönelik daha sert bir tavır sergilemesine zemin hazırlamış olabilir. *Hürriyet* tarafsız bir bakış açısı ile haber içeriği üretmeye dikkat etmelidir.
- PKK'nın gerçekleştirdiği terör olayları için çoğunlukla "saldırı düzenlendi" kullanımına yer verildiği görülmektedir. Bu noktadan hareketle gazetenin PKK terör eylemleri sonrası haber içeriklerinde edilgen ifadeleri tercih ederek olayın failini direkt olarak işaret etmekten kaçındığı sonucuna ulaşılabilir.
- "Terörist" sözcüğü yalnızca DEAŞ haber derleminde yer alırken "şehit" kelimesinin sadece PKK haberlerinde geçmesi *Hürriyet*'in haber dilinde tutarlı bir söylem geliştiremediğini göstermektedir. Gazetenin söylemlerini tutarlı bir zemine çekmesi gerekmektedir.

Milliyet

- *Milliyet* tüm DEAŞ saldırılarından sonra olduğu gibi tüm PKK eylemlerinde de kınamada bulunmalıdır.
- Gazete bütün saldırılardan sonra kurban hikayesine daha fazla ağırlık vermelidir.

- *Milliyet* birlik mesajı yayımlama konusunda daha hassas davranmalı ve bütün haberlerde birlik mesajına yer verecek şekilde içerik oluşturmaya dikkat etmelidir.
- *Milliyet*'in DEAŞ terör saldırıları sonrası infial oluşturacak içeriğe yer verme oranı oldukça yüksektir. Bu konuda habercilik etik değerlerini dikkate alarak daha başarılı bir performans sergilemeye çalışmalıdır.
- *Milliyet*'in haberleri kronolojik bir okumaya tabi tutulduğunda infial konusunda gazetenin yayın dilinde düzelme olduğu fark edilmiştir. Infial içerikli haber metinlerine ilk beş terör saldırısından sonra rastlanmamıştır. Bu durum *Milliyet*'in bilinçli bir tercihten ziyade habercilik eksikliğinden kaynaklanan hatalar yaptığını ve zamanla iyileşmeye gittiğini göstermektedir.

İsmail Çağlar

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde lisans eğitimini bitiren İsmail Çağlar yüksek lisans ve doktorasını Hollanda Leiden Üniversitesi'nde yaptı. İstanbul Medeniyet Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde öğretim üyesi olan Çağlar aynı zamanda SETA Toplum ve Medya Araştırmaları Direktörüdür. İlgi alanları arasında medya-siyaset ilişkileri, sosyal tarih, modernleşme ve din-devlet ilişkileri bulunmaktadır.

Kevser Hülya Akdemir

2015 yılında İstanbul Şehir Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden mezun oldu. 2016 yılında aynı üniversitenin Sosyoloji Bölümü'nde çift ana dal programını tamamladı. Yüksek lisansına İstanbul Şehir Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler programında devam etmektedir. Ocak 2017'de SETA İstanbul Toplum ve Medya Araştırmaları Direktörlüğü'nde araştırma asistanı olarak çalışmaya başlayan Akdemir'in akademik ilgi alanları arasında Türkiye'de din-siyaset ilişkileri, medya-siyaset ilişkileri ve İslami hareketler yer almaktadır.

Metin Erol

2015 yılında Gediz Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nden birincilik ve en üstün başarı (summa cum laude) ile mezun oldu. Aynı yıl Gediz Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde yan dal programını tamamladı. Marmara Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Kamu Politikası programında yüksek lisansına devam etmektedir. Nisan 2016'da SETA İstanbul Toplum ve Medya Araştırmaları Direktörlüğü'nde araştırma asistanı olarak göreve başlayan Erol'un akademik ilgi alanları arasında kamu politikaları, toplumsal hareketler, medya-siyaset ilişkileri, kamu yayıncılığı ve kültür politikaları yer almaktadır.

TÜRK MEDYASINDA TERÖRÜN ELE ALINIŞI

İSMAİL ÇAĞLAR, KEVSER HÜLYA AKDEMİR, METİN EROL

Medya, gittikçe genişleyen etki alanı nedeni ile terör örgütleri tarafından eylemlerinin etkisini arttıracak en ucuz ve etkili yol olarak değerlendiriliyor. Bu nedenle birçok terör örgütünün saldırılarını medya merkezli organize etmesi şaşırtıcı değil. Türkiye'nin yurtiçi ve yurtdışında etkin mücadele halinde olduğu DAEŞ ve PKK da medyanın gücünü kullanmak isteyen örgütlerin başında geliyor. Terör örgütlerinin gerçekleştirdiği eylemlerin medyada geniş yer bulması kaçınılmazdır. Bununla beraber medyanın haberleri aktarırken sahip olması gereken birçok ilke ve değer olduğu da unutulmamalıdır.

Bu raporun temel amacı Türk medyasının terör haberlerini oluştururken kullandığı haber dilini ve bununla bağlantılı olarak terör örgütlerine göre söylem ve pozisyon farkına sahip olup olmadığını analiz etmektir. Bu amaçla 7 Haziran 2015 seçimlerinden sonra Eylül 2017'e kadar devam eden süreçte gerçekleşen terör saldırılarından 5 DAEŞ ve 5 PKK olmak üzere toplam 10 terör olayını inceleyen rapor, gazetelerin haberleri aktarım diline odaklandı.

Çalışmada, Türk medyasının ana hatlarını çizen gazeteler siyasi pozisyonlarına göre gruplandırıldı. Belirlenen mecraların gerçekleşen terör haberlerini aktarım şekli incelemeye tabi tutuldu. Terör olaylarının medyaya nasıl yansıdığı gazetelerin yayınladıkları ilk gün ilk sayfa haberleri üzerinden analiz edildi. Gazetelerin terör eylemleri sonrası kullandıkları dilin medya etik kurallarına uygunluğu, gazetelerde terör haberleri aktarılırken terör örgütlerine göre söylemsel olarak beliren değişiklikler ve bu değişikliklerin gazetelerin siyasi pozisyonları ile olan ilişkisi ortaya konulmaya çalışıldı. Sonuç ve öneriler bölümünde ise devlete, sektöre ve gazetelere incelenen başlıklar doğrultusunda politika önerileri sunuldu. Bu bağlamda rapor, Türk medyasında terör haberlerinin aktarım dili üzerine kapsayıcı bir değerlendirme yaparak medya-siyaset ilişkisi alanına önemli bir katkı sunmayı amaçlıyor.